

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการสำรวจการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.
ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โมไนยพล รณเวช และคณะ

กุมภาพันธ์ 2567

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการสำรวจการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.
ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โมไนยพล รณเวช มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ปิ่นทธานุวงศ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกสว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. การรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

ในภาพรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ร้อยละ 61.4 โดยเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. สูงที่สุด ร้อยละ 62.0 รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น ร้อยละ 61.9 การเปิดรับจากสื่อทั่วไป ร้อยละ 61.5 และการเปิดรับสื่อของ สกสว. ร้อยละ 60.2 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายในภาพรวมมีการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ร้อยละ 62.0 โดยมีการเปิดรับจากสื่อทั่วไปสูงที่สุด ร้อยละ 63.7 และมีการเปิดรับสื่อของ สกสว. ต่ำที่สุด ร้อยละ 59.4 ส่วนกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายในภาพรวมมีการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ร้อยละ 60.7 โดยมีการเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่นสูงที่สุด ร้อยละ 62.1 และมีการเปิดรับจากสื่อทั่วไปต่ำที่สุด ร้อยละ 59.3

ในภาพรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 77.7 โดยมีการรับรู้ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจสูงที่สุด ร้อยละ 78.4 รองลงมา คือ ด้านการบริหารงาน ร้อยละ 78.1 ด้านผลการดำเนินงาน ร้อยละ 77.7 และด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ร้อยละ 76.5 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายในภาพรวมมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 78.1 โดยมีการรับรู้ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจสูงที่สุด ร้อยละ 79.5 ด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ต่ำที่สุด ร้อยละ 75.3 ส่วนกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายในภาพรวมมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 77.2 โดยมีการรับรู้ด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์สูงที่สุด ร้อยละ 77.6 และด้านการบริหารงานต่ำที่สุด ร้อยละ 76.8

ในภาพรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 72.8 โดยมีความเชื่อมั่นด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์สูงที่สุด ร้อยละ 74.8 รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 74.4 ด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ร้อยละ 72.5 ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ร้อยละ 71.2 และด้านการบริหารงบประมาณ ร้อยละ 71.0 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายในภาพรวมมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 74.0 โดยมีความเชื่อมั่นด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์สูงที่สุด ร้อยละ 76.2 ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ร้อยละ 71.3 ต่ำที่สุด ส่วนกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายในภาพรวมมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 71.6 โดยมีความเชื่อมั่นด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. สูงที่สุด ร้อยละ 73.7 และด้านการบริหารงบประมาณต่ำที่สุด ร้อยละ 69.0

Abstract

The objective of the research is to study the media exposure and participation in TSRI activities as well as the perception and trust in TSRI and the SRI system by the stakeholders, consisting of two groups: policy setters and public target group. The findings are as follows:

The overall picture shows 61.4% of the stakeholders having media exposure and participating in TSRI activities, with the highest score found in the participation in TSRI activities (62.0%), followed by exposure to the media of other agencies (61.9%), exposure to general media (61.5%), and exposure to TSRI media (60.2%) respectively. When it comes to stakeholder groups, it is found that 62.0% of the policy setters having overall media exposure and participation in TSRI activities, with the highest score seen in exposure to general media (63.7%) and the lowest score in exposure to TSRI media (59.4%), while the public target group with overall media exposure and participation in TSRI activities accounts for 60.7%, with the highest score found in exposure to the media of other agencies (62.1%) and the lowest score in exposure to general media (59.3%)

Overall, 77.7% of the stakeholders show perception to TSRI and the SRI system, with the highest score found in perception of their visions and missions (78.4%), followed by their management (78.1%), work performance (77.7%), and history and objectives (76.5%) respectively. When it comes to stakeholder groups, it is found that 78.1% of the policy setters showing overall perception to TSRI and the SRI system, with the highest score found in perception to their visions and missions and the lowest score in their history and objective, while the public target group's overall perception to TSRI and the SRI system accounts for 77.2%, with the highest score found in perception of their history and objective (77.6%) and the lowest score in the management (76.8%)

Overall, the 72.8% of the stakeholders show confidence in TSRI and the SRI system, with the highest score found in confidence in the application of research and innovation (74.8%), followed by communication and publicity of the SRI fund (74.4%), direction and execution of the SRI system (72.5%), cooperation with other funding sources and allies (71.2%), and budget management (71.0%) respectively. When it comes to the stakeholders, it is found that the policy setters having confidence in TSRI and the SRI system account for 74.0%, with the highest score found in the confidence in the application of research and innovation and the lowest score in the cooperation with other funding sources and allies (71.3%), while 71.6% of the public target group shows confidence in the communication and publicity of TSRI and the SRI system, with the highest score found in confidence in the communication and publicity of the SRI fund (73.7%) and the lowest score in budget management (69.0%)

Executive Summary

โครงการสำรวจการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 นี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3. เพื่อศึกษาความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. กับการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ในส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบตัดขวางเก็บข้อมูล ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียว (Cross-sectional Study) ขนาดตัวอย่างทั้งหมด 2,255 คน แบ่งเป็นกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย 205 คน และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย 2,050 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีข้อคำถามหลักเป็น 3 ตอน ได้แก่ การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ซึ่งแบบสอบถามนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) แล้ว หลังจากนั้นได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-Administration) แล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) รวมทั้งใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้น (Hierarchical Regression Analysis) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย จำนวน 8 คน และเป็นกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายจำนวน 12 คน โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Form) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction)

สรุปผลการวิจัย

1. การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว.

ในภาพรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ร้อยละ 61.4 โดยเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. (เช่น นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น) สูงที่สุด ร้อยละ 62.0 รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น (เช่น สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.) ร้อยละ 61.9 การเปิดรับจากสื่อทั่วไป (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม หรืออื่น ๆ) ร้อยละ 61.5 และการเปิดรับสื่อของ สกสว. (เช่น วารสาร สื่อสังคม เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว.) ร้อยละ 60.2 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายในภาพรวมมีการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ร้อยละ 62.0 โดยมีการเปิดรับจากสื่อทั่วไปสูงที่สุด ร้อยละ 63.7 รองลงมา คือ การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 63.4 การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น ร้อยละ 61.6 และการเปิดรับสื่อของ สกสว. ร้อยละ 59.4 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายในภาพรวมมีการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ร้อยละ 60.7 โดยมีการเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่นสูงที่สุด ร้อยละ 62.1 รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อของ สกสว. ร้อยละ 60.9 การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 60.5 และการเปิดรับจากสื่อทั่วไป ร้อยละ 59.3 ตามลำดับ

หากพิจารณาเปรียบเทียบการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งสองกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีการเปิดรับในภาพรวม การเปิดรับสื่อทั่วไป และมีการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. สูงกว่ากลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย ในขณะที่สื่อที่สาธารณชนเป้าหมายมีการเปิดรับสื่อของ สกสว. และสื่อของหน่วยงานอื่น ๆ สูงกว่ากลุ่มผู้กำหนดนโยบาย

2. การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ในภาพรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 77.7 โดยมีการรับรู้ด้านวิสัยทัศน์ และพันธกิจสูงที่สุด ร้อยละ 78.4 รองลงมา คือ ด้านการบริหารงาน ร้อยละ 78.1 ด้านผลการดำเนินงาน ร้อยละ 77.7 และด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ร้อยละ 76.5 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายในภาพรวมมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 78.1 โดยมีการรับรู้ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจสูงที่สุด ร้อยละ 79.5 รองลงมา คือ ด้านการบริหารงาน ร้อยละ 79.3 ด้านผลการดำเนินงาน ร้อยละ 78.3 และด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ร้อยละ 75.3 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายในภาพรวมมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 77.2 โดยมีการรับรู้ด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ สูงที่สุด ร้อยละ 77.6 รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจ ร้อยละ 77.2 ด้านผลการดำเนินงาน ร้อยละ 77.0 และด้านการบริหารงาน ร้อยละ 76.8 ตามลำดับ

หากพิจารณาเปรียบเทียบการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งสองกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายรับรู้ในภาพรวม ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจ การบริหารงาน และผลการดำเนินงาน สูงกว่ากลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย ในขณะที่กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้ด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์สูงกว่ากลุ่มผู้กำหนดนโยบาย

3. ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ในภาพรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 72.8 โดยมีความเชื่อมั่น ด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์สูงที่สุด ร้อยละ 74.8 รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ กองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 74.4 ด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ร้อยละ 72.5 ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ร้อยละ 71.2 และด้านการบริหารงบประมาณ ร้อยละ 71.0 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายในภาพรวมมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 74.0 โดยมีความเชื่อมั่นด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์สูงสุด ร้อยละ 76.2 รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 75.0 ด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ร้อยละ 74.3 ด้านการบริหารงบประมาณ ร้อยละ 73.0 และด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ร้อยละ 71.3 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายในภาพรวมมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 71.6 โดยมีโดยมีความเชื่อมั่นด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. สูงที่สุด ร้อยละ 73.7 รองลงมา คือ การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์สูงสุด ร้อยละ 73.4 ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ร้อยละ 71.1 ด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ร้อยละ 70.6 และด้านการบริหารงบประมาณ ร้อยละ 69.0 ตามลำดับ

หากพิจารณาเปรียบเทียบความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งสองกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเชื่อมั่นในภาพรวมและทุกด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ และด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. สูงกว่ากลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

4. อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า

- การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมทุกด้าน ยกเว้นสื่อทั่วไป และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ทุกด้าน ยกเว้นการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นด้านการบริหารงบประมาณของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงสุด

- การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมทุกด้าน ยกเว้นสื่อสื่อทั่วไป และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ทุกด้าน ยกเว้นการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงสุด

- การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมทุกด้าน ยกเว้นสื่อทั่วไป การเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ทุกด้าน ยกเว้นการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงสุด

- การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมทุกด้าน ยกเว้นสื่อทั่วไป และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ทุกด้าน ยกเว้นการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงที่สุด

- การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมทุกด้าน และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ทุกด้าน ยกเว้นการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงที่สุด

5. ผลประเมินการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ในการประเมินผลตามตัวชี้วัดของกรมบัญชีกลางได้กำหนดให้ใช้ดัชนีผสม (Composite Index) ระหว่างการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย พบว่า

- กลุ่มผู้กำหนดนโยบายรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 78.1 เมื่อถ่วงน้ำหนัก 30% แล้วจะได้ 23.4 และเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 74.0 เมื่อถ่วงน้ำหนัก 70% แล้วจะได้ 51.8 รวมได้เป็นร้อยละ 75.2
- กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 77.2 เมื่อถ่วงน้ำหนัก 70% แล้วจะได้ 54.0 และเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 71.6 เมื่อถ่วงน้ำหนัก 30% แล้วจะได้ 21.5 รวมได้เป็นร้อยละ 75.5
- ภาพรวมของผู้มีส่วนได้เสียทั้งสองกลุ่ม (หลังถ่วงน้ำหนักตามสัดส่วนแล้ว) พบว่า รับรู้และเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 75.4

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้สื่อและกิจกรรม ควรพิจารณาเพิ่มปริมาณการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อของ สกสว. เอง ให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งอาจจะมีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ช่องทางในการเข้าถึงสื่อของ สกสว. ให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสเปิดรับสื่อของ สกสว. มากยิ่งขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ควรละเลยการให้ข้อมูลของสารของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ผ่านหน่วยงานอื่น ๆ เช่น PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. เช่นเดียวกับสื่อทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม หรืออื่น ๆ ที่ สกสว. ต้องให้ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นสื่อที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเปิดรับสูงพอสมควร ตลอดจนการจัดกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. เช่น นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น ก็ยังมีความสำคัญที่ต้องจัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาเข้าร่วม รวมทั้งยังสามารถสร้างเป็นประเด็นข่าวใหม่ ๆ ในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ได้อีกด้วย

2. การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ควรพิจารณาให้ข้อมูลข่าวสารด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ให้มากยิ่งขึ้น โดยอาจนำเสนอเนื้อหาในลักษณะที่เป็นการเล่าเรื่อง (Storytelling) เพื่อให้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความรู้สึก “อิน” ไปกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. โดยอาจมีการเล่าเรื่องหลัก (Main Story) ผ่านเรื่องย่อย ๆ (Sub Story) หลาย ๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกัน โดยให้แต่ละเรื่องย่อยนั้นจะมีความสมบูรณ์ในตัวเอง ตลอดจนอาจเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับ สกสว. ได้ด้วย สำหรับกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายอาจพิจารณาการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในประเด็นการพัฒนาแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่เอื้อให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ให้มากยิ่งขึ้น โดยอาจนำเสนอในรูปแบบที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าใจได้โดยง่าย เช่น การใช้อินโฟกราฟิก (Infographic) เป็นต้น

3. ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ควรพิจารณาให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการบริหารงบประมาณ และความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งด้านการบริหารงบประมาณอาจเน้นไปที่กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย ส่วนด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นอาจเน้นไปที่กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย สำหรับประเด็นหลักในการสื่อสารกับกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายควรเป็นเรื่องรูปแบบการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม กระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการ ววน. ของ PMU และระบบงบประมาณที่ยืดหยุ่น มีประสิทธิผล และมีธรรมาภิบาล

4. การสร้างเสริมความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ควรพิจารณาให้ความสำคัญกับสื่อของหน่วยงานอื่น เช่น สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. ด้วย นอกเหนือจากสื่อของ สกสว. เอง และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

5. การสร้างเสริมความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านทิศทางการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. รวมทั้งด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ควรพิจารณาการใช้สื่อของ สกสว. เช่น วารสาร สื่อสังคม (Social Media) เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว. เป็นหลัก ร่วมกับสื่อของหน่วยงานอื่น ๆ

6. การสร้างเสริมความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ควรพิจารณาการใช้กิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. เป็นหลัก ร่วมกับสื่อของ สกสว. เอง

7. การสร้างเสริมความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงบประมาณ ด้านทิศทางการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ด้านการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ อาจไม่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการรับรู้ต่อ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจมากนัก เนื่องจากอาจมีความเป็นนามธรรม และได้ถูกแปลงให้เป็นรูปธรรมผ่านการบริหารงาน และสะท้อนเป็นผลการดำเนินงานแล้ว จึงอาจไปให้ความสำคัญกับการรับรู้ในสองด้านหลังนี้ให้มากยิ่งขึ้น

8. สกสว. ควรผลักดันนโยบายด้านการวิจัยให้ครอบคลุมศาสตร์อื่น ๆ นอกเหนือจากการวิจัยและนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ เช่น งานวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยในสถาบันต่าง ๆ ได้รับความโอกาสในการจัดสรรงบประมาณของ กองทุนส่งเสริม ววน. เพื่อการวิจัยที่ครอบคลุมด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

9. สกสว. ควรแสวงหาพันธมิตรหรือแหล่งทุนสนับสนุนต่าง ๆ ในลักษณะเชิงรุก ไม่ว่าจะเป็นแหล่งทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา ร่วม หรือ แหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ ในสถาบันต่าง ๆ ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อขยายความร่วมมือให้ สกสว. เกิดประโยชน์ด้านการบริหารจัดการ เกิดประโยชน์ด้านตัวชี้วัดทางการวิจัย และเกิดประโยชน์ด้านภาพลักษณ์ที่จะขยายวงกว้างขึ้นจากการร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ

10. สกสว. ควรมีแผนการประชาสัมพันธ์หรือแผนการสื่อสารองค์กรประจำปีอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สามารถวัดประสิทธิผลจากการดำเนินการตามแผนประชาสัมพันธ์หรือแผนสื่อสารองค์กร เพื่อให้สามารถระบุงบประมาณตามแผนประชาสัมพันธ์หรือแผนสื่อสารองค์กรประจำปีได้อย่างชัดเจน และ เพื่อให้เกิดการรับรู้ในประชาชนกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ทำให้เกิดการรับรู้และภาพลักษณ์ที่ดีในกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ มากขึ้น

11. สกสว. ควรสร้างสรรค์สื่อสมัยใหม่หรือสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ เพื่อสร้างการรับรู้และสร้างความเชื่อมั่นในภาพลักษณ์ต่อประชาชนทั่วไปมากขึ้น อาจต้องใช้ความรู้ด้านการสร้างสรรค์เนื้อหา ด้านวารสารศาสตร์ ด้านนิเทศศาสตร์ ในรูปแบบความคิดสร้างสรรค์ อาจใช้วิธีพัฒนาบุคลากรเดิมหรือสรรหาบุคลากรใหม่เพื่อการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะ หรืออาจว่าจ้างบริษัทหรือองค์กรภายนอกช่วยสร้างสรรค์ พัฒนาเนื้อหา และดำเนินการผลิตสื่อเพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้กับ สกสว. และระบบ ววน.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
Executive Summary	ค
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	๗
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2 ทบทวนเอกสารเชิงสังเคราะห์	10
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	31
3.1 รูปแบบของการวิจัย	31
3.2 ประชากร/แหล่งข้อมูล	31
3.3 ขนาดตัวอย่าง/จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก	32
3.4 วิธีการเลือกตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลหลัก	33
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
3.6 การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
3.7 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
3.8 การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง	42
3.9 การวิเคราะห์ข้อมูล	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	43
4.1 กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย	43
4.1.1 การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว.	43
4.1.2 การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.	44
4.1.3 ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	49
4.2 กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย	60
4.2.1 การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว.	61
4.2.2 การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.	64
4.2.3 ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	71
4.3 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อ ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	84
4.3.1 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่น ด้านการบริหารงบประมาณ สกสว. และระบบ ววน.	84
4.3.2 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่น ด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.	86
4.3.3 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่น ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรของ สกสว. และระบบ ววน.	88
4.3.4 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่น ด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของ สกสว. และกองทุน ววน.	90
4.3.5 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่น ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และกองทุน ววน.	92
4.4 ผลประเมินการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	94

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
5.1 บทสรุป	95
5.1.1 การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว.	96
5.1.2 การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.	99
5.1.3 ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	104
5.1.4 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อ ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	113
5.1.5 ผลประเมินการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	120
5.2 อภิปรายผล	120
5.2.1 การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว.	120
5.2.2 การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.	122
5.2.3 ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	127
5.2.4 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อ ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	133
5.2.5 ผลประเมินการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	133
5.3 ข้อเสนอแนะ	134
5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	134
5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	136
บรรณานุกรม	138
ภาคผนวก	143
แบบสอบถาม	144
แบบสัมภาษณ์	156

สารบัญชตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มสาธารณสุขชนเป้าหมาย	33
ตารางที่ 3.2 ผลการทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม	41
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ของกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย	43
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย	44
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย	49
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ของกลุ่มสาธารณสุขชนเป้าหมาย	61
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ สกสว. หรือ ววน. ของกลุ่มสาธารณสุขชนเป้าหมาย	62
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มสาธารณสุขชนเป้าหมาย	66
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มสาธารณสุขชนเป้าหมาย	73
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้นของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ กับความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	85
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้นของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ กับความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	87
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้นของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ กับความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นของ สกสว. และกองทุน ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	89
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้นของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ กับความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของ สกสว. และ กองทุน ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	91
ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้นของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ กับความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และกองทุน ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	93
ตารางที่ 4.13 ร้อยละของการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	94
ตารางที่ 5.1 ร้อยละของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	97
ตารางที่ 5.2 ร้อยละของประเภทข่าวสารเกี่ยวกับ สกสว. หรือ ววน. ที่เปิดรับสูงสุดและต่ำที่สุด 3 อันดับแรกของกลุ่มสาธารณสุขชนเป้าหมาย	98

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.3 ร้อยละของการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	100
ตารางที่ 5.4 ร้อยละของประเด็นการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. สูงที่สุดและต่ำที่สุด 3 อันดับแรก ของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย	101
ตารางที่ 5.5 ร้อยละของความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	105
ตารางที่ 5.6 ร้อยละของประเด็นความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. สูงที่สุดและต่ำที่สุด 3 อันดับแรกของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย	106
ตารางที่ 5.7 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ระหว่างการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	114
ตารางที่ 5.8 สรุปผลการประเมินเทียบการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	134

สารบัญแนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	30
แผนภาพที่ 5.1 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ระหว่างการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านการบริหารงบประมาณ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	115
แผนภาพที่ 5.2 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ระหว่างการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	116
แผนภาพที่ 5.3 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ระหว่างการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุน และพันธมิตรอื่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	117
แผนภาพที่ 5.4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ระหว่างการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านการนำผลงานวิจัย และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	118
แผนภาพที่ 5.5 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ระหว่างการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	119

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

อนุสนธิรัฐบาลได้มีนโยบายและให้ความสำคัญในการปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการพัฒนาประเทศทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ซึ่งการพัฒนาประเทศให้มีความเข้มแข็งทั้งระบบเศรษฐกิจ และสังคม เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพิ่มทักษะและความสามารถให้ทรัพยากรบุคคล ตลอดจนยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ต้องอาศัยการพัฒนาบนฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเป็นสำคัญ และเพื่อสนับสนุนให้การพัฒนาดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องบูรณาการระหว่างระบบอุดมศึกษากับระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ให้ตรงตามความต้องการและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน และสามารถผลักดันให้มีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดให้มีสถานียโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศให้มีเอกภาพและเป็นระบบ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณและการประเมินผลการปฏิบัติให้เป็นไปโดยเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ เพื่อให้นโยบายยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัย และนวัตกรรมของประเทศด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานโยบายสาธารณะ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน แต่จะต้องไม่ดำเนินการวิจัยเอง

อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากภารกิจหลักดังกล่าวแล้ว สกสว. ในฐานะที่เป็นองค์กรของรัฐองค์กรหนึ่งยังต้องมีอีกหนึ่งภารกิจสำคัญที่จะสนับสนุนภารกิจหลักให้บรรลุเป้าหมายได้ นั่นคือ การสื่อสารและประชาสัมพันธ์กองทุน เชิงกลยุทธ์ รวมทั้งการสร้างภาพลักษณ์และสื่อสารสาธารณะที่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของระบบ ววน. ซึ่งที่ผ่านมาทางหน่วยข้อมูลและสำนักงานผู้อำนวยการ สกสว. มีแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์และได้ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อดั้งเดิม สื่อออนไลน์ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

ดังนั้นโครงการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อให้ได้ทราบถึงสัมฤทธิ์ผลของแผนการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ดังกล่าว จาก สกสว. ที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งในด้านการรับรู้ และความเชื่อมั่นที่มีต่อ สกสว. และระบบ ววน. โดยผลการศึกษาที่ได้สามารถไปเทียบกับตัวชี้วัดจากกรมบัญชีกลาง ในการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริม ววน. ด้านที่ 2 การสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละของผู้กำหนดนโยบายและสาธารณชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายรับรู้และเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 นี้ได้กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 70 กับทั้งสองกลุ่มดังกล่าว

นอกจากนี้ยังสามารถจะนำผลการศึกษาที่ได้มาปรับปรุงแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ของ สกสว. ในปีงบประมาณต่อไป ซึ่งจะช่วยส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนานโยบายสาธารณะ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนของประเทศไทยต่อไปได้อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3. เพื่อศึกษาความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. กับการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. **ขอบเขตด้านวิธีการวิจัย** การวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) หรือใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบทำวิจัยทั้งสองวิธีไปพร้อมกัน (Concurrent Designs) โดยจะวิเคราะห์ข้อมูลแยกกัน แต่จะมีการบูรณาการในขั้นตอนของการตีความข้อมูล โดยจะวิเคราะห์ว่า ผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยทั้งสองวิธีนั้นมาบรรจบกันอย่างไร ทั้งนี้เพื่อช่วยยืนยันความถูกต้องหรือตรวจสอบผลการวิจัยที่ได้จากแต่ละวิธี

2. ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประชากร/ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย หมายถึง บุคคลดังต่อไปนี้

1.1) ผู้กำหนดนโยบายด้าน ววน. ได้แก่ ประธานกรรมการและกรรมการในสถานประกอบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรมแห่งชาติ

1.2) ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการและอนุกรรมการ ชุดต่าง ๆ ในรัฐสภา ซึ่งได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565-2566

2) กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย หมายถึง ประชาชนตามกลุ่มเป้าหมายตามแผนกลยุทธ์ สกสว. ได้แก่

2.1) นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ที่รู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.

2.2) ผู้แทนหน่วยบริหารและจัดการทุน และหน่วยรับงบประมาณในระบบ ววน.

2.3) ผู้แทนหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือได้รับประโยชน์หรือได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565-2566 ได้แก่ หน่วยงานคู่ความร่วมมือของ สกสว. หน่วยงานภาคเอกชน เช่น สภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานระดับจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

2.4) ประชาชนที่อาจเป็นผู้รับประโยชน์จากโครงการ ววน. ซึ่งรู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ตลอดจนประชาชนผู้รับสารผ่านช่องทางสาธารณะ ต่าง ๆ อาทิ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ สื่อโซเชียลมีเดีย รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านกิจกรรม (Event) หรือการจัดงานประเภทต่าง ๆ การเข้าร่วมอีเวนต์ออนไลน์หรือออฟไลน์ และการติดต่อสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เป็นต้น

3. ขอบเขตด้านตัวแปร การวิจัยนี้มีตัวแปรหลัก ๆ ทั้งสิ้น 3 ตัวแปร ได้แก่

1) การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ประกอบไปด้วย 3 มิติ ได้แก่

1.1) การเปิดรับสื่อของ สกสว.

1.2) การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น

1.3) การเปิดรับสื่อทั่วไป

1.4) การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน.

2) การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ประกอบไปด้วย 4 มิติ ได้แก่

2.1) การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์

2.2) การรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ

2.3) การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน

2.4) การรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน

3) ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ประกอบไปด้วย 5 มิติ ได้แก่

3.1) ความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ

3.2) ความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.

- 3.3) ความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น
- 3.4) ความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์
- 3.5) ความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้ใช้ขอบเขตด้านเนื้อหา จากพันธกิจของ สกสว. ดังนี้

4.1) กำหนดและจัดทำแผนด้าน ววน. ของประเทศ เพื่อกำหนดทิศทางและจัดลำดับความสำคัญของการลงทุน และการขับเคลื่อนระบบ ววน. ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของประเทศ และตอบโจทย์การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม

4.2) จัดสรรและบริหารงบประมาณ ววน. ให้สอดคล้องกับแผนด้าน ววน. ของประเทศ มีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการบูรณาการ แสวงหา และเชื่อมโยง แหล่งทุนจากภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ

4.3) เสริมพลัง สร้างการรับรู้ สร้างการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงการพัฒนาโลก มาตรการที่หนุนเสริม ศักยภาพของบุคลากร หน่วยงาน และธรรมาภิบาลของระบบ ววน. ตลอดจนการผลักดันการนำผลงาน ววน. สู่งานใช้ประโยชน์

4.4) ติดตามประเมินผลด้าน ววน. ของประเทศ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงการขับเคลื่อนระบบ ววน. ในทุกมิติ

4.5) พัฒนาสู่องค์กรสมรรถนะสูง เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน มีความคล่องตัว ทนต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ทันต่อเวลา

5. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณช่วงเดือน มิถุนายน - สิงหาคม พ.ศ. 2566 และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน พ.ศ. 2566

1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้กำหนดนโยบายด้าน ววน. ได้แก่ ประธานกรรมการและกรรมการในสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรมแห่งชาติ รวมทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการและอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ในรัฐสภา ซึ่งได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565-2566 ตลอดจนประชาชนตามกลุ่มเป้าหมายตามแผนกลยุทธ์ สกสว. ได้แก่ นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรับงบประมาณในระบบ ววน. ผู้แทนหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือได้รับประโยชน์หรือได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565-2566 และประชาชนที่อาจเป็นผู้รับประโยชน์จากโครงการ ววน. และประชาชนผู้รับสารผ่านช่องทางสาธารณะต่าง ๆ

สกสว. หมายถึง สำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางของประเทศ ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกด้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แห่งชาติ พ.ศ. 2562

ระบบ ววน. หมายถึง ระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นระบบที่กระทรวง อว. พัฒนาขึ้นมา เพื่อบูรณาการ องค์ความรู้สหสาขาวิชา และความร่วมมือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนประเทศไปสู่สังคม ฐานความรู้ (Knowledge-based Society)

กองทุนส่งเสริม ววน. หมายถึง งบประมาณที่จัดสรรขึ้นเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของ ประเทศโดยเฉพาะ

หน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU: Program Management) หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหาร และจัดการทุนที่มีการจัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ได้แก่ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนา กำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและสร้างนวัตกรรม (บพค.) และ หน่วยบริหารจัดการทุน ด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) รวมถึง ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การ มหาชน) (ศลช.) และสถาบันวัคซีนแห่งชาติ (สวช.)

หน่วยรับงบประมาณ หมายถึง ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการ หรือหน่วยงาน ภาคเอกชน หรือมูลนิธิและองค์การการกุศลที่ไม่แสวงหาผลกำไรในระบบวิจัยและนวัตกรรม ตามประกาศ คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่ไม่รวมถึงหน่วยบริหารและจัดการทุน ทั้งนี้ ที่ได้รับการ จัดสรรเงินงบประมาณ เพื่อสนับสนุนงานมูลฐานตามพันธกิจของหน่วยรับงบประมาณ (Fundamental Fund) จากกองทุน

การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ชม ฟัง อ่าน เห็น ใช้สื่อที่ให้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ สกสว. ระบบ ววน. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. ดังนี้

- การเปิดรับสื่อของ สกสว. ได้แก่ วารสาร สื่อสังคม (Social Media) เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว.
- การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น ได้แก่ สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.

- การเปิดรับสื่อทั่วไป ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม (Social Media) หรืออื่น ๆ
- การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. ได้แก่ นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น

การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับข้อมูลข่าวสารและมีความเข้าใจเกี่ยวกับ สกสว. และระบบ ววน. ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- **การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์** หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับข้อมูลข่าวสารและมีความเข้าใจว่า สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. จัดตั้งขึ้นตาม พรบ.สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 สกสว. ดำเนินภารกิจเพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานโยบายสาธารณะและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งพัฒนานโยบายและจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนหน่วยงานในรูปของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) อีกด้วย รวมทั้งกองทุนส่งเสริม ววน. ดำเนินภารกิจเพื่อส่งเสริม สนับสนุนและขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้พัฒนานโยบายสาธารณะ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน

- **การรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ** หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับข้อมูลข่าวสารและมีความเข้าใจว่า สกสว. เป็นองค์กรหลักในการยกระดับศักยภาพและขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีส่วนร่วม เพื่อส่งมอบคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว สกสว. มีพันธกิจในการกำหนดและจัดทำแผนด้าน ววน. ของประเทศ เพื่อกำหนดทิศทางและจัดลำดับความสำคัญของการลงทุนและการขับเคลื่อนระบบ ววน. ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของประเทศ และตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กองทุนส่งเสริม ววน. เป็นกองทุนหลักในการพลิกโฉมประเทศให้เป็นประเทศพัฒนาแล้วและพร้อมสำหรับโลกอนาคต ส่งมอบคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งกองทุนส่งเสริม ววน. มีพันธกิจในการบริหารจัดการงบประมาณของกองทุนในปริมาณที่เหมาะสมและพอเพียง และบริหารจัดการงบประมาณเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าตามเป้าหมายของประเทศ

- **การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน** หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับข้อมูลข่าวสารและมีความเข้าใจว่า สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเสมอภาคภายใต้กระบวนการที่เหมาะสม มีกลไกการทำงานที่โปร่งใส เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างเหมาะสม และสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งบริหารงานโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีกระบวนการประเมินผลหรือกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติอย่างเหมาะสม ตลอดจนบริหารงานโดยมีกฎระเบียบที่ทันสมัย ถูกต้อง เป็นธรรม และบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ เป็นอิสระปราศจากการแทรกแซง

- การรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับข้อมูลข่าวสารและมีความเข้าใจว่า การจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณด้าน ววน. เป็นไปตามหลักการและการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนามาตรการสนับสนุนทุนสำหรับภาคเอกชน เพื่อพัฒนาผลงานวิจัยและนวัตกรรม ตามความต้องการของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน การพัฒนาแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่เอื้อให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ การสร้างและสนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในระบบ ววน. ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และสนับสนุนการพัฒนา ววน. อย่างเป็นระบบและมีทิศทางที่ตอบโจทย์ของประเทศได้ การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมให้กับบุคลากรของหน่วยงานในระบบ ววน. เพื่อให้สามารถส่งมอบผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบได้ตามเป้าหมาย รวมทั้งการทำงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อน ววน. โดยคำนึงถึงการทำงานร่วมกันและหนุนเสริมเครือข่ายและภาคี ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้สามารถดำเนินพันธกิจตามกฎหมาย และขับเคลื่อนไปสู่การส่งมอบผลลัพธ์ (Outcome) ของระบบ ววน. ได้ ตลอดจนผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเป็นประโยชน์กับสังคม

ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ไว้วางใจ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ในการดำเนินงานหรือขับเคลื่อนระบบ ววน. ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ไว้วางใจ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ว่ามีการจัดสรรงบประมาณครอบคลุมประเด็นสำคัญ มีรูปแบบการจัดสรรงบประมาณเหมาะสม รวมทั้งมีระบบงบประมาณยืดหยุ่น มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

- ความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ไว้วางใจ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ว่ามีกระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายตามแผนด้าน ววน. มีกระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการ ววน. ของ PMU ผู้บริหารและบุคลากรมีศักยภาพในการขับเคลื่อนสู่องค์กรสมรรถนะสูงได้ รวมทั้งเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้/องค์กรแห่งความรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมจัดการข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

- ความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ไว้วางใจ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ว่ามีความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานจากแหล่งทุนอื่น เพื่อเพิ่มการลงทุนและประสิทธิภาพประสิทธิผลของการลงทุนด้าน ววน. มีการทำงานร่วมกับเครือข่ายนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนและร่วมมือในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน รวมทั้งมีการทำงานร่วมกันระหว่าง PMU หน่วยรับงบประมาณ หน่วยงานภาคนโยบาย หน่วยงานภาคปฏิบัติ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

- ความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ไว้วางใจ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. มีกลไกความร่วมมือที่สนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้

ประโยชน์ เจริญนโยบาย สาธารณะ วิชาการ พาณิชยกรรม เศรษฐกิจ สังคมและชุมชน รวมทั้งมีกลไกในการนำองค์ความรู้ด้าน ววน. ไปร่วมกำหนดทิศทางอนาคตของประเทศ

- ความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ไว้วางใจ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ในการส่งเสริมภาพลักษณ์ในด้านความน่าเชื่อถือต่อการขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกด้าน สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนากำลังคนและองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาและสังคมอย่างยั่งยืน สะท้อนให้เห็นถึงการยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ ตอบแทนสู่สังคมที่ได้จากองค์ความรู้และผลการวิจัยของกองทุนส่งเสริม ววน. รวมทั้งมีการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วม สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ตลอดจนมีประสิทธิภาพของการสื่อสารในการทำความเข้าใจกับกฎระเบียบใหม่ของกองทุนส่งเสริม ววน. อีกด้วย

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยนี้ ได้แก่

1. Output

ผลการศึกษาที่ได้สามารถไปเทียบกับตัวชี้วัดจากกรมบัญชีกลาง ในการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริม ววน. ด้านที่ 2 การสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละของผู้กำหนดนโยบายและสาธารณชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายรับรู้และเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

นอกจากนี้ยังได้ข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากการสื่อสารของ สกสว. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในรูปของแบบจำลอง รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และบทความวิจัย รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ในการสื่อสารของปีงบประมาณต่อไป

2. Outcome

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตอบสนองต่อการสื่อสารและเนื้อหา รวมทั้งการจัดกิจกรรมของ สกสว. ที่จะช่วยสร้างการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ให้เพิ่มมากขึ้น อันจะนำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดีและการสนับสนุนการดำเนินงานของ สกสว. และระบบ ววน. ต่อไป

3. Impact

ระบบการวิจัยและนวัตกรรมทั้งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ ถูกขับเคลื่อนเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนานโยบายสาธารณะ รวมทั้งเกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม อันจะนำไปสู่ของประเทศไทยการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนต่อไป

บทที่ 2

บททวนเอกสารเชิงสังเคราะห์

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หน่วยข้อมูลและสำนักงานผู้อำนวยการ สกสว. ได้ดำเนินแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ โดยมีการสื่อสารผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งทางสื่อดั้งเดิม เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นต้น และทางสื่อใหม่ เช่น เว็บไซต์ (www.tsri.or.th) เฟซบุ๊ก (สกสว.) YouTube (สกสว.) เป็นต้น รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดงานมหกรรมส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรม ประจำปี 2566 (TRIUP FAIR 2023) การเสวนาในหัวข้อ “วิจัย วิพากษ์ วิจัย : การตั้งโจทย์ และทิศทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในภาวะความไม่แน่นอน” และการจัดประชุม Science and Technology Organization Forum (STO Forum) เป็นต้น

องค์ความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กรให้ราบรื่น เพราะการประชาสัมพันธ์เป็นกระบวนการหนึ่ง que แสดงถึงความพยายามในการจัดการสื่อสารเพื่อสร้างความชื่นชอบระหว่างองค์กรกับกลุ่มสาธารณชน (Publics) ที่หลากหลาย โดยมีจุดประสงค์ในการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มต่าง ๆ เอาไว้ วิรัช ลภีรัตนกุล (2546) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่า เป็นการดำเนินงานและสร้างสรรค์ และธำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์การสถาบันกับกลุ่มประชาชน เช่นเดียวกับ Guth และ Marsh (2009) ที่อธิบายความหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้ 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. การประชาสัมพันธ์เป็นหน้าที่ในการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและสาธารณชนที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรในการจะก้าวไปเป็นองค์กรระดับแนวหน้า
2. การประชาสัมพันธ์เป็นการสื่อสารสองทาง ไม่ใช่แค่การบอกกับสาธารณชนแต่รวมถึงการรับฟังอีกฝ่าย ความเต็มใจในการรับฟังจะเป็นส่วนสำคัญที่จะก่อให้เกิดกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน
3. การประชาสัมพันธ์ คือ การวางแผนกิจกรรมที่ต้องมีการเตรียมงานอย่างระมัดระวัง และเกี่ยวข้องกับภารกิจขององค์กร และสัมพันธ์กับความต้องการของของสาธารณชน
4. การประชาสัมพันธ์ เป็นการใช้นวัตกรรมพื้นฐานจากการวิจัย กล่าวคือ ทั้งการศึกษาวิจัยอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบการตัดสินใจด้านการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. การประชาสัมพันธ์ต้องเกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบของนักประชาสัมพันธ์จะต้องมากกว่าสิ่ง que องค์กรเป็นอยู่ นักประชาสัมพันธ์จะต้องนำเสนอบทบาทอย่างสร้างสรรค์ในสังคม

สิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกระทำในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ขององค์กรคือ การบอกกล่าวชี้แจงให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในองค์กรอย่างถูกต้อง โดยที่ผ่านมา สกสว. ได้ดำเนินการ ประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์ของระบบ ววน. ตลอดจนสื่อสารเกี่ยวกับกิจกรรม ผลงานของ สกสว.

ในมิติต่าง ๆ ตลอดจนเรื่องราวความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้ทราบและเข้าใจ เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความร่วมมือจากกลุ่มประชาชน

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ตามแนวคิดของ Black (1975) สามารถสรุปวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อสร้างความนิยม (Positive steps to achieve goodwill) กล่าวคือ ความนิยม (Goodwill) เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร การประชาสัมพันธ์มีบทบาทในการกระตุ้นเพื่อเสริมสร้างและรักษาความนิยม เพื่อให้นโยบายและกิจกรรมขององค์กรราบรื่นไปได้ด้วยดี

2. เพื่อปกป้องและรักษาชื่อเสียง (Action to safeguard reputation) เป็นการการป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิดของสาธารณชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กร

3. เพื่อรักษาความสัมพันธ์ภายในองค์กร (Internal relationships) การประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร หมายถึง การสื่อสารกับคนภายในองค์กรเพื่อให้บุคลากรได้เข้าใจนโยบายและการดำเนินงานขององค์กร

Cutlip, Center & Broom (2006) ได้อธิบายกระบวนการวางแผนการประชาสัมพันธ์ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุปัญหาของการประชาสัมพันธ์ เป็นขั้นตอนแรกในการสำรวจปัญหา ศึกษาสถานการณ์ ตรวจสอบความรู้ ความคิดเห็น ทัศนคติและพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้ที่เกี่ยวข้องและนำข้อคิดเห็นเหล่านั้นมาวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ที่องค์กรกำลังเผชิญ เพื่อนำไปสู่การวางแผนงานดำเนินงานประชาสัมพันธ์ที่ถูกต้อง

2. การวางแผนและกำหนดกิจกรรม นำข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์สถานการณ์มาช่วยในการตัดสินใจในการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์การวางแผนกลยุทธ์การสื่อสาร กลวิธีและวางเป้าหมายของแผนงาน ในขั้นตอนนี้ประชาสัมพันธ์จะต้องค้นหาคำตอบที่ว่า “จากข้อมูลที่ได้รับมาในขั้นตอนแรกจะต้องทำอย่างไร และจะสื่อสารอะไรออกไป”

3. การทำการสื่อสารและดำเนินกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์ ขั้นตอนนี้เป็นการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร คำถามในขั้นตอนนี้คือ “ใครคือกลุ่มเป้าหมายที่จะองค์กรจะสื่อสาร ต้องสื่อสารเมื่อไหร่ ที่ไหนและอย่างไร”

4. การประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ขั้นสุดท้ายเป็นการประเมินผลความสำเร็จของแผนประชาสัมพันธ์ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่และอย่างไร ผ่านการสำรวจทัศนคติและความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อองค์กร มีแนวทางในการตอบคำถามว่า “การทำงานของพวกเราเป็น อย่างไรบ้าง”

ทั้งนี้ในกระบวนการสื่อสารและประชาสัมพันธ์นั้น ขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่ง คือ การประเมินผล (Evaluation) โดย “การประเมินผล หมายถึง การออกแบบวิธีการดำเนินการเพื่อตัดสินคุณค่าของงานที่เกิดขึ้น การประเมินผลเป็นการวิจัยทางสังคมศาสตร์แบบหนึ่งที่เป็นระบบ จัดทำขึ้นเพื่อตัดสินคุณค่าของแนวคิด ผู้ประเมิน

จะใช้วิธีการวิจัยทางสังคม เพื่อพิจารณาคูณค่าและมองหาทางปรับปรุงวิธีการกำหนดนโยบาย และวิธีการปฏิบัติงาน ตั้งแต่เริ่มคิด ออกแบบแผนงาน ไปจนถึงการพัฒนาความคิด และลงมือปฏิบัติงาน” (Clarke และ Dawson, 2005)

Mahoney (2013) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการประเมินผลการประชาสัมพันธ์ไว้ กล่าวคือ การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์ เป็นการทบทวนว่าแผนการประชาสัมพันธ์นั้นได้ผลอย่างไร นั่นเป็นขั้นตอนสำคัญเพื่อการวางแผนในการประชาสัมพันธ์ครั้งต่อไป การจัดให้มีการประเมินในเวลาที่ได้กำหนดไว้ของผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญในช่วงเวลาดำเนินงานประชาสัมพันธ์ เพื่อให้โครงการประชาสัมพันธ์เกิดการปรับปรุงและทำให้มีความแน่นอนว่ายังดำเนินการตามแผนต่อไปได้ ในองค์กรขนาดใหญ่จะมีกลยุทธ์หลักครอบคลุมทุกส่วนของการปฏิบัติการประชาสัมพันธ์โดยทั่วไป ทั้งนี้ การประเมินผลประจำปีจะช่วยให้สามารถกำหนดงบประมาณในปีถัดไปได้ และการประเมินผลประจำปีนั้นจะถูกรายงานต่อฝ่ายจัดการอาวุโสและฝ่ายบริหารตามลำดับว่าเกิดผลดีอย่างไรในการใช้กลยุทธ์ของแผนการประชาสัมพันธ์นั้น

Cornelissen (2005 อ้างใน Mahoney, 2013) กล่าวว่า การสื่อสารขององค์กรทำให้เกิดบทบาทที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการเงินและทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร ในการบริหารจัดการกลยุทธ์ในภาพรวมขององค์กรนั้น ฝ่ายจัดการอาวุโสจะรับทราบเพื่อที่จะเกิดการประเมินคุณค่าและเกิดการรับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมการประเมินผลการประชาสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นว่าเกิดความสำเร็จนั้น เป็นขั้นตอนสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์ประชาสัมพันธ์

ในส่วนของการประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์ ควรกล่าวถึงกระบวนการต่าง ๆ โดยกล่าวถึง (1) อธิบายว่าแผนการได้ผลอย่างไร หรือถ้าไม่เป็นไปตามแผนการ เพราะเหตุใดจึงไม่เป็นไปตามแผนการ (2) แสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์มีความรับผิดชอบต่อในงบประมาณที่ได้รับเพื่อดำเนินงานประชาสัมพันธ์อย่างไร (Mahoney, 2013)

ผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ส่วนมากเห็นด้วยว่าการประเมินผลประชาสัมพันธ์มีความสำคัญ อย่างไรก็ตามสมาคมการประชาสัมพันธ์สากล (International Public Relations Association; IPRA) ได้สำรวจความเห็นของผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์จากประเทศออสเตรเลีย ประเทศแอฟริกาใต้ และสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1994 พบว่า มีการกล่าวถึงการประเมินผลการประชาสัมพันธ์มากกว่าการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ และยังพบว่าผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ให้ความสำคัญกับการประเมินผลในการปฏิบัติการประชาสัมพันธ์มากขึ้น (Mahoney, 2013)

เป้าหมายของการประเมินผลแบ่งได้เป็น 3 ระดับ (Macnamara, 2002) ได้แก่

1. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ปัจจัยนำเข้า คือ ข้อมูลหรือสิ่งที่ถูกนำมาใช้ในกระบวนการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมาย

2. การประเมินผลผลิต (Output) ผลผลิต คือ สิ่งที่ได้จากงานที่ทำ แต่อาจไม่ใช่เป้าหมายสุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้นก็ได้

3. การประเมินผลลัพธ์ (Outcome) ผลลัพธ์ คือ ผลที่เกิดขึ้นและเป็นผลในระดับเป้าหมายที่ต้องการให้เกิด

แผนการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของ สกสว. ก็เช่นเดียวกันที่จำเป็นต้องมีการประเมินผล โดยในการวิจัยนี้ ต้องการประเมินทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) คือ การเปิดรับสื่อและการเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การประเมินผลผลิต (Output) คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของ สกสว. และระบบ ววน. ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินผลลัพธ์ (Outcome) คือ ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ซึ่งเป็นผลที่เป็นเป้าหมายให้เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หลังจากที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของ สกสว. และระบบ ววน. แล้ว

การวิจัยนี้จะยึดหลักการประเมินผลการประชาสัมพันธ์ 5 ประการ (ไพบุรณ์ คะเชนทรพรรค, 2556) ได้แก่

1. ดำเนินการอย่างมีระบบแบบแผน กล่าวคือ เป็นลักษณะงานที่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนและกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจนและดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว ตลอดจนจะต้องมีการควบคุมและติดตามตรวจสอบการดำเนินการอย่างรัดกุมเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการวิจัยนี้จะดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์อย่างเคร่งครัด

2. ดำเนินการอย่างตรงไปตรงมา ดำเนินการประเมินผลโดยปราศจากอคติหรือความลำเอียงแอบแฝงใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นความมีอคติอันอาจเกิดจากผู้ประเมินเองหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือแผนงาน ประชาสัมพันธ์ ผู้ประเมินจะต้องดำเนินการอย่างเป็นกลางและตรงไปตรงมาตามความเป็นจริงที่ปรากฏ ไม่บ่ายเบนผลหรือนำเสนอผลการประเมินไปในทำนองเข้าข้างตัวเองหรือบุคคล/หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยการวิจัยนี้ทำโดยหน่วยงานภายนอก สกสว. และไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับ สกสว.

3. มีหลักฐานยืนยันหรืออ้างอิง การดำเนินงานประเมินผลในทุกขั้นตอนจะต้องมีหลักฐานยืนยันหรืออ้างอิงได้ หลักฐานดังกล่าวอาจจะปรากฏในลักษณะเอกสารภาพถ่ายหรือพยานบุคคล ฯลฯ ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ผู้ประเมินดำเนินการอย่างล่องลอย ปราศจากเอกสารอ้างอิงและตรวจสอบ โดยในการวิจัยนี้จะมีการเก็บข้อมูลดิบในการวิจัยเชิงสำรวจ และการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสืบค้นที่มาที่ไปของผลการวิจัยในภายหลังได้

4. มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ กล่าวคือ จะต้องประเมินในสิ่งที่ควรประเมินหรือประเมินได้ตรงประเด็น การที่ผู้ประเมินจะสามารถประเมินได้อย่างตรงประเด็นนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประเมินจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในตัวโครงการหรือแผนงานประชาสัมพันธ์ที่จะทำการประเมินอย่างถ่องแท้ นอกจากความเที่ยงตรงในการประเมินผลแล้ว ความเชื่อถือได้ของการประเมินก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง กล่าวคือวิธีการและขั้นตอนในการประเมินผล ไม่ว่าจะดำเนินการโดยผู้ประเมินคนใดหรือคณะบุคคลใดก็ตาม ผลการประเมินที่ได้รับจะต้องใกล้เคียงหรือเหมือนกัน โดยในการวิจัยนี้จะใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) หรือใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative

Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รวมทั้งมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก่อนเก็บรวบรวมข้อมูลจริงอีกด้วย

5. ควรคำนึงถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อม ค่านิยม ความเชื่อ ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มประชาชนเป้าหมายของโครงการหรือแผนงานประชาสัมพันธ์ประกอบไปด้วยทุกครั้ง โดยในการวิจัยครั้งนี้มีการแบ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ ผู้กำหนดนโยบาย และสาธารณชนกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งแต่ละกลุ่มใหญ่นั้น ยังมีการแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ อีก เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลครอบคลุมทุกกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง รวมทั้งยังสามารถนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ได้ด้วย

สิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งของการประเมินผล คือ ตัวชี้วัด (Indicator) หรือสิ่งที่จะบ่งบอกถึงความสำเร็จของแผนการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งตัวชี้วัดของแผนการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ จะมี 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านความรู้ความคิด (Cognitive) มิติด้านความรู้สึก (Affective) และมิติด้านพฤติกรรม (Conative) (อรสา ปานขาว, 2548) ซึ่งในการวิจัยนี้จะใช้ตัวชี้วัดในด้านความรู้ความคิดผ่านตัวแปร “การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.” และด้านความรู้สึกผ่านตัวแปร “ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.” โดยมี “การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว.” เป็นตัวแปรตั้งต้นของการเกิดขึ้นของสองตัวแปรดังกล่าวตามลำดับ

ในการเปิดรับข่าวสารของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจาก สกสว. และระบบ ววน. ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ นั้นย่อมเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่แสดงถึงความสนใจในข้อมูลข่าวสารจาก สกสว. และระบบ ววน. ของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งการเปิดรับข่าวสารและสื่อนี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่เชื่อมโยงให้เกิดการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ซึ่งการเปิดรับ หรือ การรับชม (Exposure) จะเกิดขึ้นเมื่อประสาทสัมผัสของบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้า (Stimuli) หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับความสนใจและความเกี่ยวข้องของสิ่งเร้าที่มีต่อตนเองโดยจะเลือกเปิดรับเฉพาะสิ่งเร้าที่บุคคลสนใจและอาจหลีกเลี่ยงการเปิดรับสิ่งเร้าที่ไม่น่าสนใจหรือไม่สำคัญต่อบุคคลนั้น (Asseal, 1998)

Strömbäck และ Shehata (2010) นั้น ได้นิยามการเปิดรับสื่อเป็นความถี่ของการใช้สื่อ ยกตัวอย่างเช่น ในหนึ่งสัปดาห์นั้นใช้สื่อทั้งหมดกี่วัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ สกสว. อาจจะมีหลากหลายเหตุผลในการเปิดรับสื่อของ สกสว. และในการวิจัยครั้งนี้จะวัดการเปิดรับสื่อจากความถี่ในการใช้สื่อนั้น ๆ หากวิเคราะห์พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในกลุ่มเป้าหมายของ สกสว. ตามแนวคิดของ McCombs และ Becker (1979) สามารถจำแนกการเปิดรับสื่อ (Media Exposure) ซึ่งประกอบไปด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร (Information Seeking) กล่าวคือ กลุ่มเป้าหมายจะแสวงหาข้อมูลเมื่อต้องการให้มีความคล้ายคลึงกับบุคคลอื่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเรื่องทั่ว ๆ ไป ซึ่งการแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมนั้นเป็นการแสวงหาข่าวสารเพื่อประโยชน์ในเชิงสังคม

2. การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร (Information Receptivity) กล่าวคือ กลุ่มเป้าหมายจะเปิดรับสื่อเมื่อต้องการทราบข้อมูลที่ตนสนใจหรือมีความอยากรู้อยากเห็น เช่น เข้าเว็บไซต์เพื่อติดตามข่าวสารการให้ทุนวิจัย เปิดดูสื่อสังคม

ประเภทวิดีโอสตีมมิ่งเฉพาะเรื่องหรือรายการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ตนเองสนใจ หากมีข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับตนเองก็จะให้ความเอาใจใส่ในการอ่านหรือดูเป็นพิเศษ

ข่าวสารนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ความต้องการข่าวสารของบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้นเมื่อบุคคลนั้นต้องการข้อมูลในการตัดสินใจหรือไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนี้ข่าวสารยังเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เปิดรับมีความทันสมัย สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของโลกปัจจุบันได้ดียิ่งขึ้น Atkin (1973) ได้กล่าวว่า บุคคลที่เปิดรับข่าวสารมาก ย่อมมีหูตากว้างไกล มีความเข้าใจในสภาพแวดล้อม เป็นคนที่ทันสมัย และทันเหตุการณ์กว่าบุคคลที่มีการเปิดรับข่าวสารน้อย อย่างไรก็ตาม บุคคลจะไม่รับข่าวสารทุกอย่างที่ผ่านมาสู่ตนทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนที่คิดว่ามีประโยชน์ต่อตนเอง ดังนั้น ข่าวสารที่หลั่งไหลผ่านเข้ามาไปยังบุคคลจากช่องทางต่าง ๆ นั้น มักจะถูกคัดเลือกตลอดเวลา ข่าวสารที่น่าสนใจ มีประโยชน์ และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสารจะเป็นข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสารขึ้น (กิติมา สุรสนธิ, 2533)

Klapper (1960) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเลือกรับข่าวสาร (Selectivity Process) หรือทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร (Selectivity Process Theory) เปรียบเสมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยกลั่นกรอง 4 ขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. การเปิดรับหรือการเลือกใช้ (Selective Exposure) บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อ และ ข่าวสารจากแหล่งสารต่าง ๆ ตามความสนใจและความต้องการ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดของตนเอง เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของตนเอง

การเปิดรับหรือการเลือกใช้ เป็นขั้นแรกของการเลือกช่องทางการสื่อสารของบุคคล โดยทักษะและความชำนาญในการรับรู้ และความเข้าใจข่าวสารของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน เช่น บางคนถนัดเขียนมากกว่าพูด บางคนถนัดอ่านมากกว่าฟัง เป็นต้น ดังนั้นสิ่งเหล่านี้จึงเป็นตัวกำหนดในการเลือกเปิดรับหรือการเลือกใช้สื่อของมนุษย์

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) ผู้เปิดรับข่าวสารมีแนวโน้มที่จะเลือกสนใจข่าวจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยมักเลือกเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติ ความคิดเห็น และความสนใจของตนเอง เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ โดยหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจ หรือทัศนคติเดิมที่มีอยู่ก่อนแล้ว เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจ ที่เรียกว่า ความไม่สอดคล้องทางด้านความเข้าใจ (Cognitive Dissonance) ขึ้นมา ทั้งนี้ เพราะการได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกจะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกไม่พอใจและสับสนได้ ดังนั้น ข่าวสารที่ถูกคัดเลือกแล้วมักเป็นข่าวสารที่ตรงตามความสนใจและความต้องการของผู้ที่รับสาร

3. การเลือกรับรู้และการตีความหมาย (Selective Perception and Interpretation) เมื่อบุคคลเปิดรับข้อมูลข่าวสารก็จะเลือกรับรู้และตีความแต่ข่าวสารที่ตนให้ความสนใจ เปิดรับสารที่ ตรงกับทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะทางร่างกาย หรือสภาวะทางอารมณ์และจิตใจ ในกรณีนี้

ข่าวสารที่ได้รับมาใหม่นั้นมีความขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อดั้งเดิม บุคคลมักจะบิดเบือนข่าวสารนั้น เพื่อไม่ให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุลหรือมีความไม่สบายใจที่เรียกว่า ความไม่สอดคล้องทางด้านความเข้าใจ

ในขั้นตอนของการเลือกรับรู้และการตีความหมายถือเป็นส่วนที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากแต่ละคนมีความรู้สึก ประสบการณ์ และค่านิยม ที่แตกต่างกันไป ดังนั้น บุคคลจึงเลือกรับรู้ และเลือกตีความหมายเฉพาะในส่วนที่สอดคล้องกับประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด และค่านิยมของตนเอง ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการสื่อความหมายที่ไม่ตรงกัน และทำให้เกิดความล้มเหลวทางการสื่อสารได้ (Communication Breakdown)

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลจะเลือกจดจำข่าวสารในส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ และทัศนคติของตนเอง และมักจะลืมหรือไม่นำไปถ่ายทอดต่อในส่วนที่ตนเองไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย หรือเรื่องที่ขัดแย้งค้ำกับความคิดของตนเอง ข่าวสารที่คนเราเลือกจดจำไว้นั้นมักมีเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุน ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ค่านิยม หรือความเชื่อของแต่ละคนที่มีอยู่เดิม ให้มีความมั่นคงชัดเจนยิ่งขึ้นและเปลี่ยนแปลงยากขึ้น เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ในอนาคตต่อไป ส่วนหนึ่งอาจนำไปใช้เมื่อเกิดความรู้สึกขัดแย้งและเกิดสิ่งที่ไม่สบายใจ

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับสารนั้น McCombs และ Becker (1979) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลใช้สื่อมวลชนเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง 6 ประการ ดังนี้

1. เพื่อต้องการรับรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตการณ์รอบตัวจากสื่อมวลชน เพื่อให้รู้ทันเหตุการณ์และรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรรู้
2. เพื่อช่วยตัดสินใจ (Decision) โดยเฉพาะในการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อเหตุการณ์รอบตัวได้
3. เพื่อต้องการข้อมูลในการสนทนา (Discussion) โดยการเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีข้อมูลที่สามารถนำไปใช้สนทนากับผู้อื่นได้
4. เพื่อความต้องการมีส่วนร่วม (Participation) โดยมีส่วนร่วมไปกับเหตุการณ์และความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว
5. เพื่อเสริมสร้างความคิดเห็น (Reinforcement) โดยใช้เสริมสร้างความคิดเห็นให้มั่นคงยิ่งขึ้น หรือช่วยสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว
6. เพื่อความบันเทิง (Relaxation and Entertainment) โดยใช้เพื่อความเพลิดเพลิน รวมทั้งการผ่อนคลายอารมณ์ของผู้รับสาร

Strömbäck และ Shehata (2010) นั้น ได้นิยามการเปิดรับสื่อเป็นความถี่ของการใช้สื่อ ยกตัวอย่างเช่น ในหนึ่งสัปดาห์นั้นใช้สื่อทั้งหมดกี่วัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ สกสว. อาจจะมีหลากหลายเหตุผลในการเปิดรับสื่อของ สกสว. และในการวิจัยครั้งนี้จะวัดการเปิดรับสื่อจากความถี่ในการใช้สื่อนั้น ๆ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของ สกสว. ในช่วงที่ผ่านมา พบว่ามีการใช้เครื่องมือในการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อสร้างการรับรู้ในบทบาทของ สกสว. และระบบ ววน. ได้แก่

1. สื่อบุคคล หมายถึง บุคลากรของ สกสว. ที่มีบทบาทในการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายในลักษณะพบกันซึ่งหน้า ทั้งในรูปแบบของการสนทนาหรือในรูปแบบของการประชุม
2. สื่อมวลชน หมายถึง สื่อที่สามารถนำสารจาก สกสว. ไปสู่ผู้รับสาร ซึ่งประกอบด้วยคนจำนวนมาก ได้อย่างรวดเร็วภายในเวลาเดียวกันหรือในเวลาใกล้เคียงกัน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และ ภาพยนตร์ เช่น การเผยแพร่ข่าวงานแถลงผลงานวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่ผ่านมา
3. สื่อออนไลน์ เช่น การสื่อสารผ่านช่องทางแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Platform) ที่เป็นเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) ได้แก่ Facebook, YouTube และ Instagram รวมถึงสื่อเว็บไซต์ www.researchcafe.org
4. สื่อกิจกรรม หมายถึง กิจกรรมประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่ สกสว. จัดขึ้นซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ที่เปิดโอกาสให้สาธารณชนเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การสัมมนา การประชุมระดมสมอง
5. สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ถูกผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหาเฉพาะและจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม เช่น การจัดทำเอกสาร TSRI Policy Brief และ TSRI Expert Judgement สื่อวิทยุทัศน์ในรูปแบบรายการสัมภาษณ์ (Interview Program)

ในเรื่องของการรับรู้ (Perception) นั้นมีผู้ให้นิยามไว้หลากหลาย อาทิ ศุภร เสรีรัตน์ (2544) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลแต่ละคนมีการเลือก การจัดการและการตีความเกี่ยวกับตัวกระตุ้นออกมาให้มีความหมายและได้ภาพของโลกที่มีเนื้อหา ดังนั้นการรับรู้ของผู้บริโภค คือ วิธีการที่บุคคลมองโลกที่อยู่รอบ ๆ ตัว ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เนื่องจากมีวิธีการตระหนักถึงตัวกระตุ้น (Recognize) การเลือกสรร (Select) การจัดการ (Organize) และการตีความ (Interpret) เกี่ยวกับตัวกระตุ้นดังกล่าวต่างกัน โดยตัวอย่างของสิ่งกระตุ้น ได้แก่ ผลិតภัณฑ์ การบรรจุหีบห่อ ชื่อตราสินค้า การโฆษณาและการส่งเสริมการตลาด ฯลฯ อีกทั้งพื้นฐานของกระบวนการรับรู้ของบุคคลก็ต่างกันไปในด้านความต้องการ ค่านิยม ความคาดหวัง และปัจจัยอื่น ๆ

สุชา จันทร์เอม (2531) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการที่มีระดับตั้งแต่ง่ายที่สุดถึงซับซ้อนที่สุดจนยากแก่การเข้าใจ ทั้งนี้นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของการรับรู้แตกต่างกันออกไป เช่น การรับรู้ คือ การตีความหมายจากการรับสัมผัส (Sensation) เป็นต้น ในการรับรู้ที่เราไม่เพียงแต่มองเห็นได้ยินหรือได้กลิ่นเท่านั้น แต่เราต้องรับรู้ได้ว่า วัตถุหรือสิ่งที่เรารับรู้นั้นคืออะไร มีรูปร่างอย่างไร อยู่ทิศใด ไกลกว่าเรามากน้อยแค่ไหน เป็นต้น ทั้งหมดที่เราบอกได้นี้เป็นการใส่ความหมาย ให้กับสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในการสัมผัสในแง่ของพฤติกรรม การรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดแทรกอยู่ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองสิ่งเร้า ดังนั้นอาจจะสรุปได้ว่า การรับรู้หมายถึง กระบวนการที่คนเรามีประสบการณ์กับวัตถุหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยอวัยวะสัมผัส

ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ (2532) กล่าวว่า การรับรู้ เป็นกระบวนการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับ และการแปลข่าวสารของแต่ละบุคคล คนสองคนจะเปิดรับข่าวสารเดียวกันในสถานการณ์เดียวกัน แต่มีพฤติกรรมตอบสนองที่แตกต่างกันได้ เพราะแต่ละคนมองสถานการณ์ต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากความแตกต่างของกระบวนการรับรู้ ซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งที่มาอยู่ในรูปของข่าวสารเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งเร้ากับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเงื่อนไขภายในของแต่ละบุคคลอีกด้วย

การรับรู้ของบุคคลขึ้นอยู่กับ อิทธิพล 3 สิ่งด้วยกันคือ

1. ลักษณะของสิ่งเร้า ได้แก่ ขนาด สี รส กลิ่น เป็นต้น ซึ่งบุคคลสามารถรับรู้ได้โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า
2. ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับสิ่งแวดล้อม หากสิ่งเร้าขัดต่อการยอมรับทั่วไปของสังคมหรือไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่จะเป็นปัจจัยรอบตัวบุคคล สิ่งเร้านั้นก็จะได้ไม่ได้รับความสนใจ
3. เงื่อนไขภายในแต่ละบุคคล แต่ละคนจะรับแต่สิ่งเร้าที่สอดคล้องกับกรอบแห่งความรู้ของตนเท่านั้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกรอบแห่งความรู้ คือ ประสบการณ์ ทักษะคติ บุคลิกลักษณะ และแนวความคิดเกี่ยวกับตนเอง

พัชนี เขยจรรยา เมตตา กฤตวิทย์ และถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2534) กล่าวว่า โดยทั่วไปการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือตั้งใจ และมักเกิดจากประสบการณ์และการสังมทางสังคม คนเราไม่สามารถให้ความสนใจกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้หมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนเท่านั้น แต่ละคนมีความสนใจและการรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวต่างกัน ฉะนั้น เมื่อได้รับสารเดียวกันผู้รับสารสองคนอาจให้ความสนใจและการรับรู้สารเดียวกันต่างกัน โดยทั่วไปการรับรู้ที่แตกต่างกันเกิดจากอิทธิพลหรือตัวกรอง (Filter) บางอย่าง ได้แก่

1. แรงผลักดันหรือแรงจูงใจ เรามักเห็นในสิ่งที่เราต้องการเห็นและได้ยินในสิ่งที่เราต้องการได้ยิน เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง
2. ประสบการณ์เดิม คนเราเติบโตขึ้นในสภาพแวดล้อมต่างกัน ถูกเลี้ยงดูด้วยวิธีการต่างกันและคบหาสมาคมกับคนต่างกัน เช่น ถ้าผู้บริโภคนเคยใช้สินค้าและมีประสบการณ์ที่ดี จะเกิดการรับรู้ที่ดีต่อสิ่งนั้นมากกว่าผู้ที่ไม่เคยใช้หรือมีประสบการณ์กับสิ่งนั้นมาก่อน
3. กรอบอ้างอิง ซึ่งเกิดจากการสั่งสอนอบรมทางครอบครัวและสังคม ฉะนั้นคนที่มาจากต่างครอบครัวมีสภาพทางสังคมต่างกัน นับถือศาสนาต่างกัน จึงมีการรับรู้ในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างกัน
4. สภาพแวดล้อม คนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน เช่น อุณหภูมิ บรรยากาศ สถานที่ ฯลฯ จะเปิดรับข่าวสารและตีความข่าวสารที่ได้รับต่างกัน
5. สภาวะจิตใจและอารมณ์ ได้แก่ ความโกรธ ความกลัว ฯลฯ จะทำให้การรับรู้ในสภาวะนั้นแตกต่างกัน การรับรู้ของบุคคลเป็นผลมาจากสภาพร่างกาย หรือความสามารถทางกายภาพของบุคคล การเรียนรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงลักษณะทางจิตวิทยาของบุคคล

Shiffman and Kanuk (2000) (อ้างถึงใน รุจีพัชร์ เรื่องธารีพงศ์, 2549) ได้อธิบายเกี่ยวกับการเลือกรับข้อมูล (Perceptual Selection) ของมนุษย์นั้น ว่ามีหลายปัจจัยที่มีอิทธิพล ดังนี้

1. ลักษณะของสิ่งเร้า (Nature of Stimulus)

ลักษณะของสิ่งเร้าเป็นปัจจัยขั้นต้นในการที่จะรับ หรือไม่รับสิ่งเร้านั้น ๆ เข้ามาในสมอง ซึ่งหมายความว่าถึงลักษณะของสินค้าหรือบริการนั้น ๆ ลักษณะทางกายภาพทั่วไป รูปแบบบรรจุภัณฑ์ ชื่อของสินค้าและบริการ การสื่อสารที่มีรูปแบบหลากหลายผ่านสื่อต่าง ๆ การอ้างสรรพคุณ การใช้พรีเซนเตอร์ (Presenter) ที่มาของแหล่งข้อมูล ขนาด การจัดวางตำแหน่งการสื่อสาร เวลาที่สื่อสาร และองค์ประกอบโดยรวมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการ หรือการสื่อสารการตลาดที่ส่งไปยังผู้บริโภคเป้าหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม การใช้ความแตกต่างอย่างชัดเจนของโฆษณา เป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมและสร้างความสนใจได้เป็นอย่างดี เช่น การใช้พื้นสีขาวตัดกับตัวอักษรสีเข้ม ความเงาในท่อนต้นของโฆษณา การโฆษณาคั่นในรายการที่มีเนื้อหาสอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกัน เป็นต้น

ผู้บริโภคไม่เพียงแต่สามารถรับรู้ความแตกต่างของสิ่งเร้าได้เท่านั้น ยังสามารถเชื่อมโยงสิ่งเร้าที่มีความสอดคล้องกัน เรียกว่า Stimulus Generalization ที่เกิดขึ้นเมื่อสิ่งเร้า 2 ตัวสร้างการรับรู้ในความเหมือน และสามารถทดแทนกันได้ การเกิดความภักดีในตราสินค้า เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเชื่อมโยงสิ่งเร้า เมื่อมีสินค้าใหม่ออกสู่ตลาด ผู้บริโภคก็จะเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพเพราะมีการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ในอดีตที่สร้างความพึงพอใจในสินค้า ภายใต้ชื่อหรือบริษัทผู้ผลิตเดียวกัน

2. ความคาดหวังของผู้บริโภค (Expectation)

เราคาดหวังและอยากรับรู้ในสิ่งที่ตนต้องการมากกว่าสิ่งที่ไม่ชอบ โดยส่วนใหญ่มักเลือกรับรู้ในสิ่งที่ตนมีความคุ้นเคย เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในอดีต ในส่วนของการสื่อสารการตลาด ผู้บริโภคเลือกรับรู้ในสินค้าหรือบริการตามที่ตนคาดหวังไว้ สิ่งเร้าที่ขัดแย้งหรือเหนือความคาดหมาย จะได้รับความสนใจในขั้นต้นมากกว่าสิ่งเร้าที่เราคุ้นเคย อย่างไรก็ตามในส่วนของการรับรู้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. แรงจูงใจหรือแรงขับ (Motives)

เราเลือกที่จะรับรู้ในสิ่งที่อยู่ในความต้องการหรือปรารถนา ยิ่งมีความต้องการมากเท่าไร แรงจูงใจในการให้ความสนใจในการเลือกรับสิ่งเร้าหรือข้อมูลนั้นยิ่งมากขึ้นด้วย และจะทำการตัดสิ่งเร้าตัวอื่น ๆ ที่ไม่ต้องการออกไป การหาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภค ไม่ว่าจะจากการทำวิจัย การศึกษาพฤติกรรมอย่างลึกซึ้ง หรือการเลือกกลุ่มเป้าหมายที่ถูกต้องแม่นยำนั้น เป็นแหล่งข้อมูลที่ช่วยให้นักสื่อสารการตลาดเข้าใจและสร้างสิ่งเร้าที่สอดคล้องกับความต้องการให้มากที่สุด เพื่อการสื่อสารที่เกิดประสิทธิภาพที่สุดด้วย

4. การแปลความหมายการรับรู้ (Perceptual Interpretation)

เมื่อผู้บริโภคผ่านขั้นตอนการจัดหมวดหมู่สิ่งเร้าแล้ว ก็จะเข้ามาสู่การแปลความหรือ ตีความหมาย Assael (2001) อธิบายว่ามี 2 แนวคิดที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำความเข้าใจในส่วนนี้ คือ

4.1 การแบ่งแยกข้อมูลที่ได้รับรู้ (Perceptual Categorization)

คือกระบวนการในการแบ่งแยกข้อมูลที่ได้รับรู้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อทำการแปลความหมายต่อไป โดยขั้นแรกผู้บริโภครจะต้องทำการเรียนรู้เกี่ยวกับสินค้านั้น ในขณะที่ทำการประมวลผลการรับรู้จะมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น หากผู้บริโภคและตราสินค้ามีความเกี่ยวพันกันในระดับสูง การแยกแยะข้อมูลก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น การแยกแยะนี้แตกต่างตามลักษณะทางวัฒนธรรมและค่านิยมรวมถึงลักษณะเฉพาะบุคคล ในส่วนของกระบวนการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 ส่วนดังนี้

(1) Schema เมื่อผู้บริโภครับข้อมูลเข้ามาแล้ว จะทำการจัดเก็บส่วนเล็ก ๆ ของข้อมูลนั้นใน หน่วยความจำ เมื่อข้อมูลมีเพิ่มเติมมากขึ้นก็จะรวมเป็นกลุ่มก้อนที่รวบรวมสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสินค้าทั้งหมดออกเป็นกลุ่ม เช่น เมื่อเอ่ยชื่อสินค้านี้ ผู้บริโภคก็จะดึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าทั้งหมดออกมา ไม่ว่าจะเป็นลักษณะภายใน ลักษณะภายนอก ภาพลักษณ์หรือแม้แต่สัญลักษณ์ เป็นต้น

(2) Subtyping หมายถึง ส่วนย่อยลงมาจาก Schema ในกรณีที่ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมขึ้นมาอีก อาจเป็นลักษณะเฉพาะของตัวสินค้าที่มีความแตกต่างจากคู่แข่ง หากนักสื่อสารการตลาดสามารถหาส่วนย่อยเฉพาะได้มากเท่าไร ก็จะทำให้การรับรู้ในสินค้านั้น มีความแตกต่างอย่างชัดเจน และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญขององค์ประกอบดังกล่าวข้างต้น ทำให้มีนักวิชาการหลายคนทำการศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งพบว่า Schema มีบทบาทสำคัญกับผู้บริโภคที่ไม่มีข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับสินค้ามากนักในการจัดกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับ Subtyping คือ Meyers-Levy และ Tybout พบว่า ผู้บริโภคจะทำการแบ่งประเภทสินค้าที่มีความแตกต่างจากสินค้าตัวอื่นอย่างชัดเจนย่อยลงไปอีก (Assael, 2001)

นอกจากนี้ผู้บริโภคเองยังมีการเชื่อมโยงการรับรู้สินค้ากับความหมายผ่านสัญลักษณ์เรียกว่า Semiotic ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ

- ตัวตราสินค้า (Object)
- สัญลักษณ์ที่เชื่อมโยง (Symbol Associated with the Object)
- การให้ความหมายของสัญลักษณ์ (Meaning of the Symbol)

จากลักษณะของความแตกต่างในการรับรู้ของแต่ละบุคคลแล้ว อีกทั้งยังมีปัจจัยที่มี อิทธิพลต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งการเลือกรับรู้ การจัดเก็บข้อมูล หรือแม้กระทั่งการแปล ความหมายของการรับรู้ที่มีความแตกต่างกันสำหรับตัวสิ่งเร้าเองเมื่อเกิดความกำกวมหรือยากต่อการทำความเข้าใจของแต่ละบุคคล ก็สามารถเป็นสิ่งส่งเสริมต่อการแปลความหมายของสิ่งเร้าได้ ซึ่งการแปลความหมายที่ถูกต้องหรือใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุดมีปัจจัยที่มี อิทธิพล คือ ความชัดเจนของสิ่งเร้าที่ต้องการสื่อสารไปยังผู้บริโภค ประสบการณ์ในอดีตของผู้บริโภค แรงจูงใจ หรือแรงขับ รวมถึงความสนใจในขณะนั้นของผู้บริโภค

4.2 Selective Perception and Distortion

จากข้อมูลข้างต้นที่ชี้ว่าในสมองของเรามีการเลือกข้อมูลจากสิ่งเร้าที่มีความสำคัญ และ เกี่ยวกันกับลักษณะทางจิตวิทยา และตัดข้อมูลที่ไม่ต้องการออกไปจากลักษณะดังกล่าว ปัจจัยที่มีอิทธิพลดังนี้

(1) ปัจจัยภายนอก (External Factors) คือการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีความชัดเจนจนรู้สึกได้ ซึ่งสามารถเกิดได้หลายรูปแบบ การสร้างความแตกต่าง เป็นหนึ่งในรูปแบบเหล่านี้ เช่น เสียงดัง เสียงเบา หรือการแต่งกายในรูปแบบที่สะดุดตาของผู้ประกาศข่าวในโทรทัศน์ก็สามารถทำให้เราสนใจและเลือกรับข้อมูลจากสิ่งเร้านั้น เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงอีกประการหนึ่ง คือ การเคลื่อนไหว (Movement) โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวที่เห็นได้ด้วยประสาทสัมผัสทางตา (Visual Movement)

การกระทำซ้ำของสิ่งเร้าหลาย ๆ ครั้ง (Repetition) เป็นอีกวิธีการที่ใช้ในการเรียกความสนใจที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกับการโฆษณาที่ต้องการสร้างการรับรู้กับคนจำนวนมากอย่างรวดเร็ว นักจิตวิทยาเรียกวิธีการนี้ว่า การเปิดรับอย่างแท้จริง (Mere Exposure) ที่นอกจากจะสร้างความสนใจได้ดีแล้ว ยังส่งเสริมให้ผู้เปิดรับเกิดทัศนคติทางบวกด้วย เช่น การสร้างความคุ้นเคยในตราสินค้าหรือบริการนั้น เกิดการจดจำและระลึกได้เมื่อมีสิ่งเชื่อมโยงโดยนัย จากนั้นอาจนำไปสู่การเลือกซื้อ หรือเกิดการเชื่อถือต่อไปได้ เป็นต้น และเนื่องจากมีสินค้ามากมายที่วางอยู่บนชั้นของซูเปอร์มาร์เก็ต ผู้บริโภคมักจะหยิบหรือเลือกซื้อสินค้าที่คุ้นเคย และมีภาพลักษณ์ที่ดีในใจ ขนาดของสิ่งเร้าก็มีส่วนสำคัญด้วยเช่นกัน ที่เป็นเหตุผลอธิบายว่าเหตุที่หัวข้อข่าวที่เด่นมีขนาดใหญ่ในหน้าหนังสือพิมพ์ นั่นก็เพื่อสร้างการเปิดรับเมื่อผู้รับสารหยิบขึ้นมาอ่าน

สุดท้ายคือ ความเข้มข้นของสิ่งเร้า (Intensity) เช่น สีสดใส สดุดตา การใช้เสียงดังเรียกความสนใจ ซึ่งมีใช้ทั้งในการโฆษณา การบริหารการตลาด การรณรงค์ทางการเมืองและสังคม ฯลฯ

(2) ปัจจัยภายใน (Internal Factors) จากข้อมูลนำเสนอเรื่องปัจจัยภายนอกข้างต้น จะเห็นว่าได้อ้างอิงถึงสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อม แต่ในการรับรู้มนุษย์เรามีความแตกต่างหลากหลายในแต่ละบุคคล โดยเฉพาะลักษณะทางจิตวิทยา เพราะเราต่างมีความเชื่อ ความสนใจ ความต้องการ ความปรารถนา ประสบการณ์ในอดีต ความชอบ ความไม่ชอบแตกต่างกัน และสภาวะทางอารมณ์ ความรู้สึกขณะนั้นก็เป็นปัจจัยภายในที่มีสำคัญเช่นกัน และสิ่งที่มีบทบาทมากที่สุดต่อการรับรู้ของมนุษย์เราคือ สภาวะการคาดหวังต่อสิ่งที่เห็นและสิ่งที่ได้ยิน โดยผ่านประสาทสัมผัสของแต่ละคน เช่น บางครั้งเราสามารถตื่นก่อนที่นาฬิกาจะปลุกตามเวลาที่ตั้งไว้ 2 - 3 นาที (Aaker, 1996)

กล่าวโดยสรุป การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้รับความรู้สึกจากประสาทสัมผัส และแปลความหมายหรือตีความสิ่งที่รับเข้ามา ผ่านการวิเคราะห์ โดยอาศัยความจำ ความรู้ ผสมผสานกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ ออกมาเป็นความรู้ความเข้าใจ ซึ่งในที่นี้การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ก็คือ กระบวนการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับข่าวสารจากสื่อหรือการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. และนำมาวิเคราะห์ตีความจนเกิดเป็นความเข้าใจในการทำงานของ สกสว. และระบบ ววน. นั่นเอง โดยในการวิจัยนี้จะศึกษาการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ใน 4 มิติ ได้แก่ การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์และพันธกิจ การบริหารงาน และผลการดำเนินงานของ สกสว. และ ววน.

ในส่วนของความเชื่อมั่น (Trust) นั้น มีผู้ให้นิยามไว้หลากหลาย อาทิ ความเชื่อมั่น หมายถึง ความเชื่อถือ ความเชื่อใจ ความไว้วางใจ ความมั่นใจ (วิทย์ เทียงบูรณธรรม, 2541) ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในตัว โดยจะทำหน้าที่ในการกำกับความคิดและ ความรู้สึกในปัญหาต่าง ๆ และจะแสดงออกมาในลักษณะของพฤติกรรมภายนอกที่ปรากฏต่อบุคคล ซึ่งก็คือบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ความเชื่อมั่นไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในตัวเอง แต่รวมถึงความเชื่อมั่นในผู้อื่นด้วย (ธีรภาพ วัฒนวิจารณ์, 2545) สำหรับ Lewicki, McAllister, และ Bies (1998) ให้ความหมายของความเชื่อมั่นว่าเป็นสิ่งที่บุคคลมีความมั่นใจและตั้งใจที่จะกระทำการที่อยู่บนพื้นฐานของคำพูด การกระทำ และการตัดสินใจของบุคคลอื่น เช่นเดียวกับ Davis และคณะ (2000) ที่กล่าวว่า ความเชื่อมั่นเป็นความตั้งใจกระทำต่อผู้อื่นบนพื้นฐานความคาดหวังเชิงบวกที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล ภายใต้เงื่อนไขของความเสี่ยงและการพึ่งพากัน ความเชื่อมั่นเป็นทั้งความเชื่อ การตัดสินใจ และการกระทำ สอดคล้องกับ Robbins (2005) ที่ได้ให้ความหมายว่า ความเชื่อมั่นเป็นความคาดหวังในทางบวกต่อบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นคำพูด การกระทำ หรือการตัดสินใจที่จะกระทำตามสมควรแล้วแต่โอกาส ในมุมมองของ อุซุมพร แก้วขุนทด (2550) มองว่าความเชื่อมั่น คือ ระดับของความคาดหวัง ความเชื่อ และความมั่นใจในความซื่อสัตย์ สุจริต ความมั่นคง ความเชื่อถือได้ ความเปิดเผย และความยุติธรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลด้วยความสมัครใจและยอมทำตามการกระทำด้วยความคาดหวังว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นจะกระทำตามคำพูด คำสัญญา ทั้งที่เป็นภาษาพูด ภาษาเขียน และจะกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ด้วยความสามารถ ความเปิดเผย ความห่วงใย และความเชื่อถือได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงการควบคุมตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับ ดิลก ถือกกล้า (2552 อ้างถึงใน ดรลพร ด้ายศ, 2557) ที่ให้ความหมายของความเชื่อมั่นว่าเป็นสภาวะอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลหรือของกลุ่มบุคคลใดกลุ่มบุคคลหนึ่ง ที่มีความเชื่อมั่นต่ออีกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลว่าจะดำเนินการปฏิบัติหรือแสดงออกในทิศทางที่ตนเองคาดหวัง ไม่ทำความเสื่อมเสียหรือเสียหายให้เกิดขึ้น ความเชื่อมั่นเปรียบได้กับกาวที่มองไม่เห็น ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างผู้นำกับบุคคลอื่น ความเชื่อมั่นถือเป็นมาตรฐานการดำรงอยู่ของการเป็นผู้นำ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของทุก ๆ องค์การ ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการธำรงรักษาองค์การเอาไว้ได้ ความเชื่อมั่นไม่สามารถซื้อหา ไม่สามารถร้องขอได้ และไม่สามารถบังคับได้ แต่ความเชื่อมั่นจะต้องเกิดจากการถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้ได้รับการยอมรับ

สรุป คือ ความเชื่อมั่นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่เป็นความคาดหวัง ความเชื่อ และความมั่นใจ ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งจากบุคคลและองค์กรในด้านต่าง ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความสามารถในการบริหารจัดการ ความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นความคาดหวังในทางบวกที่มีต่อบุคคลหรือองค์กร

ในเรื่องความเชื่อมั่นในองค์กรนั้น เป็นความรู้สึกความมั่นใจและการสนับสนุนที่บุคคลมีต่อองค์กร เป็นความเชื่อที่องค์กรต้องซื้อตรงและสร้างความผูกพัน (Gilbert และ Tang, 1998) ความเชื่อมั่นในองค์กรนี้เป็นพื้นฐานมาจากผลของโครงสร้างสังคม ในการลดความไม่แน่นอนและให้ความรู้สึกมั่นคงต่ออนาคต ไม่มุ่งเจาะจงที่บุคคลแต่เจาะจงที่สถานการณ์ (McKnight และ Chervany, 2006) ความเชื่อมั่นเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนทางโครงสร้างที่มีหลายด้านและหลายระดับ เช่น ความเชื่อมั่นอาจจะมิอยู่ในระดับบุคคล กลุ่มธุรกิจ และ สถาบัน รวมทั้งสามารถอธิบายได้

ทั้งความเชื่อมั่นระหว่างหน่วยงานภายในองค์กร หรือความเชื่อมั่นระหว่างองค์กร ความเชื่อมั่นอาจจะสามารถอธิบายในหลายแบบ เช่น ความเชื่อมั่นเป็นสาเหตุ ผลลัพธ์ หรือเป็นตัวกลาง และความเชื่อมั่นได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงขององค์กร (Rousseau และคณะ, 1998) ความเชื่อมั่นมีแนวความคิดทั้งความเชื่อมั่นและความไม่เชื่อมั่น จนกระทั่งถึงรูปแบบโครงสร้างที่ชัดเจนและตรงกันข้าม (Luhmann, 1979) โดยความเชื่อมั่นและความไม่เชื่อมั่นเป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมของผู้ให้ความไว้วางใจ ทศนคติ และอารมณ์ (Jones และ George, 1998) ซึ่ง Perry และ Mankin (2007) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นยังเป็นตัวชี้วัดผลที่สำคัญเกี่ยวกับสัมพันธภาพที่ลูกค้ามีต่อองค์กรธุรกิจบริการ

Stern (1997 อ้างถึงใน วรารัตน์ สันติวงษ์, 2549) กล่าวว่า ความเชื่อมั่น คือ พื้นฐานของความสัมพันธ์ทางการติดต่อสื่อสารในการให้บริการแก่ลูกค้า องค์กรจำเป็นต้องเรียนรู้ทฤษฎี ความสัมพันธ์ใกล้ชิด ความคุ้นเคย เพื่อครองใจลูกค้า ซึ่งประกอบด้วย 5 C ดังนี้

1. การสื่อสาร (Communication) พนักงานควรจะสื่อสารกับลูกค้าในลักษณะที่ทำให้ลูกค้าอบอุ่นใจได้ พนักงานควรแสดงความเปิดเผย จริงใจ และพร้อมให้ความช่วยเหลือลูกค้าเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายเต็มใจแสดงความรู้สึกและความคิดร่วมกัน

2. การดูแลและการให้ (Caring and Giving) ความเอาใจใส่และความพร้อมที่จะให้ นั้นเป็นคุณสมบัติของความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่ประกอบด้วยความเอื้ออาทร ความอบอุ่น และความรู้สึกปกป้อง ซึ่งมีผลให้ลูกค้ารู้สึกดี

3. การให้ข้อผูกมัด (Commitment) ที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า องค์กรควรจะยอมเสียผลประโยชน์เพื่อคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า เพื่อให้ได้รับความไว้วางใจที่เนิ่นนาน

4. การให้ความสะดวกสบาย (Comfort) หรือความสอดคล้อง (Compatibility) ความเอาใจใส่ลูกค้าจะทำให้ลูกค้ารู้สึกถึงความสะดวกสบาย ความอบอุ่น ความมั่นใจ และความมั่นคงที่ได้รับบริการ ลูกค้าส่วนใหญ่ประเมินความสะดวกสบายจากการบริการที่ดีขององค์กร

5. การแก้ไขสถานการณ์ขัดแย้ง (Conflict) และการเชื่อมั่น (Trust) ถ้าองค์กรสามารถทำให้ลูกค้ารู้สึกสบายใจได้จะดีกว่าการที่องค์กรต้องแก้ไขสถานการณ์ความขัดแย้งกับลูกค้า นั่นคือ องค์กรควรจะแสดงความรับผิดชอบด้วยการออกตัวไว้มาก่อนว่า ถ้าลูกค้าพบสิ่งใดที่สงสัย หรือไม่พอใจในสินค้าและบริการที่ลูกค้าคิดว่าตนจะเสียเปรียบ ขอให้ลูกค้ารีบถามเพื่อให้พนักงานได้รับชี้แจงโดยเร็ว ก่อนที่ลูกค้าจะรู้สึกโกรธหรือไม่พึงพอใจในสินค้าและบริการ

พื้นฐานของความสัมพันธ์ทางการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรกับลูกค้า จะก่อให้เกิดวงจรการพัฒนาความสัมพันธ์ ซึ่งมีแบบจำลองของ Levinger และ Snoek (1972 อ้างถึงใน วรารัตน์ สันติวงษ์, 2549) เรียกว่าแบบจำลองขั้นตอน ABCDE ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นความรู้สึก / คุ้นเคย (Acquaintance) ลูกค้าจะรู้สึกพึงพอใจองค์กรหรือบริการหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความประทับใจครั้งแรกที่ลูกค้าได้รับ

2. ขั้นการสร้างความสัมพันธ์ (Build Up) ถ้าลูกค้าทดลองใช้สินค้าหรือบริการแล้วจะเกิดความพึงพอใจหรือไม่ขึ้นอยู่กับวิธีการสร้างความประทับใจขององค์กร เช่น การโฆษณาหรือการประชาสัมพันธ์ หรือสินค้าทดลองใช้ เป็นต้น

3. ขั้นการเรียนรู้ความคุ้นเคยทำความรู้จักให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Continuation) ถ้าลูกค้าพึงพอใจก็จะใช้สินค้าหรือบริการต่อไป

4. ขั้นเลิกใช้บริการ (Dissolution Deterioration and Endings) ถ้าลูกค้ารู้สึกไม่พึงพอใจในสินค้าหรือบริการ หรือการโฆษณาที่ทำให้ลูกค้าไม่ชอบพอเสมือนเป็นการถูกผู้ใช้สินค้า ลูกค้าอาจเลิกใช้บริการทันที

การจำแนกระดับของความเชื่อมั่นที่อาศัยพื้นฐานของการเกิดความความเชื่อมั่นซึ่ง Zucker (1986) มองความเชื่อมั่นขององค์กรในรูปของโครงสร้างทางสังคมว่า เป็นกลุ่มของความคาดหวังทางสังคมที่ถูกแบ่งปันจากการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจ เป็น 3 ระดับ คือ (1) ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานกระบวนการ (Process-Based Trust) ว่าถูกเชื่อมโยงจากการบันทึกการปฏิบัติในอดีต เป็นการแลกเปลี่ยนทางประวัติศาสตร์ที่ถูกรู้และนับถือ (2) ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานบุคคล (Person-Based Trust) ว่าความเชื่อมั่นถูกเชื่อมโยงจากความคล้ายคลึงระหว่างบุคคล และ (3) ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานสถาบัน (Institution-Based Trust) ว่าถูกเชื่อมโยงจากการทำงานที่เป็นทางการ เช่น ความเป็นมืออาชีพ ความเชื่อมั่นในองค์กรเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภายในองค์กร ทั้งเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา ระบบองค์กร กลุ่มงาน และผู้บริหารระดับสูง อาจจะรวมถึงความเชื่อมั่นระหว่างองค์กร หรือผสมผสานในหลายด้านขององค์กร องค์ประกอบของความเชื่อมั่นนี้ อาจจะเป็นตัวแทนของความสัมพันธ์แต่ไม่ใช่โครงสร้างที่ชัดเจน ทั้งอาจจะเป็นความเป็นไปได้ที่บุคคลอาจแสดงความเชื่อมั่นในหนึ่งด้านหรือหลายด้านแต่ไม่ใช่ทั้งหมด

McAllister (1995) มองว่า ความเชื่อมั่นเป็นสภาวะทางจิตวิทยาและจำแนกความเชื่อมั่นออกเป็น 2 ระดับ คือ (1) ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานจากความรู้ความเข้าใจ (Cognition-Based Trust) หมายถึง การรับรู้ว่าคุณเลือกผู้ซึ่งไว้วางใจในสิ่งที่น่านับถือภายใต้สถานการณ์หนึ่ง และเลือกในสิ่งที่พิจารณาว่าเป็นเหตุผลที่ดี และ (2) ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานอารมณ์ความรู้สึก (Affective-Based Trust) หมายถึง ความผูกพันทางอารมณ์ของแต่ละบุคคล บุคคลที่จะทำให้เกิดอารมณ์ ความเชื่อมั่นในความสัมพันธ์นั้นจะแสดงออกซึ่งการดูแลและการเอาใจใส่อย่างแท้จริง ที่จะให้สวัสดิการแก่หุ้นส่วนมีความเชื่อในคุณสมบัติที่ดีหรือน่าสรรเสริญและเชื่อว่าความรู้สึกเหล่านี้จะได้รับการตอบแทน

สำหรับ Liljander (1995) จำแนกระดับของความเชื่อมั่นเป็น 3 ระดับ คือ (1) ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานของผลประโยชน์ (Calculus-Based Trust) เป็นความเชื่อมั่นที่มีพื้นฐานการให้บริการของผู้ให้บริการ โดยเชื่อว่าผู้ให้บริการให้ความสนใจมากที่สุดในเรื่องของการบริการลูกค้า และจะไม่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและผลกำไร (2) ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานจากความรู้ความเข้าใจ (Knowledge-Based Trust) เป็นความเชื่อมั่นที่มีพื้นฐานการรู้ในการบริการและความสามารถในการคาดการณ์การกระทำขององค์กร ซึ่งมีการสื่อสารสองทางระหว่างลูกค้ากับ

องค์กร โดยลูกค้าปรารถนาจะได้ข้อมูลข่าวสารจากองค์กร ขณะเดียวกันองค์กรก็ปรารถนาที่จะได้ความต้องการ ปัญหา และการ พัฒนาจากลูกค้า และ (3) ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานการวินิจฉัย (Identification-Based Trust) เป็นความเชื่อมั่นเต็มรูปแบบที่ลูกค้ามีความเชื่อมั่นในองค์กรที่ให้บริการว่าจะทำหน้าที่ที่ดีที่สุดในการให้บริการ มีความรู้เชิงลึกในความต้องการของลูกค้า ความเชื่อมั่นแบบนี้จะทำให้ลูกค้ามีแนวโน้มที่จะปกป้ององค์กรจากการวิจารณ์ต่าง ๆ

Gillespie และ Mann (2004) จำแนกความเชื่อมั่นเป็น 3 ระดับ ได้แก่ (1) ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานอารมณ์ ความรู้สึก (Affective-Based Trust) เกี่ยวข้องกับบทบาทสำคัญของอารมณ์ใน กระบวนการความเชื่อมั่น (2) ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ (Cognitive-Based Trust) เป็นความเชื่อในคุณลักษณะที่น่าเชื่อมั่นต่อบุคคลอื่น และ (3) ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานพฤติกรรม (Behavioral-Based trust) เป็นความเชื่อมั่นผู้อื่นและการเปิดเผยข้อมูล ไปยังบุคคลอื่น

ในเรื่องรูปแบบของความเชื่อมั่น Luhmann (1979) เสนอแนวคิดความเชื่อมั่นที่เป็นที่ยอมรับอย่าง กว้างขวางถึงรูปแบบ ของความเชื่อมั่น จำแนกเป็น 2 แบบ คือ (1) ความเชื่อมั่นระหว่างบุคคล (Interpersonal Trust) เป็นความเชื่อมั่นในผู้บังคับบัญชา และ (2) ความเชื่อมั่นในระบบ (System Trust) เป็นความเชื่อมั่นในองค์กร โดยภาพรวม โดยมองว่า ความเชื่อมั่นเป็นตัวแทนของระดับความมั่นใจของบุคคลหนึ่งที่มีต่อผู้อื่นในการกระทำที่เป็น ธรรม มีจริยธรรม และสามารถพยากรณ์ได้

Crotts และ Turner (1999) จำแนกรูปแบบของความเชื่อมั่นเป็น 5 แบบ ดังนี้

1. ความเชื่อมั่นแบบไร้เหตุผล (Blind Trust) คือ ความเชื่อมั่นที่เกิดขึ้นจากการมีข้อมูลความรู้ไม่เพียงพอ จึง ใช้หลักการที่ไร้เหตุผลมากำหนดความไว้วางใจที่มีต่ออีกฝ่ายหนึ่ง
2. ความเชื่อมั่นแบบมีแผน (Calculative Trust) คือ ความเชื่อมั่นที่ใช้หลักการด้าน ค่าใช้จ่าย หรือ ผลประโยชน์ ในทางฉ้อฉลหรือในทางมิชอบมาตัดสินใจเพื่อดำเนินความสัมพันธ์ต่อไป
3. ความเชื่อมั่นที่สามารถพิสูจน์ได้ (Verifiable Trust) คือ ความเชื่อมั่นที่ฝ่ายหนึ่ง สามารถจะทำการ ตรวจสอบการกระทำอีกฝ่ายหนึ่งได้ตามความสามารถ ว่ามีความเหมาะสมและสมควรแก่การให้ความไว้วางใจหรือไม่
4. ความเชื่อมั่นที่ได้รับมอบจากอีกฝ่ายหนึ่ง (Earned Trust) คือ ความเชื่อมั่นที่เกิดขึ้น จากประสบการณ์ที่ ฝ่ายหนึ่งได้รับมาจากการกระทำของอีกฝ่ายหนึ่ง
5. ความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน (Reciprocal Trust) คือ ความเชื่อมั่นที่ทั้งสองฝ่ายมีให้ต่อกัน

ตามแนวคิดของ Reina และ Reina (1999) แสดงให้เห็นว่าความเชื่อมั่นจะเกิดขึ้นได้ใน 3 รูปแบบ ดังนี้

1. ความเชื่อมั่นด้านศักยภาพ (Competence Trust) คือ การที่บุคคลมีความสามารถในการกระทำสิ่งที่ จำเป็นต่อการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะในงานที่เฉพาะเจาะจง หรืองานที่มีความซับซ้อนในการผสมผสานกิจกรรม ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน รวมถึงความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และการช่วยให้ผู้อื่น

สามารถทำงานของเขาได้โดยพฤติกรรมที่สามารถช่วยสร้างและรักษาความไว้วางใจในศักยภาพ ได้แก่ การที่บุคคลมีความรู้ความเชี่ยวชาญ และมีความสามารถ มีความยุติธรรม สามารถเข้าใจและรับรู้ถึงศักยภาพของผู้อื่นได้ และสามารถช่วยให้ผู้อื่นเกิดทักษะความชำนาญในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้

2. ความเชื่อมั่นด้านการสื่อสาร (Communication Trust) คือ การที่บุคคลมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันและกันอย่างคงที่และสม่ำเสมอ ซึ่งทำให้การทำงานนั้นดำเนินไป หรือมีความก้าวหน้าและมีผลต่อความสามารถในการผลิตงานและผลกำไร โดยพฤติกรรมที่สนับสนุนให้เกิดความเชื่อมั่นด้านการสื่อสาร ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน การพูดในสิ่งที่ตรงกับความเป็นจริง มีการยอมรับความผิดพลาด มีการให้และรับข้อมูลป้อนกลับ การรักษาความลับ และมีการชี้แจงถึงความมีเจตนาที่ดี

3. ความเชื่อมั่นค้ำประกันสัญญา (Contractual Trust) คือ การที่บุคคลได้กระทำในสิ่งที่พูดไว้ว่าจะกระทำ ซึ่งการกระทำในสิ่งที่ได้พูดไว้จะก่อให้เกิดการผลผลิตความพร้อมที่จะให้บริการ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความใส่ใจในการมีส่วนร่วม หรือถ่ายทอดการสื่อสารกลับ เมื่อมีการสัญญาไว้ ความเชื่อมั่นด้านค้ำประกันสัญญานี้เกี่ยวข้องกับการรักษาความคิดเห็น ความตั้งมั่นในความซื่อสัตย์ และการแสดงพฤติกรรมอย่างคงที่ ความเชื่อมั่นในความตั้งใจ ความแน่นอน และความเชื่อมั่นของบุคคลในความซื่อสัตย์จึงรักภักดีจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นด้านค้ำประกันสัญญาในการทำงาน โดยพฤติกรรมที่นำไปสู่ความเชื่อมั่นด้านค้ำประกันสัญญาได้แก่ การมีการบริหารจัดการความคาดหวัง การสร้างสิ่งยึดเหนี่ยวทางใจ การให้อานาจอย่างเหมาะสม ความใส่ใจ การแสดงความเห็นด้วยอย่างตรงไปตรงมา มีความคงเส้นคงวา และความแน่นอนในการกระทำ

ทั้งนี้อาจสรุปได้จากนิยามความเชื่อมั่นว่า หมายถึง ความไว้วางใจที่ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความรู้สึกที่ ออค์กรหรือแบรนด์นั้น ๆ จะทำตามที่ได้สัญญาไว้ (Delgado-Ballester, 2004) ซึ่งสัญญาที่ให้ไว้ในที่นี้จะอยู่ในการสื่อสารหรือการประชาสัมพันธ์ขององค์กรหรือแบรนด์นั้น ๆ (Chaudhuri และ Holbrook, 2001) อย่างไรก็ตามความเชื่อมั่นนี้ไม่ใช่ความรู้สึกที่เกิดขึ้นมาเพียงเพราะอารมณ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ยังคงสร้างขึ้นมาจากกระบวนการทางความคิดของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย (Flavián และ Guinalú, 2007) ซึ่งกระบวนการทางความคิดนั้นก็อยู่ในการรับรู้ตนเอง โดยในการวิจัยนี้จะศึกษาจะศึกษาความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ใน 5 มิติ ได้แก่ ความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ ทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

จากการทบทวนงานวิจัยที่มีการศึกษาเกี่ยวกับ สกสว. และระบบ ววน. พบว่า มีหลากหลายแง่มุม อาทิ ในแง่มุมของการพัฒนาองค์กรของ สกสว. เรื่อง “การจัดทำแผนที่นำทางการพัฒนาด้านดิจิทัล สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) เพื่อสนับสนุนองค์กรไปสู่องค์กรสมรรถนะสูง” (วีระยุทธ พิมพาภรณ์ และคณะ, 2565) ผลการวิจัย พบว่า แผนที่นำทางเทคโนโลยีดิจิทัลของ สกสว. (TSRI Digital Transformation Roadmap) ในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2570 ได้ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับแนวทางการเปลี่ยนแปลงองค์กรสู่ดิจิทัล

และความเชื่อมโยงกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ในมุมมองด้านการเรียนรู้และการเติบโต (Organizational Perspective) ที่มุ่งเน้นการยกระดับการบริหารจัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง โดยแบ่งมิติการพัฒนาด้านดิจิทัล สกสว. ออกเป็น 3 มิติดังนี้

มิติที่ 1 การขับเคลื่อนสู่องค์กรนวัตกรรมดิจิทัล (TSRI Innovative Organizations) มุ่งเน้นการสร้างกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาวัตกรรมการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล ภายใต้แผนพัฒนาดิจิทัล สกสว. พ.ศ. 2566 – 2570 ทั้งนี้กลไกขับเคลื่อนการพัฒนาวัตกรรมการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล สกสว. มีเป้าหมายสำคัญในการปรับเปลี่ยนทุกส่วนประกอบในองคาพยพขององค์กร (Fully Integrated) ให้สามารถใช้ศักยภาพที่มีอยู่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

มิติที่ 2 การขับเคลื่อนกำลังคนดิจิทัล (TSRI Digital Workforce) มุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากร สกสว. เพื่อให้องค์กรมีกำลังคนที่มีทักษะดิจิทัลที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานตามบทบาทและพฤติกรรมที่คาดหวังขององค์กร

มิติที่ 3 การขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลและการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล (TSRI Digital and Data Government) มุ่งเน้นการสร้างกลไกการบริหารจัดการองค์กรภายใต้แนวคิดการขับเคลื่อนสู่องค์กรดิจิทัล (Digital Transformation) เพื่อทำให้องค์กรสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ มุ่งสร้างวัฒนธรรมการบริหารจัดการองค์กรด้วยข้อมูล (Data-Driven Organization) และการจัดการสินทรัพย์ข้อมูล (Data is an Asset) ภายใต้กรอบการกำกับดูแลข้อมูล (Data Governance Framework) โดยมุ่งเน้นการกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการข้อมูล ภายใต้แผนพัฒนาดิจิทัล สกสว. พ.ศ. 2566 – 2570

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของ ววน. เรื่อง “การศึกษาแนวคิดและรูปแบบการจัดสรรงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) เพื่อพัฒนาระบบจัดสรรงบประมาณของกองทุนส่งเสริม ววน.” (สิทธิเดช พงศ์กิจวรสิน และคณะ, 2565) พบว่า ประเทศไทยมีสัดส่วนงบประมาณด้านวิจัยและพัฒนาของภาครัฐ (Government budget allocation for R&D, GBARD) ต่อ GDP ของไทย (ต่ำกว่า 0.2%) ยังค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ (0.2-1.1%) ในขณะที่สัดส่วนงบประมาณ SF ของไทยอยู่ที่ประมาณ 60% สามารถเทียบได้กับสัดส่วนงบประมาณรายด้าน (ไม่รวม General Advanced Knowledge, GAK) ต้องงบประมาณวิจัยภาครัฐทั้งหมดของประเทศโดยส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 40-65% นอกจากนี้ประเทศไทยมีสัดส่วนการลงทุนวิจัยภาคเอกชนต่อเงินวิจัยทั้งหมดประมาณ 70-80% ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับใกล้เคียงกับประเทศอื่น ๆ (แต่ตัวเงินน้อยกว่า เนื่องจากงบวิจัยรวมของประเทศยังคงต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ) ดังนั้น ประเทศไทยควรจัดสรรงบประมาณการวิจัยของภาครัฐเพิ่มขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ ค่อนข้างมาก

นอกจากนั้น ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับ ววน. ในแง่มุมของการประเมินผลการดำเนินงาน เรื่อง “การศึกษาตัวชี้วัดสำคัญเพื่อติดตามความก้าวหน้าและการประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของการดำเนินงานเพื่อบรรลุ OKRs ตามแผน ววน.” (เริงชัย ต้นสุชาติ, ปิยะลักษณ์ พุทธรังค์ และจิราคม สิริศรีสกุลชัย, 2565) โดยโครงการนี้มุ่งเน้นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ข้อมูล Baseline สำหรับตัวชี้วัดที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรงและไม่มีความชัดเจนที่เกี่ยวข้องแต่อาจจะใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่ใกล้เคียงหรือเทียบเคียงได้มาใช้เป็นค่าของ

ตัวชี้วัดดังกล่าว จำนวน 29 ตัวชี้วัด โดยการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวชี้วัดมีการใช้เกณฑ์การคัดเลือกตามแนวทางของสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2564 และ เกณฑ์ที่ทางทีมีวิจัยเป็นผู้กำหนดขึ้น ทั้งนี้ตัวชี้วัดทั้ง 29 ตัวชี้วัดที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ การศึกษาใช้ขอบเขตระยะเวลาของข้อมูล Baseline อยู่ระหว่างปี 2559-2563 หรือในช่วงเวลาอื่น ๆ ในกรณีที่ข้อมูลมีระยะเวลาการจัดทำที่เฉพาะมิได้มีการเผยแพร่ในทุก ๆ ปี ผลการศึกษา พบว่าตัวชี้วัดทั้ง 29 ตัวชี้วัดสามารถค้นหาข้อมูลทุกข้อมูได้ทั้งสิ้น 24 ตัวชี้วัดขณะที่อีก 5 ตัวชี้วัดเป็นข้อมูลที่ยังไม่มีความพร้อม เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานใดเป็นผู้จัดเก็บ หรือ ข้อมูลดังกล่าวอาจมีการจัดเก็บ แต่ไม่มีหน่วยงานใดเป็นผู้รวบรวม ต้องใช้ระยะเวลา และกำลังคนที่เพิ่มขึ้นเพื่อติดตามจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว

สำหรับในแง่มุมมองของการสื่อสารมีงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการประชาสัมพันธ์ของกลุ่มยุทธศาสตร์การวิจัย เรื่อง “การประชาสัมพันธ์รูปแบบงานวิจัยของกลุ่มยุทธศาสตร์การวิจัยของ สกสว. พลังทางเศรษฐกิจ : การพัฒนาอุตสาหกรรม ฝ่ายอุตสาหกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย” (โสภาค สอนไว, 2559) มีวัตถุประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบของทุนวิจัย การทำงาน เงื่อนไขการขอรับทุน เพื่อประชาสัมพันธ์โจทย์วิจัยให้นักวิจัยที่สนใจจะขอรับทุน เพื่อพัฒนาส่งเสริมผลักดันการใช้เทคโนโลยีและผลงานวิจัยที่เป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์ ให้กับการบริหารจัดการวิถุคติทางเกษตร ร่วมกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ รวมถึงการผลักดันส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในงานวิจัย และเพื่อสร้างและประสานความร่วมมือกับคณาจารย์และนักวิจัยในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการขอรับการสนับสนุนทุนวิจัยและความร่วมมืออื่น ๆ ซึ่งผลประเมินความพึงพอใจที่ได้จากการประชาสัมพันธ์รูปแบบงานวิจัยของกลุ่มยุทธศาสตร์การวิจัยในครั้งนี้ มีหัวข้อหลัก ๆ ได้แก่ 1) ความคิดเห็นต่อการจัดโครงการ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.54 จากคะแนนเต็ม 5 ซึ่งจัดอยู่ในระดับความพอใจมากที่สุด และ 2) ความคิดเห็นด้านผู้บรรยาย มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.59 จากคะแนนเต็ม 5 ซึ่งจัดอยู่ในระดับความพอใจมากที่สุด

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยเรื่องหนึ่งศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารแบรนด์ สกสว. (ชื่อเดิมของ สกสว.) เรื่อง “แบรนด์ สกสว. : การประเมินคุณค่าและภาพลักษณ์แบรนด์เพื่อวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์” (อริชัยอรศ อุดม และคณะ, 2558) พบว่า แบรนด์ สกสว. มีสุขภาพของแบรนด์ในระดับดีทุกด้าน โดยด้านที่มีสุขภาพ ดีมากที่สุด สองด้านแรก ได้แก่ ด้านคุณค่าของตัวองค์กร (Organization Equity) และด้านภาพลักษณ์ (Image Equity) รองลงไป คือ ด้านช่องทางการสื่อสาร (Channel Equity) ด้านนักวิจัย (Customer Equity) ด้านชื่อเสียง (Reputation Equity) และด้านการมองเห็น (Visual Equity) ตามลำดับ ส่วนบุคลิกภาพของแบรนด์ พบว่า บุคลิกภาพที่โดดเด่นที่สุดของ สกสว. คือบุคลิกภาพแบบมีความรอบรู้ (Competence) รองลงมาคือ บุคลิกภาพแบบน่าตื่นเต้น (Excitement) อันดับที่สามคือบุคลิกภาพแบบจริงใจ (Sincerity) อันดับที่ดีที่สุดคือบุคลิกภาพแบบลุ่มลึก (Sophistication) และแบบที่ห้าคือบุคลิกภาพแบบห้าวหาญ (Ruggedness) ตามลำดับ นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังวิเคราะห์เนื้อหาข่าวที่นำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ ด้วย โดยพบว่า ช่วงแรก ปี พ.ศ. 2540-2541 ยังไม่มีประเด็นใดโดดเด่น ช่วงปี พ.ศ. 2542-2551 ประเด็นด้านสังคมและวัฒนธรรมมีความโดดเด่น แต่ช่วงปี พ.ศ. 2549-2557 ประเด็นด้านเกษตรจะโดดเด่นขึ้นมา โดยปี พ.ศ. 2557 ประเด็นด้านเกษตรเป็นประเด็นที่โดดเด่นมากที่สุด ส่วนประเด็นที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนด้านวิทยุกระจายเสียง

และวิทยุโทรทัศน์มากที่สุด คือ เรื่องความรู้เพื่อท้องถิ่น รองลงมาตามลำดับคือ อุตสาหกรรม/เทคโนโลยี สวัสดิภาพ สาธารณะ ประเด็นด้านวิชาการ เกษตร/ประมง ส่วนประเด็นที่นำเสนอน้อยที่สุด คือ ประเด็นบันเทิง

สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาในแง่มุมของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์นั้นมีอยู่ 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง “การสำรวจการรับรู้บทบาทการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” (ณัฐพล แยมฉิม และคณะ, 2564) โดยมีประชากร คือ ประชาคมวิจัยและประชาชนในพื้นที่ดำเนินการ ผลการวิจัย พบว่า ประชาคมวิจัยรู้จักหน่วยงานที่ให้ทุนวิจัย ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) โดยรับรู้ว่ สกสว. เป็นแหล่งทุนวิจัยหลักของประเทศ /หน่วยงานบริหารจัดการกองทุนวิจัยของประเทศ/หน่วยงานสนับสนุนทุนวิจัย ส่วนบทบาทหน้าที่รับรู้คือ ด้านศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ภาพรวมในด้านการวิจัยและนวัตกรรม ในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อนำเสนอต่อสภานโยบาย และจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ เสนอต่อ กสว. ประชาชนในพื้นที่ดำเนินโครงการวิจัย สกสว. น้อยกว่าสถาบันการศึกษาที่ทำวิจัยในพื้นที่ ประชาคมวิจัยตระหนักรู้กองทุนส่งเสริม ววน. เรื่องส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศทุกด้าน เพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานโยบายสาธารณะ และนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม ส่วนประชาชนในพื้นที่รับรู้และตระหนักรู้ว่า งานวิจัยมีความสำคัญและช่วยพัฒนาประเทศ นอกจากนั้น ความคิดเห็นของประชาคมวิจัยต่อการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรม เห็นว่าการจัดสรรงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (แผน ววน.) และเห็นว่า กรอบการวิจัย/หัวข้อวิจัยทันต่อสถานการณ์เร่งด่วนของประเทศ และมีการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นวิจัยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันทางสังคม ประชาชนในพื้นที่ต้องการให้มีการสนับสนุนการวิจัยด้านเกษตร ด้านสาธารณสุข/ยารักษาโรค และต้องการให้มีการจัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนอย่างทั่วถึง ส่วนการรับรู้ข่าวสารประชาคมวิจัยต้องการรับรู้เกี่ยวกับกรอบหลักเกณฑ์การขอทุน ขณะที่ประชาชนในพื้นที่ต้องการรับรู้เกี่ยวกับผลการวิจัยด้านการเกษตร ด้านสาธารณสุข และด้านอาหาร

ส่วนอีกเรื่องหนึ่ง คือ เรื่อง “การสำรวจการรับรู้และทัศนคติต่อการขับเคลื่อนนโยบาย และกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม” (พัชนี เขยจรยา และคณะ, 2565) โดยมีประชากร คือ ประชาชน ประชาคมวิจัย และผู้กำหนดนโยบาย ผลการวิจัย พบว่า ระดับการรับรู้ และตระหนักในความสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ของระบบ ววน. กองทุนส่งเสริม ววน. รวมทั้งเข้าใจบทบาทของ สกสว. พบว่า ประชาชนกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม ส่วนใหญ่แล้วมีการรับรู้ และตระหนักในความสัมพันธ์ในระดับ “สูง”

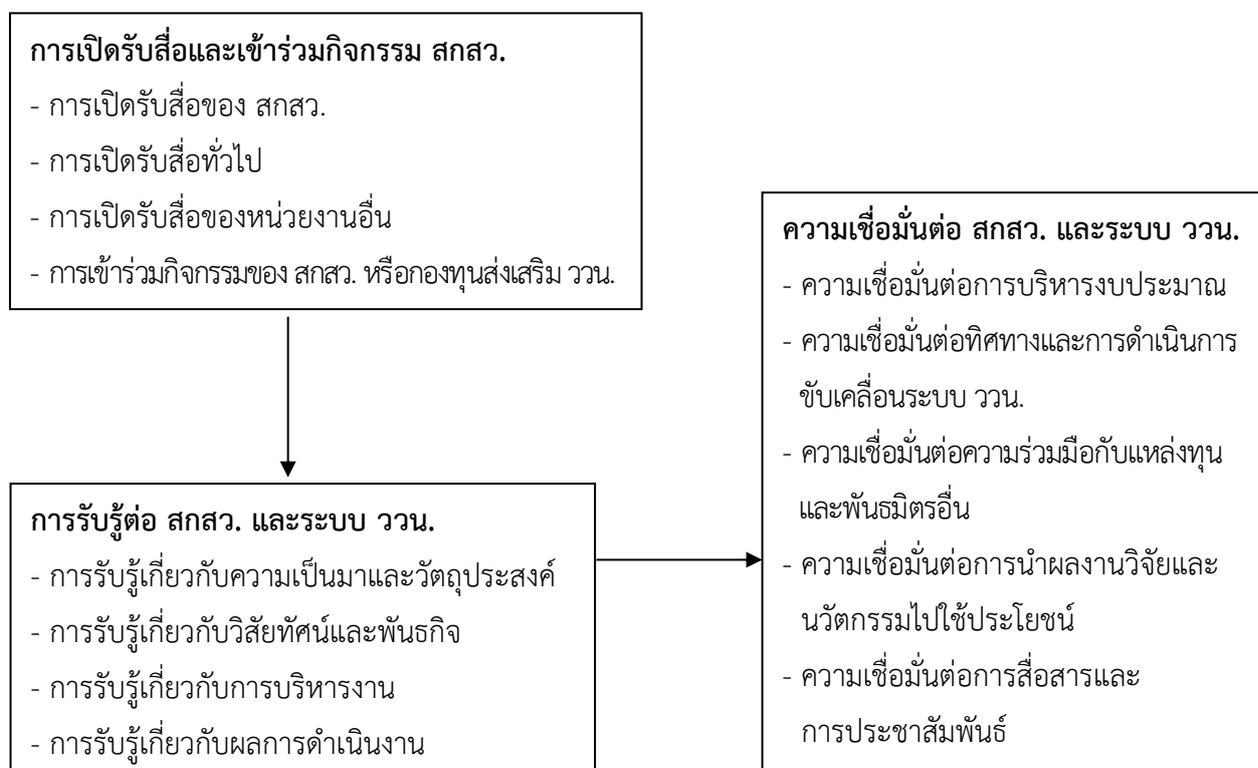
ด้านทัศนคติโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติเชิงบวกสูงต่อระบบ (1) ววน. โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่ว่า “ระบบ ววน. จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ก้าวหน้า ล้ำยุค” ทัศนคติเชิงบวกสูงต่อกองทุนส่งเสริม ววน. โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่ว่า “งบประมาณกองทุนส่งเสริม ววน. มีความจำเป็น

ต่อการพัฒนา และยกระดับวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรมของประเทศ” และทัศนคติเชิงบวกสูงต่อบทบาทของ สกสว. โดยเฉพาะในเรื่องที่ว่า “สกสว. ช่วยผลักดันให้เกิดการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย” ด้านแนวทางพัฒนาการสื่อสารที่จะเสริมสร้างความตระหนักในความสำคัญของระบบ ววน. กองทุนส่งเสริม ววน. และบทบาทหน้าที่ของ สกสว. ให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ควรคำนึงถึงหลักการ ดังนี้ (1) การสื่อสารที่ยึดกลุ่มเป้าหมายเป็นศูนย์กลาง (2) การสื่อสารที่อิงบริบท (3) การสื่อสารที่สอดคล้องกับจุดมุ่งเน้นของนโยบาย (4) การออกแบบการสื่อสารออนไลน์ที่ง่ายต่อการสืบค้น (5) การสื่อสารด้วยรูปแบบการเล่าเรื่อง (6) สร้างพันธมิตร ผสานความร่วมมือในการสื่อสารวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทั้งในระดับประเทศ และนานาชาติ

อย่างไรก็ตามงานวิจัยในลักษณะดังกล่าวนี้จำเป็นต้องศึกษาทุกปีตามแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงเป็นการประเมินผลการสื่อสารของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการรับรู้ และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแผนและกลยุทธ์การสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งผู้กำหนดนโยบายและสาธารณชนกลุ่มเป้าหมายในปีงบประมาณต่อไป ตลอดจนช่วยเติมเต็มองค์ความรู้ทางด้านการสื่อสารองค์กรของ สกสว. และระบบ ววน. ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยแสดงเป็นแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้ได้ผลการวิจัยในเชิงกว้าง ตลอดจนได้ค่าร้อยละในการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริม ววน. ตามตัวชี้วัดของกรมบัญชีกลาง ด้านที่ 2 การตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้ผลการวิจัยเชิงลึกที่สามารถนำมาเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกองทุนส่งเสริม ววน. ได้ต่อไป

3.2 ประชากร/แหล่งข้อมูล

ประชากร/แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ สกสว. กองทุนส่งเสริม ววน. ซึ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ประกอบด้วย

1.1 ผู้กำหนดนโยบายด้าน ววน. ได้แก่ ประธานกรรมการและกรรมการในสถานประกอบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรมแห่งชาติ

1.2 ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการและอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ในรัฐสภา ซึ่งได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565-2566

2. กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มย่อย ประกอบด้วย

2.1 นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ที่รู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.

2.2 ผู้แทนหน่วยบริหารและจัดการทุน และหน่วยรับงบประมาณในระบบ ววน.

2.3 ผู้แทนหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือได้รับประโยชน์หรือได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565-2566 ได้แก่ หน่วยงานคู่ความร่วมมือของ สกสว. หน่วยงานภาคเอกชน

เช่น สภาหอการค้าไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานระดับจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

2.4 ประชาชนที่อาจเป็นผู้รับประโยชน์จากโครงการ ววน. ซึ่งรู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ตลอดจนประชาชนผู้รับสารผ่านช่องทางสาธารณะต่าง ๆ อาทิ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ สื่อโซเชียลมีเดีย รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านกิจกรรม (Event) หรือการจัดงานประเภทต่าง ๆ การเข้าร่วมอีเวนต์ออนไลน์หรือออฟไลน์ และการติดต่อสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เป็นต้น

3.3 ขนาดตัวอย่าง/จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในการวิจัยเชิงสำรวจนั้นใช้สูตรคำนวณขนาดตัวอย่างของ Cochran (1977) จากสูตร

$$n = \frac{Z^2 P(1 - P)}{e^2}$$

Z คือ ค่าที่สถิติที่ได้จากระดับความเชื่อมั่น

ในที่นี้กำหนดที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จะได้ Z = 1.96

P คือ สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากตัวแปรหลักที่ต้องการศึกษา ในที่นี้กำหนดไว้ที่ 0.8

e คือ ค่าของความคลาดเคลื่อน ในที่นี้กำหนดไว้ที่ 2% หรือ 0.02

$$n = \frac{(1.96)^2(0.8)(1 - 0.8)}{(0.02)^2}$$

$$n = \frac{(3.8416)(0.8)(0.2)}{0.0004}$$

$$n = \frac{(3.8416)(0.16)}{0.0004}$$

$$n = \frac{0.614656}{0.0004}$$

$$n = 1536.64$$

ดังนั้นในการวิจัยเชิงสำรวจจะใช้ขนาดตัวอย่างจำนวนไม่น้อยกว่า 1,537 คน ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ใช้ขนาดตัวอย่าง 2,255 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย 205 คน และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย 2,050 คน ทั้งนี้กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายได้แบ่งสัดส่วนตามกลุ่มย่อย ดังนี้

ตารางที่ 3.1 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย	ขนาดตัวอย่าง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ที่รู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.	1,485	72.4
2. ผู้แทนหน่วยบริหารและจัดการทุน และหน่วยรับงบประมาณในระบบ ววน.	214	10.4
3. ผู้แทนหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือได้รับประโยชน์หรือได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ สกสว. และกองทุน ส่งเสริม ววน.	79	3.9
4. ประชาชนที่อาจเป็นผู้รับประโยชน์จากโครงการ ววน. ซึ่งรู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.	272	13.3
รวม	2,050	100.0

ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย จำนวน 8 คน และเป็นกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย จำนวน 12 คน

3.4 วิธีการเลือกตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยเชิงสำรวจนั้นกำหนดวิธีการเลือกตัวอย่างเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยแบ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย โดยกำหนดสัดส่วนขนาดตัวอย่างจากทั้งสองกลุ่มเป็น 1:10 ดังนั้นในการวิจัยนี้จึงใช้ขนาดตัวอย่างจากกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย 205 คน และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย 2,050 คน

2. การเลือกตัวอย่างแบบอาสาสมัคร (Voluntary Sampling) โดยเลือกตัวอย่างจากผู้มีส่วนได้เสียที่ให้ความร่วมมือหรือยินดีให้ข้อมูล หลังจากที่ผู้วิจัยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและระยะเวลาในการให้ข้อมูลแล้ว

ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 2 ชุด จำแนกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งสองกลุ่ม ดังนี้

3.5.1 แบบสอบถามสำหรับกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย ประกอบไปด้วยข้อคำถาม 3 ตอน ได้แก่

1) การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งจำแนกสื่อและกิจกรรมเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. สื่อของ สกสว. เช่น วารสาร สื่อสังคม (Social Media) เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว.
2. สื่อของหน่วยงานอื่น เช่น สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน.
3. สื่อทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม (Social Media) หรืออื่น ๆ
4. กิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. เช่น นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น

2) การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งจำแนกการรับรู้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์
2. วิสัยทัศน์และพันธกิจ
3. การบริหารงาน
4. ผลการดำเนินงาน

3) ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งจำแนกความเชื่อมั่นเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารงบประมาณ
2. ทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.
3. ความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น
4. การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์
5. การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน.

ทั้งนี้ จะแบ่งระดับการเปิดรับ/เข้าร่วม การรับรู้ และความเชื่อมั่นเป็น 5 ระดับ โดยมีการให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

3.5.2 แบบสอบถามสำหรับกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย ประกอบไปด้วยข้อคำถาม 4 ตอน ได้แก่

1) **ข้อมูลทั่วไป** เป็นคำถามเกี่ยวกับกลุ่มย่อยของสาธารณชนเป้าหมายจำนวน 1 ข้อ เป็นคำถามแบบตอบเพียงคำตอบเดียว จากตัวเลือกทั้งหมด 4 คำตอบ ได้แก่

1. นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ที่รู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.
2. ผู้แทนหน่วยบริหารและจัดการทุน และหน่วยรับงบประมาณในระบบ ววน.
3. ผู้แทนหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือได้รับประโยชน์หรือได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.
4. ประชาชนที่อาจเป็นผู้รับประโยชน์จากโครงการ ววน. ซึ่งรู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ตลอดจนประชาชนผู้รับสารผ่านช่องทางสาธารณะต่าง ๆ หรือเข้าร่วมอีเวนต์ออนไลน์หรือออฟไลน์ และการติดต่อสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

2) **การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว.** เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งจำแนกสื่อและกิจกรรมเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. สื่อของ สกสว. เช่น วารสาร สื่อสังคม (Social Media) เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว.
2. สื่อของหน่วยงานอื่น เช่น สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.
3. สื่อทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม (Social Media) หรืออื่น ๆ
4. กิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. เช่น นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังมีคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ สกสว. หรือ ววน. อีกด้วย โดยเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เช่นกัน ซึ่งจำแนกข้อมูลข่าวสารเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. การจัดสรรทุนวิจัย เช่น การจัดประชุมชี้แจงเป้าหมายการสนับสนุนงานมูลฐานและแนวทางการจัดทำคำขอของงบประมาณของหน่วยงานในระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นต้น

2. การดำเนินงานขององค์กร เช่น งานแถลงผลงาน ววน. การประชุมบอร์ด การจัดประชุมร่วมกับ PMU การหารือร่วมกันหน่วยงานที่รับงบประมาณต่าง ๆ เป็นต้น

3. นโยบายและยุทธศาสตร์ เช่น แผนด้าน ววน. ได้แก่

- การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

- การพัฒนากำลังคนและองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาและสังคมอย่างยั่งยืน

- การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

- การพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต

4. การเผยแพร่ผลงานวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น งานมหกรรมส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (TRIUP Act Fair 2022), TSRI Annual Symposium, TSRI Seminar Series E: Sciences for the Future, STO Forum และการเผยแพร่ผลงานวิจัยของ PMU หรือหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ เป็นต้น

5. ความสำเร็จและรางวัล (ทั้งที่ สกสว.เป็นผู้มอบให้และผู้ได้รับ) เช่น การประกาศรางวัล High Impact Award ด้านงานวิจัยและนวัตกรรม สกสว. ได้รับรางวัลรัฐบาลดิจิทัล ประจำปี 2564 หรือ ผู้บริหาร สกสว. ได้รับรางวัลต่าง ๆ เป็นต้น

6. ความร่วมมือและการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กฟผ. สสส. ททท. อบก. รฟท. เป็นต้น

7. การให้ความรู้ทั่วไป เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน PM 2.5 อันตรายของซีเซียม-137 การบริหารจัดการน้ำ การท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม การแพทย์และสุขภาพ เป็นต้น

3) การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งจำแนกการรับรู้เป็น 4 ด้าน 18 ประเด็น ดังนี้

3.1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ประกอบไปด้วย 3 ประเด็น ได้แก่

1. สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. จัดตั้งขึ้นตาม พรบ.สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562

2. สกสว. ดำเนินภารกิจเพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานโยบายสาธารณะและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งพัฒนานโยบายและจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนหน่วยงานในรูปของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) อีกด้วย

3. กองทุนส่งเสริม ววน. ดำเนินภารกิจเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้พัฒนานโยบายสาธารณะ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน

3.2 วิสัยทัศน์และพันธกิจ ประกอบไปด้วย 4 ประเด็น ได้แก่

4. สกสว. เป็นองค์กรหลักในการยกระดับศักยภาพและขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีส่วนร่วม เพื่อส่งมอบคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

5. สกสว. มีพันธกิจในการกำหนดและจัดทำแผนด้าน ววน. ของประเทศ เพื่อกำหนดทิศทางและจัดลำดับความสำคัญของการลงทุนและการขับเคลื่อนระบบ ววน. ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของประเทศ และตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

6. กองทุนส่งเสริม ววน. เป็นกองทุนหลักในการพลิกโฉมประเทศให้เป็นประเทศพัฒนาแล้วและพร้อมสำหรับโลกอนาคต ส่งมอบคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

7. กองทุนส่งเสริม ววน. มีพันธกิจในการบริหารจัดการงบประมาณของกองทุนในปริมาณที่เหมาะสมและพอเพียง และบริหารจัดการงบประมาณเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าตามเป้าหมายของประเทศ

3.3 การบริหารงาน ประกอบไปด้วย 4 ประเด็น ได้แก่

8. การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเสมอภาคภายใต้กระบวนการที่เหมาะสม

9. การบริหารงานโดยมีกลไกการทำงานที่โปร่งใส เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างเหมาะสม และสามารถตรวจสอบได้

10. การบริหารงานโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีกระบวนการประเมินผลหรือกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติอย่างเหมาะสม

11. การบริหารงานโดยมีกฎระเบียบที่ทันสมัย ถูกต้อง เป็นธรรม และบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ เป็นอิสระปราศจากการแทรกแซง

3.4 ผลการดำเนินงาน ประกอบไปด้วย 7 ประเด็น ได้แก่

12. การจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณด้าน ววน. เป็นไปตามหลักการและการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา

13. การพัฒนามาตรการสนับสนุนทุนสำหรับภาคเอกชน เพื่อพัฒนาผลงานวิจัยและนวัตกรรม ตามความต้องการของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

14. การพัฒนาแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่เอื้อให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ เช่น Tech2Biz และ Tech2ชุมชน เป็นต้น

15. การสร้างและสนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในระบบ ววน. ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และสนับสนุนการพัฒนา ววน. อย่างเป็นระบบและมีทิศทางที่ตอบโจทย์ของประเทศได้

16. การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมให้กับบุคลากรของหน่วยงานในระบบ ววน. เพื่อให้สามารถส่งมอบผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบได้ตามเป้าหมาย เช่น การอบรมหลักสูตร “การพัฒนาผู้จัดการงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม (RDI manager)”

17. การทำงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อน ววน. โดยคำนึงถึงการทำงานร่วมกันและหนุนเสริมเครือข่าย และภาคีในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้สามารถดำเนินพันธกิจตามกฎหมาย และขับเคลื่อนไปสู่การส่งมอบผลลัพธ์ (Outcome) ของระบบ ววน. ได้

18. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเป็นประโยชน์กับสังคม เช่น การผลิตชุดตรวจคัดกรองโรคโควิด-19 การพัฒนาแพลตฟอร์ม Entry Thailand เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่เดินทางเข้าประเทศ การใช้แอปพลิเคชัน Fire D เพื่อแก้ปัญหามลพิษทางอากาศ หรืออื่น ๆ

4) ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งจำแนกความเชื่อมั่นเป็น 5 ด้าน 20 ประเด็น ดังนี้

4.1 การบริหารงบประมาณ ประกอบไปด้วย 3 ประเด็น ได้แก่

1. การจัดสรรงบประมาณครอบคลุมประเด็นสำคัญ
2. รูปแบบการจัดสรรงบประมาณเหมาะสม
3. ระบบงบประมาณยืดหยุ่น มีประสิทธิผล และมีธรรมาภิบาล

4.2 ทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ประกอบไปด้วย 4 ประเด็น ได้แก่

4. กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายตามแผนด้าน ววน.

5. กระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการ ววน. ของ PMU

6. ผู้บริหารและบุคลากรมีศักยภาพในการขับเคลื่อนสู่องค์กรสมรรถนะสูงได้

7. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้/องค์กรแห่งความรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมจัดการข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4.3 ความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ประกอบไปด้วย 3 ประเด็น ได้แก่

8. ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานจากแหล่งทุนอื่น เพื่อเพิ่มการลงทุนและประสิทธิภาพประสิทธิผลของการลงทุนด้าน ววน.

9. การทำงานร่วมกับเครือข่ายนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนและร่วมมือในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

10. การทำงานร่วมกันระหว่าง PMU หน่วยรับงบประมาณ หน่วยงานภาคนโยบาย หน่วยงานภาคปฏิบัติ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

4.4 การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ประกอบไปด้วย 2 ประเด็น ได้แก่

11. กลไกความร่วมมือที่สนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย สาธารณะ วิชาการ พาณิชยกรรม เศรษฐกิจ สังคมและชุมชน

12. กลไกในการนำองค์ความรู้ด้าน ววน. ไปร่วมกำหนดทิศทางอนาคตของประเทศ

4.5 การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. ประกอบไปด้วย 8 ประเด็น ได้แก่

13. ส่งเสริมภาพลักษณ์ในด้านความน่าเชื่อถือต่อการขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกด้าน
14. สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
15. สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนากำลังคนและองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาและสังคมอย่างยั่งยืน
16. สะท้อนให้เห็นถึงการยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก
17. สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาวិทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต
18. แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อ ตอบแทนสู่สังคมที่ได้จากองค์ความรู้และผลการวิจัยของกองทุนส่งเสริม ววน.
19. มีการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วม สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เช่น นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรับงบประมาณ และประชาชนที่เกี่ยวข้อง
20. ประสิทธิภาพของการสื่อสารในการทำความเข้าใจกับกฎระเบียบใหม่ของกองทุนส่งเสริม ววน.

ทั้งนี้ จะแบ่งระดับการเปิดรับ/เข้าร่วม การรับรู้ และความเชื่อมั่นเป็น 5 ระดับ โดยมีการให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

นอกจากนั้น ยังมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Form) ประกอบไปด้วยประเด็นในการศึกษา 3 ส่วนหลัก ดังนี้

1. การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว.
2. การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.
3. ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

3.6 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเชิงสำรวจได้ทดสอบคุณภาพของเครื่องมือใน 2 ด้าน ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบพิจารณาข้อคำถามต่าง ๆ กับชุดคำถามตอน การรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. แล้วให้คะแนนแต่ละข้อความเป็น 3 ระดับ ได้แก่

- 1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อความนั้นสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ข้อความนั้นสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อความนั้นไม่สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

หลังจากนั้น คำนวณค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย IOC หมายถึง ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อความ
N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ทั้งนี้ ผลการทดสอบ พบว่า คำถามทุกข้อในตอนการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ได้ค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.5 ถือว่า คำถามทุกข้อดังกล่าวนี้สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

2. ความเชื่อถือได้ (Reliability) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยผู้วิจัยได้ทดสอบแบบสอบถาม (Pre-Test) ตอนการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. กับผู้ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรกลุ่มละ 30 คน และนำข้อมูลมาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช ดังสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

α หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามทั้งตอน
n หมายถึง จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 S_i^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S_t^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนทั้งตอน

ทั้งนี้ แบบสอบถามทุกตอนได้ค่าแอลฟา (α) ไม่ต่ำกว่า 0.70 จึงถือว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ผลการทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม

กลุ่ม/ตอน	ค่าแอลฟา
<u>กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย</u>	
การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.	.792
ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	.862
<u>กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย</u>	
การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.	.962
- ความเป็นมาและวัตถุประสงค์	.834
- วิสัยทัศน์และพันธกิจ	.906
- การบริหารงาน	.883
- ผลการดำเนินงาน	.930
ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.	.977
- การบริหารงบประมาณ	.893
- ทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.	.924
- ความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น	.906
- การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์	.874
- การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน.	.960

3.7 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามและให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-Administration) ทั้งที่เป็นแบบสอบถามกระดาษและแบบสอบถามออนไลน์ผ่านลิงก์หรือ QR Code ตามความเหมาะสมและความสะดวกของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวแบบเผชิญหน้าในสถานที่เดียวกัน และการสัมภาษณ์ผ่านโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันการประชุมออนไลน์ตามความเหมาะสม

3.8 การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้คำนึงถึงสิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างทุกคน โดยผู้วิจัยจะไม่กระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดอันตราย แก่กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ไม่ว่าในทางใดทางหนึ่ง ทั้งนี้ก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ยื่นเอกสาร เพื่อขอรับการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในคนจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ และได้รับการอนุมัติแล้ว จึงดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.9 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามแบบสอบถาม โดยนำเสนอทั้งใน รูปแบบตาราง และการพรรณนาตามผลการวิเคราะห์

ทั้งนี้ผลการวิจัยตอนที่เป็นข้อคำถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) ได้นำคะแนน 1 - 5 ของกลุ่มตัวอย่าง จากการวัด 5 ระดับ มาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของค่าเฉลี่ยได้นำมาคำนวณเป็นคะแนนเต็ม 100 คะแนน หรือร้อยละ ด้วยสูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \text{ค่าเฉลี่ย} \times 20$$

นอกจากนี้ยังใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้น (Hierarchical Regression Analysis) เพื่อทดสอบอิทธิพลระหว่างตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม

นอกจากนี้ในการประเมินผลตามตัวชี้วัดของกรมบัญชีกลางได้กำหนดให้ใช้ดัชนีผสม (Composite Index) ระหว่างการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้กำหนด นโยบาย และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะมีการถ่วงน้ำหนักผลการวิจัยส่วนของการรับรู้และ ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ดังนี้

1. กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย : การรับรู้ ร้อยละ 30 และความเชื่อมั่น ร้อยละ 70
2. กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย : การรับรู้ ร้อยละ 70 และความเชื่อมั่น ร้อยละ 30

ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกจะใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) เพื่อสร้างข้อสรุปจาก บทสัมภาษณ์ตามประเด็นในการศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1 กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม การรับรู้ ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. โดยสำรวจจากกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย จำนวน 205 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 8 คน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1 การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว.

ผลการสำรวจในภาพรวมของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ค่าเฉลี่ยร้อยละ 62.0 หากพิจารณาจำแนกตามประเภท พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีการเปิดรับสื่อสูงที่สุดจากสื่อทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม (Social Media) หรืออื่น ๆ ร้อยละ 63.7 รองลงมา คือ การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. เช่น นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น ร้อยละ 63.4 การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น เช่น สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 61.6 การเปิดรับสื่อของ สกสว. เช่น วารสาร สื่อสังคม (Social Media) เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว. ร้อยละ 59.4 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ของกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย

สื่อและกิจกรรม	ระดับการเปิดรับ					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
1. สื่อของ สกสว. เช่น วารสาร สื่อสังคม (Social Media) เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว.	24 (11.7)	42 (20.5)	51 (24.9)	80 (39.0)	8 (3.9)	205 (100.0)	59.4 (1.1)
2. สื่อของหน่วยงานอื่น เช่น สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.	30 (14.6)	38 (18.5)	63 (30.7)	66 (32.2)	8 (3.9)	205 (100.0)	61.6 (1.1)
3. สื่อทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม (Social Media) หรืออื่น ๆ	34 (16.6)	42 (20.5)	61 (29.8)	64 (31.2)	4 (2.0)	205 (100.0)	63.7 (1.1)

สื่อและกิจกรรม	ระดับการเปิดรับ					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
4. กิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. เช่น นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น	28 (13.7)	53 (25.9)	59 (28.8)	56 (27.3)	9 (4.4)	205 (100.0)	63.4 (1.1)
ค่าเฉลี่ย							620 (10)

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีเปิดรับสื่อที่มีข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของ สกสว. ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่จัดทำโดย สกสว. เอง และจากหน่วยงานเครือข่าย เช่น เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก รวมถึงเปิดรับสื่อดั้งเดิมที่เป็นหนังสือราชการ และรายงานประจำปี และมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารที่ สกสว. หรือหน่วยงานพันธมิตรจัดขึ้น เช่น นิทรรศการนำเสนอผลงานเวทีต่าง ๆ และรายงานประจำปี เป็นต้น

“จัดบอร์ดก็ได้นะ นักการเมืองทั้งสองฝั่งทั้ง สว ส.ว. ก็มีไปเดินดู ไปเดินไปชมส่วนใหญ่”

“เป็นรายงานประจำปีกับวุฒิสภา ข้อดี คือ ทำให้รู้เพื่อประเมินงบประมาณการทำงานผลงานและกึ่งงบประมาณความสัมฤทธิ์ผล”

4.1.2 การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ผลการสำรวจในภาพรวมของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ค่าเฉลี่ยร้อยละ 78.1 หากพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายรับรู้สูงที่สุดในด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจร้อยละ 79.5 รองลงมา คือ ด้านการบริหารงาน ร้อยละ 79.3 ด้านผลการดำเนินงาน ร้อยละ 78.3 และด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ร้อยละ 75.3 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย

ด้าน	ระดับการรับรู้					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
1. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์	72 (35.1)	57 (27.8)	39 (19.0)	30 (14.6)	7 (3.4)	205 (100.0)	75.3 (1.2)
2. วิสัยทัศน์และพันธกิจ	88 (42.9)	60 (29.3)	33 (16.1)	12 (5.9)	12 (5.9)	205 (100.0)	79.5 (1.2)
3. การบริหารงาน	89 (43.4)	56 (27.3)	35 (17.1)	14 (6.8)	11 (5.4)	205 (100.0)	79.3 (1.2)

ด้าน	ระดับการรับรู้					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
4. ผลการดำเนินงาน	83 (40.5)	59 (28.8)	37 (18.0)	15 (7.3)	11 (5.4)	205 (100.0)	78.3 (1.2)
ค่าเฉลี่ย							78.1 (0.9)

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายรับรู้ต่อความเป็นมาและวัตถุประสงค์การจัดตั้ง สกสว. เป็นอย่างดี โดยรับรู้ตรงกันว่า สกสว. ถูกปรับเปลี่ยนจาก สกสว. เน้นทำงานด้านกำหนดยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ที่มีวัตถุประสงค์การทำงานที่ชัดเจนคือสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนงานวิจัยและการสร้างนวัตกรรมในประเทศ และเป็นองค์กรอิสระที่จัดทำนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรม

“เป็นส่วนหนึ่งของกระทรวง อว. เพียงแต่ว่าเป็นองค์กรอิสระที่ไม่ได้เป็นส่วนราชการจะทำหน้าที่ รวบรวมตัวนโยบายอะไรต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับทางด้านสังคมศาสตร์กับทางด้านวิทยาศาสตร์และการวิจัย”

“เทียบกับที่เคยเป็นตอนยังมีสภาพเป็น สกสว. แล้วก็สภาวิจัยแห่งชาติ หนึ่ง สกสว. ทำงานยุทธศาสตร์ คือ โจทย์แต่ละเรื่องที่ตั้งขึ้นมาไม่ได้ปล่อยตามใจนักวิจัยแต่จะสนใจผู้ที่จะใช้งานวิจัย สอง สกสว. แสดงอย่างชัดว่าไม่ใช่ใช้การวิจัยเพื่อการวิจัยแต่เป็นการวิจัยเพื่อจะก้าวไปสู่การเพิ่มความสามารถในด้านต่างๆ ทั้งเรื่องการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ เมื่อเป้าประสงค์ตั้งต้นเคลียร์ กิจกรรมที่ทำแต่ทยอยลงมาก็มีพลังแล้ว”

“สกสว. ก็เป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยในแง่ของการวิจัยของประเทศ...ที่ผ่านมามีรูปแบบที่ผสมกันนะ ระหว่างการให้ทุนวิจัยที่เป็นเชิงนโยบายหรือว่าเชิงสังคม แล้วก็มีส่วนในแง่ของวิทยาศาสตร์อยู่ด้วยเหมือนกัน”

“ก็รู้ว่าเรียกกระทรวงการอุดมศึกษาฯรับผิดชอบด้านวิจัยและนวัตกรรม หนึ่งก็คือว่ากระทรวงอุดมศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาในระดับสูงกับ สองคือเรื่องของการวิจัยและนวัตกรรม”

ในส่วนของการรับรู้ต่อวิสัยทัศน์และพันธกิจ กลุ่มผู้กำหนดนโยบายทั้งหมดรับรู้พันธกิจด้านการจัดทำนโยบายและแผนเพื่อบริหารงบประมาณให้ทุนวิจัยแก่หน่วยงาน สถาบันการศึกษา รับรู้ว่า สกสว. ต้องบริหารกองทุนส่งเสริม ววน. ให้เกิดความคุ้มค่าตามแผน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดงานวิจัยและนวัตกรรมให้เป็นไปตาม ระบบ ววน. โดยมองว่า ที่ผ่านมา สกสว. วางบทบาทตนเองในการเป็นหน่วยงานที่ดูแลและสนับสนุนทุนสำหรับการทำวิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานที่เป็นตัวกลางจัดสรรงบวิจัยสำหรับด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ กำหนดนโยบายและทำงานตามแนวทางของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงเป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานตามกระแสสังคมโลก และทำงานแบบมีเครือข่ายพันธมิตร มีหน่วยบริหารจัดการทุน (PMU) 9 แห่ง ที่พร้อมทำงานร่วมกัน ภายใต้การดูแลของ สกสว.

นอกจากนี้ กลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางท่านยังสะท้อนวิธีการทำงานตามพันธกิจของ สกสว. ที่มีต่อเครือข่าย พันธมิตร และผู้รับทุนว่ามีลักษณะที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันได้ดี เพราะมีวิธีการทำงานแบบ Top down และ Bottom up

“เขาก็มีกลุ่มจัดสรรวิจัย PMU 9 หน่วย PMU บางส่วนมีสถานะเป็นนิติบุคคลไปแล้ว เช่น วช. สวรส. พวกนี้เป็นนิติบุคคล แต่ยังมี PMU บางส่วนที่ยังไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล สวอช. ก็เสนอเรื่องเข้าสถานนโยบายบอกว่าไม่มี ความคล่องตัว ถ้าอยากคล่องตัว น่าจะทำให้ PMU มีฐานะเป็นนิติบุคคลเข้าใจว่าเขาพยายามประสานระหว่างกัน แบบ Bottom-up กับ Top Down ลงมา คือ Bottom-up มันก็ต้องมี ไม่ใช่ไม่มีเลย จริง ๆ เขาก็เอาข้อมูลพื้นฐาน เดิมว่ามหาวิทยาลัยนี้ทำวิจัยเท่าไร อย่างไร และก็เอาข้อมูลเหล่านี้ไป วิเคราะห์ จัดสรรงบประมาณลงมาให้ ซึ่งก็ดีขึ้น”

ในส่วนของ การรับรู้ต่อการบริหารงาน กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเห็นว่า การบริหารงานของ สกสว. มีความโปร่งใสในแง่ของการบริหารงบประมาณและการบริหารองค์กรและการบริหารความร่วมมือกับหน่วยงาน พันธมิตร

“ก็โอเคนะ มันก็มีการพัฒนามาเยอะแล้วนะ ในขณะนี้เรื่องของความโปร่งใสก็โอเค”

อย่างไรก็ตาม มีกลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางท่านแสดงความคิดเห็นในลักษณะเสนอแนะต่อการบริหาร งบประมาณของกองทุนส่งเสริม ววน. ที่ดำเนินการโดย สกสว. ว่าควรมีระบบยืดหยุ่นเพื่อใช้งบให้คุ้มค่า เนื่องจากที่รับรู้ มาวิธีการบริหารงบประมาณหรือการนำงบประมาณมาใช้ยังไม่เต็มที่ที่ทำให้งบประมาณที่ต้องมาสนับสนุนหน่วยบริหาร และจัดการทุนหรือ PMU ยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

“ในแง่ของกองทุนวิธีการบริหารกองทุน เราปรับระบบของประเทศใช้งบประมาณแผ่นดินไปอยู่ด้วยกันกับ กองทุน แต่เงินเป็นหมื่นล้าน สกสว. ก็ดูแลกำกับเรื่องนี้ได้ดีพอสมควร แต่ควรมีระบบที่ Flexible ในการบริหาร จัดการกองทุนให้มากกว่านี้เพื่อให้ใช้เงินได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย วิธีการที่ สกสว. ดูแลกองทุนขณะนี้เหมือนกับว่าเขา ยังรู้สึกว่าเป็นต้องกำกับทีละกอง เพราะฉะนั้นเงินที่เหลือของปี 64 ปี 63 มันไม่มากเพราะใช้ไป 90% ปี 65 เหลือ อีก 50% พอเงินปี 66 ก็ยิ่งเพิ่มขึ้น แต่ถ้าเกิดว่าเมื่อไรปีสุดท้ายบอกว่าคุณจะไปใช้เงินที่เหลือปี 64 ไม่ได้ ปี 65 เอามา ไม่ได้เลย เพราะถูกล็อกว่ามีคนจองไว้แล้ว คนทำวิจัยไปแล้วแต่อย่างทำไม่เสร็จเงินก็เลยยังไม่ได้ เหมือนกับว่าเงินกอง เอาไว้ไปใช้ออย่างอื่นไม่ได้ ซึ่งมันทำให้เสียประโยชน์”

นอกจากนั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางท่าน ยังรับรู้ว่าการบริหารงบประมาณของ ววน. มีการจัดสรรที่เน้น ใช้งบประมาณงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ ส่วนงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ควรนำมา กำหนดเป็นนโยบายด้วยเพราะมีผลกระทบ (Impact) ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตไม่แพ้กัน เช่น เรื่อง คน วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

“การสนับสนุนงานวิจัยต่าง ๆ ก็จะเน้นไปทางด้านเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ เมื่อเข้าไปเป็นที่ปรึกษาที่เคย เสนอว่าในส่วนที่เป็นสังคมศาสตร์ถึงแม้จะเป็น Soft Elements ในสังคม ไม่เป็นชิ้นเป็นอันชัดเจน แต่ก็มีความสำคัญ มากๆ พอคุยๆ กันอยู่ภาพใหญ่ก็เห็นว่าให้รัฐบาลจัดทำควรเป็นเรื่องสังคมศาสตร์ ที่เป็น Soft Elements เข้าไปด้วย

หมายความว่าหน่วยงานประเภทอย่างนี้ควรได้รับการสนับสนุนให้ทำการศึกษาวิจัย พูดยกันถึงเรื่องพวกวัฒนธรรม เอเชียตะวันออก ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในส่วนของสังคมศาสตร์ว่าพวกพวกนี้ทำให้เกิด Impact ทางด้านเศรษฐกิจอย่างไรที่จะเพิ่มความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างไร”

สำหรับการรับรู้ต่อผลการดำเนินงานนั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเห็นว่า สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. เป็นองค์กรที่มีส่วนสำคัญขับเคลื่อนงานวิจัยในประเทศ โดยพิจารณาจากผลงานที่ผ่านมาว่ามีการให้ทุนโครงการวิจัยจำนวนมากและมีทั้งงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและงานวิจัยเชิงสังคม

“สกสว. ก็เป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยในแง่ของการวิจัยของประเทศ...ที่ผ่านมามีรูปแบบที่ผสมกันระหว่างการให้ทุนวิจัยที่เป็นเชิงนโยบายหรือว่าเชิงสังคม แล้วก็ยังมีในแง่ของวิทยาศาสตร์อยู่ด้วยเหมือนกัน”

นอกจากนั้นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สะท้อนว่า สกสว. เป็นองค์กรที่มีศักยภาพมีความพร้อมและดำเนินงานโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนมากกว่าเมื่อครั้งมีสถานะเป็น สกสว. เพราะมองว่าการให้ทุนและสนับสนุนการวิจัยของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. นั้น นอกจากมุ่งเน้นผลผลิตที่จะได้จากงานวิจัยแล้วยังให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นตามมาของผู้ได้ประโยชน์จากงานวิจัยที่ได้รับทุนด้วย และยังสนับสนุนให้เกิดการวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ หลากหลายมิติ รวมถึงมองเป้าหมายเรื่องการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศ การพัฒนาศักยภาพผู้คนในพื้นที่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความชัดเจนของเป้าหมายและการขับเคลื่อนระบบวิจัยไปสู่เป้าหมายที่กำหนดของ สกสว.

“เทียบกับที่เคยเป็นตอนยังมีสภาพเป็น สกสว. แล้วก็สภาวิจัยแห่งชาติ หนึ่ง สกสว. ทำงานยุทธศาสตร์ คือ โจทย์แต่ละเรื่องที่ตั้งขึ้นมาไม่ได้ปล่อยตามใจนักวิจัยแต่จะสนใจผู้ที่จะใช้งานวิจัย สอง สกสว. แสดงอย่างชัดว่านี่ไม่ใช่การวิจัยเพื่อการวิจัย แต่เป็นการวิจัยเพื่อจะก้าวไปสู่การเพิ่มความสามารถในด้านต่าง ๆ ทั้งเรื่องการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ เมื่อเป้าประสงค์ตั้งต้นเคลียร์ กิจกรรมที่ทำแตกย่อยลงมาก็มีพลังแล้ว... การดำเนินงานให้เต็ม 10 เลยเพราะว่าเขาก็ทำได้ดีในเรื่องของการพัฒนา สกสว. เก่า ให้คะแนนความลึกของชาติ แต่คะแนนการเกาะกลุ่มของความทรงจำ ไม่มีเลย จำไม่ได้ว่า สกสว. ตกลงเขาทำมุ่งไปสู่อะไรบ้าง”

“ปัจจุบันก็ต้องบอกว่าในบทบาทของการทำหน้าที่เป็นหน่วยเชิงนโยบายนะ สกสว. ทำหน้าที่ได้ดี ถ้าให้คะแนนตอนนี้ ก็ได้ประมาณสัก 9 คะแนนเต็ม 10 นะ ที่จะให้เป็นเช่นนี้เพราะว่าเขารู้จักวิธีการที่จะสรุปออกมาคือวิเคราะห์และสังเคราะห์ออกมาเป็นแผนนโยบายให้กับประเทศได้”

อย่างไรก็ตามในด้านการรับรู้ที่มีต่อผลการดำเนินงานนี้ กลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางส่วนเห็นว่า สกสว. วางบทบาทตนเองในการเป็นหน่วยงานที่ดูแลและสนับสนุนทุนสำหรับการทำวิจัยและนวัตกรรมได้เป็นอย่างดี แต่ยังไม่ครอบคลุมด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีตามระบบ ววน. เพราะหากพิจารณาผลงานที่ผ่านมา การดำเนินงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและขับเคลื่อนการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศมากกว่า ส่วนการขับเคลื่อนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังไม่โดดเด่น แผนนโยบายยุทธศาสตร์ด้าน ววน. ที่ออกมาควรขับเคลื่อนไปด้วยทั้งวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม สกสว. ควรทำบทบาทหรือวางยุทธศาสตร์และส่งเสริมทุนวิจัยที่สามารถ

รวบรวมหรือเชื่อมโยง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม ให้บูรณาการกันได้ หรือวางนโยบายให้ครอบคลุม 3 องค์ประกอบนี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

“น่าจะให้ 8 เต็ม 10 ที่ไม่ให้คะแนนเต็มเพราะว่า สกสว. ต้องทำหน้าที่ดูแลแผนและนโยบายยุทธศาสตร์ด้าน ววน. ก็คือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม แต่ สกสว. เมื่อเริ่มต้นทำแต่วิจัยกับนวัตกรรม ไปก่อน... จริงๆ แล้วต้องดูทั้งวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและดูทั้งวิจัยและนวัตกรรม ถ้าวางในแง่ที่เขารับผิดชอบ ววน. ก็ทำได้แต่ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีก็ด้อยลงมาหน่อยแต่ก็ไม่ใช่ปัญหา

กลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางท่านรับรู้ว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาของ สกสว. เพื่อขับเคลื่อนระบบ ววน. ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมนั้นยังไม่เห็นชัดเจน โดยเฉพาะผลที่เกิดขึ้นปลายทาง คือ การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ในเชิงพาณิชย์ ทำให้หากต้องให้คะแนนเต็มกับการทำงานของ สกสว. ที่ผ่านมายังให้ไม่ได้ เนื่องจากเห็นว่ากระบวนการทำงานยังไม่ครบตามระบบ ววน. ที่กำหนดไว้ การสนับสนุนส่งเสริมงานวิจัยปลายทางยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่อง การนำผลการวิจัยไปต่อยอดเพื่อสร้างมูลค่าทางการตลาด

“ยังไม่อยากให้คะแนนเพราะว่า idea คุณไม่ได้ marketing คุณตกคุณไม่ได้ขณะนี้คุณสอบคุณยังไม่ผ่าน เพราะว่าการบวนการคุณยังมีไม่ครบ”

ในประเด็นเดียวกันนี้กลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางท่านเห็นตรงกันว่า สกสว. ควรนำเสนอผลลัพธ์ที่เป็น ปลายทางให้ผู้กำหนดนโยบายด้าน ววน. รับรู้ด้วยว่าโครงการที่ให้ทุนไปแล้วเกิดผลลัพธ์อย่างไร เป็นไปตามนโยบาย ที่ตั้งไว้หรือไม่อย่างไร เพราะที่ผ่านมายังไม่พบข้อมูลนี้สำหรับการรายงานผลในรายงานประจำปีและที่เสนอไว้ใน เว็บไซต์

“ไม่แน่ใจว่าเขาเป็นแค่ตัวกลางในการที่จะทำให้เกิดการวิจัยอย่างเดียวหรือเขาจะต้องนำผลสัมฤทธิ์ของ รายงานวิจัยนั้นมาทำให้เกิดขึ้นจริงและติดตามผลแล้วก็เกิดการพัฒนาต่อไป คิดว่า มองเป้าหมาย ผลงานวิจัยให้ ความมั่นใจกับองค์กรว่า สกสว. ก็ต้องควบคุมดูแลให้ได้ผลการวิจัยตรงตามเป้าหมาย มีผลผลิตตรงกับความต้องการ การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมการเมืองตามนโยบาย”

ในเรื่องการรับรู้ที่มีต่อผลการดำเนินงานตัวแทนผู้กำหนดนโยบายเสนอแนะว่า เรื่องการจัดสรรงบประมาณ สกสว. อาจจะต้องหาวิธีการจัดสรรงบประมาณและแจ้งเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องนี้ให้กับหน่วยงานบริหารทุนที่ทำงาน ร่วมกัน เพื่อให้งบประมาณที่จัดสรรไปเกิดประโยชน์และเหมาะสมกับการทำงานในแต่ละหน่วยด้วย

“สกสว. ก็ต้องคิดหาวิธีการแจกจ่ายหรือสนับสนุนงบประมาณในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งขณะเนี่ยข้อมูลเนี่ยมันยังไม่ถูกส่งต่อไปยัง PMU หรือว่าเขายังรู้สึกว่ทุก PMU คือทุกหน่วยงานที่ทำวิจัยก็จะต้องทำงานการใช้ประโยชน์ ต่อเนื่องให้ได้ ซึ่งเห็นไม่ตรงกับเค้านะ แต่มองว่าหน่วยงานจัดการทุนวิจัยก็มีความชำนาญแบบหนึ่งแต่หน่วยงานที่จะ เองงานวิจัยไปเอาผลจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ก็จะเป็นอีกแบบคือพวกที่จะต้องเข้าใจลักษณะของเอกชน เข้าใจ ชุมชนด้วยซัพพอร์ต ต้องเข้าใจว่าอะไรบ้างที่ควรจะเป็นเงินที่ฝ่ายผู้รับประโยชน์ก็ต้องเป็นคนจ่ายเองอะไรที่เป็นส่วนที่ รัฐต้องจ่ายเองไหมะ ตรงเนี่ยคิดว่าก็ยังไม่ชัดเจนนักก็ไม่ว่ากันก็ถือว่าเขาก็อยู่ระหว่างการเรียนรู้”

4.1.3 ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

การสำรวจในภาพรวมของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ค่าเฉลี่ยร้อยละ 74.0 หากพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. สูงที่สุดในด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ร้อยละ 76.2 รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 75.0 ด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ร้อยละ 74.3 ด้านการบริหารงบประมาณ ร้อยละ 73.0 และด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ร้อยละ 71.3 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย

ด้าน	ระดับความเชื่อมั่น					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
1. การบริหารงบประมาณ	54 (26.3)	64 (31.2)	54 (26.3)	27 (13.2)	6 (2.9)	205 (100.0)	73.0 (1.1)
2. ทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.	60 (29.3)	63 (30.7)	52 (25.4)	24 (11.7)	6 (2.9)	205 (100.0)	74.3 (1.1)
3. ความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น	45 (22.0)	65 (31.7)	61 (29.8)	29 (14.1)	5 (2.4)	205 (100.0)	71.3 (1.1)
4. การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์	72 (35.1)	57 (27.8)	47 (22.9)	23 (11.2)	6 (2.9)	205 (100.0)	76.2 (1.1)
5. การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน.	70 (34.1)	53 (25.9)	49 (23.9)	27 (13.2)	6 (2.9)	205 (100.0)	75.0 (1.1)
ค่าเฉลี่ย							74.0 (0.9)

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณว่า การเปลี่ยนแปลงบทบาทจาก สกสว. เป็น สกสว. จะทำให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้การทำวิจัยของประเทศเป็นระบบมากขึ้น และสามารถขับเคลื่อนงานวิจัย และนวัตกรรมของประเทศในแต่ละด้านให้เกิดประสิทธิภาพและผลลัพธ์ตามนโยบายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่มีหน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU) ในระบบ ววน. ขึ้นมาซึ่งมั่นใจได้ว่าการจัดสรรงบประมาณจะเกิดประสิทธิภาพได้ดีขึ้นเพราะมีลักษณะการดำเนินงานที่เป็นทั้ง Top-Down คือ สกสว. จัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานที่อยู่ใน PMU ด้วยและ Bottom-Up คือหน่วยงานสามารถเสนอโครงการเพื่อขอทุนทำวิจัยตามพันธกิจได้เช่นกัน

“เขาก็ทำงานได้ดีพอสมควร เดิมงานวิจัยจะจัดสรรจากงบจากสำนักงบประมาณไปที่หน่วยงานวิจัยเลย แต่ต่อมาพัฒนาไปอีกขั้นว่างานวิจัยทั้งหลายถ้าจะรับเงินจะต้องไปผ่าน วช. เพื่อประเมินว่างานวิจัยชิ้นนี้เหมาะจะทำ

การวิจัยหรือไม่ ตอนนี้เราเปลี่ยนสถานะ สกสว. ใหม่ เอา สกสว. มาเป็น สกสว. ให้เขาทำหน้าที่ใหม่ รับงบประมาณมาไม่มีอำนาจทำวิจัย แต่ก็จัดสรรงบประมาณไป เขาก็ไปตั้ง PMU เมื่อเอางบมารวมกันจะเกิดสภาพจากเดิม Bottom-Up แต่วันนี้ สกสว. พยายามทำสิ่งที่เรียกว่า Top-Down ลงมา”

นอกจากนั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางท่าน ยังให้ความเห็นว่า การบริหารงานของ สกสว. สามารถกำกับดูแลการใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยของสถาบันการศึกษาได้ดีกว่าในอดีต การดำเนินงานของ สกสว. ที่ผ่านมาสรางความเชื่อมั่นให้กับผู้กำหนดนโยบายเรื่องการกำกับดูแลการใช้งบประมาณของสถาบันการศึกษาให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด เพราะมีศักยภาพในการติดตามมากกว่าในอดีตที่ผ่านมาเนื่องจากสำนักงบประมาณที่เป็นต้นทางของเงินไม่สามารถติดตามการใช้จ่ายได้อย่างต่อเนื่อง

“เดิมทีมหาวิทยาลัยรับเงินจากสำนักงบฯ เขาไม่มีแรงติดตามการใช้จ่าย ทำบ้างแต่ไม่บ่อย การมาตามทีหน่วยวิจัยว่าเสร็จมั๊ยเขาก็ตามยาก แต่ถ้า สกสว. ที่ดูอยู่งานวิจัยไม่ตรงเวลา เกินเวลา ขอเงินไป 1 ปี ไม่ทันกำหนด สกสว. จะ concern และทำให้มหาวิทยาลัยต้องปรับปรุงตัวเองให้มีลักษณะที่เป็นมืออาชีพมากขึ้น”

อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางท่านมีข้อเสนอแนะว่า การจัดสรรงบประมาณยังไม่ครอบคลุมประเด็นสำคัญโดยเฉพาะการพัฒนาเรื่องประเทศไทยยังขาด โดยเสนอทิศทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ทุนของ สกสว. ว่า สกสว. เป็นหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและตั้งงบประมาณเพื่อจัดสรรทุนวิจัยให้หน่วยงานทั้งประเทศ ดังนั้นการบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและผลลัพธ์ตามที่ตั้งไว้และสามารถพัฒนาประเทศครอบคลุมในมิติต่าง ๆ ได้นั้น ควรพิจารณาการใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาในสิ่งที่ยังขาดด้วย กล่าวคือ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาและแก้ปัญหาในเรื่องที่ประเทศไทยยังขาดหรือต้องพึ่งพาต่างประเทศ เช่น การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาช่วยทำวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ให้ผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยเฉพาะด้านการเกษตรที่จะช่วยให้สังคมเกษตรกรรมของประเทศไทยได้รับการพัฒนามากขึ้น ลดการพึ่งพาต่างประเทศ

“ประเทศเราน่าจะต้องเน้นในเรื่องของงานวิจัยที่เป็นวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีมากขึ้น โดยเฉพาะงานวิจัยที่เป็น Practical Action Research เป็นวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่นำไปสู่การปฏิบัติได้เอาไปใช้ประโยชน์จริง นำเทคโนโลยีใช้ปรับปรุงกระบวนการผลิตหรือการเพาะปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิต เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม คิดว่างานวิจัยที่จะให้ทุนกับทางมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งมีอาจารย์ที่มีความสามารถสูงอยู่แล้ว เป็นการลดลดการนำเข้าจากต่างประเทศ”

ส่วนความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. นั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเห็นว่าการขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์ของ สกสว. ที่ผ่านมาสรางความไว้วางใจจากเครือข่ายและพันธมิตรได้เนื่องจากการทำงานของ สกสว. ต้องเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน การทำงานต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ ซึ่งที่ผ่านมา สกสว. ดำเนินงานขับเคลื่อนระบบ ววน. กับหน่วยงานบริหารอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี เห็นได้จากการได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายพันธมิตรด้วยดี

“เห็นว่าการขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์คราวนี้ สกสว. มาได้ถูกทาง แต่ก็ไม่ได้คาดหวังว่าตอนปลายจะนำไปสู่อิมแพ็คการเปลี่ยนแปลงได้เร็วแค่ไหน แต่เห็นว่าพอเสร็จงานจะช่วยทำให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง รู้สึกว่าตัวเองมีคุณค่า มีความหมาย เพราะฉะนั้นประสบการณ์ที่เคยพบก็คือพาร์ทเนอร์ชิพที่เข้าไปทำจากหน่วยราชการทั่วไปตอนเข้าไปใหม่ดูน่าตื่นเต้นแต่พอร่วมเดินแล้วไม่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็จะเบียดอีกฝ่ายแต่อันนี้ไม่เป็นเช่นนั้นต่างก็รู้สึกว่าเมื่ออยู่กินกันไปรู้สึกเจอกันมากขึ้นเห็นกันมากขึ้นเข้าใจกันมากขึ้นยอมรับในข้อจำกัดของกันและกันได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นงานที่ สกสว. เขาเดินกันมาในช่วงสองสามปีมานี้...ใช่แล้วทำให้เขาได้รับความไว้วางใจ จากพาร์ทเนอร์ทุกภาคพักเหนื่อยได้ เข้ามาก็จะกลับออกไปด้วยความรู้สึกที่ตัวเองมีคุณค่า สอง รู้สึกว่าเขาได้เรียนรู้บางอย่างจากแวดวงการทำงานนี้อาจจะไม่เรียนตรงจาก สกสว. แต่ว่าเขาเรียนรู้จากกระบวนการของการมีผู้คนหลากหลายแบ็คกราวด์แล้วมาทำงานร่วมกันเพื่อจะไปสู่เป้าหมายที่สอดคล้องกัน อันนี้ดีมาก”

รวมถึงกลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางท่านยังแสดงความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานขับเคลื่อนระบบ ววน. ของ สกสว. ว่า ทำสำเร็จเพราะเป็นหน่วยงานที่ทำประโยชน์เพื่อชาติและเป็นที่ยอมรับของบุคลากรที่มีคุณภาพ

“ถือว่าสำเร็จนะ หน่วยงานนี้ทำสำเร็จ แต่ว่าจะไปเกิดผลหรือไม่เราเป็นเรื่องของหน่วยงานที่ต้องตามเป็นเรื่องของรัฐบาลโดยส่วนรวมต้องตามไปดู หน่วยงาน สกสว. มีประโยชน์มีประโยชน์นะเท่าที่ดู เป็นกรรมการหลายชุดพบว่า ที่นี้ศักยภาพคนค่อนข้างจะดีมาก ๆ”

นอกจากนั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเห็นว่า สกสว. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หรือเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญของประเทศ โดยควรมีการบูรณาการข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยจากหน่วยงานภาคีเครือข่าย เพื่อกำหนดนโยบายด้านมาตรฐานระบบข้อมูลและการนำข้อมูลวิจัยมาเผยแพร่เพื่อใช้ประโยชน์ สร้างความมั่นใจให้กับสังคมว่าผลงานที่เกิดจากกองทุนส่งเสริม ววน. ถูกรวบรวมเป็นแหล่งเรียนรู้และประชาชนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ รวมทั้งยังมีข้อเสนอว่า แม้กฎหมายกำหนดให้ วช. ทำหน้าที่ดูแลระบบข้อมูลวิจัยในประเทศก็ตามในฐานะที่ สกสว. เป็นหน่วยงานกลางที่กำหนดแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสนับสนุนการนำผลลัพธ์ นวัตกรรมที่ได้จากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาประเทศ รวมถึงการที่ สกสว. มีบทบาทจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศร่วมกับภาคีเครือข่ายหลายแห่ง ดังนั้นทิศทางการดำเนินงานของ สกสว. ควรกำหนดนโยบายเรื่องการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการวิจัยฯ โดยบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่มีอยู่มาจัดทำเป็นแนวปฏิบัติกลางร่วมกัน เน้นการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อขับเคลื่อนสังคมด้านต่าง ๆ เช่น การจัดทำฐานข้อมูลวิจัยที่เป็นระบบได้มาตรฐานที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ การวิจัยในมนุษย์ที่ต้องผ่านกระบวนการขอจริยธรรม เป็นต้น

“เรื่องการดูแลศูนย์ข้อมูลสารสนเทศด้านการวิจัยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีในกฎหมายระบุให้ วช. ทำหน้าที่เหมือนกับเป็นฝ่าย system admin ให้ สกสว. เรื่องมาตรฐานทั้งหลาย แต่ในฐานะที่ สกสว. เป็นหน่วยงานกลางรับบทเป็นฝ่ายเลขานุการให้ สกสว. ก็ต้องรู้การใช้ประโยชน์ของข้อมูล วิธีที่ที่จะขับเคลื่อนกระตุ้นให้วช. เช่น วช. ออกกฎระเบียบเรื่องมาตรฐาน ก็ต้องเอามาใส่ในเรื่องการปรับปรุงงบประมาณต่าง ๆ ให้สอดคล้องกัน...หรือสมมติ วช. กำหนดว่าถ้าเป็นวิจัยในคนต้องผ่านกระบวนการของคณะกรรมการจริยธรรม ถ้าจะทำการทดลองในห้องปฏิบัติการ ห้องฯ ก็ควรมี

มาตรฐาน แต่หน้าที่ สกสว. คือเอาเรื่องนี้มาคิดเพื่อให้กลายเป็น “Policy Drive” ให้เกิดมาตรฐาน เอมารวมกันเป็นนโยบายต่อ PMU ทุก PMU ว่า ต่อไปต้องมีมาตรฐาน เพราะไปทำในห้องวิจัยที่ไม่มีมาตรฐานผลก็ไม่เป็นที่ยอมรับ อันนี้คือสิ่งที่เขาต้องทำหน้าที่รวมทุกอย่างเข้ามาหากัน การจะทำให้เกิดข้อบังคับใช้ที่เป็นมาตรฐานก็ต้องมาผนวกรวมกัน ต้องใช้งบประมาณ ซึ่งการจ่ายงบประมาณอยู่ที่ สกสว.”

ทั้งนี้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ควรขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรมเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อทิศทางการดำเนินงานขับเคลื่อนระบบ ววน. ให้เกิดประสิทธิภาพ กลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางท่านเสนอว่า สกสว. ควรจัดทำฐานข้อมูลด้านการวิจัย นวัตกรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี กล่าวคือ สกสว. ควรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่พยากรณ์ทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยอาศัยข้อมูลจากการวิจัย พิจารณาห้วงเวลาของการทำวิจัยให้เหมาะกับงานวิจัยงานวิจัยบางชิ้นจำเป็นต้องใช้ระยะเวลามากกว่า 1 ปี และมีการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมารวบรวมอย่างเป็นระบบ และใช้เผยแพร่ให้ความรู้ผู้คนที่เข้าใจทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตในแต่ละด้านว่าเป็นอย่างไร

“คนที่ สกสว. ต้องมองเห็นป่าทั้งป่า ไม่ใช่มองเห็นว่าคนเข้ามาแล้วจะให้อะไรเขา แต่เห็นว่าสิ่งที่เขาศึกษามาแล้วประเทศจะได้อะไรคนไทยได้อะไร”

อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้กำหนดนโยบายได้แสดงความคิดเห็นว่า งานของ สกสว. จะเกี่ยวข้องกับการสร้างนวัตกรรม ดังนั้นบุคลากรที่สกสว. มอบหมายงานต้องมีความรู้และเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งเกี่ยวข้องข้องกับเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ แต่ระดับความเกี่ยวข้องจะมีมากน้อยเพียงใดนั้น ควรมีบุคลากรของ สกสว. ที่ตอบคำถามได้ เพราะงานวิจัยแต่ละเรื่องนวัตกรรมที่เกิดขึ้นและนำไปใช้ประโยชน์ได้แต่ละชิ้นจะมีความแตกต่างกันทั้งในแง่ผู้ใช้/ได้รับประโยชน์ ผู้ให้ทุนทำวิจัย นักวิจัยและกฎหมายการใช้ประโยชน์ ดังนั้นเพื่อสร้างความไว้วางใจให้กับนักวิจัยที่ได้รับทุน และพันธมิตรแหล่งทุน รวมถึงผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ดังนั้นเพื่อให้ความเชื่อมั่นในประเด็นนี้เข้มแข็ง ควรมีการบริหารศักยภาพของบุคลากรสกสว. ในด้านนี้เพื่อให้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์สามารถลดขั้นตอนและดำเนินงานภายใต้หลักกฎหมายที่ถูกต้องทำให้ทั้งนักวิจัยและผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยไว้วางใจว่า เดินมาถูกทาง

“ในเชิงปฏิบัติ อยากเห็นภาพมากกว่านั้น คือการสร้างนวัตกรรมมันจะต้องมีอะไรบางอย่างที่ดีขึ้น ทีมงานของ สกสว. เองที่ต้องสละคราบของความเป็นราชการสละภาพความเป็นนักวิชาการที่จะมาช่วยเขายังไง ยังคิดว่าทีมงานที่มาทำ Research Organization ยังไม่เข้มแข็งและมีเรื่องเรื่องทำอีกเยอะยกตัวอย่าง คือเราบอกว่าเราออกกฎหมายเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เขาจะรู้สึกอย่างเดียวว่าการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยจะต้องมีเรื่องของสิทธิหรือความเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งบางทีอาจจะไม่ต้องเป็นอย่างนั้นหรือไม่ที่จะเอาไปใช้หรือถึงแม้คุณจะเป็นเจ้าของสิทธิ์เช่นไปจดเรื่องของสิทธิบัตรได้อนุสิทธิบัตรได้แต่การเอาไปใช้ประโยชน์จริงไม่ได้เกิดจากการเป็นเจ้าของสิทธิ์บัตร ก็เลยเกิดเป็นประเด็นว่าทุกคนพยายามทำตามระเบียบ สกสว. วางไว้แล้วทำไมไม่ได้”

ในส่วนของความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นนั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายส่วนหนึ่งเห็นว่า เพื่อเพิ่มการลงทุนและประสิทธิภาพประสิทธิผลของการลงทุนด้าน ววน. ทาง สกสว. ควรดำเนินงานด้าน

ความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเสนอว่า สกสว. เป็นหน่วยงานที่ควรสร้างความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น เพื่อขยายแหล่งทุน โดยเฉพาะกับภาคเอกชนที่มีความต้องการพันธมิตรร่วมธุรกิจหรือต้องการนำการวิจัยไปใช้เพื่อต่อยอดสำหรับพัฒนาเชิงพาณิชย์และพัฒนาชุมชนที่ประสบปัญหาในประเทศได้ด้วย

“ถ้าเราไปประสานหรือพูดคุยกับบริษัทใหญ่ ๆ ซึ่งเขาก็ทำงานวิจัยของเขาเองอยู่แล้วและเขาก็กำลังกันก็จะได้งานวิจัยที่ออกมาแล้วเกิดผลในเชิงพาณิชย์ได้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการปรับโครงสร้างการผลิตเรื่องอุตสาหกรรมเรื่อง การบริการและก็สร้างรายได้ขึ้นมา... ก็คือถ้าทำร่วมกับภาคเอกชน ออกทุนร่วมกันแบบนี้ได้ก็จะดี คือชุมชนได้ประโยชน์ที่เป็นเอกชนเขาก็ได้ประโยชน์ด้วย”

สำหรับความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์นั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเห็นว่า สกสว. เป็นหน่วยงานส่งเสริมการทำวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ครอบคลุมทุกภาคส่วน และบทบาทของ สกสว. ที่เป็นอยู่ว่ามาถูกทาง โดยเฉพาะนโยบายเรื่องการยกระดับศักยภาพของคนด้านการวิจัย สนับสนุนให้เกิดการวิจัยที่สามารถสร้างและขยายเครือข่ายการวิจัยทั้งนักวิจัย/นักวิชาการอิสระ นักวิจัย/นักวิชาการมหาวิทยาลัย ผู้นำ/ชาวบ้านที่เป็นชุมชนในพื้นที่ ทำงานร่วมกันในลักษณะเดินไปด้วยกัน โดยมีนักวิจัยหรือหัวหน้าโครงการทำหน้าที่เป็นทั้งนักวิจัยและผู้เชื่อมความรู้เชื่อมการทำงานจากบุคคลกลุ่มต่างๆ เข้าด้วยกัน เกิดการทำวิจัยแบบมีส่วนร่วมส่งผลให้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยเกิดประโยชน์กับหลายภาคส่วน เช่น เป็นประโยชน์ต่อคนในพื้นที่โดยตรง นักวิจัยได้ข้อมูลรอบด้านตามที่ต้องการเพราะดึงเจ้าของพื้นที่มาทำวิจัยด้วย และยังเพิ่มเติมว่าเชื่อมั่นวิธีการทำงานของ สกสว. ที่ให้ความสำคัญกับการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยใช้และพัฒนาศักยภาพของคนในองค์กรอย่างเต็มที่ เพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงเครือข่ายนักวิจัยจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น

“ก็คือประโยชน์ในเชิงของการพัฒนาคนทำงานด้านวิจัยด้วย ทำเป็นระบบเลยคือ มีทั้งนักวิจัยรุ่นเด็ก ๆ มาพัฒนาแล้วทำงานและเรียนรู้ตรงนี้ อีกทั้งการที่ สกสว. จัดสรรทุนให้กับ PMU และให้ทุนแก่ทั้งนักวิจัยซึ่งเป็นทั้งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยหรือนักวิชาการอิสระแล้วก็ยังมีทีมงานวิจัยที่เป็นรุ่นเด็ก ๆ รุ่นใหม่เข้ามาทำเป็นไลน์นิ่งคอมมูนิตี้ การวิจัยร่วมกันยังมีกลุ่มที่เป็นประชาชนชาวบ้านบุคคลพื้นที่ รวมทั้งฝ่ายการเมืองที่มีส่วนกำหนดนโยบาย นักการเมืองท้องถิ่นก็เข้าไปมีส่วนร่วมในทุกมิติ ซึ่งสำคัญมากเพราะว่าเดี๋ยวนี้งานฟังก์ชันในพื้นที่ชุมชนเป็นบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การที่เขาแตะทั้งสถาบันการศึกษาในพื้นที่ นักวิชาการอิสระตลอดจนเปิดตัวชุมชนชาวบ้านด้วย ทำให้สะพานเขายาวขึ้น”

“สังเกตเห็นเวลาเขาเคลื่อนตัวเข้าสนามวิจัย เขามีทั้งระดับเจ้าหน้าที่เล็ก ๆ ที่เอาไว้อำนวยความสะดวก แต่จริงๆ แล้วเป็นประโยชน์เพราะว่าเจ้าหน้าที่เล็กๆ กลับกลายเป็นแผ่นไม้ที่มาเชื่อมอยู่บนสะพานนั้นด้วย คือ ได้เห็นนักวิจัยอาวุโสได้เห็นชาวบ้านได้เห็นสื่อมวลชนหรือนักสื่อสารสาธารณะที่ร่วมไปในคลิปแล้วก็พยายามสื่อสารประสานงานกันเพื่อทำให้งานชิ้นนี้ถูกเอาไปถอดในชั้นวิชาการต่อ ซึ่งก็ได้ลองผิดลองถูกแล้วก็ได้เรียนรู้กันและกันว่าภาษาที่นักวิชาการใช้กับภาษาที่ชาวบ้านใช้มันจะต้องถูกปรับเข้าหากัน ส่วนภาษาของคนฟังซึ่งก็อาจจะฟังทั้ง

นักวิชาการและชาวบ้านไม่รู้เรื่อง เจ้าหน้าที่ก็เป็นคนช่วยปรับให้มันก้าวมาสู่ประโยชน์ของที่ต้องการให้ติดหูสำหรับคนข้างนอก ซึ่งคิดว่าอันนี้มันเป็นก้าวใหม่มาก”

ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อการนำผลการวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเสนอว่าทิศทางการขับเคลื่อนระบบ ววน. ควรให้ทุนวิจัยที่สามารถสร้างรายได้ หรือต่อยอดทางธุรกิจให้กับชุมชน หรือกลุ่มคนขนาดเล็กด้วย ควรมองเรื่องการสนับสนุนงานวิจัยที่ให้ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มคน และประเทศเป็นรูปธรรม ผลการวิจัยเกิดขึ้นสามารถนำมาต่อยอดเพิ่มมูลค่าในเชิงพาณิชย์ ตอบสนองความต้องการด้านการตลาดในอนาคตได้ ไม่ใช่ให้ทุนวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้แล้วจบไปเลยแต่ความรู้ที่เกิดขึ้นต้องนำมาพัฒนาให้เกิดความต้องการในตลาดได้ เป็นความรู้สร้างมูลค่าเพิ่ม ขายต่อ ๆ ไปได้ หรือสร้างต้นแบบนวัตกรรมได้แล้วแต่ไม่มีฝ่ายสนับสนุนนักวิจัยเพื่อนำต้นแบบที่สร้าง ประดิษฐ์ขึ้นไปใช้จริง ต่อยอดต้นแบบให้เกิดประโยชน์เป็นรูปธรรม

“...เน้นเรื่องการนำเอางานวิจัยและเทคโนโลยีเอามาทำให้มันเกิดผลในทางปฏิบัติกับภาคเกษตรภาคอุตสาหกรรมหรือแม้กระทั่งภาคท่องเที่ยว โดยเฉพาะเรื่องที่จะต้องทำให้เกิดการถ่ายทอดลงไปสู่ชุมชน สู่วิสาหกิจชุมชนเพื่อให้เขามีรายได้มากขึ้น...ก็ยังไม่ค่อยเห็นงานวิจัยที่ได้ทุนวิจัยแล้วเกิด commercial ได้เยอะแยะ เราอาจต้องปรับวิธีการใหม่ แทนที่จะคิดว่าต้องกระจายทุนวิจัยให้ทั่วถึงกับมหาวิทยาลัยต่างๆ จะต้องเน้นด้วยว่าถ้ามหาวิทยาลัยส่งงานวิจัยมาแล้วไม่เป็น Practical แต่เป็นแค่วิจัยในเชิงวิชาการไม่สามารถไปสู่ commercial ได้ เราก็อาจจะต้องหยุดตรงนั้น....ในการให้ทุนนอกจากเป็นเรื่องที่ประเทศต้องการแล้วถ้าสำเร็จสามารถกระจายประโยชน์ออกไปในเชิง commercial ให้กับชุมชนได้ หรือชุมชนได้มาใช้เทคโนโลยีแบบนี้ที่น่าจะตรงกว่า”

นอกจากนั้นบทบาทของ สกสว. ควรสนับสนุนงานวิจัยให้ถึงปลายทาง ให้มีผลลัพธ์ที่นำไปใช้ประโยชน์แก้ปัญหาได้ตรงจุด มีมาตรการส่งเสริมผลักดันงานวิจัยไปสู่การใช้จริงในเชิงพาณิชย์ ในด้านการสนับสนุนกลุ่มคนเล็กคนน้อยในสังคมด้วย

“ควรสนับสนุนงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสังคม ประเมินผลสัมฤทธิ์จากการใช้ประโยชน์ของงานวิจัย ต้องไปคิดและแก้ปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้า มีวิจัยนวัตกรรมใหม่ ๆ มีมาตรการส่งเสริมผลักดันงานวิจัยไปสู่การใช้จริงในเชิงพาณิชย์ ก็ไม่รู้ว่าเขามีงานวิจัยเยอะ แต่ต้องเป็นมาตรการที่ส่งเสริมและผลักดันงานวิจัยนั้นไปสู่การใช้ในเชิงพาณิชย์ที่เป็นจริงและทันสมัย รวดเร็วด้วย โดยเฉพาะการขายออนไลน์เพื่อช่วยผู้ประกอบการโดยเฉพาะเอสเอ็มอีหรือรากหญ้าหันมาผลิตภัณฑหรือบริการที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ นะ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สร้างซอฟต์แวร์ที่บ้านพื้นเมืองเขาที่รัฐบาลประสงค์เนี่ยให้มันเกิดขึ้นจริง”

สำหรับความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเห็นว่า สกสว. สามารถสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ กองทุนส่งเสริม ววน. ได้เป็นอย่างดี โดยเชื่อมั่นวิธีการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของ สกสว. และการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. ว่ามีวิธีการสื่อสารงานวิจัยที่ได้รับทุนให้กลุ่มเป้าหมายเห็นความเชื่อมโยงของงานวิจัยแต่ละโครงการชัดเจนเป็นกลุ่มก้อน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสร้างการรับรู้ที่มีต่องานวิจัยในแต่ละโครงการผ่านสื่อมวลชน ในการนำเสนองานวิจัย

ผ่านสื่อมวลชน มีการปรับภาษาและสะท้อนผลการวิจัยให้เข้าใจง่าย น่าสนใจ จัดกลุ่มงานวิจัยตามประเด็นปัญหา หัวข้อวิจัย เพื่อให้ผู้สนใจเชื่อมโยงงานวิจัยในกลุ่มเดียวกัน และระหว่างกลุ่มได้เข้าใจยิ่งขึ้น

“คนทำระดับนโยบายนั้น จุดเด่นที่เขามีคือเขาอยู่ในที่สูงที่พอจะสามารถเชื่อมอะไรต่อมอะไรเข้าหากันได้แล้ว เวลาเข้ามาเป็นแพ็คเกจเป็นซีรีส์ ทั้งในงานเปเปอร์ เปเปอร์ก็เป็นซีรีส์ แล้วก็การพรีเซนตาก็เป็นซีรีส์ มันทำให้ผู้ทำนโยบายสามารถสร้างความเชื่อมโยง ที่ตัวเองก็รู้สึกว่าได้เรียนรู้ใหม่ แล้วก็เวลาไปส่งมอบให้กับสังคมในวงกว้างสังคมวงกว้างก็รู้สึกว่ายากที่ต้องไปท่องชื่อของโครงการทีละโครงการ เขาจำแค่จดจำว่า มันมีกระบวนการเรียนรู้ใหม่นี้มาสู่การตั้งโจทย์ใหม่ๆ อันนี้สำคัญมากเพราะเป็นบีกเกอร์เมสเสจ มันเป็นไม่ใช่อินเทอร์เน็ตไรท์เมสเสจนะแต่มันเป็นจิวหัวใหม่ เพราะถ้าใช้ภาษาของชื่องานวิจัยแต่ละชื่อบางชื่อก็คงจะยาวไปนิดก็เข้าใจได้เพราะเป็นภาษาวិชาการ ภาษาวិชาการจะต้องทำให้แน่ใจว่าไม่คืนเงินกันไปแต่สำหรับสังคมเขาไม่ต้องการความเป๊ะขนาดนั้น เขาต้องการจำอะไรหลวม ๆ เพราะฉะนั้นเวลาที่เขามาผูกเป็นซีรีส์ มันจะหลวมตัวลง แล้วพอเอามาผ่านปากของสื่อซึ่งเข้าไปทำ เช่น ผ่านผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์ ก็ช่วยทำให้จากภาษางานวิจัยกลายเป็นภาษาสื่อมวลชน ทำให้คนหลากหลายเนอเรนหลายแบ็คกราวนด์ เคี้ยวกลืนได้”

อย่างไรก็ตามเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้เพิ่มขึ้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายได้เสนอ มุมมองเพื่อพัฒนาการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่า ควรมีเครือข่ายสื่อมวลชนและสำนักข่าวออนไลน์หรือใช้พันธมิตรสื่อที่มีอยู่เป็นช่องทางการสื่อสารด้วย โดยบางท่านเห็นว่า ที่ผ่านมา สกสว. / กองทุนส่งเสริม ววน. ใช้สื่อประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่และความเคลื่อนไหวของหน่วยงานน้อยไป เข้าถึงประชาชนยาก ควรสร้างเครือข่ายที่เป็นสื่อมวลชนของรัฐ และเครือข่ายสำนักข่าวออนไลน์ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานโดยเฉพาะผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ให้ประชาชนรับรู้ และสร้างเนื้อหาที่ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นต่อบทบาทหน้าที่ของ สกสว. เน้นเรื่องผลการวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจนำเสนอเป็นสารคดีที่น่าสนใจ หรือจ้างหน่วยงานภายนอกมาผลิต

“ที่ผ่านมา เห็นค่อนข้างน้อยคือการสื่อสารแล้วทำให้คนมองเห็น...ไม่ค่อยเห็นเรื่องงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ แล้วออกมาให้คนได้เห็นตาตื่นใจ....ก็มีพยายามจัดงานเอ็กซ์โปแต่อาจยังเข้าถึงคนได้ไม่มาก และเห็นเป็นแค่ช่วงข่าวสั้น ๆ เป็นช่วงมีงานรู้ว่ามีงานแต่เราไม่รู้รายละเอียดข้างในโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานวิจัยนวัตกรรมที่เป็นรูปธรรมแล้ว ได้ใช้ประโยชน์ยังไม่เห็น”

“อาจจะต้องจ้างเอเจนซี...ก็อาจจะลองคุยกับ อสมท. ซึ่งมีเครือข่ายของเขาเองที่จะทำให้ข้อมูลไปยังกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น คืออาจจะต้องมีสองทางนะ อสมท. หรือสำนักข่าวสักแห่งมาเป็นพันธมิตร เพราะจะทำให้เนื้อหาดูน่าสนใจ มีคอนเทนต์ เช่น เป็นสารคดีที่ดูแล้วสนุกสนานโดยมีประเด็นเรื่องผลงานวิจัย นวัตกรรมที่ทำให้คนดูเข้าใจได้ง่าย...ที่ผ่านมาไม่ค่อยเห็นตรงนี้ หรือไปจ้างนิสิตนักศึกษาทำให้คอนเทนต์น่าสนใจ ทำให้เข้าถึงคนได้มากขึ้น...ถ้าให้คะแนนเรื่องการสื่อสารว่า สกสว. น่าจะได้ประมาณหกนะ เพราะต้องเพิ่มเรื่องความน่าสนใจของเนื้อหาให้มากขึ้น”

เช่นเดียวกับกลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางท่านเห็นว่า สกสว. ควรใช้โซเชียลมีเดียให้มากขึ้น และใช้หลากหลายแพลตฟอร์ม เพื่อให้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ถูกรับรู้มากขึ้น โดยนำเสนอเนื้อหาขององค์กร และปรับภาษาให้ชัดเจน เข้าใจง่าย ทำเนื้อหาให้เข้ากับคุณลักษณะของแต่ละแพลตฟอร์ม รวมถึงการใช้พันธมิตรร่วมด้วยช่วยสื่อสาร คือนำข้อมูลข่าวสารของสกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. ไปเผยแพร่แพลตฟอร์มออนไลน์ของหน่วยงานเครือข่าย รวมถึงการจัดนิทรรศการเคลื่อนที่ที่ให้ร่วมกันกับเครือข่ายในพื้นที่ หรือตามภูมิภาคเพราะได้ประโยชน์ร่วมกันในแง่การสื่อสารประชาสัมพันธ์

“ก็ยังเชื่อว่า ววน. สามารถที่จะทำมันต่อได้คือการทำคลิป ทำคลิปที่สอดคล้องและเข้ากับคาแรคเตอร์ เช่น คาแรคเตอร์ตึกตอก คาแรคเตอร์ยูทูบ เพราะคนหนุ่มสาวหรือคนที่การศึกษามีข้อจำกัด เขาอาจจะดูตึกตอกเพราะมันสั้นกว่า แน่แน่นอนว่าวันคอนเทนต์ไม่สามารถที่จะไปแพลตฟอร์มเดียวได้ จะต้องมีการคาแรคเตอร์ของแพลตฟอร์มด้วย เพราะฉะนั้นการแปลงข้อความของ ววน. ก็ทำได้ดีมากระดับหนึ่ง เขาทำให้มัน Short ...เพราะช่วยทำให้เหมือนย่อไฟล์ลงและส่งออกไปคนรับได้มากขึ้น...ส่วนกิจกรรมที่ไปออกสนาม ใช้ Outsourcing ไปกับกลุ่มเครือข่ายหน่วยงานก็น่าจะทำได้ แทนที่จะจัดเองทั้งหมดรวมไปถึงเรื่องการไปอยู่บนไลน์ บนเฟซบุ๊กของเขา อันหนึ่งที่จะช่วยได้คือ ควรจะส่งเข้าไปมาก คือไลน์กับทวิตเตอร์ ส่งให้เป็นกระสุนในการทดแทนสวัสดิ์เดือนเข้าได้ เพียงแต่ว่าจะต้องไม่ใช่เมสเสจเดียวกับเว็บไซต์ ต้องสั้นกว่านั้น ใช้อินโฟกราฟฟิคเยอะๆ ทำในหน้าเดียว หนึ่งนาทีดูจบแล้วพร้อมที่จะรีทวีตกันได้เลย ใช้ประโยชน์ในเชิงของสื่อสารของ สกสว. ให้ดึงดูดแต่ละกลุ่มให้มากขึ้นก็ ส่วนอีเวนต์ก็มีบ้าง และไม่จำเป็นต้องจัดเองทุกอย่าง จะขยายจัดภูมิภาคบ้างและให้เครือข่ายในพื้นที่ช่วยจัดบ้างก็ได้ ก็จะได้ประโยชน์เขาก็อยากได้เหมือนกันทั้งภูมิภาค”

นอกจากนั้น สกสว. ควรใช้ช่องทางการสื่อสารที่มีอยู่อย่างหลากหลายและตรงกับพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม โดยมีข้อเสนอแนะว่า การสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ความเคลื่อนไหวด้านการวิจัยของ สกสว. และหน่วยงานเครือข่าย มีกลุ่มเป้าหมายหลากหลายกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็น นักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา มหาวิทยาลัย และนักวิจัยอิสระ ผู้แทนหน่วยงานที่รับงบประมาณจากกองทุนส่งเสริม ววน. สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีส่วนกำหนดนโยบาย รวมถึงกลุ่มประชาชนที่อาจได้รับประโยชน์ เพื่อให้ข้อมูลของ สกสว. กองทุนส่งเสริม ววน. เข้าถึงกลุ่มต่าง ๆ ได้ ควรใช้สื่อที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งสื่อสังคมออนไลน์ของ สกสว.เองที่ทำอยู่ และสื่อพันธมิตรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสกสว. เช่น อีเมลวุฒิสภา ไลน์กลุ่มองค์กรพันธมิตรที่เปิดกว้างให้เข้าไปใช้สื่อร่วมด้วยได้ รวมถึง การส่งเอกสาร เช่น เล่มรายงานประจำปี หนังสือราชการ ซึ่งอาจส่งทางตรงเป็นเล่มเอกสาร หรือส่งเป็นไฟล์เล่มทางสื่อออนไลน์ โดยพิจารณาถึงพฤติกรรมการใช้สื่อของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม

“สื่อดิจิทัลที่จะให้เข้าถึงผู้บริหารไม่ว่าจะเป็นสื่อออนไลน์ เช่น ข้อมูลที่ส่งได้ทางไลน์ หรืออีเมล หรือในโซเชียลต่าง ๆ ของวุฒิสภาซึ่งเขาก็เปิดกว้าง อย่างประชาสัมพันธ์ของวุฒิสภาโดยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเปิดกว้างมาก มีหลายหน่วยงานที่ใช้ช่องทางนี้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและรัฐสภารวมทั้งวุฒิสภา และรัฐสภาที่มีเครือข่ายของรัฐสภาด้วย ประชาชนจะได้เข้าถึงว่าองค์กรแต่ละหน่วยงานดำเนินการอะไร ก็เหมือน สกสว. แต่ว่ายัง

ไม่เห็นสื่อเหล่านี้ละ สื่อที่ 2 คือสื่อคลาสสิกเดิม คือ เอกสาร เป็นสมุดเป็นหนังสืออย่างนี้ได้เพราะว่าผู้อาวุโสบางท่านก็ยังนิยม”

นอกจากนั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางท่านเห็นว่าบุคลากรและผู้บริหาร สกสว. ต่างก็มีศักยภาพ ดังนั้นควรมีประเด็นการประชาสัมพันธ์ที่นำเสนอศักยภาพบุคลากรและการดำเนินงานของ สกสว. ให้มากขึ้น

“ต้องเปิดตัวมากหน่อย ก็ไม่ต้องใครอื่น ผู้ให้สัมภาษณ์เองยังเรียกชื่อไม่ถูกเลย แต่ว่าหัวหน้าเก่งมากและลูกน้องที่อยู่ในนั้นมีฝีมือทั้งนั้น”

อย่างไรก็ตาม การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ควรสื่อสารที่สะท้อนบทบาทภาคีเครือข่ายที่เป็นหน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU) ผ่านสื่อที่หลากหลายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย ทั้งนี้ สกสว. ควรเป็นผู้ประสานงานระหว่าง PMU แต่ละหน่วย สื่อสารสะท้อนให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้และเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของ สกสว. กับหน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายในระบบ ววน. ทำให้เห็นผลผลิตที่เกิดจาก PMU แต่ละหน่วยว่ามีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศแต่ละด้านอย่างไรบ้าง ที่สำคัญเป็นหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณจาก กองทุนส่งเสริม ววน.

“สิ่งที่ สกสว. ต้องทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่าง PMU ที่ดี ในแง่การสื่อสาร แต่การสื่อสาร สกสว.อ่อนที่จริงแล้วในแง่ของการสื่อสาร คือ เขาจะต้องทำให้เห็นภาพว่าผลผลิตจาก PMU ทั้งหมดที่เกิดขึ้นมาจากกองทุน ววน. ก่อให้เกิดผลอย่างไร...บางที่เราเห็นแต่ไม่รู้เป็นของใคร”

นอกจากนี้ ควรสื่อสารให้ประชาชนทั่วไปรับรู้ผลงาน นวัตกรรมที่เกิดจากการวิจัย และเป็นผลงานที่ใช้ประโยชน์ได้จริง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนกลุ่มต่างๆ โดยชี้ให้เห็นด้วยว่าเป็นผลงานที่เกิดจากกองทุนส่งเสริม ววน. โดยนำเสนอในรูปแบบ เนื้อหาที่เข้าใจง่าย ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่เข้าถึงง่าย เพื่อให้ผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุน ถูกรับรู้และสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมว่าผลงานภายใต้การดำเนินงานของ สกสว. และงบประมาณจากกองทุนส่งเสริม ววน. เช่น ด้านการเกษตร ด้านการแพทย์ นั้นผลงานที่เกิดขึ้นเป็นผลผลิตเชิงวิชาการ และเชิงชุมชน สร้างประโยชน์ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสังคมด้านอย่างไรบ้าง

“ทุกวันนี้มีงานวิจัยเสร็จจึ้นเยอะแยะ ขอแค่ตัวชีวิต คือมีผลผลิตจากงานวิจัยออกสู่สื่อโซเชียลออาทิตย์ละวัน และสื่อสร้างง่าย ๆ ให้เห็นว่ามาจากการบริหารจัดการของ สกสว. และมาจากการบริหาร บพค. การวิจัยของมหาวิทยาลัย ไล่ให้ครบถ้วน สื่อสารกับแบบเรียบง่าย ให้เข้าใจได้ง่าย เรียกว่าแบบชาวบ้าน พอรับงานวิจัยจากรายงานฉบับสมบูรณ์ทำเป็นบทความย่อภาพอินโฟกราฟิก หรือทำไม่เกินครึ่งหน้า แค่อะไรสองสามประโยครวมภาพประกอบใช้ภาษาชาวบ้าน...เห็นอยู่ไม่เกิน 10 ขึ้น ตรงนี้คือจุดอ่อน สกสว. ในเชิงสื่อสาร คิดว่า เขาขาดคนทำงานเรื่องนี้โดยตรง มองว่าตรงนี้ยังเป็นจุดอ่อนอยู่...ในฐานะที่เขาดูแลกองทุน ใช้จ่ายเงินวิจัยด้านการเกษตรไปเท่าไรในรอบปีได้ผลผลิตทางการเกษตรออกมาคืออะไรบ้าง เป็นผลผลิตเชิงวิชาการ ผลผลิตเชิงเพื่อชุมชน ยกกระดับเกษตรกรหรือไปนำไปสู่เรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรให้กลายเป็นสินค้าบริการใหม่ ๆ อย่างไร...ความพึงพอใจในเรื่องการสื่อสารถ้าจะให้คะแนนต้องบอกว่าเหลือแค่ประมาณหก”

นอกจากนั้นควรสื่อสารวิธีการทำงานและการให้ทุนสนับสนุนเพื่อขับเคลื่อนระบบวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีวิจัยและนวัตกรรมไปยังกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายยิ่งขึ้น เนื่องจาก กองทุนส่งเสริม ววน. ปรับบทบาทการให้ทุนไม่เฉพาะนักวิจัยที่เป็นนักวิชาการเท่านั้นที่ขอได้แต่ยังสามารถครอบคลุม ไปยังภาคส่วนที่เป็นชุมชน ภาคเอกชน

“สิ่งที่เขาควรสื่อสารต่อคือเรื่องของวิธีการทำงาน ซึ่งขณะนี้คนควรรู้จัก สกสว. มากขึ้น ควรจะมีการสื่อสารให้เห็นภาพว่าเป็นกองทุนที่ไม่ได้ใช้เฉพาะนักวิชาการ แต่ สกสว. ปรับบทบาททำให้ผู้ที่ขอทุนกับกองทุน ววน. หรือผู้ที่ขอทุนจริง ๆ ไม่เฉพาะนักวิชาการ นักวิจัย แต่ชุมชน ภาคเอกชนสามารถใช้ได้แต่เขาจะขอได้อย่างไรนี่คือสิ่งที่ สกสว. น่าจะสื่อสารผ่านเฟซบุ๊ก”

ส่วนการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเฉพาะเพื่อสร้างความเชื่อมั่นนั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเสนอว่าการเลือกวิธีการสื่อสารหรือการใช้สื่อที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายที่เป็น สส. สว. ไม่ควรใช้เฉพาะการจัดบูธเพื่อนำเสนอผลงาน ควรใช้วิธีการอื่นร่วมด้วย

“วิธีการสื่อสารไม่ใช่การจัดบอร์ด...วิธีการไม่ใช่เอาแผ่นอะไรหลายอย่างเข้ามาติด มีทุกเดือนมีแม่กระทั่งเอายามาเอาอาหารมาอยากให้ชิม ถ้าบอกว่าให้ สว. รู้ ไม่ได้รู้เพราะมาจากตั้งบอร์ดนะ รู้เพราะต้องศึกษาว่าเขาจะอย่างไร...คุณจะไปถึง สว. ต้องหลัก ๆ คือที่ 60 ปี คุณเข้าไป สส. คุณต้องเน้นไปที่ 40 ปี คนอายุ 60 ปีเขาอยากดูอะไรคุณต้องจัดมาให้เขาดู...คนคิดไม่เหมือนกันอยู่ที่แต่ละคนจะเลือกรับสารอะไร ถ้าคุณส่งสารไม่ถูกสิ่งที่เขาจะรับ เขาก็ไม่รับคุณ เอาบอร์ดมาเต็มหน้าห้องประชุมเขาก็ไม่ดู เอาคนสวยๆ มานั่งบอกคุณอันนั้นใหม่คุณอันนี้ใหม่เขาก็แนะนำ ยืมรับไปดู 2 -3 แผ่นตามมารยาทแค่นั้นจบแล้วก็ทิ้งไว้ตรงนั้น ถ้าคุณจะไปโชว์ใครก็ตามคุณต้องรู้ในกลุ่มรับรู้เขาจะเลือกรับอะไร”

นอกจากนั้น ควรเลือกเนื้อหาที่แสดงให้เห็นความสำคัญว่าประเทศไทยต้องมีงานวิจัยลักษณะแบบนี้เกิดขึ้นเพื่อรองรับและแก้ปัญหาในอนาคตได้ และทำให้เห็นภาพชัดเจนว่าผลการวิจัยต่อยอดนำไปพัฒนาสังคมอย่างไร เช่น การวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์เพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ หรือการวิจัยเพื่อประดิษฐ์นวัตกรรมช่วยด้านการเกษตร

“คุณต้องทำให้เขาเห็นภาพเรื่องหลัก ต้องทำให้เขาเห็นเป็นความต้องการ ถ้าเขาเห็นภาพแล้วเขาไปคำนวณเสี่ยงคนที่ได้รับประโยชน์..ไม่มีใครกล้าหรอก.... สส./สว. เขาจะยกมือให้อยู่ที่ว่าคุณมาเสนออะไรถ้าตอนนี้คุณมีงานวิจัยเท่านี้ งานพร้อมที่จะให้คนทำวิจัยรองรับสังคมผู้สูงอายุใน 5 ปีข้างหน้ามี 1 2 3 4 5 เขาก็ยกมือให้ แต่ถ้าคุณมาไม่รู้ตั้งบให้เขาเท่าไร เพราะอะไร จะเอาเงินไปทำอะไรคุณยังไม่รู้เลยแต่ถ้าคุณตั้งแต่แรกว่าสถิติอย่างนี้ ต่อไปความต้องการจะเกิดอย่างนี้ ประเทศเราจะไปอย่างไร...คุณต้องประมาณมา...ต้องทำในสิ่งที่คนอยากฟัง สกสว. ต้องเอาสิ่งที่เขาทำวิจัยแล้วมาดูว่าเราจะต่อยอดอย่างไร สกสว. ให้ทุนเยอะทำไมจะทำไมไม่ได้”

กลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางท่านเสนอว่า ควรมีโฆษกองค์กร (Spokesperson) เพื่อนำเสนอข้อมูล ข่าวสารของ สกสว. กองทุนส่งเสริมววน. และเป็นภาพตัวแทนองค์กร ให้ข้อมูลองค์กรกับกลุ่มเป้าหมาย และโน้มน้าวใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับ สกสว. โดยต้องมีทักษะการสื่อสารและให้ข้อมูลชัดเจนเข้าใจง่ายกับกลุ่มเป้าหมายของ สกสว. แต่ละกลุ่ม

“แต่ทุกแห่งมันต้องมีคนที่ไม่ใช่นักวิจัยแต่ต้องอ่านงานวิจัยเป็น ต้องรู้ว่าต้องพัฒนายังไงแล้วคนนี่ผู้ใหญ่ต้องเชื่อและพร้อมที่จะเปลี่ยน mindset ไม่ใช่ผู้ใหญ่คนเดียวที่พูดแล้วคุณจะไปเปลี่ยนแต่คุณต้องมีความสามารถไปพูดต่อให้ผู้ใหญ่เปลี่ยน mindset ต้องทำยังไง นี่คือจุดสำคัญที่คนนี่ต้องมี”

กลุ่มผู้กำหนดนโยบายยังเสนอสร้างความเชื่อมั่นในระดับสากล โดยควรสื่อสารชื่อองค์กรให้มีภาพลักษณ์เป็นสากล อาทิ เรื่องการนำเสนอชื่อของ สกสว. และหน่วยงานเครือข่ายยังไม่สะท้อนความเป็นสากล จดจำยาก สัญลักษณ์องค์กร (Logo) มีภาพลักษณ์ความเป็นราชการมากเกินไป หากจะสร้างการรับรู้ จดจำควรปรับให้มีความเป็นสากลมากขึ้น

“อันเดียวที่จะท้วง ซื่อย่อที่เป็นภาษาราชการ ทั้ง สกสว. ทั้ง บพข. ทุกอย่างเลยเป็นสิ่งที่เวลาเราจะไปรีเฟอร์พูทในพื้นที่ที่ต้องเล่าให้ประชาชนฟังเขาจะรับรู้จักหน่วยนี้ เล่าให้สื่อมวลชนต่างประเทศฟังเขาจะรับรู้จักหน่วยนี้ เล่าให้พรรคพวกกันเองฟัง เรียกชื่อไม่ถูกสักที มันก็สำคัญนะ คิดว่าคอมมูนิเคชั่นที่ทำให้มาร์เก็ตติ้งคอมพลีท นอกจากคอนเทนต์ดีแล้ว ปกติต้องดี ชื่อต้องดีจำง่าย แล้วก็โลโก้เป็นโลโก้ที่เอายากจะรีเฟอร์ถึง แต่โลโก้เขาเป็นภาษาราชการ และโลโก้ในภาษาอังกฤษ สื่อสารต่อไม่ได้... คืออยากให้ชื่อสะท้อนเอกลักษณ์ของเขาและเป็นซิงเกิลเป็นยูนิตี้กันแล้ว เข้าใจง่ายชัดเจนเพื่อให้คนรู้จัก จดจำมากขึ้น”

นอกจากนั้นควรปรับรูปแบบเว็บไซต์ให้น่าสนใจ อ่าน เข้าใจง่ายอีกด้วย

“ข่าวหนังสือพิมพ์ หรือสื่อโทรทัศน์ วิชาก็ไม่ค่อยเห็น อย่างเว็บไซต์หน้าเพจต้องปังต้องไม่ได้ขึ้นมาอักษรธรรมดา ควรแบบมัน ๆ ซึ่งไม่ได้แพงเพราะก็ต้องลงทุน แต่ไอเดียที่จะทำให้เพจของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมมันโดดเด่นออกมาจากจอให้ได้ ตอนนี้อยู่ที่กำลังเด่น ทำออกมาให้เห็นว่าควรติดตามเพราะบางคนที่เข้ามาอาจจะมาหาข้อมูล แต่ก็จุก ๆ มีน ๆ เหมือนเขาวงกต คือ เข้าใจยากซับซ้อนเกินไป..ก็อย่าไปคาดหวังว่าคนที่เข้ามาในเว็บไซต์หรือได้ข้อมูลของเราจะมีเฉพาะคนที่จะจบปริญญาโทปริญญาเอก บรรดาศาสตราจารย์ดอกเตอร์ต่างๆ ไม่ใช่เลยนะ เราควรจะต้องให้ข้อมูลวิจัยที่สามารถไปปังกับเยาวชนด้วย เด็ก ๆ ก็จะสนใจ ผลวิจัยของเล่นที่เป็นไดนามิกที่เป็นวิทยาศาสตร์ให้ออกมาได้ ไม่ใช่ให้ดูแค่สะดวกแต่ต้องให้คนไปถึงจุดสร้างความเป็นฮาร์ดพาเวอร์ขององค์กรเราที่จะเหนี่ยวยั้งให้เขาเข้ามาถึงบริการ คิดว่าตัวนี้สำคัญ”

อีกประเด็นที่มีข้อเสนอแนะ คือ การเตรียมข้อมูลเพื่อสื่อมวลชนเข้ามาดูจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงข่าวได้

“นี่คือจุดอ่อนของราชการเลยคือทำแต่รีพอร์ตซึ่งไม่มีใครอ่านแล้ว.... เพราะอาจมีสื่อมวลชนเข้ามา คือมันไม่ปัง ไม่เข้าถึง ผลงานคุณเป็นอย่างไร ก่อให้เกิดอะไรซึ่งสุดท้ายแล้วอยู่บนหิ้ง เว็บก็สำคัญมากเลย และเสนอว่าควรปรับเนื้อหา นำผลวิจัยสื่อสารไปยังคนรุ่นใหม่เพื่อกระตุ้นความสนใจ ให้คนรุ่นใหม่รับรู้และมีทัศนคติที่ดี เห็นประโยชน์ของการทำวิจัย สร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่ในการทำวิจัย หรือต้องการเป็นนักวิจัยในอนาคต “ต้องให้คนรุ่นใหม่จริง ๆ ให้เขารับรู้ ให้เข้าถึงข้อมูล เด็กรั้วมสำคัญมาก เรียกว่าเกิดอินสไปเรชั่นแล้วเด็กรั้วมถ้ามีอินสไปเรชั่นจากการวิจัยจะเกิดการสร้างนวัตกรรม สร้าง mindset ที่จะเดินทางไปข้างหน้า”

ทั้งนี้ การสื่อสารควรมีเนื้อหาให้ข้อมูลการให้ทุนที่เปิดโอกาสให้กับกลุ่มคนทุกระดับ

“บางคนเขาต้องการข้อความสนับสนุนด้านวิชาและมีคนหลายระดับนะ คนที่จะรู้ก็จะอยู่องค์กรวิจัยต่าง ๆ คนที่มีการศึกษาคณะกลุ่มนี้ คิดว่าไม่ใช่เป้าหมายแล้วเพราะมีโนฮาวในการที่จะรู้ได้เองแต่เราต้องการยกระดับตั้งแต่เอสเอ็มอีรากหญ้า กลุ่มปริญญาตรี ให้เขารู้ว่าศูนย์สนับสนุนวิจัยอยู่ที่ไหน”

นอกจากนั้นควรนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากงานวิจัยมารายงานผลการดำเนินงานเพื่อสร้างรับรู้ให้ผู้กำหนดนโยบาย หรือผู้มีส่วนได้เสีย ควรมีข้อมูลเชิงลึกมานำเสนอ โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากงานวิจัยที่ได้รับทุนจาก สกสว. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาให้ทุนมีข้อมูลด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการทำงานของ สกสว. และให้ประชาชนได้รับรู้เกิดความมั่นใจต่อการทำงานของ สกสว. และหน่วยงานเครือข่าย

“ผลผลิตออกมาต้องลึกไม่ใช่ว่ากว้าง โครงสร้างการรายงานผลงานในปีงบประมาณ 2565 ที่รายงานในเว็บไซต์ เห็นว่ากว้างเกินเหมือนกับรายงานว่ามีอะไรแค่นั้นเอง ไม่ได้มีเนื้อละเอียดเลยว่าวิจัยเรื่องอะไร การประเมินผลลัพธ์และกระทบเป็นอย่างไร การสนับสนุนผลงานวิทยาศาสตร์นวัตกรรมเป็นอย่างไร ทุกหน่วยภารกิจต้องปึงเพราะว่าเป็นการวิจัยของสำนักแต่ละสำนัก ให้ประชาชนเห็นและสัมผัสได้ เพราะคือความจริงไม่ใช่แค่ Question ของสังคม เป็นเรื่องพื้นฐานคือ วิจัยที่ออกมาและทำไปแล้วนั้นไปข้างหน้ายังไงแล้วจะมีอะไรต่อ”

สำหรับการสื่อสารผลงานของนักวิจัยที่ได้รับทุนจาก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ทำนั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเห็นว่า ทำได้ได้อย่างน่าสนใจ โดยใช้สื่อหลักที่เป็นสื่อบุคคล ซึ่งเป็นนักวิจัยหรือเจ้าของโครงการมานำเสนอด้วยตนเองผ่านกิจกรรมการประชาสัมพันธ์สัญจร (ออกบูธ) และยังมีสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยเพิ่มเติมสำหรับผู้สนใจถือเป็นการใช้สื่อสนับสนุนร่วมกับสื่อหลักที่เป็นสื่อบุคคลได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์พูดคุย ถามตอบในสิ่งที่ผู้สนใจโครงการวิจัยสงสัยและได้คำตอบทันทีจากนักวิจัยที่พร้อมให้ข้อมูล

“สกสว. มีบุคลิกของคนทำงาน โดยเฉพาะลีดเดอร์ของแต่ละโปรแกรม ตั้งใจสนใจที่จะสื่อสารมาก เช่น การจัดกิจกรรมที่เอาบูธมาตั้งที่รัฐสภาในวันประชุมของวุฒิสภาแล้วมีคนอยู่เฝ้าที่บูธที่ไม่ใช่เป็นเจ้าหน้าที่เล็ก ๆ แต่เป็นเจ้าของกิจกรรมวิจัยมารออธิบาย ทำเอกสารสรุปกิจกรรม มีสีสันทาไว้แจกจ่ายทำให้คนที่เดินผ่านมามีความรู้สึกว่าการเติมความรู้ชุดนี้ ไม่ต้องใช้เวลานาน แล้วก็มีความเป็นฮิวแมนทูฮิวแมน คอมมิวนิเคชันสูง เหล่านี้จึงเห็นได้ว่า ถ้าให้เกรด ให้เกรดเอเลยทั้งหมดนะ”

4.2 กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม การรับรู้ ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. จากการสำรวจกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย จำนวน 2,050 คน และกาสัมภาษณ์กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย จำนวน 12 คนนั้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว.

ผลการสำรวจในภาพรวมของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ค่าเฉลี่ยร้อยละ 60.7 หากพิจารณาจำแนกตามประเภท พบว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีการเปิดรับสูงที่สุดจากสื่อของหน่วยงานอื่น เช่น สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 61.6 รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อของ สกสว. เช่น วารสาร สื่อสังคม (Social Media) เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว. ร้อยละ 60.9 การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. เช่น นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น ร้อยละ 60.5 และ สื่อทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม (Social Media) หรืออื่น ๆ ร้อยละ 59.3 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

สื่อและกิจกรรม	ระดับการเปิดรับ					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
1. สื่อของ สกสว. เช่น วารสาร สื่อสังคม (Social Media) เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว.	210 (10.2)	570 (27.8)	648 (31.6)	348 (17.0)	274 (13.4)	2,050 (100.0)	60.9 (1.2)
2. สื่อของหน่วยงานอื่น เช่น สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.	212 (10.3)	631 (30.8)	612 (29.9)	350 (17.1)	245 (12.0)	2,050 (100.0)	62.1 (1.2)
3. สื่อทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม (Social Media) หรืออื่น ๆ	184 (9.0)	503 (24.5)	715 (34.9)	354 (17.3)	294 (14.3)	2,050 (100.0)	59.3 (1.2)
4. กิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. เช่น นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น	150 (7.3)	606 (29.6)	685 (33.4)	367 (17.9)	242 (11.8)	2,050 (100.0)	60.5 (1.1)
ค่าเฉลี่ย							60.7 (1.1)

นอกจากนั้น ในภาพรวมของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ สกสว. หรือ ววน. ค่าเฉลี่ยร้อยละ 61.8 หากพิจารณาจำแนกตามประเด็น พบว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายการเปิดรับข่าวสารสูงที่สุดในประเด็นการให้ความรู้ทั่วไป เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน PM 2.5 อันตรายของซีเซียม-137 การบริหารจัดการน้ำ การท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม การแพทย์และสุขภาพ เป็นต้น ร้อยละ 63.3 รองลงมา คือ การจัดสรรทุนวิจัย เช่น การจัดประชุมชี้แจงเป้าหมายการสนับสนุนงานมูลฐานและแนวทางการจัดทำคำขอ งบประมาณของหน่วยงานในระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นต้น ร้อยละ 63.1 การเผยแพร่ผลงานวิจัยและ

การถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น งานมหกรรมส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (TRIUP Act Fair 2022), TSRI Annual Symposium, TSRI Seminar Series E: Sciences for the Future, STO Forum และการเผยแพร่ผลงานวิจัยของ PMU หรือหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ เป็นต้น ร้อยละ 62.8 นโยบายและยุทธศาสตร์ เช่น แผนด้าน ววน. ได้แก่ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้ อย่างยั่งยืน การพัฒนากำลังคนและองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาและสังคมอย่างยั่งยืน การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต ร้อยละ 61.5 ความสำเร็จและรางวัล (ทั้งที่ สกสว.เป็นผู้มอบให้และผู้ได้รับ) เช่น การประกาศรางวัล High Impact Award ด้านงานวิจัยและนวัตกรรม สกสว. ได้รับรางวัลรัฐบาลดิจิทัล ประจำปี 2564 หรือ ผู้บริหาร สกสว. ได้รับรางวัลต่าง ๆ เป็นต้น ร้อยละ 61.4 และความร่วมมือและการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กฟผ. สสส. ททท. อบก. รพท. เป็นต้น ร้อยละ 60.2 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ สกสว. หรือ ววน. ของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

ประเด็น	ระดับการเปิดรับ					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
1. การจัดสรรทุนวิจัย เช่น การจัดประชุมชี้แจงเป้าหมาย การสนับสนุนงานมูลฐานและแนวทางการจัดทำคำขอ งบประมาณของหน่วยงานในระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม เป็นต้น	194 (9.5)	654 (31.9)	673 (32.8)	329 (16.0)	200 (9.8)	2,050 (100.0)	63.1 (1.1)
2. การดำเนินงานขององค์กร เช่น งานแถลงผลงาน ววน. การประชุมบอร์ด การจัดประชุมร่วมกับ PMU การหารือ ร่วมกันหน่วยงานที่รับงบประมาณต่าง ๆ เป็นต้น	185 (9.0)	542 (26.4)	704 (34.3)	355 (17.3)	264 (12.9)	2,050 (100.0)	60.3 (1.1)
3. นโยบายและยุทธศาสตร์ เช่น แผนด้าน ววน. ได้แก่ - การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน - การพัฒนากำลังคนและองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาและสังคมอย่างยั่งยืน - การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่าง ยั่งยืน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก - การพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้าง โอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต	201 (9.8)	594 (29.0)	650 (31.7)	366 (17.9)	239 (11.7)	2,050 (100.0)	61.5 (1.1)

ประเด็น	ระดับการเปิดรับ					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
4. การเผยแพร่ผลงานวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น งานมหกรรมส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (TRIUP Act Fair 2022), TSRI Annual Symposium, TSRI Seminar Series E: Sciences for the Future, STO Forum และการเผยแพร่ผลงานวิจัยของ PMU หรือหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ เป็นต้น	209 (10.2)	653 (31.9)	658 (32.1)	281 (13.7)	249 (12.1)	2,050 (100.0)	62.8 (1.2)
5. ความสำเร็จและรางวัล (ทั้งที่ สกสว.เป็นผู้มอบให้และผู้ได้รับ) เช่น การประกาศรางวัล High Impact Award ด้านงานวิจัยและนวัตกรรม สกสว. ได้รับรางวัลรัฐบาลดิจิทัล ประจำปี 2564 หรือ ผู้บริหาร สกสว. ได้รับรางวัลต่าง ๆ เป็นต้น	168 (8.2)	621 (30.3)	689 (33.6)	334 (16.3)	238 (11.6)	2,050 (100.0)	61.4 (1.1)
6. ความร่วมมือและการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กฟผ. สสส. ททท. อบก. รพท. เป็นต้น	164 (8.0)	557 (27.2)	727 (35.5)	337 (16.4)	265 (12.9)	2,050 (100.0)	60.2 (1.1)
7. การให้ความรู้ทั่วไป เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน PM 2.5 อันตรายของซีเซียม-137 การบริหารจัดการน้ำ การท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ การแก้ไขปัญหาล้างแวล้อม การแพทย์และสุขภาพ เป็นต้น	220 (10.7)	632 (30.8)	683 (33.3)	295 (14.4)	220 (10.7)	2,050 (100.0)	63.3 (1.1)
ค่าเฉลี่ย							61.8 (1.0)

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย พบว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายส่วนใหญ่รู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. จากสื่อสังคมออนไลน์ที่จัดทำโดย สกสว. คือ เว็บไซต์และเฟซบุ๊ก รวมถึงรับรู้บทบาทหน้าที่การดำเนินงาน ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวที่เป็นผลงานของ สกสว.ผ่านเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก และผ่านสำนักข่าวออนไลน์บ้าง นอกจากนี้การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร สกสว. กลุ่มสาธารณชนให้ข้อมูลว่า รับรู้จากการติดต่อโดยตรงของเจ้าหน้าที่ สกสว. ผ่านทางโทรศัพท์ แอปพลิเคชันไลน์ รวมถึงหนังสือราชการเนื่องจากการติดต่องานและเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในฐานะผู้ได้ทุนวิจัย ตัวแทนสถาบันที่ได้ทุนวิจัย หรือตัวแทนหน่วยงาน PMU

“เห็นข่าวจากเฟซบุ๊ก บางทีก็มีผู้จัดการออนไลน์ ข้อมูลที่ออกมาเห็นทิศทาง เห็นนโยบายที่ชัด ทำให้เห็นความเคลื่อนไหวในการทำงาน และถ้ามีงานจัดกิจกรรมเขาจะเชิญเราโดยตรง”

“มีเจ้าหน้าที่โดยตรง มีกลุ่มไลน์ สกสว. และ บพข.”

“มีทั้งไลน์ทั้งโทรศัพท์ส่วนตัวติดต่อมา”

“การประชาสัมพันธ์ของเขา เห็นจากเฟซบุ๊กกับเว็บไซต์ของเขาเท่านั้น ปกติเราไม่ได้รับข่าวสารโดยตรงเลย ต้องเข้าไปที่เว็บไซต์หรือว่าเฟซบุ๊กถึงจะเจอ”

“โดยส่วนตัวก็จะไปติดตามอยู่ทางหน้าเพจของ สกสว. มีทั้งเฟซบุ๊ก มีทั้งโอเพนแชนท์ เฟซบุ๊กไลฟ์ ไลน์ รวมถึงยังมีหนังสือที่เป็นทางการอย่างต่อเนื่อง”

“มีสื่อเป็นเฟซบุ๊กของ สกสว. อยู่แล้ว มีกิจกรรมอะไรที่เขาทำอัปเดตต่าง ๆ ก็เห็นหรือแม้กระทั่งเขาจัดประชุมอะไร เขาก็จะเผยแพร่ไม่ใช่ทาง Zoom อย่างเดียวผ่านทางเฟซบุ๊กด้วยบางงานจัดไปแล้วเราไม่ว่างเราสามารถไปดูย้อนในเฟซบุ๊กได้ว่าเกิดอะไรขึ้น แล้วก็ทางไลน์ที่ PMU เขาก็สื่อสารตรงนี้ว่าถ้ามีอะไรอัปเดตต่างๆขึ้นมา บางครั้งก็ทางอีเมลล์ และก็มีการสื่อสารผ่านทางบุคลากรของ สกสว. โดยตรง และก็จะมีการจัดกิจกรรมเป็นระยะๆ ในแต่ละประเด็น...กิจกรรมที่ สกสว. จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องนะเพื่อที่เราจะได้เข้าใจแล้วก็กลับมาบริหารจัดการทุนให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของกองทุน ววน. ได้ อันนี้ก็เป็นปกติที่เราได้รับข่าวสาร นอกจากนี้ก็อาจมีการส่งหนังสือเอกสารมาบ้าง อย่างเช่นเป็นเรื่องของแผน ววน. ที่เป็น Hard Copy มา รวมทั้งให้ไปดาวน์โหลดเองได้ก็มี”

ทั้งนี้ ในการใช้สื่อเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์กรของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. นั้น กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเห็นว่า เมื่อเทียบกับในอดีตมีลักษณะการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการมากขึ้น มีช่องทางการติดต่อสื่อสารหลากหลายขึ้น ซึ่งทำให้สะดวกกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการติดตามข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของ สกสว.

“ถ้าย้อนไปในอดีตก็อาจจะเป็นเชิง Formal มีหนังสือมาจาก สกสว. มีโปสเตอร์ มีงานก็จะได้ในเชิงเป็นทางการในเชิงของหนังสือ แต่ปัจจุบันเทคโนโลยีทันสมัยมากขึ้นดูในภาพรวมแล้ว สกสว. เพิ่มช่องทางในการที่จะสร้างการรับรู้หรือการคอนเน็คระหว่างตัวสถาบันการศึกษาที่ทำงานวิจัยอยู่ แม้แต่ตัวนักวิจัยก็เป็นแบบใดเรีกตรงมีหลายช่องทาง”

ส่วนด้านเนื้อหาที่กลุ่มเป้าหมายรับรู้ นอกจากเนื้อหาหลักในเว็บไซต์ที่มีอยู่แล้ว จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการประกาศนโยบาย การขับเคลื่อนประเด็นต่างๆ ที่สกสว. ดำเนินการร่วมกันกับเครือข่ายวิจัย รวมถึงการจัดประชุม สัมมนาเพื่อให้ความรู้ เป็นต้น

“เนื้อหาจะมีภาพใหญ่ในการประกาศ Policy หรือการขับเคลื่อนประเด็นต่างๆหรือการเทรนนิ่งให้องค์ความรู้อะไรแบบนี้ก็มีต่อเนื่อง มีให้ตั้งกระทู้มีการสอบถามโดยตรงเข้าไปใน Open Chat”

4.2.2 การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ผลการสำรวจในภาพรวมกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ค่าเฉลี่ยร้อยละ 77.2 หากพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. สูงที่สุด ในด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ร้อยละ 77.6 รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจ ร้อยละ 77.2 ด้านผลการดำเนินงาน ร้อยละ 77.0 และด้านการบริหารงาน ร้อยละ 75.8 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการรับรู้ด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ พบว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้สูงที่สุดในประเด็นที่ว่า “สกสว. ดำเนินภารกิจเพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานโยบายสาธารณะและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งพัฒนานโยบายและจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนหน่วยงานในรูปของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) อีกด้วย” ร้อยละ 79.3 รองลงมา คือ “กองทุนส่งเสริม ววน. ดำเนินภารกิจเพื่อส่งเสริมสนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้พัฒนานโยบายสาธารณะ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน” ร้อยละ 79.1 และ “สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. จัดตั้งขึ้นตาม พรบ.สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562” ร้อยละ 74.4 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการรับรู้ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจ พบว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้สูงที่สุดในประเด็นที่ว่า “สกสว. เป็นองค์กรหลักในการยกระดับศักยภาพและขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีส่วนร่วม เพื่อส่งมอบคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว” ร้อยละ 77.7 รองลงมา คือ “สกสว. มีพันธกิจในการกำหนดและจัดทำแผนด้าน ววน. ของประเทศ เพื่อกำหนดทิศทางและจัดลำดับความสำคัญของการลงทุนและการขับเคลื่อนระบบ ววน. ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของประเทศ และตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม” ร้อยละ 77.4 “กองทุนส่งเสริม ววน. มีพันธกิจในการบริหารจัดการงบประมาณของกองทุนในปริมาณที่เหมาะสมและพอเพียง และบริหารจัดการงบประมาณเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าตามเป้าหมายของประเทศ” ร้อยละ 77.1 และ “กองทุนส่งเสริม ววน. เป็นกองทุนหลักในการพลิกโฉมประเทศให้เป็นประเทศพัฒนาแล้วและพร้อมสำหรับโลกอนาคต ส่งมอบคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม” ร้อยละ 76.8 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการรับรู้ด้านผลการดำเนินงาน กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้สูงที่สุดในประเด็นที่ว่า “ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเป็นประโยชน์กับสังคม เช่น การผลิตชุดตรวจคัดกรองโรคโควิด-19 การพัฒนาแพลตฟอร์ม Entry Thailand เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่เดินทางเข้าประเทศ การใช้แอปพลิเคชัน Fire D เพื่อแก้ปัญหาหมอกพิษทางอากาศ หรืออื่น ๆ” ร้อยละ 78.9 รองลงมา คือ “การจัดทำกรอบเงินงบประมาณด้าน ววน. เป็นไปตามหลักการและการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา” และ “การสร้างและสนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในระบบ ววน. ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และสนับสนุนการพัฒนา ววน. อย่างเป็นระบบและมีทิศทางที่ตอบโจทย์ของประเทศได้” “การทำงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อขับเคลื่อน ววน. โดยคำนึงถึงการทำงานร่วมกันและหนุนเสริมเครือข่ายและภาคีในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้สามารถดำเนินพันธกิจตามกฎหมาย และขับเคลื่อนไปสู่การส่งมอบผลลัพธ์ (Outcome) ของระบบ ววน. ได้” ร้อยละ 77.5 (เท่ากัน) “การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมให้กับบุคลากรของหน่วยงานในระบบ ววน. เพื่อให้สามารถส่งมอบผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบได้ตามเป้าหมาย เช่น การอบรม

หลักสูตรการพัฒนาผู้จัดการงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม (RDI manager)” ร้อยละ 77.3 “การพัฒนามาตรการสนับสนุนทุนสำหรับภาคเอกชน เพื่อพัฒนาผลงานวิจัยและนวัตกรรม ตามความต้องการของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน” ร้อยละ 76.2 และ “การพัฒนาแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่เอื้อให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ เช่น Tech2Biz และ Tech2ชุมชน เป็นต้น” ร้อยละ 74.2 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการรับรู้ด้านการบริหารงาน กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้สูงที่สุดในประเด็นที่ว่า “การพัฒนาแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่เอื้อให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ เช่น Tech2Biz และ Tech2ชุมชน เป็นต้น” ร้อยละ 77.9 รองลงมา คือ “การบริหารงานโดยมีกฎระเบียบที่ทันสมัย ถูกต้อง เป็นธรรม และบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ เป็นอิสระปราศจากการแทรกแซง” ร้อยละ 77.5 “การบริหารงานโดยมีกลไกการทำงานที่โปร่งใส เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างเหมาะสม และสามารถตรวจสอบได้” ร้อยละ 76.8 และ “การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเสมอภาคภายใต้กระบวนการที่เหมาะสม” ร้อยละ 75.0 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

ด้าน/ประเด็น	ระดับการรับรู้					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
ความเป็นมาและวัตถุประสงค์							77.6 (1.0)
1. สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. จัดตั้งขึ้นตาม พรบ. นโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562	790 (38.5)	406 (19.8)	463 (22.6)	273 (13.3)	118 (5.8)	2,050 (100.0)	74.4 (1.3)
2. สกสว. ดำเนินภารกิจเพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนา นโยบายสาธารณะและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งพัฒนานโยบายและจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนหน่วยงานในรูปของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) อีกด้วย	956 (46.6)	421 (20.5)	401 (19.6)	193 (9.4)	79 (3.9)	2,050 (100.0)	79.3 (1.2)
3. กองทุนส่งเสริม ววน. ดำเนินภารกิจเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานโยบายสาธารณะ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน	959 (46.8)	412 (20.1)	388 (18.9)	206 (10.0)	85 (4.1)	2,050 (100.0)	79.1 (1.2)

ด้าน/ประเด็น	ระดับการรับรู้					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
วิสัยทัศน์และพันธกิจ							77.2 (1.1)
4. สกสว. เป็นองค์กรหลักในการยกระดับศักยภาพและขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีส่วนร่วม เพื่อส่งมอบคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว	879 (42.9)	475 (23.2)	377 (18.4)	224 (10.9)	95 (4.6)	2,050 (100.0)	77.7 (1.2)
5. สกสว. มีพันธกิจในการกำหนดและจัดทำแผนด้าน ววน. ของประเทศ เพื่อกำหนดทิศทางและจัดลำดับความสำคัญของการลงทุนและการขับเคลื่อนระบบ ววน. ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของประเทศ และตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	882 (43.0)	467 (22.8)	361 (17.6)	233 (11.4)	107 (5.2)	2,050 (100.0)	77.4 (1.2)
6. กองทุนส่งเสริม ววน. เป็นกองทุนหลักในการพลิกโฉมประเทศไทยให้เป็นประเทศพัฒนาแล้วและพร้อมสำหรับโลกอนาคต ส่งมอบคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	857 (41.8)	455 (22.2)	391 (19.1)	242 (11.8)	105 (5.1)	2,050 (100.0)	76.8 (1.2)
7. กองทุนส่งเสริม ววน. มีพันธกิจในการบริหารจัดการงบประมาณของกองทุนในปริมาณที่เหมาะสมและพอเพียง และบริหารจัดการงบประมาณเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าตามเป้าหมายของประเทศ	873 (42.6)	454 (22.1)	379 (18.5)	237 (11.6)	107 (5.2)	2,050 (100.0)	77.1 (1.2)
การบริหารงาน							76.8 (1.0)
8. การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเสมอภาคภายใต้กระบวนการที่เหมาะสม	747 (36.4)	543 (26.5)	373 (18.2)	275 (13.4)	112 (5.5)	2,050 (100.0)	75.0 (1.2)
9. การบริหารงานโดยมีกลไกการทำงานที่โปร่งใส เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างเหมาะสม และสามารถตรวจสอบได้	799 (39.0)	548 (26.7)	366 (17.9)	245 (12.0)	92 (4.5)	2,050 (100.0)	76.8 (1.2)
10. การบริหารงานโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีกระบวนการประเมินผลหรือกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติอย่างเหมาะสม	839 (40.9)	558 (27.2)	344 (16.8)	221 (10.8)	88 (4.3)	2,050 (100.0)	77.9 (1.2)
11. การบริหารงานโดยมีกฎระเบียบที่ทันสมัย ถูกต้อง เป็นธรรม และบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ เป็นอิสระปราศจากการแทรกแซง	830 (40.5)	552 (26.9)	343 (16.7)	231 (11.3)	94 (4.6)	2,050 (100.0)	77.5 (1.2)

ด้าน/ประเด็น	ระดับการรับรู้					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
ผลการดำเนินงาน							77.0 (1.0)
12. การจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณด้าน ววน. เป็นไปตามหลักการและการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา	864 (42.1)	461 (22.5)	415 (20.2)	220 (10.7)	90 (4.4)	2,050 (100.0)	77.5 (1.2)
13. การพัฒนามาตรการสนับสนุนทุนสำหรับภาคเอกชน เพื่อพัฒนาผลงานวิจัยและนวัตกรรม ตามความต้องการของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน	800 (39.0)	466 (22.7)	467 (22.8)	227 (11.1)	90 (4.4)	2,050 (100.0)	76.2 (1.2)
14. การพัฒนาแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่เอื้อให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ เช่น Tech2Biz และ Tech2ชุมชน เป็นต้น	756 (36.9)	450 (22.0)	456 (22.2)	271 (13.2)	117 (5.7)	2,050 (100.0)	74.2 (1.2)
15. การสร้างและสนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในระบบ ววน. ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และสนับสนุนการพัฒนา ววน. อย่างเป็นระบบและมีทิศทางที่ตอบโจทย์ของประเทศได้	874 (42.6)	460 (22.4)	397 (19.4)	226 (11.0)	93 (4.5)	2,050 (100.0)	77.5 (1.2)
16. การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมให้กับบุคลากรของหน่วยงานในระบบ ววน. เพื่อให้สามารถส่งมอบผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบได้ตามเป้าหมาย เช่น การอบรมหลักสูตร “การพัฒนาผู้จัดการงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม (RDI manager)”	870 (42.4)	459 (22.4)	392 (19.1)	231 (11.3)	98 (4.8)	2,050 (100.0)	77.3 (1.2)
17. การทำงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อน ววน. โดยคำนึงถึงการทำงานร่วมกันและหนุนเสริมเครือข่ายและภาคีในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้สามารถดำเนินพันธกิจตามกฎหมาย และขับเคลื่อนไปสู่การส่งมอบผลลัพธ์ (Outcome) ของระบบ ววน. ได้	886 (43.2)	447 (21.8)	384 (18.7)	237 (11.6)	96 (4.7)	2,050 (100.0)	77.5 (1.2)
18. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเป็นประโยชน์กับสังคม เช่น การผลิตชุดตรวจคัดกรองโรคโควิด-19 การพัฒนาแพลตฟอร์ม Entry Thailand เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เดินทางเข้าประเทศ การใช้แอปพลิเคชัน Fire D เพื่อแก้ปัญหาหมอกพิษทางอากาศ หรืออื่น ๆ	937 (45.7)	458 (22.3)	356 (17.4)	202 (9.9)	97 (4.7)	2,050 (100.0)	78.9 (1.2)
ค่าเฉลี่ย							77.2 (0.9)

การสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย พบว่า รับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ว่า สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ในด้านเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและจัดสรรทุน โดย สกสว. ปรับมาจาก สกว. เดิม เป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายและแผนด้านการวิจัย และส่งเสริมให้งานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ทางสังคมและ เศรษฐกิจเพื่อตอบโจทย์ประเทศ

“คือ ในอดีตเราจะรู้จัก สกสว. ในฐานะที่เป็น สกว. ส่วน กองทุน ววน. เนี่ยเป็นหน่วยงานที่จัดสรรทุน ในส่วน ของการจัดสรรงบประมาณ ช่วงแรกต้องบอกว่าการวิทยาลัยหลายที่ไม่ได้ทราบเกี่ยวกับเรื่องของการจัดสรรทุนของ ววน. นะ ทำให้การเสนอขอทุนวิจัยน้อยก็ไม่ได้รับรู้ แต่ตอนนี้ก็จะมีในส่วนของที่รับทุน เป็น Fundamental Fund แล้ว PMU ก็จะเป็น พพท. กับ วช. ที่รับทุนอยู่...ความเป็นมาในภาพใหญ่คิดว่าสกสว.และตัว ววน. มีความชัดเจนมากขึ้นในการกำหนดทั้งแผนแล้วก็นโยบายออกมาเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งก็มีความชัดเจนขึ้นและ พยายามที่จะผลักดันให้งานวิจัยได้ตัวของอิมแพคทั้งในทางสังคมและเศรษฐกิจที่ตอบโจทย์ประเทศมากขึ้น ด้วยงบประมาณประมาณหมื่นกว่าล้าน”

“สกสว. เดิมเป็นที่รู้จัก เรารู้จักและคุ้นเคยกับ สกว. เดิมจะครอบคลุมสังคมศึกษาชัดเจนแต่พอปัจจุบัน มีการเปลี่ยนชื่อเรารู้สึกว่าไปในทางนวัตกรรมเยอะทางสังคมศาสตร์ไม่เด่นเท่าไร แต่ในส่วน สกสว. ใหม่ทางเราไม่ได้ ไปขอทุนแต่เราก็ติดตามได้ยื่นชื่ออยู่บ้าง”

“สกสว. เดิมคือ สกว. เขาจะมีการปรับตัว มีการปรับยุทธศาสตร์นะ จึงเป็นที่มาของการเปลี่ยนแปลง องค์กร จาก สกว. เป็น สกสว. หลังจากที่เปลี่ยนแปลงองค์กรเป็น สกสว. แล้วก็ได้มียุทธศาสตร์ของตัวเองนะ มีการเชื่อมโยง กับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีในมิติของงานวิจัยกับพาร์ทเนอร์ ยุทธศาสตร์ สกสว. ก็จะมีการเสนอทุนให้กับหน่วยงาน มหาวิทยาลัย”

ในส่วนของการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจนั้น พบว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้ที่ สกสว. มีพันธกิจด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยทำงานภายใต้นโยบายกองทุนส่งเสริม ววน. ส่งเสริมการวิจัย แบบมี เครื่องมืออย่างหน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU) ซึ่งรับงบประมาณมาจัดสรรต่อ โดยพันธกิจของ สกสว. คือส่งเสริม ขับเคลื่อนให้เกิดงานวิจัย นวัตกรรม ที่นำมาพัฒนาประเทศ

“สกสว. เป็นคล้ายกับเป็นเลขของ กองทุน ววน. ดังนั้นเวลาภาพที่เราเห็นจะเห็นเขานำเสนอในภาพของ กองทุน ววน. มีหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณ เราจะเห็นมิติที่ชัดเจนก็คือมิติของกองทุนที่แยกออกมาเป็นกองทุน ที่ Strategic Fund แต่จริงๆ สกสว. มีภารกิจทางด้านอื่นก็คือด้านที่เป็น Fundamental Fund ที่เขาส่งตรงไปตาม มหาลัย เราอาจจะไม่ได้ไปดูข้อมูลหรือสนใจข้อมูลในเชิงลึกแต่ในส่วนที่เป็น Strategic Fund ของ PMU คิดว่าเขาทำ ได้ดี เพราะว่าใน 9 PMU ที่ทำหน้าที่เป็นคนรับเงินมาจัดสรรอีกทีนึง ก็มีการประชุมกันค่อนข้างเป็นรูทีนแล้วก็มี การทำงานร่วมกันมีโอเวนต์ที่ไปออกด้วยกัน”

“ในเรื่องของทิศทางเรื่องของการขับเคลื่อนนะ ก็เป็นจริงก็มีบทบาทสำคัญมาก ๆ นะในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุตสาหกรรมมูลค่าสูงหลาย ๆ ตัว ไม่ว่าจะเป็นการ

ท่องเที่ยวมูลค่าสูงเรื่องของด้านยานยนต์ ด้านดิจิทัลในลักษณะนี้ หรือพัฒนานวัตกรรมซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการขับเคลื่อนประเทศ”

สำหรับการรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน พบว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเห็นว่า การบริหารงบประมาณเพื่อจัดสรรทุนวิจัยให้กับหน่วยงานตามรพบ ววน. มีการทำงานตามแผนที่ชัดเจน จึงทำให้มีขอบเขตของงานที่ชัดเจน ผู้ได้รับทุนสามารถทำงานตามแผนและตัวชี้วัดที่ สกสว. กำหนด

“กระบวนการจัดสรรทุน ววน. เอง ก็มีแผนยุทธศาสตร์และกรอบต่าง ๆ ชัดเจนอยู่แล้ว มันก็ทำให้แต่ละมหาวิทยาลัยที่จะรับทุน เมื่อได้รับการสื่อสารจากแหล่งทุนเวลาจัดสรรเข้ามาแล้วก็เห็นตัวชี้วัดชัดเจนก็สามารถที่จะดำเนินการตามแผนนะ อันนี้ไม่น่ามีปัญหาเลย”

“เห็นภาพการทำงานที่มีการวางรูปแบบค่อนข้างชัดเจนใน Policy แล้วก็ตอบโจทย์กับเรื่องของยุทธศาสตร์ด้านการวิจัย นวัตกรรม เพื่อที่จะนำพาให้ประเทศไทยไปสู่การพัฒนาอย่างก้าวกระโดดซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เราก็มองว่างบประมาณได้มีการ Declare กระบวนการต่างๆให้กับหน่วยงานองค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่ต้องตั้งรับให้ทันแล้วก็เตรียมการล่วงหน้าในแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งคือพูดง่าย ๆ ว่า สกสว. เองทำงานล่วงหน้ามีการบริหารจัดการงานที่ดี ทำให้ยูสเซอร์อย่างมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยเล็ก ๆ ต้องทำงานให้ทันกับ Road map ต่าง ๆ ที่ทางสกสว. ได้วางทิศทางไว้ ในมุมมองตรงนี้ค่อนข้างพอใจในภาพรวมของการบริหารจัดการที่สมารถแล้วก็มีการรอบทิศทางที่ชัดเจนของ สกสว.”

นอกจากนี้ กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายยังให้ข้อมูลเรื่องการบริหารเครือข่ายของ สกสว. ซึ่งมีหน่วยงานบริหารจัดการทุนหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ สกสว. ก็มีวิธีการบริหารจัดการ เพื่อทำงานกับเครือข่าย PMU ให้เกิดประสิทธิภาพที่สุด

“ถ้าโดยภาพรวมสิ่งที่ สกสว. ทำขึ้นมานะเขาพยายามต่อจิ๊กซอว์โดยเอาตัว PMU ที่มีอยู่เก่ามาและผลักดันงานวิจัยไปสู่เชิงพาณิชย์ เขาทำดีนะ คือเริ่มในแต่ละหน่วยงานหรือแต่ละ PMU ดูว่าเขามีพันธกิจอะไรก็เอาจุดเด่นของแต่ละที่เอามาต่อกันโดยในแต่ละที่จะทำงานอาจจะไม่ซ้ำกัน แต่ถ้าเป็นเมื่อก่อนอาจจะมีการเหลื่อมกันบ้างเขย่งกัน ณ วันนี้แล้วเริ่มคุยกันแล้ว 2-3 ปีมานี้ ก็เริ่มเห็นภาพกันแล้วนะว่า สนช. ไปเก่งส่วนของปลายน้ำ ก็ขอให้ สนช. ไปอยู่ที่ปลายน้ำ มีหน้าที่จะเอางานวิจัยผู้ประกอบการเข้าสู่เชิงพาณิชย์ การบริหารแต่ละหน่วยแบบนี้ถือได้ว่ามีประสิทธิภาพ”

ในส่วนการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเห็นว่า เห็นตรงกันว่า ผลการดำเนินงานออกมาได้น่าพอใจ แม้ว่าภาพรวมในเชิงนโยบายจะมีหลายประเด็นที่ต้องขับเคลื่อนให้เกิดขึ้น และต้องสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานเครือข่าย หรือผู้ได้รับทุน และผู้ที่จะขอทุน ด้วยแต่ผลการดำเนินงานที่ผ่านได้สะท้อนให้เห็นว่า มีการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี เป็นที่พอใจ

“เนื่องจากเชิงนโยบายภาพใหญ่ คือ มีอะไรตกลงจะได้คุยกับเครือข่ายพี่น้องเราด้วยในทุก ๆ ปีที่ สกสว. เชิญประชุมเพื่อชี้แจง ทำงานล่วงหน้าแบบนี้ดีมาก ก็เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วเราต้องทำงานล่วงหน้า เวลาจะนำไปรjec หรือของงบประมาณ ทำล่วงหน้าเป็นปียู่แล้ว แต่จริงๆบางทีเพื่อให้เกิดการตื่นตัวอย่างจริงจังถือว่าเป็นสิ่งที่ดีมาก”

“ที่เห็นภาพชัดก็คือเรื่องของผ่านเอสเอ็มอีหรือกลุ่มเอสเอ็มอีที่มาปรึกษากับทาง บพข. ในการขับเคลื่อน การพัฒนาหลายๆอุตสาหกรรมให้เกิดการสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันนะ เราเห็นทิศทางการพัฒนา ที่ค่อนข้างดีแล้วก็แข็งแกร่งทำให้เราสามารถแข่งขันได้”

“พอดีอยู่ตรงนี้มีมาหลายปีก็จะเห็นความเปลี่ยนแปลงไปมากพอสมควร จากเดิมมองว่า โอกาสที่เรา มหาวิทยาลัยเล็ก ๆ จะถูกพิจารณาน้อยลง แต่ปัจจุบันจะเห็นภาพมากขึ้นก็คือแหล่งทุนเองก็มองเห็นความสำคัญของ มหาวิทยาลัยที่อยู่ภายใต้พันธกิจต่าง ๆ ก็มองเห็นว่าเริ่มมีแนวทางชัดเจนมากขึ้นว่าอาจมีการให้ทุนเป็นลักษณะแบบ Open Core ก็เป็นโฟกัสด้วยที่จะตอบโจทย์ OKR บางส่วน บางทีถ้าโอเพ่นมากก็อาจจะกว้างเกินไป แต่ถ้าโฟกัสไปเลย ว่า มหาวิทยาลัยที่มีลักษณะพันธกิจเฉพาะและก็สามารถที่จะยกระดับศักยภาพของวิจัยและรวมถึงเรื่องของผลงานวิจัย ของมหาวิทยาลัยแล้วไปตอบ KR บางประเด็นของ สกสว. แหล่งทุนได้ด้วยประมาณนี้ซึ่งก็ดีขึ้น ดีขึ้นจากเมื่อก่อนเยอะ มากเลยในภาพมองที่เป็นผู้รับทุนนะ”

4.2.3 ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ผลการสำรวจในภาพรวมกลุ่มประชากรชนเป้าหมายมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ค่าเฉลี่ยร้อยละ 71.6 หากพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า กลุ่มประชากรชนเป้าหมายมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. สูงที่สุดในด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 73.7 รองลงมา คือ ด้านการนำ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ 73.4 ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ร้อยละ 71.1 ด้านทิศทางการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ร้อยละ 70.6 และด้านการบริหารงบประมาณ ร้อยละ 69.0 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความเชื่อมั่นด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. กลุ่มประชากรชน เป้าหมายเชื่อมั่นสูงที่สุดในประเด็นที่ว่า “สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาวินยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้าง โอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต” ร้อยละ 75.9 รองลงมา คือ “แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ ต่อบทสนสู่สังคมที่ได้จากองค์ความรู้และผลการวิจัยของกองทุนส่งเสริม ววน.” ร้อยละ 74.5 “สะท้อนให้เห็นถึงการ พัฒนากำลังคนและองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาและสังคมอย่างยั่งยืน” ร้อยละ 74.1 “สะท้อน ให้เห็นถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน” “สะท้อน ให้เห็นถึงการยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก” ร้อยละ 73.9 (เท่ากัน) “ส่งเสริมภาพลักษณ์ในด้านความน่าเชื่อถือต่อการขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ในทุกด้าน” ร้อยละ 73.4 “การสื่อสารอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วม สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจให้กับ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เช่น นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรับงบประมาณ และประชาชนที่เกี่ยวข้อง” ร้อยละ 72.7 และ “ประสิทธิภาพของการสื่อสารในการทำความเข้าใจกับกฎระเบียบใหม่ของกองทุนส่งเสริม ววน.” ร้อยละ 70.9 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความเชื่อมั่นด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเชื่อมั่นสูงสุดที่ประเด็นที่ว่า “กลไกความร่วมมือที่สนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย สาธารณะ วิชาการ พาณิชย เศรษฐกิจ สังคมและชุมชน” ร้อยละ 73.9 และรองลงมา คือ “กลไกในการนำองค์ความรู้ด้าน ววน. ไปร่วมกำหนดทิศทางอนาคตของประเทศ” ร้อยละ 73.0

เมื่อพิจารณาความเชื่อมั่นด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเชื่อมั่นสูงสุดที่ประเด็นที่ว่า “ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานจากแหล่งทุนอื่น เพื่อเพิ่มการลงทุนและประสิทธิภาพประสิทธิผลของการลงทุนด้าน ววน.” ร้อยละ 71.7 รองลงมา คือ “การทำงานร่วมกันระหว่าง PMU หน่วยงานรับงบประมาณ หน่วยงานภาคนโยบาย หน่วยงานภาคปฏิบัติ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม” ร้อยละ 71.0 และ “การทำงานร่วมกับเครือข่ายนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนและร่วมมือในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน” ร้อยละ 70.7 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความเชื่อมั่นด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเชื่อมั่นสูงสุดที่ประเด็นที่ว่า “การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้/องค์กรแห่งความรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม การจัดการข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย” ร้อยละ 72.3 รองลงมา คือ “ผู้บริหารและบุคลากรมีศักยภาพในการขับเคลื่อนสู่องค์กรสมรรถนะสูงได้” ร้อยละ 71.6 “กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายตามแผนด้าน ววน.” ร้อยละ 69.7 และ “กระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการ ววน. ของ PMU” ร้อยละ 68.7 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความเชื่อมั่นด้านการบริหารงบประมาณ กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเชื่อมั่นสูงสุดที่ประเด็นที่ว่า “การจัดสรรงบประมาณครอบคลุมประเด็นสำคัญ” ร้อยละ 69.9 รองลงมา คือ “ระบบงบประมาณยืดหยุ่น มีประสิทธิผล และมีธรรมาภิบาล” ร้อยละ 68.9 และ “รูปแบบการจัดสรรงบประมาณเหมาะสม” ร้อยละ 68.1 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

ด้าน/ประเด็น	ระดับความเชื่อมั่น					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
การบริหารงบประมาณ							69.0 (1.0)
1. การจัดสรรงบประมาณครอบคลุมประเด็นสำคัญ	472 (23.0)	544 (26.5)	676 (33.0)	246 (12.0)	112 (5.5)	2,050 (100.0)	69.9 (1.1)
2. รูปแบบการจัดสรรงบประมาณเหมาะสม	417 (20.3)	494 (24.1)	752 (36.7)	276 (13.5)	111 (5.4)	2,050 (100.0)	68.1 (1.1)
3. ระบบงบประมาณยืดหยุ่น มีประสิทธิผล และมีธรรมาภิบาล	453 (22.1)	532 (26.0)	651 (31.8)	304 (14.8)	110 (5.4)	2,050 (100.0)	68.9 (1.1)
ทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.							70.6 (1.0)
4. กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายตามแผนด้าน ววน.	475 (23.2)	515 (25.1)	704 (34.3)	241 (11.8)	115 (5.6)	2,050 (100.0)	69.7 (1.1)
5. กระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการ ววน. ของ PMU	480 (23.4)	466 (22.7)	696 (34.0)	283 (13.8)	125 (6.1)	2,050 (100.0)	68.7 (1.2)
6. ผู้บริหารและบุคลากรมีศักยภาพในการขับเคลื่อนสู่องค์กรสมรรถนะสูงได้	550 (26.8)	524 (25.6)	641 (31.3)	238 (11.6)	97 (4.7)	2,050 (100.0)	71.6 (1.1)
7. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้/องค์กรแห่งความรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมการจัดการข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย	575 (28.0)	538 (26.2)	619 (30.2)	206 (10.0)	112 (5.5)	2,050 (100.0)	72.3 (1.2)
ความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น							71.1 (1.1)
8. ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานจากแหล่งทุนอื่น เพื่อเพิ่มการลงทุนและประสิทธิภาพประสิทธิผลของการลงทุนด้าน ววน.	557 (27.2)	524 (25.6)	630 (30.7)	243 (11.9)	96 (4.7)	2,050 (100.0)	71.7 (1.1)
9. การทำงานร่วมกับเครือข่ายนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนและร่วมมือในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน	517 (25.2)	525 (25.6)	649 (31.7)	254 (12.4)	105 (5.1)	2,050 (100.0)	70.7 (1.1)
10. การทำงานร่วมกันระหว่าง PMU หน่วยรับงบประมาณ หน่วยงานภาคนโยบาย หน่วยงานภาคปฏิบัติ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม	547 (26.7)	491 (24.0)	677 (33.0)	213 (10.4)	122 (6.0)	2,050 (100.0)	71.0 (1.2)

ด้าน/ประเด็น	ระดับความเชื่อมั่น					รวม	ร้อยละ (SD)
	5	4	3	2	1		
การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์							73.4 (1.1)
11. กลไกความร่วมมือที่สนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย สาธารณะ วิชาการ พาณิชย์ เศรษฐกิจ สังคมและชุมชน	569 (27.8)	733 (35.8)	405 (19.8)	238 (11.6)	105 (5.1)	2,050 (100.0)	73.9 (1.1)
12. กลไกในการนำองค์ความรู้ด้าน ววน. ไปร่วมกำหนดทิศทางการอนาคตของประเทศ	557 (27.2)	717 (35.0)	401 (19.6)	253 (12.3)	122 (6.0)	2,050 (100.0)	73.0 (1.2)
การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน.							73.7 (1.0)
13. ส่งเสริมภาพลักษณ์ในด้านความน่าเชื่อถือต่อการขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกด้าน	543 (26.5)	754 (36.8)	392 (19.1)	253 (12.3)	108 (5.3)	2,050 (100.0)	73.4 (1.1)
14. สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน	550 (26.8)	782 (38.1)	388 (18.9)	200 (9.8)	130 (6.3)	2,050 (100.0)	73.9 (1.2)
15. สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนากำลังคนและองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาและสังคมอย่างยั่งยืน	563 (27.5)	746 (36.4)	411 (20.0)	231 (11.3)	99 (4.8)	2,050 (100.0)	74.1 (1.1)
16. สะท้อนให้เห็นถึงการยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก	556 (27.1)	773 (37.7)	374 (18.2)	235 (11.5)	112 (5.5)	2,050 (100.0)	73.9 (1.1)
17. สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต	619 (30.2)	797 (38.9)	322 (15.7)	215 (10.5)	97 (4.7)	2,050 (100.0)	75.9 (1.1)
18. แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ ตอบแทนสู่สังคมที่ได้จากองค์ความรู้และผลการวิจัยของกองทุนส่งเสริม ววน.	568 (27.7)	779 (38.0)	381 (18.6)	217 (10.6)	105 (5.1)	2,050 (100.0)	74.5 (1.1)
19. มีการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วม สร้างการรับรู้ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เช่น นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรับงบประมาณ และประชาชนที่เกี่ยวข้อง	533 (26.0)	734 (35.8)	414 (20.2)	242 (11.8)	127 (6.2)	2,050 (100.0)	72.7 (1.2)
20. ประสิทธิภาพของการสื่อสารในการทำความเข้าใจกับกฎระเบียบใหม่ของกองทุนส่งเสริม ววน.	475 (23.2)	710 (34.6)	455 (22.2)	278 (13.6)	132 (6.4)	2,050 (100.0)	70.9 (1.2)
ค่าเฉลี่ย							71.6 (1.0)

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณว่าการจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจนภาพรวมของนโยบายและการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนางานวิจัย และนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่นำไปใช้ประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้จริง

“ให้คะแนน 9 มองภาพรวมในสิ่งที่เขามีและทำอยู่ โอเค แอปปีกับเขา แล้วคนจะเข้าใจในสิ่งที่เขาทำด้วย”

“เขาดีขึ้นเรื่อยๆ เท่าที่อยู่กับเขามา 2-3 ปี เห็นพัฒนาการเขาดีขึ้นเรื่อยๆ ถ้าถามเชื่อมั่นเท่าไร ให้ 9 - 8.5 เพื่อให้เขาปรับปรุงอีกนิดนึง ส่วนตัวทำงานกับเขาประทับใจ อยากให้กำลังใจและอยากให้ภารกิจของเขาจาก 8.5 เต็ม 10 เชื่อว่าตอนนี้ทีมบริหารกับคนทำงานเขามีความตั้งใจ อาจจะต้องใช้เวลาอีกสักกระยะหนึ่งแต่เชื่อว่าการวิจัยของเขาก็จะเป็นรูปธรรมมากขึ้นทุกยุทธศาสตร์ที่เขาวางไว้”

อย่างไรก็ตาม กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายบางส่วนมีความคิดเห็นให้ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัย และการสร้างนวัตกรรมควรพิจารณาเกณฑ์พื้นที่ในระดับจังหวัดหรือภูมิภาคโดยเฉพาะเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในมิติต่าง ๆ เพื่อให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจระดับจังหวัดหรือภูมิภาคเป็นไปในทิศทางตามผลการวิจัย

“สัดส่วนต้องแบ่งคือมุมแรกเรื่องของงานที่เป็นพวกการพัฒนานวัตกรรมองค์ความรู้ใหม่ งานอีกกลุ่มหนึ่งเป็นงานเชิง Policy ที่ทำไปแล้วมันจะย้อนกลับไปสะท้อนอาจจะเป็นแผนพัฒนาชาติ แล้วก็จริง ๆ ยังมองว่าทุกวันนี้ปัญหาของการขับเคลื่อนจังหวัดหรือภูมิภาคต่าง ๆ ทำแผนกันโดยขาดงานวิจัยรองรับ ตอนนี้เหมือนกับถ้าเป็นเชิงนโยบาย เห็นว่า 20 เปอร์เซ็นต์น่าจะจะมีลงมาในแต่ละจังหวัดแล้วเวลาจังหวัดจัดทำแผนไม่ต้องไปทำอะไรใหม่เลยใช้งบประมาณตรงนี้มาแล้วก็งานส่วนหนึ่งเป็นงานกลุ่มวิจัยพื้นฐานจะเป็นงานเกี่ยวกับเศรษฐกิจฐานรากก็คือเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนการท่องเที่ยวชุมชนหรือธุรกิจชุมชนหรือเอสเอ็มอีรายย่อยรายเล็ก พวกนี้ก็จะเป็นตัวที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้”

สำหรับการจัดสรรงบประมาณสำหรับสถาบันการศึกษา ควรพิจารณาตามการแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยที่อว. กำหนดเพื่อการทำวิจัย สร้างนวัตกรรมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีจะได้ตอบโจทย์ความเป็นมหาวิทยาลัยแต่ละกลุ่ม รวมถึงเป็นไปตามพันธกิจความเป็นสถาบันการศึกษาในพื้นที่ด้วย

“ในเรื่องการจัดสรรแบบไหนก็ได้ที่จะให้มหาวิทยาลัยเหล่านี้ที่มีการจัดกลุ่ม มีโอกาสในการที่จะเสนอรอบต่าง ๆ ที่อยู่ในพันธกิจหลักที่ อว. แบ่งบทบาทไว้แล้วเพื่อจะให้ Mapping ตรงกัน ระหว่างพันธกิจที่มีกับเป้าประสงค์ของระบบบริหารจัดการทุนที่ได้รับการบริหารจัดการ อย่างเช่น ตัวอย่างกลุ่มส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏก็จะ เป็นกลุ่มมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชน...มองว่างานวิจัยเชิงพื้นที่เป็นงานวิจัยที่ไม่ใช่เสร็จสิ้นในปีเดียวจบ แต่เป็นงานผูกพัน มันคล้ายกับงานบริการวิชาการที่ต้องใช้ระยะเวลาในการทำที่จะเริ่มตั้งแต่การวางต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ออกไป เพราะฉะนั้นการให้ทุนลักษณะแบบนี้ อาจจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือ Impact เกิดขึ้นกับพื้นที่อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งอาจจะแตกต่างจากงาน Basic Research ทั่วไป งาน Strategic บางอย่างทั่วไปที่ต้องการมุ่งเป้าให้เกิดผลทันทีเท่านั้น แต่งานเชิงพื้นที่มันอาจจะทำไม่ได้ทั้งหมดนี้เป็นต้น”

“ในแง่มุมมองโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเชิงพื้นที่หรือมหาวิทยาลัยอุรอย่างเราก็อยากให้ สกสว. เขาเรียกว่า หนุนเสริมให้มีความเข้มข้น เราอยู่ใกล้ชิดพื้นที่เราอยู่ใกล้ชิดชุมชน อยู่กับชาวบ้าน แต่บางทีงบประมาณที่เราได้มาก็ไม่น้อยนิด สเกลงานที่จะขยายให้ใหญ่ก็ค่อนข้างทำได้ยาก แต่จริง ๆ เราก็ไม่ได้หยุดการพัฒนา เราก็พยายามต่อยอดหยิบเอาตัวที่มันเวิร์คแล้วก็ไปต่อยอด แต่ว่าต้องบอกว่าไม่ง่ายเลยนะปัจจุบันกับการขอทุนผ่านหน่วย Grant ทุนต่าง ๆ จะต้องมองภาพใหญ่ต่อโจทย์ต่อ OKR ต่าง ๆ ซึ่งค่อนข้างจะหนักกันพอสมควรแต่เราก็เข้าใจนะว่า เรื่องของการ Challenge เพื่อให้เงินงบประมาณภาคีทุกบาททุกสตางค์ของประเทศได้เกิดประโยชน์ แล้วก็ลงไปตอบแทนคนฐานรากอย่างแท้จริงหรือแม้แต่ภาพอุตสาหกรรมต่างๆ ในเรื่องของเศรษฐกิจ ก็เลยฝาก สกสว. เรื่องของการบาลานซ์ตัวงบประมาณให้กับหน่วยงานสถาบัน มหาวิทยาลัยต่าง ๆ แล้วก็ดูตามศักยภาพความเชี่ยวชาญด้วย แต่ว่าอาจจะเปิดช่องไว้ให้สำหรับมหาวิทยาลัยเล็ก ๆ ที่กำลังเติบโตในทิศทางของวิจยนวัตกรรมด้วย ก็อยากให้ สกสว. ให้โอกาส ผ่านกองทุน ววน. ต่าง ๆ เพียงแต่ว่าก็สู้กันเหนียวเพราะบางทีมหาวิทยาลัยใหญ่ก็จะลงมาเขาเรียกว่าลงมาลุยในพื้นที่ก็เยอะ บางทีเราก็มองว่าเราสู้เชิงคอนเซ็ปต์ของมหาวิทยาลัยใหญ่ ๆ ไม่ได้ แต่ว่าเราก็ปรับปรุงกลยุทธ์ พยายามสร้างเครือข่ายแบบนี้ ไปเรียนรู้กับมหาวิทยาลัยระดับชาติ ระดับวิจัยใหญ่ ๆ เข้าไปปลุกอินแบบเขา แต่เราก็อยากที่จะยื่นแถวหน้าบ้างในหลายประเด็นที่เรามีศักยภาพผ่านตัวงบประมาณต่าง ๆ ที่จะออกมาให้”

“น่าจะย้ำเรื่องเดิมและเรื่องเกี่ยวกับแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยแล้วก็การจัดสรรงบประมาณ ก็ต้องดูว่าจะทำยังไง ให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปด้วยความเท่าเทียมแล้วก็สามารถไปหนุนเสริมการแก้ปัญหาของประเทศ ตามความต้องการได้มากขึ้น.....เมื่อมีการแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยเกิดขึ้น การจัดสรรให้เท่าเทียมให้มหาวิทยาลัยที่เป็น แอเรียเบลส์ได้มีโอกาสที่จะทำวิจัยให้ได้แบบครอบคลุมมากขึ้นเพราะว่าเหมือนที่ผ่านมามีถูกจำกัดด้วยเหตุผลอะไรก็ไม่ทราบซึ่งก็ยังไม่ชัดเจนว่าเกิดจากอะไรที่ทำไมจะต้องอยู่ที่ 10 ล้าน คือไม่มีเหตุผลที่ชัดเจน แต่เขาอาจจะพยายามปรับอยู่เขาน่าจะได้เห็นว่า Voice มากขึ้น”

นอกจากนั้น การจัดสรรงบประมาณควรตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ทั้งด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ร่วมกัน ด้วย เพื่อให้เกิดผลลัพธ์การพัฒนาที่มุ่งเน้นความเป็นมนุษย์ สังคม ชุมชน และความเจริญด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

“อยากเห็น สกสว. เป็นคล้ายแม่สื่อแม่ชักให้ด้วย เห็นว่าการทำงานวิจัยทุกวันนี้ โดยเฉพาะการตอบโจทย์ ยุทธศาสตร์ประเทศมันมีทั้งเชิงสังคมศาสตร์ เชิงวิทยาศาสตร์ อาจจะต้องใช้การบูรณาการ งานวิทยาศาสตร์บางส่วน ถ้าเอางานสังคมศาสตร์ประกบจับคู่ อาจจะเกิด Impact ที่เยอะมาก ถ้าเกิดว่ามีตัวนี้ด้วย”

ในส่วนของความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเห็นว่า สกสว. มีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนการทำวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ประโยชน์ เพราะมีแนวคิดที่ชัดเจนในการกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมายตัวชี้วัด และมีผู้บริหาร บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายได้

“ตามแผนด้าน ววน. ความเชื่อมั่นเรา Trust เรามองกลไกกระบวนการทำงานหรือแม้แต่คอนเซ็ปต์จากบริษัทที่ผ่านมามาจนปัจจุบันแล้วก็การฉายภาพทัศนวิสัยในภาพอนาคต เราก็เห็นศักยภาพที่เต็มเปี่ยมมากของ สกสว. อันนี้

ไม่ได้ด้วย เพราะว่าดูตั้งแต่สไลด์เวิร์ชัพและ Policy สกสว. ทำงานไว้มาก แล้วก็รวมเอาเหล่าจอมยุทธ์ เกจิอาจารย์ ทั้งหลาย ฉะนั้นเชื่อมั่นในศักยภาพไม่ว่าจะเป็นในเชิงของบุคลากรหรือแม้แต่ในเชิงตัวคอนเซปต์ วิสัยทัศน์ต่างๆ ของ สกสว. แล้วก็ในเชิงของ Process ที่มีการทำงานเป็นสแต็ปแล้วก็มองว่า สกสว. จะเป็นกลไกสำคัญ เป็นองค์กรที่จะ หมุนเข็มทิศที่จะนำพาวิชาการวิจัยนวัตกรรมของประเทศ ฟุ้งเข้าไปได้ตามระบบ ววน.”

“ความเชื่อมั่น 8 คิดว่าเขาทำมาดีแล้ว อีก 2 คะแนนก็คือหักไว้สำหรับการเปลี่ยนแปลงใหญ่ที่กำลังจะมา เนื่องจากเรากำลังรอดูอยู่ว่า กรรมการกองทุนจะมีการเปลี่ยนแปลง พอถึงช่วงนี้เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และหักสำหรับเป็นคะแนนให้ สกสว. พัฒนาประสิทธิภาพแล้วก็กระบวนการหรือระบบคน สกสว.”

อย่างไรก็ตาม กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย เห็นว่า เพื่อให้การดำเนินงานของ สกสว. ที่ขับเคลื่อนระบบ ววน. เกิดประโยชน์กับหลายฝ่ายควรมีการจัดทำระบบข้อมูลหรือสร้างฐานข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงาน ด้านการวิจัย นวัตกรรมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี โดยควรมีการจัดทำฐานข้อมูลวิจัย วิทยาศาสตร์และ นวัตกรรม เพื่อรวบรวมผลงานโครงการที่ได้รับทุนวิจัยจาก กองทุนส่งเสริม ววน. โดยเป็นฐานข้อมูลที่นอกจากจะใช้ ประโยชน์เชิงวิชาการจากองค์ความรู้ที่เกิดจากงานวิจัยเพื่อนำมาขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม ใหม่ต่อไปแล้ว ยังเป็นฐานข้อมูลที่เปิดกว้างให้ผู้สนใจเข้าใช้ประโยชน์ได้ง่ายและรวดเร็วเพื่อให้ผลงานของ สกสว. ถูก นำไปเรียนรู้และใช้ประโยชน์กับผู้คน ภาคส่วนต่าง ๆ มากขึ้น

“เรื่องฐานข้อมูลที่เป็น Big Data มองว่านวัตกรรมต่างๆ ที่มันจะต่อยอดไปได้มันเกิดจากการที่เราต้องใจ กว้างการที่จะมีแหล่งข้อมูลที่รวมผลงานทั้งหมดแล้วให้ SMEs หรือ Startups ต่าง ๆ เข้ามาซัพพอร์ตได้แล้วนำไป ต่อยอดก็จะทำให้เราสามารถผลิตสตาร์ทอัพที่เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ ได้เยอะมากขึ้น คือ มองว่าจากข้อมูลส่วนใหญ่เราจะ เข้าถึงได้เฉพาะบางกลุ่ม เช่น ฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย ก็ต้องเป็นบุคลากรมหาวิทยาลัย ทั้งเรื่องของทรัพย์สินทาง ปัญญาด้วย แนนอนว่านวัตกรรมเกิดจากฐานความรู้เป็น Knowledge Base ถ้าไม่มีก็จะต่อยอดใส่ Creativity เข้าไป ไม่ได้ มองมิติเดียวไม่ได้ต้องกว้างก่อนและลึกเพราะคนที่เข้าถึงกว้างได้ก็จะทำให้เขาสามารถเลือก Creativity ได้... โดยเฉพาะภาคเอกชน บางครั้งไม่ทราบว่ามีงานวิจัยแบบนี้อยู่ เขาไม่รู้เรื่อง พอรู้อยากได้ข้อมูล คอนแทกอาจารย์ที่เป็น คนทำเพื่อจะนำต่อยอดงานตัวเองได้ ไปเจองานนิ่งเขาพัฒนาแพคเกจจิ้งเป็นบริษัทที่พัฒนาแพคเกจจิ้ง แต่เราทราบดีมี เพื่อนทำงานวิจัยอยู่แต่เขาไม่ทราบเข้าถึงข้อมูลไม่ได้ มองว่านี่คือการที่เราเสียโอกาสว่าคนที่ผู้ประกอบการจะทำอะไร ใหม่และแพงกว่าเพราะเขาไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลในเชิงความรู้ที่มาจากภาควิชาการ มันก็ทำให้เขาไม่สามารถเอาไปใช้ ต่อยอดในเชิงธุรกิจได้”

สำหรับความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเห็นว่า หาก สกสว. จำเป็นต้องหาความร่วมมือหรือแหล่งทุนจากภาคส่วนอื่น เพื่อสนับสนุนและผลักดันให้งานในระบบ ววน. ขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็สามารถทำได้ไม่ยาก เนื่องจาก สกสว. เป็นหน่วยงานระดับชาติ มีความน่าเชื่อถือและได้รับการไว้วางใจจากภาคส่วนต่าง ๆ

“เพราะฉะนั้นถ้าเกิดภาครัฐมีคนที่มีคุณภาพแล้ว สกสว. มีแผนที่ดี หน่วยงานนี้ผลักดันคนที่ดี เชื่อว่าไปได้แน่นอน แล้วภาคประชาสังคมภาคภาคเอกชนก็ยอมรับอยู่แล้ว”

นอกจากนั้น กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเห็นว่า การดำเนินงานของสกสว. เพื่อขับเคลื่อนระบบ ววน. และมีหน่วยงานย่อยอย่าง PMU เป็นเครือข่ายทำงานร่วมกัน การหาแหล่งทุนจากพันธมิตรที่มาจากภาคส่วนอื่นเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต้องมี ดังนั้นการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ ความเชื่อมั่นและยอมรับจากแหล่งทุนอื่นเพื่อร่วมทุนหรือทำงานร่วมกันแต่ให้เกิดผลลัพธ์ตามนโยบายที่กำหนดไว้นั้น ยังไม่พบว่า สกสว. ขับเคลื่อนเรื่องนี้อย่างเป็นรูปธรรม แต่หากจะทำก็ทำได้ จึงเสนอแนะว่าควรมีการวางแผนและดำเนินการในเรื่องนี้ด้วย

“ปีนี้ในเรื่องของการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของกองทุน ววน. บางที่อาจจะได้รับการรับรู้แต่ไว้ในหลายเช็กเตอร์ที่อาจจะไม่เข้าใจแม้กระทั่ง ระบบของกระทรวง อว. และมีหน่วยจัดทุนอะไรแล้วมีความแตกต่างกันอย่างไรแล้วก็มาขอทุนอะไรตรงนี้ อาจจะต้องประชาสัมพันธ์ให้หนักกว่านี้โดยเฉพาะทั้งในเรื่องของภาคประชาชน ผู้ประกอบการหน่วยงานภาครัฐแล้วก็ภาคอุตสาหกรรม และโดยเฉพาะหน่วยงานต่างประเทศที่อาจจะต้องช่วยในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นว่าประเทศไทยของเรามีกองทุนแบบนี้แล้ว มีหน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารจัดการทุนเรื่องนี้ถ้าภาคสังคมคือหน่วยนี้ภาคพื้นที่ครั้งนี้ ต่าง ๆ จะทำให้องค์กรภาครัฐ และองค์กรภาคเอกชนทั้งต่างประเทศและในประเทศจะได้เห็นก็จะได้ดีติดต่อได้อย่างถูกต้องเรื่องการสื่อสารอาจจะต้องให้ให้กว้างมากขึ้นโดยเฉพาะการรับรู้ในส่วนที่ของต่างประเทศด้วยก็เป็นส่วนที่มีความสำคัญนะในส่วนของนี้”

“การสื่อสารที่ไป Public ซึ่งถามว่าผู้ที่รับทุนจาก สกสว. ถ้าพูดถึงเอกชน เห็นว่าเอกชนยังไม่ค่อยรู้จัก สกสว. แต่เขาจะ ผ่าน PMU มากกว่าแต่ก็ไม่ได้แบบเป็นเนื้อเป็นหนัง แต่ถามว่าถ้าเป็นอีกมุมหนึ่งก็คืออาจารย์ในมหาวิทยาลัย อันนี้รู้จัก สกสว. เยอะ เพราะว่าทุกครั้งในการที่จะขอทุนก็ต้องเข้าผ่าน MRS ซึ่งมันก็เป็นระบบอยู่แล้ว ถ้าจะมีจุดตรงที่เป็นคนภายนอกเอกชนธุรกิจภาคเอกชนยังไม่รู้จัก สกสว. โดยตรงแต่ว่าจะไปรู้ผ่าน PMU อาจจะต้องเติมตรงนี้ ต้องเพิ่มช่องทางให้มากขึ้นนะ”

“ถ้าเป็นเรื่องของนโยบายเรื่องวิธีการทำงานอันนี้เขาก็ผ่าน แต่จริง ๆ ที่เขาอ่อน คือ เรื่องการทำให้ Public รู้ว่าเขาทำอะไรซึ่งมันไม่มีใครรู้จักเขาเลย ตอนสอนหนังสือไปคุยกับผู้ประกอบการเขาก็กังวลว่า สกสว. คือใครนะ ถ้าจะฝากนะอยากจะให้มีวิธีการที่จะสื่อสารตัวเองให้คนธรรมดาหรือคนที่อยู่ในแวดวงธุรกิจรู้ว่าเขามีตัวตนอยู่ในประเทศนี้เป็นคนที่สำคัญมาก ๆ ซึ่งมันก็สำคัญว่าถึงแม้เขาก็จะเป็นผู้ให้ทุนก็จริง จัดสรรให้ PMU ก็จริง เขาเป็นหนึ่งในงบประมาณ เขาเป็นคนสำคัญที่จะควรรู้จักตัวตนเขามากกว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าประชาชนไม่เข้าใจเอกชนไม่เข้าใจหรือว่าเป็นผู้กำกับนโยบาย อย่างนักการเมืองถ้าไม่เข้าใจก็คงลำบากในการที่จะให้ทุนได้ เพราะถ้าไม่เข้าใจพอเอาไปตีเฟรนด์งบประมาณ นักการเมืองไม่รู้ที่เราทำอะไร ก็อาจจะโดนตัดงบ”

“แต่เรื่องประชาสัมพันธ์กองทุน ววน. ก็สำคัญนะ คนบางคนก็ยังบางที่ก็ยังไม่รู้จักเลยนะ โดยเฉพาะในส่วนของคนที่เป็ภาคเอกชนหรือหน่วยงานต่างประเทศ อาจจะต้องมาหรือว่าถ้าเขาจะมาทำเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมในเชิงการทำวิจัยและพัฒนาเขาควรจะมาที่ไหน อาจจะเป็นที่ บพข. เค้าจะทำเรื่องของเบสิกรีเสิร์ชเขาต้องไปติดต่อกองทุนไหน แล้วกองทุนในภาพใหญ่กองทุนมี Impact อย่างไร เพราะหน่วยงานต่างประเทศเขาเห็น

ก็จะทำให้รู้ว่าเขาควรจะมากอนเน็กกับอะไร แม้กระทั่งผู้ประกอบการหรือภาครัฐต่าง ๆ ให้รับทราบด้วยให้ชัดเจนในเรื่องของความสำคัญแต่ละ PMU ว่าเป็นอะไรถ้าท่านต้องติดต่อหรือหน่วยงานภาครัฐถ้าจะทำการจะติดต่อกับแหล่งทุนอะไรบ้างควรประชาสัมพันธ์ให้รู้ในวงกว้างมากขึ้นเรื่อยๆ เป็นหน่วยงานองค์กรทั้งรัฐและเอกชนทุกภาคส่วนต่าง ๆ ก็จะทำให้เกิดความร่วมมือต่าง ๆ ก็ทำให้เขารู้จักเรามากขึ้น”

สำหรับความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเห็นว่าการดำเนินงานของสกสว.มีกลไกการทำงานที่พยายามนำผลการวิจัย นำนวัตกรรมที่เกิดจากการวิจัย หรือนวัตกรรมที่ได้จากการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผน เห็นได้จากการทำงานร่วมกับหน่วย PMU โดยดึงศักยภาพแต่ละ PMU ที่มีอยู่ เพื่อให้การใช้งบประมาณกับการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเกิดผลลัพธ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

อย่างไรก็ตาม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับกลุ่มเป้าหมายถึงการดำเนินงานของ สกสว. ว่ามีปลายทาง คือนำไปใช้ประโยชน์ในมิติต่างของประเทศให้ชัดเจน สกสว. ควรสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายทำให้สังคมเห็นความสำคัญของหน่วยงาน

“เรื่องสื่อสารสำคัญ ตอนนี้เป็นกองทุนก็ทำให้เห็นได้ชัดขึ้นที่ชัดเจน แต่ว่าเราต้องพยายามบอกเขาว่าเรามีกองทุนของประเทศที่จะช่วยขับเคลื่อนประเทศด้วยการทำเรื่องของวิจัยและนวัตกรรมเกิดขึ้นมา และอยู่ภายใต้กระทรวง อว. เรื่องของการบริหารทุนวิจัยนะในการขับเคลื่อนประเทศน่าจะสื่อสารให้ชัดจะต้องสื่อสารอย่างสม่ำเสมอต้องสื่อสารกับคนที่เข้ามาดูแลใหม่ทั้งระดับประเทศและระดับนโยบาย”

“ส่วนหนึ่งที่ขออยู่อันนี้ คือ สกสว. เขาทำได้ดีนะที่นำผลงานของ PMU ไปที่รัฐสภา ทำให้คนรัฐสภาได้เห็นการทำงานของ ววน. แล้วก็ PMU ต่าง ๆ เขาทำสื่อที่อธิบายในเชิงสื่อสารไปยังภาครัฐแล้วก็ผู้บริหารประเทศเขาก็ทำได้ดีตรงนั้นะ ก็ช่วย PMU ในการประชาสัมพันธ์ PMU ไปด้วยว่าผลงานมีประโยชน์และถูกนำไปใช้พัฒนายังไงบ้าง”

“ควรสื่อสารกับกลุ่มที่เป็นประชาชนทั่วไป...คิดว่าจำเป็นเพราะอย่างน้อยคนก็รู้ว่า มี จะมีเรื่องของการวิจัยแล้วการวิจัยนี้มีประโยชน์ต่อประเทศอย่างไร แล้วก็ สกสว. อะไรให้กับประเทศบ้างแล้วก็ภายใต้มีกองทุน ววน. แล้วก็มีการขับเคลื่อนอะไรบ้างทำประโยชน์อะไรแบบนี้ประชาชนควรจะรับรู้แล้วก็เขาจะได้สนับสนุนด้วยว่าเขาได้รับประโยชน์โดยตรงจากการที่มีการใช้กองทุน ววน. อันนี้ต้องสื่อให้ชัด”

นอกจากนั้น กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ว่า สกสว. ใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย และใช้ต่อเนื่อง ทั้งสื่อสังคมออนไลน์ สื่อบุคคล การจัดกิจกรรมพิเศษ อย่างไรก็ตามผู้ให้สัมภาษณ์ให้มุมมองเพิ่มเติมว่า การใช้สื่อของ สกสว. มักจะพุ่งเป้าไปที่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มนักวิจัย นักวิชาการที่สนใจและต้องขอรับทุนวิจัยเป็นหลักและเป็นกลุ่มที่ต้องติดต่อสื่อสารกันเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น เครือข่าย PMU แต่ถ้าจะให้เกิดการสื่อสารที่สามารถสร้างการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ด้วย ควรใช้สื่อที่หลากหลายมากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อขยายการรับรู้ไปยังกลุ่มอื่น ๆ ที่อาจมีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริม ววน. และ สกสว. เช่น สื่อมวลชน สื่อที่เป็นสำนักข่าวออนไลน์ กลุ่มประชาชนทั่วไป ชาวบ้าน ชุมชน เพื่อให้ผู้คนใน

สังคมมองเห็นบทบาทยอมรับเชื่อมั่นในการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ได้ เช่นเดียวกับกองทุนระดับชาติอื่น ๆ

“เรื่องการสื่อสารของ สกสว. และ กองทุน ววน. เขาทำดีแล้วคือมีทุกช่องทาง ทั้งออฟไลน์ออนไลน์มีทั้งหนังสือนำ หนังสือเชิญทางออนไลน์ส่วนใหญ่ก็จะเป็นพวกไลน์กลุ่มต่างๆ มีหลายกลุ่ม ววน. ก็จะมีการแจ้งข่าว มีผู้ประสานงานของแต่ละหน่วยงานรับทุนเข้าไปอยู่ในนั้นด้วย แล้วก็จะมีทั้งเฟซบุ๊กต่างๆที่จะเห็นนะ แต่ที่ถามว่าข้อมูลของ สกสว. มีไหม เห็นว่ามีทุกช่องทาง”

“ภาพรวมในแง่ของการสื่อสารคิดว่าพอใจ สกสว. กองทุน ววน. ถ้าไม่เคยได้รับทุน ให้ได้แค่ 6 เต็ม 10 เพราะว่าต้องไปที่เว็บไซต์และเฟซบุ๊กเขาเท่านั้นถึงจะรู้ แต่ก็ไม่สามารถหาข้อมูลที่เราต้องการได้ทันทีด้วยซ้ำไป เหมือนไปงานแฟร์ที่เขาจัดมีอะไรเยอะแยะไปหมด ไม่มีที่ให้ค้นแบบ Search ได้เลย และมีข้อมูลอื่นที่ไม่ update ปนด้วย เช่นข้อมูลของ ปี 65 ขณะที่เราจะขอทุน ปี 67 แต่ถ้าในแง่ของผู้ที่รับทุนอยู่แล้วเราก็ไปถามฝ่ายบุคคลแทน ก็ให้เป็นคะแนน 8.5”

“เพราะฉะนั้นการสื่อสารควรน่าสนใจ เข้าใจง่าย ทำให้เป็นเรื่องใกล้ตัวและมีความสำคัญมาก ๆ ถ้าเต็ม 10 ตอนนี้อยู่ 9 แต่ถ้า สกสว. สามารถที่จะสร้างการรับรู้ไปถึงตาสีตาสา ที่เห็นว่าวิจัยนวัตกรรมอยู่ใกล้ตัวใกล้จุ่มก แล้วเกิดประโยชน์รับรอง 10 คะแนน”

“ช่องทางในการสื่อสารระหว่าง สกสว. กับ PMU ทุกวันนี้เป็นการสื่อสารสองทาง ก็คือกลุ่มไลน์ อีกอันหนึ่งคือจะสื่อสารผ่านน้องๆ ที่เป็นผู้ประสานงานซึ่งทำให้สื่อสารได้ดีขึ้น คือน้องๆเขาจะย่อยและแล้วเขาก็จะมาช่วยเรื่องการสื่อสารสองทาง ช่วยเป็นคนกลางในการที่จะบาลานซ์ข้อมูลอันนี้ดี คือแต่ก่อนก็จะสื่อสารแค่ผ่านตัวอักษร ผ่านคำสั่งหรือเป็นหนังสือ ก็จะทำให้ Missed Lead ค่อนข้างเยอะ แล้วบางทีความหมายเขาอย่างหนึ่งแต่เราตีความหมายอีกอย่างหนึ่ง แต่วันนี้ถ้าไม่เข้าใจเขาก็จะอธิบายความหมายของหนังสือเป็นแบบนี้”

กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายยังแนะนำการใช้เนื้อหาในการสื่อสารร่วมกัน เพื่อให้มีสื่อกลางที่ใช้ร่วมกันได้ระหว่างกองทุนส่งเสริม ววน. สกสว. และหน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU) และเป็นสื่อสากลที่ใช้นำเสนอในต่างประเทศได้ด้วย

“น่าจะมีย่ออะไรที่ให้ PMU เอาไปใช้เรื่องของการสื่อสารร่วมกัน ผ่านการอธิบายกองทุน ววน. เป็นแบบสไลด์กลางที่ให้ใครก็เอาไปพูดได้ในศาสตร์แบบนี้ที่แชร์กัน อันที่สองคือเรื่องของเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ เวลา PMU ไปต่างประเทศ จะแนะนำ PMU และยังมีเอกสารที่สามารถแนะนำกองทุนของเราในรูปแบบเอกสารภาษาอังกฤษได้จะเป็นเนื้อความเดียวกัน ถ้ามีตรงนี้เป็นสไลด์หรือเอกสารกลางได้ก็จะดี โดยเฉพาะที่เป็นภาษาอังกฤษหรือว่าสื่ออะไรต่าง ๆ ที่เป็นภาษาไทยเวลาเราไปพูดที่องค์กรอื่น ๆ เราจะได้ใช้ของกองทุนด้วยแล้วก็บอกของเราไปด้วยมันก็จะได้เป็นเนื้อผ้าเดียวกัน”

นอกจากนั้น กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายยังให้ข้อเสนอแนะว่า ในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างการรับรู้ ควรให้ข้อมูลในลักษณะสาระบันเทิง (Edutainment) เพื่อให้ตรงกับพฤติกรรมการใช้สื่อของคนในปัจจุบัน และสามารถสร้างความน่าสนใจต่อเรื่องราวที่เป็นการวิจัยที่อาจจะเข้าใจยากกับผู้รับสารบางกลุ่ม โดยอาจทำเป็นเรื่องราวเผยแพร่ในรายการโทรทัศน์ รายการเล่าข่าว หรือคลิปวิดีโอสั้นลงสื่อสังคมออนไลน์ หรือทำในรูปแบบเกมเพื่อให้สนุกกับเนื้อหาที่นำเสนอ

“สิ่งที่เขาทำมาก็ค่อนข้างเยอะนะแต่จะเป็นเชิงอินฟอเมชัน แต่คิดว่าผู้คนยุคนี้เป็นอะไรที่สบายๆถ้าเกิดได้รับฟังเรื่องราวแบบเพลินๆเป็นเรื่องเล่าเพลิน ๆ ไม่ใช่เป็นทางการ การทำแบบทางการคนอ่านแค่นิดเดียวก็ไปแล้ว กตกรูปแล้วไป...ล่าสุดก็จะเป็นรายการสมุดโคจรก็มาจอยบ้าง คล้ายๆกับ สกสว. อาจจะทำหรือคุยกับทางโปรดักชั่น แล้วก็ไปขอเวลาบางช่องที่เป็นดิจิทัลทีวี และก็ออกยูทูป ทำให้คนเห็นภาพเรามากขึ้น รู้จักเรามากขึ้น”

“มองว่าจะทำสื่อสารแนวสารคดีหรือทำเกม ไม่ได้แคร์ว่าคอนเทนต์คืออะไรนะ แต่ว่าแพลนที่จะทำให้เราเข้าถึงประชาชนจริง ๆ คือเขาก็ยังฟังเฟซบุ๊กอยู่หรือฟังอะไรต่าง ๆ ประเด็นคือว่า ขอบงานหนึ่งนะเขามีการทำประชาสัมพันธ์นะ แต่ก่อนไม่เคยรู้จักเขาเลย แต่พอเขาทำ PR ผ่านเฟซบุ๊ก ไลน์คนตามเยอะขึ้น เริ่มไปในหลายสื่อมากขึ้น ทำให้แล้วก็มีคอนเทนต์ที่น่าสนใจไม่ใช่คอนเทนต์แบบวิชาการอย่างนี้ ไม่ค่อยมีใครเข้าไปดูหรอก ต้องมีคอนเทนต์แบบดีอาร์มณี เหมือนตัวการ์ตูนมีอาร์มณีแบบนี้มันโอเค คือมีทั้งคอนเทนต์ที่มันเข้าใจง่ายดึงดูดใจ น่าสนใจด้วยแล้วก็ตัวแพลตฟอร์มช่องทางต้องดีและหลากหลายเข้าถึงคนกลุ่มอื่น ๆ ได้ด้วย”

“สิ่งที่จะทำให้เพิ่มก็คือ เรื่องของการประชาสัมพันธ์ อันนี้สำคัญเลย อยู่ในวงการข่าววงการสื่อยังไม่ทราบเลยว่ามีกองทุนดีดีแบบนี้ก็ทราบจากคนใกล้ชิดที่รู้จักกัน ไม่รู้จักทั่ว ๆ ไป รู้จักจากคนที่เขามีความเกี่ยวข้องกับกองทุนเขาก็มาบอกว่ามีกองทุนแบบนี้ด้วยนะ ถ้าเกิดเป็นไปได้ในอนาคตจะเน้นเรื่องของการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ บทบาทผลงานหรือว่าโครงการต่าง ๆ ที่ว่ากองทุนสนับสนุนโครงการเนี่ย ทำยังไงให้สาธารณะชน หรือแม้แต่คนในวงการเองรับรู้ว่ามีทุนแบบนี้มีโครงการดีดีแบบนี้ เพราะว่าตอนนี้มีสื่อมากมาย สื่อออนไลน์ เช่น Tik Tok แต่ว่าทำยังไงให้เขาไปถึงการรับรู้ของสังคมได้มากกว่าที่ผ่านมา..ทั่วไปแล้วแต่เลยว่าตอนนี้ก็เป็นยุคออนไลน์คนรุ่นใหม่ก็ต้องออนไลน์เป็นหลักแต่คนรุ่นเก่าเขาก็ดูทีวีอยู่ก็มีพอสมควรก็อาจจะต้องลองดูว่าจะทำยังไงให้เผยแพร่ได้อย่างกว้างขวาง”

“ถ้าอยู่ในแวดวงของการวิจัยค่อนข้างที่จะรับรู้ ว่ามี สกสว. และกองทุน ววน. แต่ก็มองว่าถ้ากลุ่มคนที่ Outside ออกไปหรือคนที่ไม่ได้อยู่ในแวดวงของการวิจัยหรือประชาชนทั่วไปแบบนี้ ก็มองว่ามี Gap ช่องว่างอยู่นะ พูดถึงมีวิจัยนวัตกรรมตาสีตาสาวบ้านทั่วไปก็จะไม่รู้ เลยมองว่ามันน่าจะมีอีกสักขานลหนึ่งอยู่อีกสักช่องทางที่จะสามารถย่อยเรื่องราวของอคตาเดมิกเรื่องราวริเสิร์ช นวัตกรรมต่าง ๆ เช่น Policy ที่เราจะเคลื่อนประเทศด้วยวิจัย นวัตกรรมให้ชาวบ้านชาวช่องที่ไม่ได้อยู่ในแวดวงของนักวิชาการนักวิจัยได้มองภาพไปในทิศทางเดียวกัน แต่อาจจะย่อยให้เข้าใจง่ายมากขึ้น เช่น รายการสารคดีที่สามารถส่งไปยังชาวบ้านได้อย่างทั่วถึง แต่เป็นชาวบ้านที่อยากจะเติบโตโดยมีนวัตกรรมเทคโนโลยีมาเป็นตัวสร้างแรงบันดาลใจเพราะว่ามองว่าปัจจุบันเนี่ย คนไทยเราก่อนข้างจะมีความรู้แล้วก็เปิดกว้างในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นถ้ามีพวกการเข้าถึงผ่านตัวหนังสือเนี่ย ในการสร้างความรับรู้ของวิจัยนวัตกรรมที่จะนำพาประเทศหรือแม้แต่ช่องทางยูทูปอะไรต่าง ๆ หรือรายการทีวีซึ่ง

แปลว่าต้นทุนอาจจะสูงตรงนี้ก็อันนี้เราพูดจะออกไปรายการแบบ “สฤทธ์” มันน่าจะแมส ไม่ต้องมองว่าเราต้องค้นพบสปีชีส์อะไรแปลก ๆ มันถึงจะมีข่าวในประเทศไทยขึ้นมา แต่ทำไมเราไม่มีอะไรที่เป็นการอัปเดตผ่านรายการที่มันเข้าถึงชาวบ้านได้เรื่อยๆ เป็นการสร้างภาพจำว่าวิจัยนวัตกรรมเป็นเรื่องใกล้ตัว”

นอกจากนั้นควรสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ ควรใช้สื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย สะดวกรวดเร็วและสามารถสะท้อน feedback ของผู้รับสารได้ทันที รวมถึงเป็นสื่อที่สามารถเผยแพร่เนื้อหาได้ตลอดเวลา และสื่อสารไปยังสาธารณชนหลายด้วยกลุ่มไม่เฉพาะกลุ่มหลัก เช่น แอปพลิเคชันไลน์ ยูทูป เป็นต้น

“น่าจะเป็น Line เร็วสุด เพราะคนใช้เยอะเข้าถึงได้ง่ายช่วงนี้มีทุนอะไรช่วงนี้มีกิจกรรมอะไร บางทีหนังสือราชการมาอาจจะช้า เราจะเห็นไลค์แชร์เพราะการใช้ไลน์มีเฉพาะเรา และถ้าเรายังไม่เห็นโดยตรงแต่เครือข่ายอื่นแชร์เข้ามาในกลุ่มต่าง ๆ ก็เห็นเร็วขึ้น ไลน์มีประสิทธิภาพ รองลงมาเป็นเฟซบุ๊ก”

“จริง ๆ สกสว. ควรมีช่องต่าง ๆ ที่เป็นสื่อหลัก บางทีตอนเย็นคนยังดูโทรทัศน์อยู่ยังมีคนดูอยู่บ้างอาจต้องพีดใน YouTube บ้าง”

“ถ้าพูดจริง ๆ ก็น้อยคนถ้าไม่มีประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง คงจะไม่กดเข้าไปดู ดังนั้นต้องทำยังไงให้เป็น public”

“ควรจะสื่อสารให้มากขึ้น สกสว. เองเปิดกว้างมากขึ้นแล้วอย่างนี้คนที่รับทราบส่วนใหญ่จะเป็นคนที่อยู่ในแวดวงวิชาการหรือผู้ประกอบการที่มีความสนใจทางด้านนี้โดยตรง กับประชาชนทั่วไปก็อาจจะยังไม่รับทราบเท่าที่ควรแต่ว่าประเด็นในเรื่องของการโอเพ่นเอางานวิจัยมาพัฒนาประเภทนี้ ควรให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ประเด็นนี้ก็สำคัญนะที่เขาควรจะขยายผล”

สำหรับการสื่อสารกับหน่วยงานบริหารทุน เครือข่ายพันธมิตร ควรมีการสื่อสารอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว โดยเฉพาะหากมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการทำงาน หรือต้องชี้แจงระเบียบ กฎเกณฑ์ พรบ. เกี่ยวกับงาน การกำหนดนโยบาย เพื่อเอื้อให้ทุกฝ่ายรับรู้เข้าใจตรงกันต่อเรื่องระดับนโยบาย โดยเฉพาะกรณีที่ สกสว. จะต้องทำความเข้าใจเรื่องกรอบของระเบียบหรือพรบ. ที่เพิ่งเกิดขึ้นซึ่งเป็นตัวกำหนดกรอบการทำงานแต่ละ PMU ควรสื่อสารเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกันระหว่างผู้บริหารหรือการสื่อสารในระดับปฏิบัติการ

“ในประเด็นเรื่องการสื่อสารสิ่งที่เคยเรียกร้อง สกสว. ไปก็คือ ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบายอย่างเช่นเปลี่ยนแปลงบอร์ดผู้บริหาร สกสว. น่าจะต้องทำหน้าที่ในการสื่อสารกับบอร์ดของหน่วยงานใหม่ในแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้จูนความเข้าใจให้ตรงกัน ยิ่งบอร์ดของ บพข. เราเปลี่ยนมาจะครบปีแล้ว ปรากฏว่า สกสว. ยังไม่ได้มีการคุยบอร์ดบางท่านเพิ่งมาท่านก็จะเข้าใจไปอีกแบบหนึ่ง ในขณะที่ สกสว. มอบหมายภารกิจให้เราทำไปอีกแบบนึงอันนี้ถ้าเกิดเจ้าของเงินมาคุยเองว่าเขาตั้งใจจะจัดแบบนี้ คือบางทีจะเป็นประเด็นเรื่องของความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน เช่น ทำไมแบ่งแผนงานแบบนี้ทำไมเงินแบบนี้เราพบว่าการสื่อสารตรงนี้ยังไม่เกิด ก็ทำงานค่อนข้างซุกซลักตรงนี้อยู่เหมือนกัน”

“อยากจะฝากว่าไม่ใช่เฉพาะทุก PMU เวลาเรามีการเปลี่ยนบอร์ดผู้บริหาร สกสว. ต้องจัดประชุมสื่อสารกับเขาก่อน ทำความเข้าใจ ไม่งั้นพอเข้ามาแล้วถ้าเขาไม่เข้าใจระบบบริหารทุนไม่เข้าใจกองทุน ววน. ต่าง ๆ การพูดคุยกันในหน่วยงานก็อาจไปคนละทิศคนละทางกับที่ สกสว. วางไว้ เช่น เรื่องของการบริหารงบประมาณ แต่ละหน่วยมี

ความจำเพาะไม่เหมือนกัน รายละเอียดของการทำสัญญาไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะที่ต้องมีสัญญาหลายฝ่าย โดยเฉพาะกับฝ่ายเอกชน การจะทำให้เซ็นสัญญาต่างๆ มันยาก มันมีความซับซ้อนกว่าจะได้ลงนามเซ็นสัญญาต้องคุยกันให้รู้เรื่องก่อนเพราะมีเรื่องของ พรบ.การใช้ประโยชน์ เขาก็ต้องศึกษารายละเอียดก่อนจะลงมาตรงนี้ การบริหารจัดการทุนที่ค่อนข้างจะเร่งให้มันเร็วกว่านี้คงไม่ได้ มันมีกระบวนการที่จะต้องเข้าใจในเรื่องของสิทธิ ผลประโยชน์ที่จะได้รับในระหว่างก่อนทำวิจัยระหว่างทำวิจัยหลังทำวิจัยเสร็จแล้ว โดยเฉพาะภาคเอกชนเขาก็ต้องศึกษารายละเอียดในส่วนพวกนี้ก่อนที่เขาจะลงนาม ในขณะที่เดียวกันคนที่เป็นเจ้าของสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาเขาก็ต้องดูแลตรงนี้ก่อนที่เขาจะลงสัญญา”

“อันนี้ที่อยากจะฝากไว้คือ อยากจะมีการให้สื่อสารกับ PMU ในเรื่องของข้อมูลก่อนที่จะนำเสนอเพราะว่าบางที่ยังไม่ได้ตรวจสอบข้อมูลแล้วนำเสนออาจจะทำให้เกิดการเข้าใจผิดของผลการดำเนินงานนั้นก่อนที่จะประชุมในกลุ่มใหญ่ อย่างเวลาตั้งตัวเลขปุ๊บก็อาจจะทำให้ Performance บาง PMU เขาไม่ได้ตามเป้าที่ตั้งที่เค้าได้นะ แต่ว่าความเข้าใจในเรื่องของการใส่ข้อมูลเข้าไปในระบบก่อน พอออกมาปุ๊บถ้ามีหน่วยใดหน่วยหนึ่งไม่ดีไม่ได้หมายถึงว่าหน่วยงานนั้นไม่ดีแต่เพียงผู้เดียว ในภาพรวมจะรวมจะหมายถึงกองทุนด้วย ทำงานแบบนี้ก็น่าจะดีในเรื่องของการสื่อสารกันอย่างใกล้ชิด”

“ถ้าจะมีเสนอแนะก็คือเวลาเรามีการประชุมกลุ่มย่อยเวลาประชุมเสร็จเราจะไม่ค่อยเห็นสรุปประชุมของเขาส่งกลับมา บางครั้งเราส่งเจ้าหน้าที่ไปเจ้าหน้าที่เขาจะสรุปแบบที่เขาเข้าใจซึ่งก็ไม่ว่าตรงกับที่อยู่ในที่ประชุมมากน้อยแค่ไหน ถ้ามีการสรุปประชุมเป็นเหมือนข้อที่คุยกันไว้เช่นโดยเฉพาะเวลาที่ PMU ทำงาน สไลด์จะเป็นที่เหมือนเขาเสนอ แต่พอสไลด์สุดท้ายที่เป็นตัวสรุปว่าจะเอาอะไร เราจะเห็นแต่ตัวที่เราสรุปเอง อันนี้พอเราจะเอามาใช้อิงไม่รู้จะเอาอันไหนมา อยากให้ สกสว. ทำสรุปในแต่ละเรื่องแล้วส่งกลับมาอาจจะเป็นผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนเป็นทางอีเมลหรืออะไรก็ได้ เพื่ออ้างอิงต่อว่าสรุปแบบนี้ บางครั้งมันไม่ได้เป็นการประชุมที่ต้องมีการรับรองรายงาน อย่างเช่นนักประชุมกันเพื่อหาข้อสรุปเรื่องนี้เป็นอย่างไง ไม่เป็นทางการ”

4.3 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

4.3.1 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ สกสว. และระบบ ววน.

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยวิเคราะห์เป็นชั้น พบว่า

ชั้นที่ 1 เป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การเปิดรับสื่อของ สกสว. สื่อของหน่วยงานอื่น และการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ สกสว. และระบบ ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการเปิดรับสื่อของ สกสว. มีอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น และการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. ตามลำดับ ส่วนการเปิดรับสื่อทั่วไปไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ สกสว. และระบบ ววน. อย่างมีนัยสำคัญ

ชั้นที่ 2 เป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การเปิดรับสื่อของ สกสว. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน และการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานมีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ สกสว. และระบบ ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานมีอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน การเปิดรับสื่อของ สกสว. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. และการรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ตามลำดับ ส่วนการเปิดรับสื่อทั่วไป และการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ สกสว. และระบบ ววน. อย่างมีนัยสำคัญ ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้นของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้
กับความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตัวแปรอิสระ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p
	B	Std. Error	Beta		
ขั้นที่ 1					
(ค่าคงที่)	1.478	.050		29.842***	.000
การเปิดรับสื่อของ สกสว.	.229	.029	.260	8.006**	.000
การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น	.209	.028	.234	7.464***	.000
การเปิดรับสื่อทั่วไป	.005	.026	.006	.203	.839
การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.	.207	.027	.223	7.701***	.000
$R^2 = .451 / F = 461.167***, p = .000$					
ขั้นที่ 2					
(ค่าคงที่)	.516	.062		8.351***	.000
การเปิดรับสื่อของ สกสว.	.137	.026	.155	5.285***	.000
การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น	.081	.026	.091	3.168**	.002
การเปิดรับสื่อทั่วไป	.004	.024	.005	.171	.865
การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.	.060	.025	.065	2.430*	.015
การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์	.059	.022	.061	2.677**	.007
การรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ	-.021	.024	-.022	-.864	.388
การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน	.178	.024	.179	7.478***	.000
การรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน	.326	.027	.325	12.207***	.000
$R^2 = .563 / \Delta R^2 = .112 / F = 362.330***, p = .000$					

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

4.3.2 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยวิเคราะห์เป็นชั้น พบว่า

ชั้นที่ 1 เป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การเปิดรับสื่อของ สกสว. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น และการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น และการเปิดรับสื่อของ สกสว. ตามลำดับ ส่วนการเปิดรับสื่อทั่วไปไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีนัยสำคัญ

ชั้นที่ 2 เป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การเปิดรับสื่อของ สกสว. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน และการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานมีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานมีอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน การเปิดรับสื่อของ สกสว. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ และการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. ตามลำดับ ส่วนการเปิดรับสื่อทั่วไป และการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีนัยสำคัญ ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้นของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้
กับความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตัวแปรอิสระ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p
	B	Std. Error	Beta		
ขั้นที่ 1					
(ค่าคงที่)	1.551	.050		30.823***	.000
การเปิดรับสื่อของ สกสว.	.199	.029	.224	6.838***	.000
การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น	.214	.028	.239	7.549***	.000
การเปิดรับสื่อทั่วไป	.012	.027	.014	.459	.646
การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.	.227	.027	.242	8.302***	.000
$R^2 = .443 / F = 466.499***, p = .000$					
ขั้นที่ 2					
(ค่าคงที่)	.459	.061		7.547***	.000
การเปิดรับสื่อของ สกสว.	.095	.026	.107	3.738***	.000
การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น	.069	.025	.077	2.745**	.006
การเปิดรับสื่อทั่วไป	.011	.023	.012	.454	.650
การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.	.060	.024	.064	2.452*	.014
การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์	.065	.022	.066	3.004**	.003
การรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ	-.015	.024	-.016	-.619	.536
การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน	.201	.023	.202	8.608***	.000
การรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน	.363	.026	.359	13.813***	.000
$R^2 = .584 / \Delta R^2 = .141 / F = 394.855***, p = .000$					

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

4.3.3 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยวิเคราะห์เป็นชั้น พบว่า

ชั้นที่ 1 เป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การเปิดรับสื่อของ สกสว. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น และการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการเปิดรับสื่อของ สกสว. มีอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น และการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. ตามลำดับ ส่วนการเปิดรับสื่อทั่วไปไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ

ชั้นที่ 2 เป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การเปิดรับสื่อของ สกสว. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน และการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานมีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานมีอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อของ สกสว. การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ และการเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น ตามลำดับ ส่วนการเปิดรับสื่อทั่วไป การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. และการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้นของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้
กับความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นของ สกสว. และ
กองทุนส่งเสริม ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตัวแปรอิสระ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p
	B	Std. Error	Beta		
ขั้นที่ 1					
(ค่าคงที่)	1.591	.052		30.732***	.000
การเปิดรับสื่อของ สกสว.	.229	.030	.255	7.663***	.000
การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น	.207	.029	.228	7.076***	.000
การเปิดรับสื่อทั่วไป	.034	.028	.037	1.218	.223
การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.	.174	.028	.183	6.180***	.000
$R^2 = .423 / F = 413.175^{***}, p = .000$					
ขั้นที่ 2					
(ค่าคงที่)	.521	.064		8.177***	.000
การเปิดรับสื่อของ สกสว.	.127	.027	.142	4.762***	.000
การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น	.062	.026	.068	2.328*	.020
การเปิดรับสื่อทั่วไป	.031	.024	.034	1.284	.199
การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.	.014	.026	.014	.535	.593
การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์	.093	.023	.094	4.098***	.000
การรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ	-.004	.025	-.004	-.141	.888
การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน	.124	.024	.122	5.053***	.000
การรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน	.389	.028	.381	14.142***	.000
$R^2 = .554 / \Delta R^2 = .131 / F = 349.343^{***}, p = .000$					

* $p < .05$, *** $p < .001$

4.3.4 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยวิเคราะห์เป็นชั้น พบว่า

ชั้นที่ 1 เป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การเปิดรับสื่อของ สกสว. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น และการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น และการเปิดรับสื่อของ สกสว. ตามลำดับ ส่วนการเปิดรับสื่อทั่วไปไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ

ชั้นที่ 2 เป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การเปิดรับสื่อของ สกสว. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน และการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานมีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานมีอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. การเปิดรับสื่อของ สกสว. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น และการรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ตามลำดับ ส่วนการเปิดรับสื่อทั่วไป และการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้นของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้
กับความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของ สกสว. และ
กองทุนส่งเสริม ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตัวแปรอิสระ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p
	B	Std. Error	Beta		
ขั้นที่ 1					
(ค่าคงที่)	1.703	.055		30.874***	.000
การเปิดรับสื่อของ สกสว.	.181	.032	.194	5.674***	.000
การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น	.193	.031	.205	6.201***	.000
การเปิดรับสื่อทั่วไป	.032	.029	.034	1.074	.283
การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.	.243	.030	.248	8.138***	.000
$R^2 = .393 / F = 364.828^{***}, p = .000$					
ขั้นที่ 2					
(ค่าคงที่)	.521	.064		10.374***	.000
การเปิดรับสื่อของ สกสว.	.127	.027	.094	2.981**	.003
การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น	.062	.026	.066	2.131*	.033
การเปิดรับสื่อทั่วไป	.031	.024	.031	1.084	.279
การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.	.014	.026	.097	3.371**	.001
การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์	.093	.023	.059	2.421*	.016
การรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ	-.004	.025	-.007	-.240	.810
การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน	.124	.024	.144	5.569***	.000
การรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน	.389	.028	.325	11.328***	.000
$R^2 = .496 / \Delta R^2 = .103 / F = 275.854^{***}, p = .000$					

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

4.1.5 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นด้านการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยวิเคราะห์เป็นชั้นพบว่า

ชั้นที่ 1 เป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การเปิดรับสื่อของ สกสว. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น และการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น และการเปิดรับสื่อของ สกสว. ตามลำดับ ส่วนการเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่นไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ

ชั้นที่ 2 เป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การเปิดรับสื่อของ สกสว. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น การเปิดรับสื่อทั่วไป การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน และการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานมีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานมีอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น การเปิดรับสื่อของ สกสว. การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ และการเปิดรับสื่อทั่วไป ตามลำดับ ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้นของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้
กับความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.
ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตัวแปรอิสระ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p
	B	Std. Error	Beta		
ขั้นที่ 1					
(ค่าคงที่)	1.603	.047		34.081***	.000
การเปิดรับสื่อของ สกสว.	.151	.027	.174	5.570***	.000
การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น	.201	.027	.228	7.562***	.000
การเปิดรับสื่อทั่วไป	.046	.025	.052	1.811	.070
การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.	.285	.026	.310	11.176***	.000
$R^2 = .495 / F = 551.995^{***}, p = .000$					
ขั้นที่ 2					
(ค่าคงที่)	.675	.058		11.558***	.000
การเปิดรับสื่อของ สกสว.	.062	.025	.071	2.537*	.011
การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น	.080	.024	.091	3.289**	.001
การเปิดรับสื่อทั่วไป	.046	.022	.052	2.033*	.042
การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.	.145	.023	.157	6.154**	.000
การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์	.063	.021	.065	3.016*	.003
การรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ	-.035	.023	-.037	-1.517	.129
การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน	.192	.022	.196	8.560***	.000
การรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน	.299	.025	.302	11.851***	.000
$R^2 = .602 / \Delta R^2 = .107 / F = 425.143^{***}, p = .000$					

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

4.5 ผลประเมินการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ในการประเมินผลตามตัวชี้วัดของกรมบัญชีกลางได้กำหนดให้ใช้ดัชนีผสม (Composite Index) ระหว่างการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 78.1 เมื่อถ่วงน้ำหนัก 30% แล้วจะได้ 23.4 และเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 74.0 เมื่อถ่วงน้ำหนัก 70% แล้วจะได้ 51.8 รวมได้เป็นร้อยละ 75.2

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 77.2 เมื่อถ่วงน้ำหนัก 70% แล้วจะได้ 54.0 และเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 71.6 เมื่อถ่วงน้ำหนัก 30% แล้วจะได้ 21.5 รวมได้เป็นร้อยละ 75.5

หากพิจารณาภาพรวมของผู้มีส่วนได้เสียทั้งสองกลุ่ม (หลังถ่วงน้ำหนักตามสัดส่วนแล้ว) พบว่า รับรู้และเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 75.4 ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ร้อยละของการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

กลุ่ม	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน			
		ร้อยละ	ถ่วงน้ำหนัก (30%)	ถ่วงน้ำหนัก (70%)	สรุป
1. ผู้กำหนดนโยบาย	การรับรู้ต่อสกสว. และระบบ ววน.	78.1	23.4	-	75.2
	ความเชื่อมั่นต่อสกสว. และระบบ ววน.	74.0	-	51.8	
2. สาธารณชนเป้าหมาย	การรับรู้ต่อสกสว. และระบบ ววน.	77.2	-	54.0	75.5
	ความเชื่อมั่นต่อสกสว. และระบบ ววน.	71.6	21.5	-	
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					75.4

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การสำรวจการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. การรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งเพื่อศึกษาอิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. กับ การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) โดยในส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบตัดขวางเก็บข้อมูล ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เพียงครั้งเดียว (Cross-sectional Study) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประชากรหรือแหล่งข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ซึ่งประกอบไปด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้ (1) กลุ่มผู้กำหนดนโยบายด้าน ววน. ได้แก่ ประธานกรรมการและกรรมการใน สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรมแห่งชาติ รวมทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการและอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ในรัฐสภา ซึ่งได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ สกสว. และ กองทุนส่งเสริม ววน. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565-2566 (2) กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย ได้แก่ นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ที่รู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ผู้แทนหน่วยงานรับงบประมาณในระบบ ววน. ผู้แทนหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือได้รับประโยชน์หรือได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565-2566 และประชาชนที่อาจเป็นผู้รับประโยชน์จากโครงการ ววน. และประชาชนผู้รับสารผ่านช่องทาง สาธารณะต่าง ๆ ซึ่งรู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.

ขนาดตัวอย่างของการวิจัยเชิงสำรวจ คือ 2,255 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยแบ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย โดยกำหนดสัดส่วนขนาดตัวอย่างจากทั้งสองกลุ่มเป็น 1:10 ดังนั้นในการวิจัยนี้จึงใช้ขนาดตัวอย่างจากกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย 205 คน และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย 2,050 คน และใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบอาสาสมัคร (Voluntary Sampling) โดยเลือกตัวอย่างจากผู้มีส่วนได้เสียที่ให้ความร่วมมือหรือยินดีให้ข้อมูล หลังจากที่ผู้วิจัย อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและระยะเวลาในการให้ข้อมูลแล้ว ส่วนจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย จำนวน 8 คน และเป็นกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย จำนวน 12 คน เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในสำรวจ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 2 ชุด จำแนกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งสองกลุ่ม โดยมีข้อคำถามหลักเป็น 3 ตอน ได้แก่ การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. โดยแบบสอบถามนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-Administration) ทั้งที่เป็นแบบสอบถามกระดาษและแบบสอบถามออนไลน์ผ่านลิงก์หรือ QR Code ตามความเหมาะสมและความสะดวกของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Form) ซึ่งประกอบด้วยประเด็นในการศึกษา 3 ส่วนหลัก เช่นเดียวกับการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวแบบเผชิญหน้าในสถานที่เดียวกัน และการสัมภาษณ์ผ่านโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันการประชุมออนไลน์ตามความเหมาะสม

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการสำรวจนั้นได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามแบบสอบถาม ทั้งนี้ผลการวิจัยตอนที่ เป็นข้อคำถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) ได้นำคะแนน 1 - 5 ของกลุ่มตัวอย่าง จากการจัด 5 ระดับ มาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำมาคำนวณเป็นคะแนนเต็ม 100 คะแนน หรือร้อยละ รวมทั้งใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงชั้น (Hierarchical Regression Analysis) เพื่อทดสอบอิทธิพลระหว่างตัวแปรอิสระที่ติดต่อตัวแปรตาม ส่วนการประเมินผลตามตัวชี้วัดของกรมบัญชีกลาง ซึ่งได้กำหนดให้ใช้ดัชนีผสม (Composite Index) ระหว่างการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายนั้น ได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการถ่วงน้ำหนักผลการวิจัยส่วนของการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. กล่าวคือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย : การรับรู้ ร้อยละ 30 และความเชื่อมั่น ร้อยละ 70 และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย : การรับรู้ ร้อยละ 70 และความเชื่อมั่น ร้อยละ 30 ทั้งนี้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกจะใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) เพื่อสร้างข้อสรุปจากบทสัมภาษณ์ตามประเด็นในการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว.

ในภาพรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ร้อยละ 61.4 โดยเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. (เช่น นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น) สูงที่สุด ร้อยละ 62.0 รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น (เช่น สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน.) ร้อยละ 61.9 การเปิดรับจากสื่อทั่วไป (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม หรืออื่น ๆ) ร้อยละ 61.5 และการเปิดรับสื่อของ สกสว. (เช่น วารสาร สื่อสังคม เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว.) ร้อยละ 60.2 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายในภาพรวมมีการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ร้อยละ 62.0 โดยมีการเปิดรับจากสื่อทั่วไปสูงที่สุด ร้อยละ 63.7 รองลงมา คือ การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 63.4 การเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่น ร้อยละ 61.6 และการเปิดรับสื่อของ สกสว. ร้อยละ 59.4 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายในภาพรวมมีการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ร้อยละ 60.7 โดยมีการเปิดรับสื่อของหน่วยงานอื่นสูงที่สุด ร้อยละ 62.1 รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อของ สกสว. ร้อยละ 60.9 การเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 60.5 และการเปิดรับจากสื่อทั่วไป ร้อยละ 59.3 ตามลำดับ

หากพิจารณาเปรียบเทียบการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งสองกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีการเปิดรับในภาพรวม การเปิดรับสื่อทั่วไป และมีการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. สูงกว่ากลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย ในขณะที่สื่อที่สาธารณชนเป้าหมายมีการเปิดรับสื่อของ สกสว. และสื่อของหน่วยงานอื่น ๆ สูงกว่ากลุ่มผู้กำหนดนโยบาย ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ร้อยละของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สื่อและกิจกรรม	กลุ่ม		ภาพรวม
	ผู้กำหนดนโยบาย	สาธารณชนเป้าหมาย	
1. สื่อของ สกสว.	59.4	60.9	60.2
2. สื่อของหน่วยงานอื่น	61.6	62.1	61.9
3. สื่อทั่วไป	63.7	59.3	61.5
4. กิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน.	63.4	60.5	62.0
ภาพรวม	62.0	60.7	61.4

ในกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย พบว่า ประเภทของข่าวสารที่เปิดรับสูงที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) การให้ความรู้ทั่วไป (เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน PM 2.5 อันตรายของซีเซียม-137 การบริหารจัดการน้ำ การท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม การแพทย์และสุขภาพ เป็นต้น) ร้อยละ 63.3 (2) การจัดสรรทุนวิจัย (เช่น การจัดประชุมชี้แจงเป้าหมายการสนับสนุนงานมูลฐานและแนวทางการจัดทำคำของบประมาณของหน่วยงานในระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นต้น) ร้อยละ 63.1 และการเผยแพร่ผลงานวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยี (เช่น งานมหกรรมส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (TRIUP Act Fair 2022), TSRI Annual Symposium, TSRI Seminar Series E: Sciences for the Future, STO Forum และ (3) การเผยแพร่ผลงานวิจัยของ PMU หรือหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ เป็นต้น) ร้อยละ 62.8 ตามลำดับ

ประเภทของข่าวสารที่เปิดรับต่ำที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ความร่วมมือและการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กฟผ. สสส. ททท. อบก. รฟท. เป็นต้น ร้อยละ 60.2 (2) การดำเนินงานขององค์กร เช่น งานแถลงผลงาน ววน. การประชุมบอร์ด การจัดประชุมร่วมกับ PMU การหารือร่วมกันหน่วยงานที่รับงบประมาณต่าง ๆ เป็นต้น ร้อยละ 60.3 และ (3) ความสำเร็จและรางวัล (ทั้งที่ สกสว.เป็นผู้มอบให้และผู้ได้รับ) เช่น การประกาศรางวัล High Impact Award ด้านงานวิจัยและนวัตกรรม สกสว. ได้รับรางวัลรัฐบาลดิจิทัล ประจำปี 2564 หรือ ผู้บริหาร สกสว. ได้รับรางวัลต่าง ๆ เป็นต้น ร้อยละ 61.4 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 ร้อยละของประเภทข่าวสารเกี่ยวกับ สกสว. หรือ ววน. ที่เปิดรับสูงที่สุดและต่ำที่สุด 3 อันดับแรกของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

ข่าวสารที่เปิดรับสูงที่สุด	ร้อยละ	ข่าวสารที่เปิดรับต่ำที่สุด	ร้อยละ
1. การให้ความรู้ทั่วไป	63.3	1. ความร่วมมือและการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU)	60.2
2. การจัดสรรทุนวิจัย	63.1	2. การดำเนินงานขององค์กร	60.3
3. การเผยแพร่ผลงานวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยี	62.8	3. ความสำเร็จและรางวัล	61.4

สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพบว่า

กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย

- มีการใช้สื่อดั้งเดิม คือ สิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือราชการ และรายงานประจำปี
- มีการเปิดรับสื่อที่มีข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของ สกสว. ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่จัดทำโดย สกสว.

เอง และจากหน่วยงานเครือข่าย เช่น เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก

- มีการเข้าร่วมกิจกรรมการสื่อสารที่ สกสว. หรือหน่วยงานพันธมิตรจัดขึ้น เช่น นิทรรศการนำเสนอผลงาน

เวทีต่าง ๆ

กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

- ส่วนใหญ่รู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. จากสื่อสังคมออนไลน์ที่จัดทำโดย สกสว. เช่น เว็บไซต์ และ

เฟซบุ๊ก

- รับรู้บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวที่เป็นผลงานของ สกสว.ผ่านเว็บไซต์

เฟซบุ๊ก และผ่านสำนักข่าวออนไลน์บ้าง

- รับรู้จากการติดต่อโดยตรงของเจ้าหน้าที่ สกสว. ผ่านทางโทรศัพท์ แอปพลิเคชันไลน์ รวมถึงหนังสือราชการ เนื่องจากมีการติดต่องานและเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในฐานะผู้ได้ทุนวิจัย ตัวแทนสถาบันที่ได้ทุนวิจัย หรือตัวแทนหน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU: Program Management Unit)
- เห็นว่า มีลักษณะการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการมากขึ้นเมื่อเทียบกับในอดีต รวมถึงมีช่องทางการติดต่อสื่อสารหลากหลายขึ้น ซึ่งทำให้สะดวกกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการติดตามข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวจาก สกสว.
- รับรู้จากเว็บไซต์ที่เนื้อหาเกี่ยวกับการประกาศนโยบาย การขับเคลื่อนในประเด็นต่างๆ ที่ สกสว. ดำเนินการร่วมกันกับเครือข่ายวิจัย รวมถึงการจัดประชุม สัมมนาเพื่อให้ความรู้ เป็นต้น

5.1.2 การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ในภาพรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 77.7 โดยมีการรับรู้ด้านวิสัยทัศน์ และพันธกิจสูงสุด ร้อยละ 78.4 รองลงมา คือ ด้านการบริหารงาน ร้อยละ 78.1 ด้านผลการดำเนินงาน ร้อยละ 77.7 และด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ร้อยละ 76.5 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายในภาพรวมมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 78.1 โดยมีการรับรู้ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจสูงสุด ร้อยละ 79.5 รองลงมา คือ ด้านการบริหารงาน ร้อยละ 79.3 ด้านผลการดำเนินงาน ร้อยละ 78.3 และด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ร้อยละ 75.3 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายในภาพรวมมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 77.2 โดยมีการรับรู้ด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ สูงที่สุด ร้อยละ 77.6 รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจ ร้อยละ 77.2 ด้านผลการดำเนินงาน ร้อยละ 77.0 และด้านการบริหารงาน ร้อยละ 76.8 ตามลำดับ

หากพิจารณาเปรียบเทียบการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งสองกลุ่ม พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายรับรู้ในภาพรวม ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจ การบริหารงาน และผลการดำเนินงาน สูงกว่ากลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย ในขณะที่กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้ด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์สูงกว่ากลุ่มผู้กำหนดนโยบาย ดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 ร้อยละของการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ด้าน	กลุ่ม		ภาพรวม
	ผู้กำหนดนโยบาย	สาธารณชนเป้าหมาย	
1. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์	75.3	77.6	76.5
2. วิสัยทัศน์และพันธกิจ	79.5	77.2	78.4
3. การบริหารงาน	79.3	76.8	78.1
4. ผลการดำเนินงาน	78.3	77.0	77.7
ภาพรวม	78.1	77.2	77.7

ในกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย พบว่า ประเด็นที่รับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. สูงที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) สกสว. ดำเนินภารกิจเพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานโยบายสาธารณะและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งพัฒนานโยบายและจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนหน่วยงานในรูปแบบของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) อีกด้วย ร้อยละ 79.3 (2) กองทุนส่งเสริม ววน. ดำเนินภารกิจเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้พัฒนานโยบายสาธารณะ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน ร้อยละ 79.1 และ (3) ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเป็นประโยชน์กับสังคม เช่น การผลิตชุดตรวจคัดกรองโรคโควิด-19 การพัฒนาแพลตฟอร์ม Entry Thailand เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เดินทางเข้าประเทศ การใช้แอปพลิเคชัน Fire D เพื่อแก้ปัญหามลพิษทางอากาศ หรืออื่น ๆ ร้อยละ 78.9 ตามลำดับ

ประเด็นที่รับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ต่ำที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) การพัฒนาแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่เอื้อให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ เช่น Tech2Biz และ Tech2ชุมชน เป็นต้น ร้อยละ 74.2 (2) สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. จัดตั้งขึ้นตาม พรบ.สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ร้อยละ 74.4 และ (3) การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเสมอภาคภายใต้กระบวนการที่เหมาะสม ร้อยละ 75.0 ตามลำดับ ดังตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 ร้อยละของประเด็นการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. สูงที่สุดและต่ำที่สุด 3 อันดับแรก
ของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

ประเด็นที่รับรู้สูงสุด	ร้อยละ	ประเด็นที่รับรู้ต่ำที่สุด	ร้อยละ
1. สกสว. ดำเนินภารกิจเพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานโยบายสาธารณะและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งพัฒนานโยบายและจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนหน่วยงานในรูปของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) อีกด้วย	79.3	1. การพัฒนาแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่เอื้อให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์	74.2
2. กองทุนส่งเสริม ววน. ดำเนินภารกิจเพื่อส่งเสริมสนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้พัฒนานโยบายสาธารณะ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน	79.1	2. สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. จัดตั้งขึ้นตาม พรบ.สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562	74.4
3. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเป็นประโยชน์กับสังคม	78.9	3. การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเสมอภาคภายใต้กระบวนการที่เหมาะสม	75.0

สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย

(1) การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์

- รู้รู้ความเป็นมาและวัตถุประสงค์การจัดตั้ง สกสว. เป็นอย่างดี โดยรับรู้ตรงกันว่า สกสว. ถูกปรับเปลี่ยนจาก สกสว. เน้นทำงานด้านกำหนดยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ มีวัตถุประสงค์การทำงานที่ชัดเจนคือสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนงานวิจัยและการสร้างนวัตกรรมในประเทศ และเป็นองค์กรอิสระที่จัดทำนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรม

(2) การรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ

- รับรู้พันธกิจด้านการจัดทำนโยบายและแผนเพื่อบริหารงบประมาณให้ทุนวิจัยแก่หน่วยงานสถาบันการศึกษา
- รับรู้ว่า สกสว. ต้องบริหารกองทุนส่งเสริม ววน. ให้เกิดความคุ้มค่าตามแผน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดงานวิจัยและนวัตกรรมให้เป็นไปตาม ระบบ ววน.
- มองว่า ที่ผ่านมา สกสว. วางบทบาทตนเองในการเป็นหน่วยงานที่ดูแลและสนับสนุนทุนสำหรับการทำวิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานที่เป็นตัวกลางจัดสรรงบวิจัยสำหรับด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ กำหนดนโยบายและทำงานตามแนวทางของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงเป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานตามกระแสสังคมโลก และทำงานแบบมีเครือข่ายพันธมิตร มีหน่วย PMU จำนวน 9 แห่งที่พร้อมทำงานร่วมกันภายใต้การดูแลของ สกสว.
- บางส่วนสะท้อนวิธีการทำงานตามพันธกิจของ สกสว. ที่มีต่อเครือข่ายพันธมิตรและผู้รับทุน คือ มีลักษณะที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันได้ดีเพราะมีวิธีการทำงานแบบ Top down และ Bottom up

(3) การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน

- รับรู้ว่า การบริหารงานของ สกสว. มีความโปร่งใสในแง่ของการบริหารงบประมาณและการบริหารองค์กร และการบริหารความร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตร
- บางส่วน รับรู้ว่า การบริหารงบประมาณของ ววน. มีการจัดสรรที่เน้นให้งบประมาณงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ ส่วนงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ควรนำมากำหนดเป็นนโยบายด้วยเพราะมีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตไม่แพ้กัน เช่น เรื่อง คน วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- บางส่วนเสนอแนะว่า ควรมีระบบยืดหยุ่นเพื่อใช้งบให้คุ้มค่า เนื่องจากที่รับรู้มาวิธีการบริหารงบประมาณหรือการนำงบประมาณมาใช้ยังไม่เต็มที่ที่ทำให้งบประมาณที่ต้องมาสนับสนุนหน่วย PMU ยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

(4) การรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน

- รับรู้ว่า สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. เป็นองค์กร ที่มีส่วนสำคัญขับเคลื่อนงานวิจัยในประเทศ โดยพิจารณาจากผลงานที่ผ่านมาที่มีการให้ทุนโครงการวิจัยจำนวนมากและมีทั้งงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและงานวิจัยเชิงสังคม
- รับรู้ว่า ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา สะท้อนว่า สกสว. เป็นองค์กรที่มีศักยภาพมีความพร้อมและดำเนินงานโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนมากกว่าเมื่อครั้งมีสถานะเป็น สกสว. เพราะมองว่าการให้ทุนและสนับสนุนการวิจัยของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. นั้น นอกจากมุ่งเน้นผลผลิตที่จะได้จากงานวิจัยแล้วยังให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น

ตามมาของผู้ได้ประโยชน์จากงานวิจัยที่ได้รับทุนด้วย และยังสนับสนุนให้เกิดการวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศหลากหลายมิติ รวมถึงมองเป้าหมายเรื่องการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศการพัฒนาศักยภาพผู้คนในพื้นที่

- บางส่วนเห็นว่า สกสว. วางบทบาทตนเองยังไม่ครอบคลุมด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีตามระบบ ววน. เพราะหากพิจารณาผลงานที่ผ่านมา การดำเนินงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและขับเคลื่อนการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศมากกว่า ส่วนการขับเคลื่อนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังไม่โดดเด่น แผนนโยบายยุทธศาสตร์ด้าน ววน. ที่ออกมาควรขับเคลื่อนไปด้วยกันทั้งวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม สกสว. ควรทำบทบาทหรือวางยุทธศาสตร์และส่งเสริมทุนวิจัยที่สามารถรวบรวมหรือเชื่อมโยง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม ให้บูรณาการกันได้ หรือวางนโยบายให้ครอบคลุม 3 องค์ประกอบนี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

- บางส่วนรับรู้ว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาของ สกสว. เพื่อขับเคลื่อนระบบ ววน. ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมนั้นยังไม่เห็นชัดเจน โดยเฉพาะผลที่เกิดขึ้นปลายทาง คือ การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ทำให้ภาคต้องให้คะแนนเต็มกับการทำงานของ สกสว. ที่ผ่านมายังให้ไม่ได้ เนื่องจากเห็นว่ากระบวนการทำงานยังไม่ครบตามระบบ ววน. ที่กำหนดไว้ การสนับสนุนส่งเสริมงานวิจัยปลายทางยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องผลการวิจัยไปต่อยอดเพื่อสร้างมูลค่าทางการตลาด ในประเด็นนี้เอง กลุ่มผู้กำหนดนโยบายบางส่วนเห็นตรงกันว่า สกสว. ควรนำเสนอผลลัพธ์ที่เป็นปลายทางให้ผู้กำหนดนโยบายด้าน ววน. รู้ด้วยว่าโครงการที่ให้ทุนไปแล้วเกิดผลลัพธ์อย่างไร เป็นไปตามนโยบายที่ตั้งไว้หรือไม่อย่างไร เพราะที่ผ่านมายังไม่พบข้อมูลนี้สำหรับการรายงานผลในรายงานประจำปีและที่เสนอไว้ในเว็บไซต์

- บางท่านเสนอแนะว่า เรื่องการจัดสรรงบประมาณ สกสว. อาจจะต้องหาวิธีการจัดสรรงบประมาณและแจ้งเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องผลการดำเนินงานให้กับหน่วยงานบริหารทุนที่ทำงานร่วมกัน เพื่อให้งบประมาณที่จัดสรรไปเกิดประโยชน์และเหมาะกับการทำงานในแต่ละหน่วยด้วย

กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

(1) การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์

- รู้ว่า สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ในด้านเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและจัดสรรทุน โดย สกสว. ปรับมาจาก สกว. เดิม เป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายและแผนด้านการวิจัย และส่งเสริมให้งานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจเพื่อตอบโจทย์ประเทศ

(2) การรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ

- รับรู้ว่า สกสว. มีพันธกิจด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยทำงานภายใต้นโยบายกองทุนส่งเสริม ววน. สนับสนุนการวิจัยแบบมีเครือข่าย อย่างหน่วย PMU ซึ่งรับงบประมาณมาจัดสรรต่อ โดยพันธกิจของ สกสว. คือ ส่งเสริม ขับเคลื่อนให้เกิดงานวิจัย นวัตกรรม ที่นำมาพัฒนาประเทศ

(3) การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน

- บางส่วนเห็นว่า การบริหารงบประมาณ เพื่อจัดสรรทุนวิจัยให้กับหน่วยงานตามระบบ ววน. มีการทำงานตามแผนที่ชัดเจน จึงทำให้มีขอบเขตของงานที่ชัดเจน ผู้ได้รับทุนสามารถทำงานตามแผนและตัวชี้วัดที่ สกสว. กำหนด

- บางส่วนให้ความเห็นเรื่องการบริหารเครือข่ายของ สกสว. ซึ่งมีหน่วยงานบริหารจัดการทุนหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ สกสว. ก็มีวิธีการบริหารจัดการ เพื่อทำงานกับเครือข่าย PMU ให้เกิดประสิทธิภาพที่สุด

(4) การรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน

- ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า มีผลการดำเนินงานน่าพอใจ แม้ว่าภาพรวมเชิงนโยบายจะมีหลายประเด็นที่ต้องขับเคลื่อนให้เกิดขึ้น และต้องสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานเครือข่าย หรือผู้ได้รับทุน และผู้ที่จะขอทุน ด้วยแต่ผลการดำเนินงานที่ผ่านได้สะท้อนให้เห็นว่า มีการทำงานร่วมกันได้เป็นที่น่าพอใจ

5.1.3 ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ในภาพรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 72.8 โดยมีความเชื่อมั่นด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์สูงสุด ร้อยละ 74.8 รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 74.4 ด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ร้อยละ 72.5 ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ร้อยละ 71.2 และด้านการบริหารงบประมาณ ร้อยละ 71.0 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายในภาพรวมมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 74.0 โดยมีความเชื่อมั่นด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์สูงสุด ร้อยละ 76.2 รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 75.0 ด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ร้อยละ 74.3 ด้านการบริหารงบประมาณ ร้อยละ 73.0 และด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ร้อยละ 71.3 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายในภาพรวมมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 71.6 โดยมีโดยมีความเชื่อมั่นด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. สูงที่สุด ร้อยละ 73.7 รองลงมา คือ การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้

ประโยชน์สูงสุด ร้อยละ 73.4 ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ร้อยละ 71.1 ด้านทิศทางการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ร้อยละ 70.6 และด้านการบริหารงบประมาณ ร้อยละ 69.0 ตามลำดับ

หากพิจารณาเปรียบเทียบความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งสองกลุ่มพบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเชื่อมั่นในภาพรวมและทุกด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านทิศทางการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ และด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. สูงกว่ากลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย ดังตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 ร้อยละของความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ด้าน	กลุ่ม		ภาพรวม
	ผู้กำหนดนโยบาย	สาธารณชนเป้าหมาย	
1. การบริหารงบประมาณ	73.0	69.0	71.0
2. ทิศทางการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.	74.3	70.6	72.5
3. ความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น	71.3	71.1	71.2
4. การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์	76.2	73.4	74.8
5. การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน.	75.0	73.7	74.4
ภาพรวม	74.0	71.6	72.8

ในกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย พบว่า ประเด็นที่เชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. สูงที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาวินยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต ร้อยละ 75.9 (2) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ ตอบแทนสู่สังคมที่ได้จากองค์ความรู้และผลการวิจัยของกองทุนส่งเสริม ววน. ร้อยละ 74.5 และ (3) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนากำลังคนและองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาและสังคมอย่างยั่งยืน ร้อยละ 74.1 ตามลำดับ

ประเด็นที่เชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ต่ำที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) รูปแบบการจัดสรรงบประมาณเหมาะสม ร้อยละ 68.1 (2) กระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการ ววน. ของ PMU ร้อยละ 68.7 และ (3) ระบบงบประมาณยืดหยุ่น มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล ร้อยละ 68.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.6 ร้อยละของประเด็นความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. สูงที่สุดและต่ำที่สุด 3 อันดับแรก
ของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

ประเด็นที่เชื่อมั่นสูงสุด	ร้อยละ	ประเด็นที่เชื่อมั่นต่ำที่สุด	ร้อยละ
1. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต	75.9	1. รูปแบบการจัดสรรงบประมาณเหมาะสม	68.1
2. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ ตอบแทนผู้สังคมที่ได้จากองค์ความรู้ และผลการวิจัยของกองทุนส่งเสริม ววน.	74.5	2 กระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการ ววน. ของ PMU	68.7
3. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนากำลังคนและองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาและสังคมอย่างยั่งยืน	74.1	3. ระบบงบประมาณยืดหยุ่น มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล	68.9

สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย

(1) ความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ

- การเปลี่ยนบทบาทจาก สกว. เป็น สกสว. จะทำให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้การทำวิจัยของประเทศเป็นระบบมากขึ้น และสามารถขับเคลื่อนงานวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในแต่ละด้านให้เกิดประสิทธิภาพและผลลัพธ์ตามนโยบายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่มีหน่วย PMU ในระบบ ววน. ขึ้นมายิ่งมั่นใจได้ว่าการจัดสรรงบประมาณจะเกิดประสิทธิภาพได้ดีขึ้นเพราะมีลักษณะการดำเนินงานที่เป็นทั้ง Top-Down คือ สกสว. จัดสรรงบประมาณให้แต่ละหน่วยงานที่อยู่ในหน่วย PMU และ Bottom-Up คือหน่วยงานสามารถเสนอโครงการเพื่อขอทุนทำวิจัยตามพันธกิจได้เช่นกัน

- การบริหารงานของ สกสว. สามารถกำกับดูแลการใช้งบประมาณเพื่อการวิจัยของสถาบันการศึกษาได้ดีกว่าในอดีต การดำเนินงานของ สกสว. ที่ผ่านมาสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้กำหนดนโยบายเรื่องการกำกับดูแลการใช้งบประมาณของสถาบันการศึกษาให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด เพราะมีศักยภาพในการติดตามมากกว่าในอดีตที่ผ่านมา เนื่องจากสำนักงบประมาณซึ่งเป็นต้นทางของเงินไม่สามารถติดตามการใช้จ่ายได้อย่างต่อเนื่อง

- การจัดสรรงบประมาณยังไม่ครอบคลุมประเด็นที่ประเทศไทยยังขาดการพัฒนา โดยเสนอทิศทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ทุนของ สกสว. ว่า สกสว. เป็นหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและตั้งงบประมาณเพื่อจัดสรรทุนวิจัยให้หน่วยงานทั้งประเทศ ดังนั้นการบริหารงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและผลลัพธ์ตามที่ตั้งไว้ และสามารถพัฒนาประเทศครอบคลุมในมิติต่างๆ ได้นั้น ควรพิจารณาการใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาในสิ่งที่ยังขาดด้วย

กล่าวคือ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาและแก้ปัญหาในเรื่องที่ประเทศไทยยังขาดหรือต้องพึ่งพาต่างประเทศ เช่น การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาช่วยทำวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ให้ผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยเฉพาะด้านการเกษตรที่จะช่วยให้สังคมเกษตรกรรมได้รับการพัฒนามากขึ้นและลดการพึ่งพาต่างประเทศ

(2) ความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.

- การขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์ของ สกสว. ที่ผ่านมาสามารถสร้างความไว้วางใจจากเครือข่ายและพันธมิตรได้เนื่องจาก สกสว. ดำเนินงานขับเคลื่อนระบบ ววน. กับหน่วยงานบริหารอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

- การดำเนินงานขับเคลื่อนระบบ ววน. ของ สกสว. ว่าสำเร็จได้ เพราะเป็นหน่วยงานที่ทำประโยชน์เพื่อชาติ และเป็นที่ยอมรับของบุคลากรที่มีคุณภาพ

- ควรมีการบูรณาการข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยจากหน่วยงานภาคีเครือข่ายเพื่อกำหนดนโยบายด้านมาตรฐานระบบข้อมูลและการนำข้อมูลวิจัยมาเผยแพร่เพื่อใช้ประโยชน์ สร้างความมั่นใจให้กับสังคมว่าผลงานที่เกิดจากกองทุนส่งเสริม ววน. ถูกรวบรวมเป็นแหล่งเรียนรู้และประชาชนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

- ควรกำหนดนโยบายเรื่องการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการวิจัย โดยบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่มีอยู่มาจัดทำเป็นแนวปฏิบัติกลางร่วมกัน เน้นการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อขับเคลื่อนสังคมด้านต่าง ๆ

- สกสว. ควรจัดทำฐานข้อมูลด้านการวิจัย นวัตกรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี กล่าวคือ สกสว. ควรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่พยากรณ์ทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยอาศัยข้อมูลจากการวิจัย พิจารณาค่าของเวลาของการทำวิจัยให้เหมาะกับงานวิจัย งานวิจัยบางชิ้นจำเป็นต้องใช้ระยะเวลามากกว่า 1 ปี และมีการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมารวบรวมอย่างเป็นระบบและใช้เผยแพร่ให้ความรู้ผู้คนที่เข้าใจทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตในแต่ละด้านว่าเป็นอย่างไร

- ควรมีบุคลากรของ สกสว. ที่มีความรู้และเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และลิขสิทธิ์ เนื่องจากการนำงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์จะมีความแตกต่างกันทั้งในแง่ผู้ใช้ ผู้ได้ประโยชน์ ผู้ให้ทุนทำวิจัย นักวิจัยและกฎหมายการใช้ประโยชน์ ดังนั้น เพื่อให้มีความเชื่อมั่นในประเด็นนี้เข้มแข็ง ควรมีการบริหารศักยภาพของบุคลากร สกสว. ในด้านนี้เพื่อให้การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์สามารถลดขั้นตอนและดำเนินงานภายใต้หลักกฎหมายที่ถูกต้องทำให้ทั้งนักวิจัยและผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยไว้วางใจว่าดำเนินการตามจุดมุ่งหมาย

(3) ความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น

- ควรดำเนินงานด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น กล่าวคือ สกสว. เป็นหน่วยงานที่ควรสร้างความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น เพื่อขยายแหล่งทุน โดยเฉพาะกับภาคเอกชนที่มีความต้องการพันธมิตรร่วมธุรกิจหรือต้องการนำการวิจัยไปใช้เพื่อต่อยอดสำหรับพัฒนาเชิงพาณิชย์และพัฒนาชุมชนที่ประสบปัญหาในประเทศได้ด้วย

(4) ความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

- สกสว. เป็นหน่วยงานส่งเสริมการวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ครอบคลุมทุกภาคส่วน บทบาทของ สกสว. ที่เป็นอย่างนี้มาถูกทาง โดยเฉพาะนโยบายเรื่องการยกระดับศักยภาพของผู้วิจัย สนับสนุนให้เกิดการวิจัยที่สามารถสร้างและขยายเครือข่ายการวิจัยทั้งนักวิจัย/นักวิชาการอิสระ นักวิจัย/นักวิชาการมหาวิทยาลัย ผู้นำ/ชาวบ้านที่เป็นชุมชนในพื้นที่ ทำงานร่วมกันในลักษณะเดินไปด้วยกัน โดยมีนักวิจัยหรือหัวหน้าโครงการทำหน้าที่เป็นทั้งนักวิจัยและผู้เชื่อมความรู้เชื่อมการทำงานจากบุคคลกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เกิดการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ส่งผลให้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยเกิดประโยชน์กับหลายภาคส่วน เช่น เป็นประโยชน์ต่อคนในพื้นที่โดยตรง นักวิจัยได้ข้อมูลรอบด้านตามที่ต้องการเพราะตั้งเจ้าของพื้นที่มาทำวิจัยด้วย และยังเพิ่มเติมว่าเชื่อมั่นวิธีการทำงานของ สกสว. ที่ให้ความสำคัญกับการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยใช้และพัฒนาศักยภาพของคนในองค์กรอย่างเต็มที่ เพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงเครือข่ายนักวิจัยจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น

- ทิศทางการขับเคลื่อนระบบ ววน. ควรให้ทุนวิจัยที่สามารถสร้างรายได้ หรือต่อยอดทางธุรกิจให้กับชุมชนหรือกลุ่มคนขนาดเล็กด้วย ความมองเรื่องการสนับสนุนงานวิจัยที่ให้ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มคนและประเทศเป็นรูปธรรม ผลการวิจัยเกิดขึ้นสามารถนำมาต่อยอดเพิ่มมูลค่าในเชิงพาณิชย์ ตอบสนองความต้องการด้านการตลาดในอนาคตได้ ไม่ใช่เพียงให้ทุนวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้แล้วจบกระบวนการ แต่ความรู้ที่เกิดขึ้นต้องนำมาพัฒนาให้เกิดความต้องการในตลาดได้ เป็นความรู้ที่สร้างมูลค่าเพิ่มต่อไปได้ หรือสร้างต้นแบบนวัตกรรมได้แล้วแต่ไม่มีฝ่ายสนับสนุนนักวิจัยเพื่อนำต้นแบบที่สร้าง ประดิษฐ์ขึ้นไปใช้จริง ให้ต่อยอดต้นแบบจนเกิดประโยชน์เป็นรูปธรรม

- สกสว. ควรสนับสนุนงานวิจัยให้ถึงปลายทาง ให้มีผลลัพธ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ แก้ปัญหาได้ตรงจุด มีมาตรการส่งเสริมผลักดันงานวิจัยไปสู่การใช้จริงในเชิงพาณิชย์ ในด้านการสนับสนุนกลุ่มคนเล็กคนน้อยในสังคมด้วย

(5) ความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

- เชื่อมันวิธีการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของ สกสว. และการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. จากการที่มีวิธีการสื่อสารงานวิจัยที่ได้รับทุนให้กลุ่มเป้าหมายเห็นความเชื่อมโยงของงานวิจัยแต่ละโครงการชัดเจนเป็นกลุ่มก้อน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะสร้างการรับรู้ที่มีต่องานวิจัยในแต่ละโครงการผ่านสื่อมวลชน ในการนำเสนองานวิจัยผ่านสื่อมวลชน มีการปรับภาษาและสะท้อนผลการวิจัยให้เข้าใจง่ายขึ้น จัดกลุ่มงานวิจัยตามประเด็นปัญหา หัวข้อวิจัย เพื่อให้ผู้สนใจเชื่อมโยงงานวิจัยในกลุ่มเดียวกัน และระหว่างกลุ่มได้เข้าใจยิ่งขึ้น

- สื่อสารผลงานของนักวิจัยที่ได้รับทุนจาก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ทำได้อย่างน่าสนใจ เนื่องจากใช้สื่อหลักที่เป็นสื่อบุคคล นั่นคือ นักวิจัยหรือเจ้าของโครงการมานำเสนอด้วยตนเองผ่านกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ สัณจร (ออกบูธ) และยังมีสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยเพิ่มเติมสำหรับผู้สนใจ นั่นเป็นการใช้สื่อ

สนับสนุนร่วมกับสื่อหลักที่เป็นสื่อบุคคลได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์พูดคุย ถามตอบในสิ่งที่ผู้สนใจโครงการวิจัย สงสัยและได้คำตอบทันทีจากนักวิจัยที่พร้อมให้ข้อมูล

- ควรมีเครือข่ายสื่อมวลชนและสำนักข่าวออนไลน์หรือใช้พันธมิตรสื่อที่มีอยู่เป็นช่องทางการสื่อสารด้วย โดย บางส่วนเห็นว่า ที่ผ่านมา สกสว. รวมถึงกองทุนส่งเสริม ววน. ใช้สื่อประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่และความเคลื่อนไหว ของหน่วยงานน้อยไป เข้าถึงประชาชนยาก ควรสร้างเครือข่ายที่เป็นสื่อมวลชนของรัฐ และเครือข่ายสำนักข่าว ออนไลน์ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานโดยเฉพาะผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ให้ประชาชนรับรู้ และสร้างเนื้อหา ที่ให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นต่อบทบาทหน้าที่ของ สกสว. เน้นเรื่องผลการวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็น รูปธรรม โดยอาจนำเสนอเป็นสารคดีที่น่าสนใจ หรือจ้างหน่วยงานภายนอกมาผลิต

- สกสว. ควรใช้โซเชียลมีเดียให้มากขึ้น และใช้หลากหลายช่องทาง (แพลตฟอร์ม) เพื่อให้เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ถูกรับรู้มากขึ้น โดยนำเสนอเนื้อหาขององค์กรและปรับภาษาให้ชัดเจน เข้าใจง่าย ทำเนื้อหาให้เข้ากับคุณลักษณะของแต่ละแพลตฟอร์ม รวมถึงการใช้พันธมิตรร่วมด้วยช่วยสื่อสาร คือนำข้อมูลข่าวสาร ของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. ไปเผยแพร่แพลตฟอร์มออนไลน์ของหน่วยงานเครือข่าย รวมถึงการจัด นิทรรศการเคลื่อนที่ก็ให้ร่วมกันกับเครือข่ายในพื้นที่ หรือตามภูมิภาคเพราะได้ประโยชน์ร่วมกันในแง่การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์

- ควรใช้ช่องทางการสื่อสารที่มีอยู่อย่างหลากหลายและตรงกับพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม กล่าวคือ ควรใช้สื่อที่มีอยู่ดำเนินการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ความเคลื่อนไหวด้านการวิจัยของ สกสว. และ หน่วยงานเครือข่ายไปสู่กลุ่มเป้าหมายหลากหลายกลุ่มให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็น นักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา มหาวิทยาลัย และนักวิจัยอิสระ ผู้แทนหน่วยงานที่รับงบประมาณจากกองทุนส่งเสริม ววน. สมาชิกวุฒิสภา หรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีส่วนกำหนดนโยบาย รวมถึงกลุ่มประชาชนที่อาจได้ประโยชน์ เพื่อให้ข้อมูลของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. เข้าถึงกลุ่มต่าง ๆ ได้ ทั้งสื่อสังคมออนไลน์ของ สกสว. เองที่ดำเนินการอยู่ และสื่อ พันธมิตรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสกสว. เช่น e-mail ไลน์กลุ่มองค์กรพันธมิตรที่เปิดกว้างให้เข้าไปใช้สื่อร่วม ด้วยได้ รวมถึงการใช้เอกสารตีพิมพ์ เช่น เล่มรายงานประจำปี หนังสือราชการ ซึ่งอาจส่งทางตรงเป็นเล่มเอกสาร หรือ ส่งเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือไฟล์เล่มทางสื่อออนไลน์ โดยพิจารณาถึงพฤติกรรมการใช้สื่อของกลุ่มเป้าหมายแต่ละ กลุ่ม

- ควรมีการประชาสัมพันธ์นำเสนอประเด็นเรื่องศักยภาพของบุคลากรและการดำเนินงานของ สกสว. ให้มากขึ้น

- ควรสื่อสารเพื่อสะท้อนบทบาทภาคีเครือข่ายที่เป็นหน่วย PMU ผ่านสื่อที่หลากหลายและเข้าถึง กลุ่มเป้าหมายได้ง่าย ทั้งนี้ สกสว. ควรเป็นผู้ประสานงานระหว่าง PMU แต่ละหน่วย เพื่อสื่อสารสะท้อนให้ กลุ่มเป้าหมายรับรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของ สกสว. กับหน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายในระบบ ววน. ทำให้เห็น ผลผลิตที่เกิดจาก PMU แต่ละหน่วยว่ามีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศแต่ละด้านอย่างไรบ้าง เนื่องจากเป็น หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณจาก กองทุนส่งเสริม ววน.

- ควรมีโฆษกองค์กร (Spokesperson) เพื่อนำเสนอข้อมูล ข่าวสารของ สกสว. กองทุนววน. และเป็นภาพตัวแทนองค์กร ให้ข้อมูลองค์กรกับกลุ่มเป้าหมาย และโน้มน้าวใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับ สกสว. โดยต้องมีทักษะการสื่อสารและให้ข้อมูลชัดเจนเข้าใจง่ายกับกลุ่มเป้าหมายของ สกสว. แต่ละกลุ่ม

- ควรสื่อสารให้ประชาชนทั่วไปรับรู้ผลงาน นวัตกรรมที่เกิดจากการวิจัย และเป็นผลงานที่ใช้ประโยชน์ได้จริง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ โดยชี้ให้เห็นด้วยว่าเป็นผลงานที่เกิดจากกองทุนส่งเสริม ววน. โดยนำเสนอในรูปแบบ เนื้อหาที่เข้าใจง่าย ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่เข้าถึงง่าย เพื่อให้ผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุนถูกรับรู้และสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมว่าผลงานภายใต้การดำเนินงานของ สกสว. และงบประมาณจากกองทุนส่งเสริม ววน. เช่น ด้านการเกษตร ด้านการแพทย์ นั้นผลงานที่เกิดขึ้นเป็นผลผลิตเชิงวิชาการและเชิงชุมชน สร้างประโยชน์ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสังคมด้านอย่างไรบ้าง

- ควรสื่อสารวิธีการทำงานและการให้ทุนสนับสนุนเพื่อขับเคลื่อนระบบวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมไปยังกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายยิ่งขึ้น เนื่องจาก กองทุนส่งเสริม ววน. ปรับบทบาทการให้ทุนไม่เฉพาะนักวิจัยที่เป็นนักวิชาการเท่านั้นที่ขอได้แต่ยังสามารถครอบคลุม ไปยังภาคส่วนที่เป็นชุมชน ภาคเอกชน

- การเลือกวิธีการสื่อสาร รวมถึงการใช้สื่อที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเฉพาะ ไม่ควรใช้เฉพาะการจัดบูธเพื่อนำเสนอผลงาน ควรใช้วิธีการอื่นร่วมด้วย

- ควรเลือกเนื้อหาที่แสดงให้เห็นความสำคัญว่าประเทศไทยต้องมีงานวิจัยลักษณะตามความต้องการของประเทศเกิดขึ้นเพื่อรองรับและแก้ปัญหาในอนาคตได้ และทำให้เห็นภาพชัดเจนว่าผลการวิจัยต่อยอดนำไปพัฒนาสังคมอย่างไร เช่น การวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์เพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ หรือการวิจัยเพื่อประดิษฐ์นวัตกรรมช่วยด้านการเกษตร

- ต้องสร้างความเชื่อมั่นในระดับสากล โดยควรสื่อสารชื่อองค์กรให้มีภาพลักษณ์เป็นสากล อาทิ เรื่องการนำเสนอชื่อของ สกสว. และหน่วยงานเครือข่ายยังไม่สะท้อนความเป็นสากล จดจำยาก สัญลักษณ์องค์กร (Logo) มีภาพลักษณ์ความเป็นราชการมากเกินไป หากจะสร้างการรับรู้ จดจำควรปรับให้มีความเป็นสากลมากขึ้น

- ควรนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากงานวิจัยมารายงานผลการดำเนินงานเพื่อสร้างรับรู้ให้ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้มีส่วนได้เสีย ควรมีข้อมูลเชิงลึกมานำเสนอ โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากงานวิจัยที่ได้รับทุนจาก สกสว. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาให้ทุนมีข้อมูลด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการทำงานของ สกสว. และให้ประชาชนได้รับรู้เกิดความมั่นใจต่อการทำงานของ สกสว. และหน่วยงานเครือข่าย

นอกจากนี้ ผู้กำหนดนโยบายมีการเสนอในเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ เว็บไซต์ขององค์กรควรปรับรูปแบบเว็บไซต์ให้น่าสนใจ อ่านเข้าใจง่าย, การสื่อสารนอกเหนือจากกลุ่มเป้าหมายนั้น ควรมีเนื้อหาให้ข้อมูลการให้ทุนที่เปิดโอกาสให้กับกลุ่มคนทุกระดับ และ การประชาสัมพันธ์แบบการเตรียมข้อมูลสำหรับสื่อมวลชน เพื่อสื่อมวลชนเข้ามาดูจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในเชิงข่าวได้

กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย

(1) ความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ

- เชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณว่าการจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจน ภาพรวมของนโยบาย และการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนางานวิจัย และนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่นำไปใช้ประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้จริง

- ควรพิจารณาการจัดสรรงบประมาณสำหรับสถาบันการศึกษา ตามการแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยที่กระทรวง อุดมศึกษา วิจัยและนวัตกรรม (อว.) กำหนดเพื่อดำเนินการวิจัย สร้างนวัตกรรมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จึงจะทำให้ตอบโจทย์ความเป็นมหาวิทยาลัยแต่ละกลุ่ม รวมถึงเป็นไปตามพันธกิจความเป็นสถาบันการศึกษาในพื้นที่ด้วย

- การจัดสรรงบประมาณควรดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ทั้งสองด้านร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์การพัฒนาที่มุ่งเน้นความเป็นมนุษย์ สังคม ชุมชน และความเจริญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นคู่ขนานกัน

(2) ความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.

- กระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนดำเนินการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ประโยชน์ จากการมีแนวคิดที่ชัดเจนในการกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมายตัวชี้วัด และมีผู้บริหาร บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยรับงบประมาณ นั้นทำให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายได้

- ควรมีการจัดทำระบบข้อมูลหรือสร้างฐานข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์และขับเคลื่อนงานด้านการวิจัย นวัตกรรมและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี กล่าวคือ การจัดทำฐานข้อมูลวิจัย วิทยาศาสตร์และนวัตกรรมนั้น เพื่อรวบรวมผลงานโครงการที่ได้รับทุนวิจัยจาก กองทุนส่งเสริม ววน. ซึ่งจะเป็นฐานข้อมูลที่นอกจากจะใช้ประโยชน์เชิงวิชาการจากองค์ความรู้ที่เกิดจากงานวิจัยเพื่อนำมาขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมใหม่ต่อไปแล้ว ยังเป็นฐานข้อมูลที่เปิดกว้างให้ผู้สนใจเข้าใช้ประโยชน์ได้ง่ายและรวดเร็วเพื่อให้ผลงานของ สกสว. ถูกนำไปเรียนรู้ และใช้ประโยชน์กับผู้คนและภาคส่วนต่าง ๆ มากขึ้น

(3) ความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น

- การดำเนินงานของ สกสว. เพื่อขับเคลื่อนระบบ ววน. และมีหน่วย PMU เป็นหน่วยย่อยเครือข่ายที่ทำงานร่วมกัน ดังนั้นการแสวงหาแหล่งทุนจากพันธมิตรที่มาจากภาคส่วนอื่นเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต้องมี เพื่อสนับสนุน และผลักดันให้ระบบ ววน. ขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ยังไม่พบว่า สกสว. ขับเคลื่อนแนวทางการสื่อสารหรือการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ ความเชื่อมั่นและการยอมรับกับแหล่งทุนอื่น เพื่อร่วมทุนหรือ

ดำเนินการวิจัยร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม แต่หากจะทำก็ทำได้แน่นอน จึงเสนอแนะว่าควรมีการวางแผนและดำเนินการในเรื่องการประชาสัมพันธ์กับแหล่งทุนและพันธมิตรภายนอก

(4) ความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

- สกสว. มีกลไกการดำเนินงานที่พยายามนำผลการวิจัยหรือนวัตกรรมที่เกิดจากการวิจัย รวมถึงนวัตกรรมที่ได้จากการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผน เห็นได้จากการทำงานร่วมกับหน่วย PMU โดยดึงศักยภาพแต่ละ PMU ที่มีอยู่ เพื่อให้การใช้งบประมาณกับการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเกิดผลลัพธ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

- สกสว. ควรสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายทำให้สังคมเห็นความสำคัญของหน่วยงาน

(5) ความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

- สกสว. ใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและมีความต่อเนื่อง ทั้งสื่อสังคมออนไลน์ สื่อบุคคล รวมถึงการจัดกิจกรรมพิเศษ

- การใช้สื่อของ สกสว. มักจะพุ่งเป้าไปที่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มนักวิจัย นักวิชาการที่สนใจและต้องขอรับทุนวิจัยเป็นหลักและเป็นกลุ่มที่ต้องติดต่อสื่อสารกันเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น เครือข่าย PMU แต่ถ้าจะให้เกิดการสื่อสารที่สามารถสร้างการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ควรใช้สื่อที่หลากหลายมากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อขยายการรับรู้ไปยังกลุ่มอื่น ๆ ที่อาจมีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. เช่น สื่อมวลชน สำนักข่าวออนไลน์ กลุ่มประชาชนทั่วไป ชาวบ้าน และชุมชน เพื่อให้ผู้คนในสังคมมองเห็นบทบาทยอมรับและเชื่อมั่นในการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. เช่นเดียวกับกองทุนระดับชาติอื่น ๆ

- เสนอให้มีการดำเนินการใช้เนื้อหาในการสื่อสารร่วมกัน ระหว่าง สกสว. กองทุนส่งเสริม ววน. และหน่วย PMU เพื่อให้มีสื่อกลางที่ใช้ร่วมกันได้ รวมถึงสามารถเป็นสื่อสากลที่ใช้นำเสนอในต่างประเทศได้ด้วย

- เสนอให้การนำเสนอเนื้อหาเพื่อสร้างการรับรู้ ควรให้ข้อมูลในลักษณะสาระบันเทิง (Edutainment) เพื่อให้ตรงกับพฤติกรรมการใช้สื่อของคนในปัจจุบัน และสามารถสร้างความน่าสนใจต่อเรื่องราวที่เป็นการวิจัยที่อาจจะเข้าใจยากกับผู้รับสารบางกลุ่ม โดยอาจทำเป็นเรื่องราวเผยแพร่ในรายการโทรทัศน์ รายการเล่าข่าว หรือคลิปวิดีโอสั้นเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ หรือทำในรูปแบบเกมเพื่อให้สนุกกับเนื้อหาที่น่าสนใจ

5.1.4 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า

- การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมทุกด้าน ยกเว้นสื่อทั่วไป และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ทุกด้าน ยกเว้นการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นด้านการบริหารงบประมาณของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงที่สุด

- การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมทุกด้าน ยกเว้นสื่อทั่วไป และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ทุกด้าน ยกเว้นการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงที่สุด

- การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมทุกด้าน ยกเว้นสื่อทั่วไป การเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ทุกด้าน ยกเว้นการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงที่สุด

- การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมทุกด้าน ยกเว้นสื่อทั่วไป และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ทุกด้าน ยกเว้นการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงที่สุด

- การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรมทุกด้าน และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ทุกด้าน ยกเว้นการรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ มีอิทธิพลทางบวกต่อความเชื่อมั่นด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. มีอิทธิพลสูงที่สุด ดังตารางที่ 5.7 และแผนภาพที่ 5.1-5.5

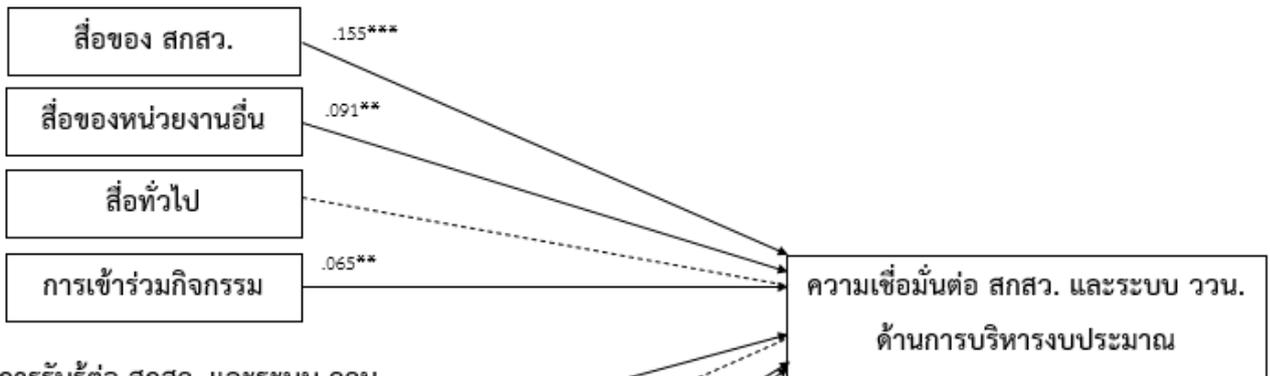
ตารางที่ 5.7 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ระหว่างการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตัวแปร	ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน				
	การบริหาร งบประมาณ	ทิศทางและ การดำเนินการ ขับเคลื่อน ระบบ ววน.	ความร่วมมือ กับแหล่งทุน และพันธมิตร อื่น	การนำ ผลงานวิจัย และนวัตกรรม ไปใช้ประโยชน์	การสื่อสาร และการ ประชาสัมพันธ์
การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม					
- สื่อของ สกสว.	.155***	.107***	.142***	.094**	.071*
- สื่อของหน่วยงานอื่น	.091**	.077**	.068*	.066*	.091**
- สื่อทั่วไป	-	-	-	-	.052*
- การเข้าร่วมกิจกรรม	.065*	.064*	-	.097**	.157***
การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.					
- ความเป็นมาและวัตถุประสงค์	.061**	.066**	.094***	.059*	.065*
- วิสัยทัศน์และพันธกิจ	-	-	-	-	-
- การบริหารงาน	.179***	.202***	.122***	.144***	.196***
- ผลการดำเนินงาน	.325***	.359***	.381***	.325***	.302***

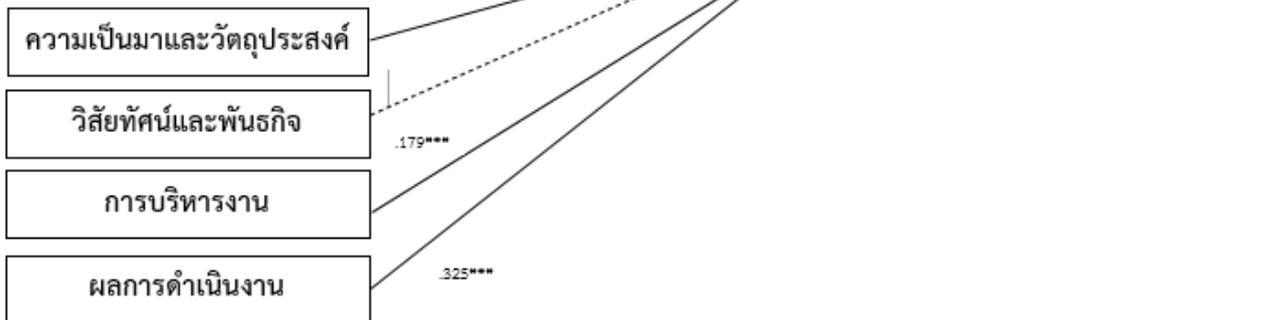
* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

แผนภาพที่ 5.1 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ระหว่างการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านการบริหารงบประมาณ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การเปิดรับสื่อและการเข้าร่วมกิจกรรม

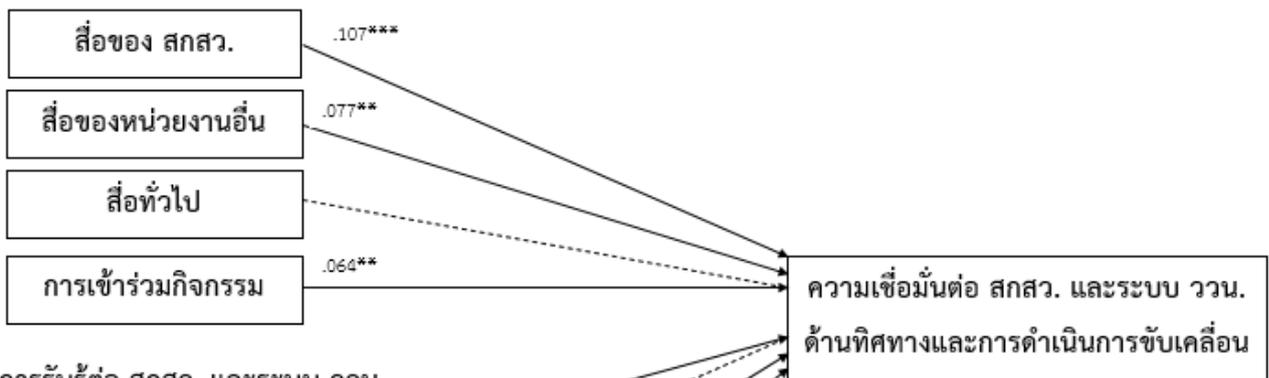

การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.

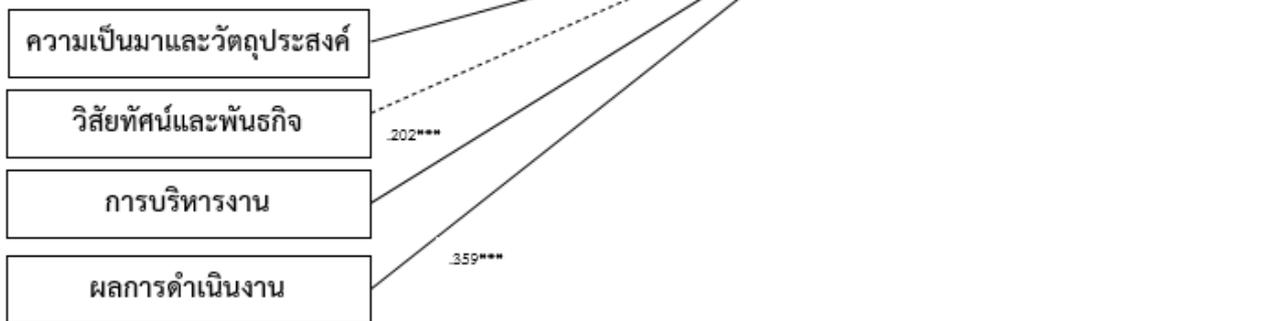

แผนภาพที่ 5.2 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ระหว่างการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อน

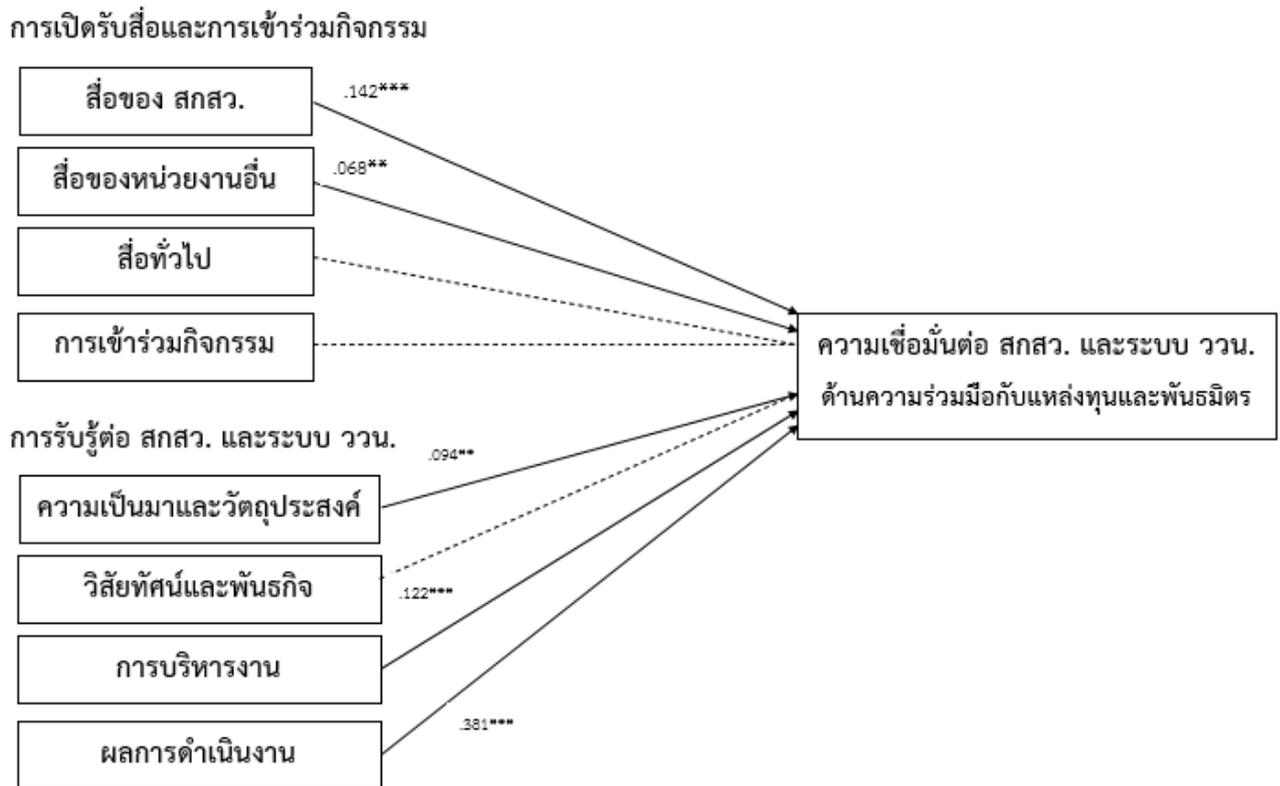
การเปิดรับสื่อและการเข้าร่วมกิจกรรม

การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.

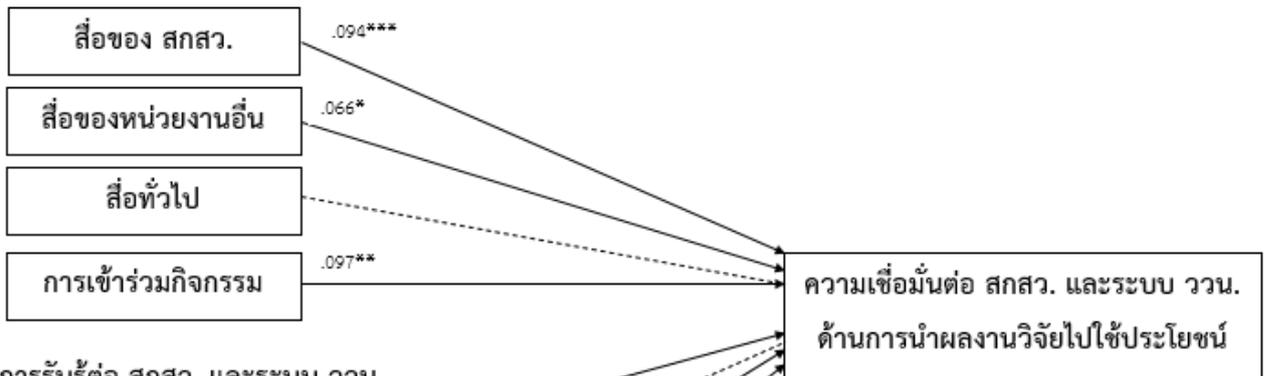

แผนภาพที่ 5.3 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ระหว่างการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุน และพันธมิตรอื่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

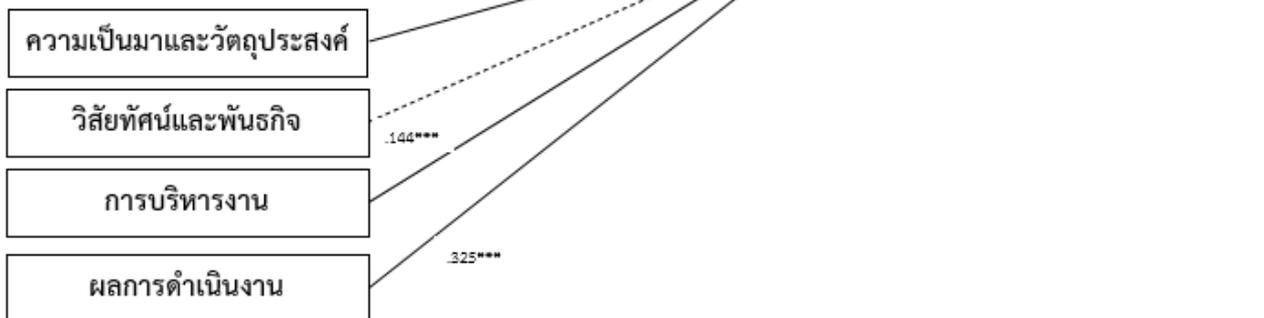

แผนภาพที่ 5.4 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ระหว่างการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านการนำผลงานวิจัย และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การเปิดรับสื่อและการเข้าร่วมกิจกรรม

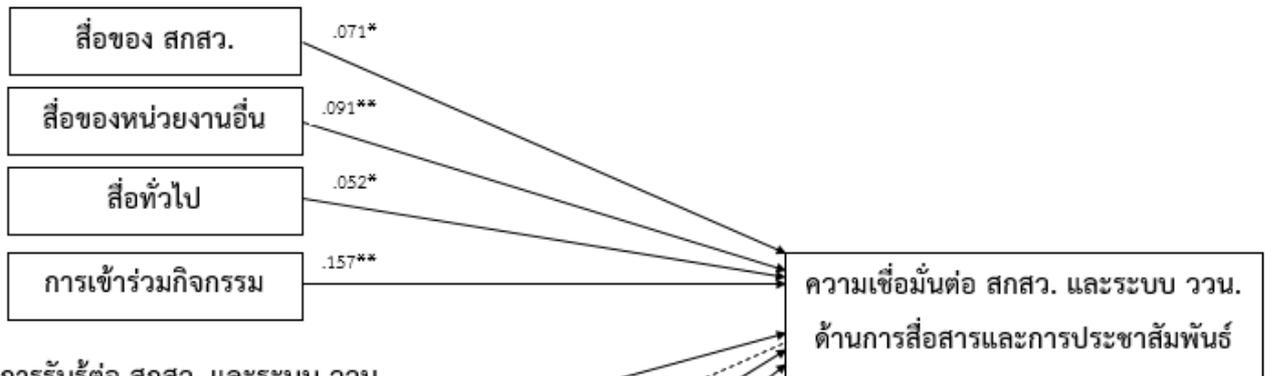

การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.

แผนภาพที่ 5.5 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) ระหว่างการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การเปิดรับสื่อและการเข้าร่วมกิจกรรม

5.1.5 ผลประเมินการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ในการประเมินผลตามตัวชี้วัดของกรมบัญชีกลางได้กำหนดให้ใช้ดัชนีผสม (Composite Index) ระหว่างการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย พบว่า

- กลุ่มผู้กำหนดนโยบายรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 78.1 เมื่อถ่วงน้ำหนัก 30% แล้วจะได้ 23.4 และเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 74.0 เมื่อถ่วงน้ำหนัก 70% แล้วจะได้ 51.8 รวมได้เป็นร้อยละ 75.2
- กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 77.2 เมื่อถ่วงน้ำหนัก 70% แล้วจะได้ 54.0 และเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 71.6 เมื่อถ่วงน้ำหนัก 30% แล้วจะได้ 21.5 รวมได้เป็นร้อยละ 75.5
- ภาพรวมของผู้มีส่วนได้เสียทั้งสองกลุ่ม (หลังถ่วงน้ำหนักตามสัดส่วนแล้ว) พบว่า รับรู้และเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 75.4

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว.

จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีการเปิดรับสื่อและกิจกรรมของ สกสว. โดยมีการเปิดรับสื่อจากสื่อทั่วไปสูงที่สุด ร้อยละ 63.7 และ การเปิดรับสื่อจากสื่อของ สกสว. และระบบ ววน. น้อยที่สุด ร้อยละ 59.4 จากผลการวิจัยเป็นข้อสังเกตว่า การเปิดรับสื่อและกิจกรรมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย ทั้ง 4 ประเภท ไม่แตกต่างกันมาก เกินกว่าร้อยละ 50 มีการเปิดรับสื่อและกิจกรรมของ สกสว. และ ระบบ ววน. แต่กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเปิดรับสื่อจากสื่อทั่วไปสูงที่สุด วิเคราะห์ได้ว่ากลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อจากสื่อทั่วไปมากกว่า สื่อและกิจกรรมของ สกสว. และ ระบบ ววน. ใด ๆ อาจเป็นไปได้ว่า (1) กลุ่มผู้กำหนดนโยบายจำเป็นต้องเปิดรับสื่อจากสื่อทั่วไปเพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่องานของ สกสว. และระบบ ววน. หรืองานของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายเอง (2) กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเปิดรับสื่อจากสื่อทั่วไปเพื่อตรวจสอบข่าวสาร (Monitoring) ที่เกี่ยวข้องกับ สกสว. และระบบ ววน. เพื่อตรวจสอบว่า มีสื่อทั่วไปสื่อใดนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือเนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ สกสว. และระบบ ววน. (3) ภาระงานของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีภาระงานจำนวนมาก การรับข้อมูลข่าวสารของ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายอาจรับมาจากสื่อที่กลุ่มนี้รับมาอย่างจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับภาระงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่กลุ่มผู้กำหนดนโยบายกล่าวว่าเปิดรับสื่อดั้งเดิม คือ หนังสือราชการและรายงานประจำปี ดังนั้น จากเหตุผลที่วิเคราะห์นั้น กรณีนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ McCombs และ Becker (1979) ที่กล่าวว่า บุคคลใช้สื่อมวลชนเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองในด้านเพื่อต้องการรับรู้เหตุการณ์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจ และ เพื่อต้องการข้อมูลในการสนทนา เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง

ขณะเดียวกัน ด้านของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายนั้น มีการเปิดรับสื่อและกิจกรรมของ สกสว. โดยมีการเปิดรับสื่อจากสื่อของหน่วยงานอื่นสูงที่สุด ร้อยละ 62.1 และ การเปิดรับทั่วไปน้อยที่สุด ร้อยละ 59.3 จากผลการวิจัยวิเคราะห์ที่ได้เป็นข้อสังเกตว่า การเปิดรับสื่อและกิจกรรมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายทั้ง 4 ประเภท ไม่แตกต่างกันมาก กลุ่มนี้มีการเปิดรับสื่อและกิจกรรมของ สกสว. และ ระบบ ววน. เกินกว่า ร้อยละ 50 กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเปิดรับสื่อจากสื่อของหน่วยงานอื่นสูงที่สุด มากกว่าสื่อและกิจกรรมของ สกสว. และระบบ ววน. ใด ๆ อาจเป็นได้ว่าการเปิดรับสื่อและข่าวสารของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายที่เข้าถึงสื่อของหน่วยงานอื่นมากกว่าอาจมีเนื้อหาเรื่องการขอทุนเพื่อการวิจัยผ่านสื่อของหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายกล่าวว่ารับรู้จากหนังสือราชการผ่านหน่วยงานหรือสถาบันที่ได้รับทุนวิจัยรวมถึงตัวแทนหน่วยบริหารและจัดการกองทุน (PMU) ซึ่งเป็นเครือข่ายของ สกสว.

ในเรื่องข่าวสารที่เปิดรับของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย จากผลการวิจัยที่กล่าวว่า ประเภทของข่าวสารที่เปิดรับสูงที่สุด 3 อันดับแรกตามลำดับ ได้แก่ (1) การให้ความรู้ทั่วไป (2) การจัดสรรทุนวิจัย และ (3) การเผยแพร่ผลงานวิจัย และการถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงผลการวิจัยประเภทของข่าวสารที่เปิดรับต่ำที่สุด 3 อันดับแรกตามลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ (1) ความร่วมมือและการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) (2) การดำเนินงานขององค์กร และ (3) ความสำเร็จและรางวัล จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีการเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับสารเอง ข้อมูลข่าวสารใดที่ไม่สามารถตอบสนองประโยชน์ของผู้รับสารได้ก็ไม่เป็นที่สนใจ นั้นสอดคล้องกับ Klapper (1960) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการเลือกรับข่าวสาร เปรียบเหมือนเครื่องกรองข่าวสารในการรับรู้ของมนุษย์ 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การเปิดรับหรือการเลือกใช้ (2) การเลือกให้ความสนใจ (3) การเลือกรับรู้และตีความหมาย และ (4) การเลือกจดจำ ซึ่งกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายอาจมีการเลือกเปิดรับ เลือกให้ความสนใจ เลือกรับรู้และเลือกจดจำที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในวิชาการวิชาชีพ และผลประโยชน์ของทุนวิจัยที่เผยแพร่สู่สาธารณะ รวมถึงเนื้อหาข่าวสารที่เปิดรับต่ำที่สุด คือ เนื้อหาเรื่องความร่วมมือและการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ นั้นเข้าใจได้ว่า ผู้รับสารไม่เห็นว่าการที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องของตนหรือองค์กรของตนจะมีประโยชน์ต่อตนและองค์กร นอกเสียจากผู้รับสารคนนั้นจะเป็นเนื้อหาในข่าวสารหรือองค์กรมีส่วนเกี่ยวข้องในเนื้อหาข่าวสาร

อย่างไรก็ตาม ลำดับของจำนวนร้อยละของข่าวสารที่เปิดรับสูงสุดไปจนถึงจำนวนร้อยละของข่าวสารที่เปิดรับต่ำสุดไม่ได้ห่างกันมาก นั้นหมายความว่าผู้รับสารที่เป็นกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายยังให้ความสนใจข่าวสารของ สกสว. และระบบ ววน. ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า การดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารรูปแบบการประชาสัมพันธ์นโยบายและการดำเนินการของ สกสว. และระบบ ววน. ยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการต่อไป เพื่อให้ผู้รับสารกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กร และเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ตามวัตถุประสงค์ของหลักประชาสัมพันธ์ตามแนวคิดของ Black (1975) ที่กล่าวไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ เพื่อสร้างความนิยม เพื่อปกป้องและรักษาชื่อเสียง รวมถึงเพื่อรักษาความสัมพันธ์ภายในองค์กร

จากผลการวิจัยและการวิเคราะห์ผลการวิจัยที่กล่าวข้างต้น สามารถวิเคราะห์การประเมินปัจจัยนำเข้าของ Macnamara (2002) ที่ใช้กับแผนการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. กล่าวคือ ข้อมูลหรือสิ่งที่ถูกนำมาใช้ในกระบวนการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายของ สกสว. คือ กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายนั้น มีปัจจัยนำเข้าที่มีศักยภาพสังเกตได้จากผลการวิจัยประเด็นการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และ ประเด็นประเภทของข่าวสารของ สกสว. มีจำนวนเกินร้อยละ 60 เกือบทั้งหมด (กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเปิดรับสื่อทั่วไปร้อยละ 59.3 ซึ่งถือว่าใกล้เคียง) จาก การวิเคราะห์นี้ มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยของอริชัย อรรถอุดม และคณะ (2558) ที่ศึกษาการสื่อสารแบรนด์ สกสว. (ชื่อเดิมของ สกสว.) ที่พบว่า แบรนด์ สกสว. มีสุขภาพของแบรนด์ในระดับดีทุกด้าน โดยด้านที่มีสุขภาพดีมากที่สุดสองอันดับแรก ได้แก่ ด้านคุณค่าของตัวองค์กร และด้านภาพลักษณ์ รองลงมา คือ ด้านช่องทางการสื่อสาร และ ด้านชื่อเสียง โดยสี่ด้านที่เสนอนี้เป็นกระจกสะท้อนการดำเนินการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และระบบ ววน.

5.2.2 การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ในภาพรวมร้อยละ 78.1 โดยมีการรับรู้ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงาน ด้านผลการดำเนินงาน และด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ตามลำดับ ในรายละเอียดของการรับรู้โดยเริ่มจากด้านที่สูงที่สุด คือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบายรับรู้ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจ (ร้อยละ 79.5) โดยรับรู้พันธกิจด้านการจัดทำนโยบายและแผนเพื่อบริหารงบประมาณให้ทุนวิจัยแก่หน่วยงานและสถาบันการศึกษา ทั้งนี้ สกสว. มีพันธกิจต้องจัดสรรงบประมาณวิจัย บริหารกองทุนส่งเสริม ววน. ขับเคลื่อนกระบวนการและสนับสนุนให้หน่วยงาน สถาบันการศึกษา องค์กรธุรกิจ ที่เป็นเครือข่ายเป็นหน่วย PMU และเครือข่ายภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตงานวิจัยทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ จึงเป็นไปตามงานวิจัยของสิทธิเดช พงศ์กิจวรสิน และคณะ (2565) ที่ศึกษาเรื่องแนวคิดและรูปแบบการจัดสรรงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) โดยเสนอว่าประเทศไทยควรจัดสรรงบประมาณการวิจัยของภาครัฐเพิ่มขึ้น เนื่องจากในปัจจุบัน (บริบทปี พ.ศ. 2565) งบประมาณวิจัยรวมของประเทศยังต่ำกว่าประเทศอื่น ๆ ค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม พันธกิจของ สกสว. ในการจัดสรรงบประมาณวิจัยให้กับองค์กรต่าง ๆ ที่เสนอโครงการเพื่อขอให้ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. จัดสรรทุนวิจัยให้ จึงเป็นความท้าทายของ สกสว. ที่จะต้องบริหารจัดการงบประมาณการวิจัยที่ได้รับจากรัฐบาลและจัดสรรงบประมาณวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำนึงงบประมาณ และนำโครงการวิจัยที่สำเร็จสมบูรณ์มาต่อยอดเพื่อพัฒนาประเทศต่อไปข้างหน้าได้

นอกจากนั้นแล้ว ผู้กำหนดนโยบายยังสะท้อนวิธีการทำงานตามพันธกิจของ สกสว. ที่มีต่อเครือข่ายพันธมิตรและผู้รับทุน คือ มีลักษณะที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันได้ดีเพราะมีวิธีการทำงานแบบ Top down และ Bottom up สะท้อนให้เห็นว่า สกสว. มีความพยายามในการสื่อสารในหลากหลายบทบาท เนื่องจาก สกสว. รับรู้ว่า สกสว. เป็นหน่วยงานตัวกลางที่ต้องบริหารงบประมาณวิจัยของประเทศ จัดสรรงบประมาณวิจัยให้กับองค์กร

เครือข่ายและหน่วย PMU โดยมีการสื่อสารแบบ Top down และ Bottom Up ไปยังเครือข่ายพันธมิตร หน่วย PMU หน่วยงานที่ทำงานร่วมกับ สกสว. รวมถึง คณะกรรมการตรวจสอบในรัฐสภาตำแหน่งต่าง ๆ ที่กำกับดูแล สกสว.

ลำดับต่อมา คือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบายรับรู้ สกสว. และระบบ ววน. เกี่ยวกับการบริหารงาน (ร้อยละ 79.3) โดยมองว่า สกสว. มีความโปร่งใสในแง่ของการบริหารงบประมาณและการบริหารองค์กรและการบริหารความร่วมมือกับหน่วยงานพันธมิตร รวมถึงรับรู้ว่าการบริหารงบประมาณของ ววน. มีการจัดสรรที่เน้นให้งบประมาณงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ ส่วนงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ควรนำมากำหนดเป็นนโยบายด้วยเพราะมี Impact ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตไม่แพ้กัน การรับรู้นี้สะท้อนให้เห็นว่า สกสว. เน้นการมอบทุนโครงการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ การทดลอง การสร้างนวัตกรรม หรือการวิจัยกระบวนการผลิตที่เป็นรูปธรรม เนื่องจากโครงการวิจัยที่กล่าวข้างต้นสามารถชี้วัดด้านการประเมินได้ อย่างไรก็ตาม การวิจัยด้านสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ วัฒนธรรม การอนุรักษ์ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและ สกสว. ยังมองว่ามีความเป็นไปได้ในการโครงการวิจัยด้านสังคมศาสตร์จำพวกที่กล่าวมา ดังนั้นสามารถวิเคราะห์ได้ว่า คณะกรรมการของ สกสว. และระบบ ววน. มองเห็นถึงการรับรู้ที่สะท้อนเห็นองค์กรเองว่า อะไรสิ่งใดที่เป็นช่องว่างของการบริหารงานและการจัดสรรงบประมาณของ สกสว. และระบบ ววน.

นอกจากนั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายรับรู้ สกสว. และระบบ ววน. เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน (ร้อยละ 78.3) โดยมองว่า สกสว. และระบบ ววน. เป็นองค์กรที่มีส่วนสำคัญขับเคลื่อนงานวิจัยในประเทศ เป็นองค์กรที่มีศักยภาพ มีความพร้อมและดำเนินงานโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน รวมถึงการสนับสนุนให้เกิดการวิจัยในหลากหลายมิติ อย่างไรก็ตาม สกสว. เองรับรู้ว่าการดำเนินงานยังขาดศักยภาพในด้านต่าง ๆ ซึ่งผู้กำหนดนโยบายได้วิเคราะห์ว่า แผนนโยบายยุทธศาสตร์ของ สกสว. จำเป็นต้องมีประเด็นการดำเนินงานเพื่อหวังผลในเรื่องต่อไปนี้

- (1) ยุทธศาสตร์และการส่งเสริมการวิจัยลักษณะการบูรณาการของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม
- (2) ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ วัฒนธรรม การอนุรักษ์ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น และ
- (3) ยุทธศาสตร์เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

จากผลการวิจัยทำให้วิเคราะห์ได้ว่า การที่ผู้กำหนดนโยบายได้รับรู้ผลการดำเนินงานของ สกสว. และระบบ ววน. นั้นต้องได้รับการรับรู้ในรูปแบบต่าง ๆ จากการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. ตามลำดับ ได้แก่ การเปิดรับสื่อทั่วไป การเปิดรับสื่อกิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. สื่อของหน่วยงานอื่น และสื่อของ สกสว. เอง การเปิดรับสื่อของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับผลการดำเนินงานนั้นมีข้อสังเกตคือ ผู้กำหนดนโยบายรับรู้ผลการดำเนินงานจากสื่อทั่วไปเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 63.7) แต่รับรู้ผลการดำเนินงานจากสื่อของ สกสว. เป็นอันดับสุดท้าย (ร้อยละ 59.4) วิเคราะห์ได้ว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายอาจให้ความสนใจสื่อทั่วไปมากกว่าสื่อขององค์กร รวมถึงอาจเลือกรับรู้ตามที่กลุ่มผู้กำหนดนโยบายต้องการ ซึ่งอ้างอิงจากแนวคิดของ Klapper (1960) ที่กล่าวว่าใน

กระบวนการรับข่าวสารจะมีการเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) โดยเลือกเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติ ความคิดเห็น และความสนใจของตนเอง รวมถึงการเลือกรับรู้และการตีความหมาย (Selective Perception) โดยเลือกรับรู้และตีความในข่าวสารที่ตนให้ความสนใจและตามความต้องการของตนเอง ผู้กำหนดนโยบายอาจให้ความสนใจสื่อทั่วไปที่เปิดรับในชีวิตประจำวันมากกว่าสื่อขององค์กรเอง เนื่องจากความถี่ของสื่อที่เผยแพร่ออกมา ประกอบกับการรับรู้เป็นประจำของกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย ทำให้รับรู้สื่อทั่วไปมากกว่าสื่อขององค์กรที่ความถี่ในการเผยแพร่ออกมาน้อยจึงรับรู้ได้น้อย อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้กำหนดนโยบายจำเป็นต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากองค์กรอยู่แล้ว ผ่านทางสื่อขององค์กรที่เผยแพร่ตามเวลาที่กำหนดแน่นอน เช่น รายงานประจำปี หนังสือราชการ เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ รวมถึง กิจกรรมของ สกสว. เช่น นิทรรศการหรือการนำเสนอผลงานการวิจัย นั้นเพื่อตรวจสอบและวางแผนด้านการสื่อสารของ สกสว.

ลำดับท้ายในการรับรู้ของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายที่มีต่อ สกสว. และ ระบบ ววน. ได้แก่ การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ (ร้อยละ 75.3) โดยผู้กำหนดนโยบายรับรู้ความเป็นมาและวัตถุประสงค์การจัดตั้ง สกสว. เป็นอย่างดี รับรู้ตรงกันว่า สกสว. ถูกปรับเปลี่ยนจาก สกสว. เน้นทางด้านกำหนดยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ มีวัตถุประสงค์การทำงานที่ชัดเจนคือสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนงานวิจัยและการสร้างนวัตกรรมในประเทศ และเป็นองค์กรอิสระที่จัดทำนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรม จากการรับรู้ที่เกิดขึ้นทำให้วิเคราะห์ได้ว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีความเข้าใจเรื่องความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของ สกสว. และระบบ ววน. อยู่แล้ว แต่อาจมีวัตถุประสงค์บางอย่างที่กลุ่มผู้กำหนดนโยบายไม่สามารถเข้าถึงแนวทางหรือการปฏิบัติได้ อาจเป็นไปได้ว่าความรู้และความสามารถของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีความแตกต่างกันด้านความรู้ความสามารถ จึงมีความรับรู้ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของพัชนี เขยจรรยาเมตตา กฤตวิทย์ และถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2534) ที่กล่าวว่า โดยทั่วไปการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือตั้งใจ และมักเกิดจากประสบการณ์และการสัมผัสทางสังคม ดังนั้น การรับรู้ที่แตกต่างกันเกิดจากอิทธิพลหรือตัวกรอง (Filter) บางอย่าง เช่น ประสบการณ์เดิม กับ กรอบอ้างอิง ได้แก่ ประสบการณ์ปฏิบัติหน้าที่ หรือ ความรู้ความสามารถของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายที่มีความแตกต่างกัน

การรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายอีกกลุ่มหนึ่ง คือ การรับรู้ของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายที่มีต่อ สกสว. และ ระบบ ววน. ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ในภาพรวมร้อยละ 77.2 โดยมีการรับรู้ด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์สูงสุด รองลงมาคือ ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจ ด้านผลการดำเนินงาน และด้านการบริหารงานตามลำดับ ในรายละเอียดของการรับรู้โดยเริ่มจากด้านที่สูงที่สุด คือ กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้ด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์สูงสุด (ร้อยละ 77.6) โดยรับรู้ว่าเป็น สกสว. และระบบ ววน. ในด้านเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและจัดสรรทุน โดย สกสว. ปรับมาจาก สกสว. เดิม เป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายและแผนด้านการวิจัย และส่งเสริมให้งานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจเพื่อตอบโจทย์ประเทศ

ดังนั้น จากการรับรู้ของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายในความเป็นมาและวัตถุประสงค์ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า สาธารณชนเป้าหมายมีความเข้าใจความเป็นมาและวัตถุประสงค์ขององค์กรแต่ดั้งเดิม ตั้งแต่ สกว. ก่อนจะเปลี่ยนมาเป็น สกสว. แสดงว่ากลุ่มสาธารณชนเป้าหมายที่เข้าถึงสื่อ รับรู้ และเข้าใจวัตถุประสงค์ขององค์กร เป็นกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายที่ผูกพัน รู้จัก และมีประสบการณ์กับองค์กรเดิม คือ สกว. อยู่แล้ว เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงองค์กรจากเดิม คือ สกว. เป็น สกสว. ทำให้สาธารณชนเป้าหมายกลุ่มเดิมยังคงเข้าใจเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อให้กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายได้ประโยชน์เหมือนกับที่ได้ประโยชน์จากชื่อองค์กรเดิม นั่นคือ ประโยชน์ต่อกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายด้านการวิจัย จากการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอริชัย อรรถอุดม และคณะ (2558) ที่พบว่า แบรินด์ สกว. มีสุขภาพของแบรินด์ในระดับดีทุกด้าน โดยด้านที่มีสุขภาพของแบรินด์ดีมากที่สุดสองด้านแรก ได้แก่ ด้านคุณค่าของตัวองค์กร และด้านภาพลักษณ์ รองลงมา คือ ด้านช่องทางการสื่อสาร ด้านนักวิจัย ด้านชื่อเสียง และด้านการมองเห็น ตามลำดับ นั้นแสดงว่า ก่อนที่องค์กรจะเปลี่ยนชื่อเป็น สกสว. นั้น ภาพลักษณ์ขององค์กรนี้มีภาพลักษณ์ที่ดีมากอยู่แล้ว นั้นทำให้กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีความเข้าใจในความเป็นมาและวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายยังมีความเชื่อมั่นในองค์กรเช่นเดิม แม้จะเปลี่ยนชื่อองค์กร ปรับโครงสร้างองค์กร หรือ แม้แต่ปรับนโยบายและการบริหารงานซึ่งเป็นไปในแนวทางที่ราบรื่นและสะดวกยิ่งขึ้น

ลำดับต่อมา คือ กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้ สกสว. และระบบ ววน. เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ (ร้อยละ 77.2) โดยรับรู้ว่ สกสว. มีพันธกิจด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยทำงานภายใต้นโยบายกองทุนส่งเสริม ววน. ส่งเสริมการวิจัยแบบมีเครือข่ายอย่างหน่วย PMU ซึ่งรับงบประมาณมาจัดสรรต่ออีกที โดย พันธกิจของ สกสว. คือส่งเสริม ขับเคลื่อนให้เกิดงานวิจัย นวัตกรรม ที่นำมาพัฒนาประเทศ วิเคราะห์ได้ว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีความเข้าใจต่อ สกสว. และระบบ ววน. ว่าเป็นองค์กรที่พิจารณาองงบประมาณการวิจัยในประเด็นสำคัญเพื่อพัฒนาประเทศ หากกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายต้องการขอทุนการวิจัยจะต้องเข้าหา สกสว. เพื่อขอคำปรึกษาและดูเงื่อนไขว่า หากต้องการขอทุนกับ สกสว. และระบบ ววน. ต้องมีเงื่อนไขอะไรบ้าง นั้นหมายความว่า สกสว. และระบบ ววน. มีภาพลักษณ์ขององค์กรที่ดีในการให้ทุนวิจัย เป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ตามแนวคิดของ Black (1975) ที่ สกสว. ดำเนินการเพื่อสร้างความนิยมและรักษาชื่อเสียงขององค์กร

นอกจากนั้น กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้ สกสว. และระบบ ววน. เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน (ร้อยละ 77.0) โดยสาธารณชนเป้าหมายเห็นตรงกันว่า มีผลการดำเนินงานน่าพอใจ แม้ว่าภาพรวมเชิงนโยบายจะมีหลายประเด็นที่ต้องขับเคลื่อนให้เกิดขึ้น และต้องสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานเครือข่าย หรือผู้ได้รับทุน และผู้ที่จะขอทุน ด้วยแต่ผลการดำเนินงานที่ผ่านได้สะท้อนให้เห็นว่า มีการทำงานร่วมกันได้เป็นที่น่าพอใจ

ก่อบรบกับการรับรู้ของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายต่อ สกสว. และระบบ ววน. ลำดับท้ายคือ การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน (ร้อยละ 76.8) โดยสาธารณชนเป้าหมายเห็นว่า การบริหารงบประมาณ เพื่อจัดสรรทุนวิจัยให้กับหน่วยงานตามระบบ ววน. มีการทำงานตามแผนที่ชัดเจน จึงทำให้มีขอบเขตของงานที่ชัดเจน ผู้ได้รับทุนสามารถ

ทำงานตามแผนและตัวชี้วัดที่ สกสว. กำหนด นอกจากนี้ สาธารณชนเป้าหมายเห็นตรงกันว่า มีผลการดำเนินงานน่าพอใจ แม้ว่าภาพรวมเชิงนโยบายจะมีหลายประเด็นที่ต้องขับเคลื่อนให้เกิดขึ้น และต้องสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานเครือข่าย หรือผู้ได้รับทุน และผู้ที่จะขอทุน ด้วยแต่ผลการดำเนินงานที่ผ่านได้สะท้อนให้เห็นว่า มีการทำงานร่วมกันได้เป็นที่น่าพอใจ

ดังนั้นจึงสะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีความไว้วางใจในการยื่นขอขบประมาณการวิจัยกับ สกสว. และระบบ ววน. เนื่องจากกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายได้เข้าใจกระบวนการทำงานขององค์กร สอดคล้องกับลักษณะความคาดหวังของผู้บริโภคตามแนวคิดของ Shiffman and Kanuk (2000) (อ้างถึงใน รุจิพัชร เรื่องธารีพงศ์, 2549)

ในเรื่องการรับรู้ของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายในประเด็นการรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ในประเด็นที่รับรู้สูงสุด คือ สกสว. ดำเนินภารกิจเพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานโยบายสาธารณะและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งพัฒนานโยบายและจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนหน่วยงานในรูปของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) (ร้อยละ 79.3) จากประเด็นนี้เองสะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้ภาพลักษณ์ที่ดีของ สกสว. และระบบ ววน. ตามผลการวิจัยส่วนที่กล่าวว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายรับรู้ด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์สูงสุด ในทางตรงกันข้าม ประเด็นที่รับรู้ต่ำที่สุด คือ การพัฒนาแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่เอื้อให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ 74.2) นั่นสะท้อนให้เห็นว่า สกสว. และระบบ ววน. อาจยังไม่มีแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่แน่ชัดในการเอื้ออำนวยให้กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเห็นว่า การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์จะมีกลไกหรือมาตรการอย่างไร ดังนั้น การทำให้กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายได้เข้าใจในแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่แน่ชัดในการเอื้ออำนวยให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มนี้รับรู้มากขึ้น เพื่อสร้างการรับรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้วย

เมื่อพิจารณาการรับรู้ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย ทั้ง 4 ด้านแล้ว จึงวิเคราะห์ได้ว่า การรับรู้ของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายและกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายอยู่ในระดับที่สูงทั้งสองกลุ่ม แต่ให้ความสำคัญแต่ละด้านไม่เท่ากันและไม่เหมือนกัน นั่นสะท้อนให้เห็นว่า การรับรู้ สกสว. และระบบ ววน. ของแต่ละกลุ่มนั้นให้ความสำคัญที่แตกต่างกัน และอยู่ในมุมมองของผู้รับสารที่มีบทบาทที่แตกต่างกัน โดยสามารถอธิบายได้กับแนวคิดของพัชนี เขยจรรยา เมตตา กฤตวิทย์ และถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2534) ที่กล่าวว่า การรับรู้เกิดจากประสบการณ์ การสั่งสมทางสังคม และแต่ละคนมีความสนใจและการรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวแตกต่างกัน เมื่อได้รับสารเดียวกันผู้รับสารสองคนอาจให้ความสนใจและการรับรู้สารเดียวกันต่างกัน โดยทั่วไปการรับรู้ที่แตกต่างกันเกิดจากอิทธิพลหรือตัวกรอง (Filter) ได้แก่ แรงผลักดันหรือแรงจูงใจ ประสบการณ์เดิม กรอบอ้างอิง สภาพแวดล้อม และสภาวะจิตใจและอารมณ์ ซึ่งในข้อหลังคือสภาวะจิตใจและอารมณ์นั้น อาจไม่ได้เป็นอิทธิพลที่ไม่มี การรับรู้ใน สกสว. และระบบ ววน. เนื่องจากการรับรู้องค์การจัดสรรงบประมาณทุนวิจัย อาจไม่ควรใช้เรื่องอารมณ์และความรู้สึกมา กำหนดการรับรู้ จึงใช้เหตุผล ความรู้และประสบการณ์มารับรู้ สกสว. และระบบ ววน. มากกว่า

ทั้งนี้ การรับรู้ใน สกสว. และระบบ ววน. ของทั้งสองกลุ่มนั้น มีปัจจัยภายในเป็นตัวเสริมให้เกิดการรับรู้ตามที่ Aaker (1996) ได้กล่าวไว้ นั่นคือ ความรู้ในการทำวิจัยและประสบการณ์จากการสื่อสารของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายที่ได้รับรู้ว่าหากต้องการหาทุนวิจัยควรเข้าหองค์กรใดเพื่อให้ความช่วยเหลือ ส่งกลุ่มผู้กำหนดนโยบายนั้นได้รับรู้ว่าตนเองมีบทบาทในการสร้างพันธกิจ วิสัยทัศน์ การดำเนินกิจการให้เกิดการวิจัยเพื่อให้เกิดการวิจัยเป็นเครื่องมือพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศ ดังนั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายจึงใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีในการรับรู้บทบาทและหน้าที่เพื่อขับเคลื่อน สกสว. และระบบ ววน. ให้ดำเนินภารกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง รวมถึงยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชนี เขยจรรยา (2565) ที่เคยสำรวจการรับรู้และทัศนคติต่อการขับเคลื่อนนโยบาย และกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ซึ่งพบว่า ระดับการรับรู้ และตระหนักในความสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ของระบบ ววน. กองทุนส่งเสริม ววน. ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มมีการรับรู้ “สูง”

5.2.3 ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ผลการวิจัยในกลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ในภาพรวม ร้อยละ 74.0 การวิเคราะห์เริ่มจากด้านที่สูงที่สุดไปยังด้านที่ต่ำที่สุดตามลำดับ เริ่มต้นจาก กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีความเชื่อมั่นในด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 76.2) กล่าวคือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเห็นว่า สกสว. เป็นหน่วยงานส่งเสริมการวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ครอบคลุมทุกภาคส่วน บทบาทของ สกสว. ที่เป็นอยู่นั้นมาถูกทาง โดยเฉพาะนโยบายเรื่องการยกระดับศักยภาพของผู้วิจัย สนับสนุนให้เกิดการวิจัยที่สามารถสร้างและขยายเครือข่ายการวิจัยทั้งนักวิจัย/นักวิชาการอิสระ นักวิจัย/นักวิชาการมหาวิทยาลัย ผู้นำ/ชาวบ้านที่เป็นชุมชนในพื้นที่ ทำงานร่วมกันในลักษณะเดินไปด้วยกัน โดยมีนักวิจัยหรือหัวหน้าโครงการทำหน้าที่เป็นทั้งนักวิจัยและผู้เชื่อมความรู้เชื่อมการทำงานจากบุคคลกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เกิดการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ส่งผลให้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยเกิดประโยชน์กับหลายภาคส่วน เช่น เป็นประโยชน์ต่อคนในพื้นที่โดยตรง นักวิจัยได้ข้อมูลรอบด้านตามที่ต้องการเพราะดึงเจ้าของพื้นที่มาทำวิจัยด้วย และยังเพิ่มเติมว่าเชื่อมั่นวิธีการทำงานของ สกสว. ที่ให้ความสำคัญกับการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยใช้และพัฒนาศักยภาพของคนในองค์กรอย่างเต็มที่ เพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงเครือข่ายนักวิจัยจากภาคส่วนต่าง ๆ ให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น จากผลการวิจัยนี้กล่าวได้ว่า สกสว. มีความเชื่อมั่นว่าผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ได้ของงบประมาณจาก สกสว. และระบบ ววน. จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้อย่างแน่นอน ซึ่งนั่นอธิบายได้จากแนวคิดของ Liljander (1995) ที่จำแนกระดับความเชื่อมั่นซึ่งเข้ากันได้แก่ ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานของผลประโยชน์ โดยการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ได้ขอทุนวิจัยจาก สกสว. และระบบ ววน. ไปเผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาสังคมและประเทศ

ลำดับถัดมา คือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีความเชื่อมั่นในด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 75.0) กล่าวคือ กำหนดนโยบายเชื่อมั่นวิธีการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของ สกสว. และการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน. จากการทำมีวิธีการสื่อสารงานวิจัยที่ได้รับทุนให้กลุ่มเป้าหมายเห็น

ความเชื่อมโยงของงานวิจัยแต่ละโครงการชัดเจนเป็นกลุ่มก้อน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะสร้าง การรับรู้ที่มีต่องานวิจัยในแต่ละโครงการผ่านสื่อมวลชน ในการนำเสนองานวิจัยผ่านสื่อมวลชน มีการปรับภาษาและ สะท้อนผลการวิจัยให้เข้าใจง่าย น่าสนใจ จัดกลุ่มงานวิจัยตามประเด็นปัญหา หัวข้อวิจัย นอกจากนี้ ยังมีการสื่อสาร ผลงานของนักวิจัยโดยใช้สื่อบุคคล จากผลการวิจัยนี้ สกสว. พยายามใช้เครื่องมือในการดำเนินการสื่อสารและการ ประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมายครบทุกเครื่องมือ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อมวลชน สื่อออนไลน์ สื่อกิจกรรม และสื่อ เฉพาะกิจ ซึ่ง สกสว. เชื่อมั่นว่า เครื่องมือต่าง ๆ เหล่านี้จะสร้างการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการใช้เครื่องมือเพื่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และระบบ ววน. แล้ว จำเป็นต้องมีการวางแผนประชาสัมพันธ์ตามที่ Cutlip, Center & Broom (2006) ได้กล่าวไว้ 4 ขั้นตอน คือ การสำรวจปัญหา การวางแผนและกำหนดกิจกรรม การปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ และ การประเมินผล การประชาสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. ทำให้กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเชื่อมั่นตาม ความคิดของ Stern (1997 อ้างถึงใน วรารัตน์ สันติวงษ์, 2549) ว่า เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นต้องมีการสื่อสาร (Communication)

กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีความเชื่อมั่นในด้านความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. (ร้อยละ 74.3) กล่าวคือ ผู้กำหนดนโยบายแสดงความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานขับเคลื่อนระบบ ววน. ของ สกสว. ว่า สำเร็จได้เพราะเป็นหน่วยงานที่ทำประโยชน์เพื่อชาติและเป็นที่ยอมรับของบุคลากรที่มีคุณภาพ รวมถึง การขับเคลื่อนงาน ตามยุทธศาสตร์ของ สกสว. ที่ผ่านมาสามารถสร้างความไว้วางใจจากเครือข่ายและพันธมิตรได้เนื่องจาก สกสว. ดำเนินงานขับเคลื่อนระบบ ววน. กับหน่วยงานบริหารอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี นั้นวิเคราะห์ได้ว่า ผู้กำหนดนโยบายมี ความเชื่อมั่นแบบที่ Zucker (1986) ได้กล่าวว่าเป็นความเชื่อมั่นทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานของ กระบวนการ ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานของบุคคล และ ความเชื่อมั่นบนพื้นฐานของสถาบัน รวมถึงเป็นลักษณะของ ความเชื่อมั่นในระบบ ตามที่ Luhmann (1979) ได้กล่าวไว้

นอกจากนั้น กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีความเชื่อมั่นในด้านการบริหารงบประมาณ (ร้อยละ 73.0) กล่าวคือ ผู้กำหนดนโยบายเชื่อมั่นว่า การเปลี่ยนบทบาทจาก สกสว. เป็น สกสว. จะทำให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้การทำวิจัยของประเทศเป็นระบบมากขึ้น และสามารถขับเคลื่อนงานวิจัยและนวัตกรรมของประเทศใน แต่ละด้านให้เกิดประสิทธิภาพและผลลัพธ์ตามนโยบายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่มีหน่วย PMU ในระบบ ววน. ขึ้นมายิ่งมั่นใจได้ว่าการจัดสรรงบประมาณจะเกิดประสิทธิภาพได้ดีขึ้นเพราะมีลักษณะการดำเนินงานที่เป็นทั้ง Top-Down คือ สกสว. จัดสรรงบประมาณให้แต่ละหน่วยงานที่อยู่ในหน่วย PMU และ Bottom-Up คือหน่วยงานสามารถ เสนอโครงการเพื่อขอทุนทำวิจัยตามพันธกิจได้เช่นกัน รวมถึง การบริหารงานของ สกสว. สามารถกำกับดูแลการใช้ งบประมาณเพื่อการวิจัยของสถาบันการศึกษาได้ดีกว่าในอดีต การดำเนินงานของ สกสว. ที่ผ่านมาสร้างความเชื่อมั่น ให้กับผู้กำหนดนโยบายเรื่องการกำกับดูแลการใช้งบประมาณของสถาบันการศึกษาให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด นั้นแสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีความเชื่อมั่นว่าการบริหารงบประมาณทุนวิจัยจะมีการขับเคลื่อนไปยัง

หน่วยวิจัยย่อยอย่างครอบคลุม ทั้งถึง และโปร่งใส มีการกำกับและติดตามการใช้ทุนวิจัยและเปิดโอกาสให้มีการเสนอโครงการวิจัยเพื่อของทุนวิจัยได้เช่นกัน สอดคล้องกับ Luhmann (1979) ที่กล่าวว่าเป็นลักษณะของความเชื่อมั่นในระบบ

ลำดับสุดท้าย คือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีความเชื่อมั่นในด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ๆ (ร้อยละ 71.3) ขณะเดียวกัน ผู้กำหนดนโยบายบางส่วนเห็นว่า ควรดำเนินงานด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น กล่าวคือ สกสว. เป็นหน่วยงานที่ควรสร้างความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น เพื่อขยายแหล่งทุน โดยเฉพาะกับภาคเอกชนที่มีความต้องการพันธมิตรร่วมธุรกิจหรือต้องการนำการวิจัยไปใช้เพื่อต่อยอดสำหรับพัฒนาเชิงพาณิชย์และพัฒนาชุมชนที่ประสบปัญหาในประเทศได้ด้วย นั่นวิเคราะห์ได้ว่า สกสว. อาจยังไม่มีเครือข่ายพันธมิตรที่จะดำเนินการด้านแหล่งทุนวิจัยหรือการดำเนินการใด ๆ ทั้งนี้ ผลการวิจัยที่กล่าวว่าคุณกำหนดนโยบายมีความเชื่อมั่นในความร่วมมือกับพันธมิตรและแหล่งทุน เป็นความพร้อมที่ สกสว. และระบบ ววน. จะต้องนำพาพันธมิตร แหล่งทุน หรือผู้สนับสนุนมาอยู่ในระบบของแผนงานหรือการดำเนินงานของ สกสว. และระบบ ววน. ให้ได้

จากผลการวิจัยในกลุ่มสาธารณสุขเป้าหมายมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ในภาพรวม ร้อยละ 71.6 การวิเคราะห์เริ่มจากด้านที่สูงที่สุดไปยังด้านที่ต่ำที่สุดตามลำดับ เริ่มต้นจาก กลุ่มสาธารณสุขเป้าหมายมีความเชื่อมั่นในด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 73.7) กล่าวคือ สกสว. ใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและมีความต่อเนื่อง ทั้งสื่อสังคมออนไลน์ สื่อบุคคล รวมถึงการจัดกิจกรรมพิเศษ สอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องการเปิดรับสื่อและการเข้าร่วมกิจกรรมของ สกสว. และระบบ ววน. โดยมีทั้งการใช้สื่อดั้งเดิมมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือ และมีการจัดกิจกรรมการสื่อสารที่ สกสว. จัดขึ้น ทำให้กลุ่มสาธารณสุขเป้าหมายมีความเชื่อมั่นจากเครื่องมือการสื่อสารของ สกสว. ที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม กลุ่มสาธารณสุขเป้าหมายเห็นช่องว่างของการสื่อสารที่ สกสว. น่าจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ในหลาย ๆ วิธี และน่าจะมีวิธีดำเนินการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับยุคสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย จากที่กล่าวมา วิเคราะห์ได้อีกว่า ผู้บริหารและผู้บริหารของ สกสว. อาจยังไม่ชำนาญด้านการใช้เครื่องมือและการคิดค้นเนื้อหาสาระเพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารของ สกสว. และระบบ ววน. ในรูปแบบใหม่ ๆ ตามสมัยและตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ลำดับต่อมา คือ กลุ่มสาธารณสุขเป้าหมายมีความเชื่อมั่นในด้านการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ 73.4) กล่าวคือ สาธารณชนเป้าหมายเห็นว่า สกสว. มีกลไกการดำเนินงานที่พยายามนำผลการวิจัยหรือนวัตกรรมที่เกิดจากการวิจัย รวมถึงนวัตกรรมที่ได้จากการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผน เห็นได้จากการทำงานร่วมกับหน่วย PMU โดยตั้งศักยภาพแต่ละ PMU ที่มีอยู่ เพื่อให้การใช้งบประมาณกับการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเกิดผลลัพธ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง นั่นวิเคราะห์ได้ว่า สาธารณชนเป้าหมายมีความเข้าใจว่ากลุ่มตัวเองเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้เกิดการนำผลการวิจัยและนวัตกรรมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง เพราะมาการทำงานร่วมกับหน่วยวิจัยย่อย PMU และงานวิจัยของ

นักวิจัยหรือนักประดิษฐ์นวัตกรรมนั้นจะต้องสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่ดีเพื่อให้ สกสว. ยอมรับและมีส่วนร่วมในการที่ สกสว. พิจารณางานวิจัยและนวัตกรรมเผยแพร่ต่อสาธารณชนและส่งเสริมในการใช้ประโยชน์งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและประเทศ สอดคล้องกับแนวคิดของ Stern Stern (1997 อ้างถึงใน วรารัตน์ สันติวงษ์, 2549) ที่กล่าวว่า การดูแลและการให้ กับ การให้ข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นลักษณะของความเชื่อมั่นลักษณะหนึ่งที่ต้องกระทำให้ความเชื่อมั่นกับกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีความเชื่อมั่นในด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น (ร้อยละ 71.1) กล่าวคือ สาธารณชนเป้าหมายเห็นว่า การดำเนินงานของ สกสว. เพื่อขับเคลื่อนระบบ ววน. และมีหน่วย PMU เป็นหน่วยย่อยเครือข่ายที่ทำงานร่วมกัน ดังนั้น การแสวงหาแหล่งทุนจากพันธมิตรที่มาจากภาคส่วนอื่นเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต้องมี เพื่อสนับสนุนและผลักดันให้ระบบ ววน. ขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายยังไม่พบว่า สกสว. ขับเคลื่อนแนวทางการสื่อสารหรือการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ความเชื่อมั่นและการยอมรับกับแหล่งทุนอื่น เพื่อร่วมทุนหรือดำเนินการวิจัยร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม นั้นวิเคราะห์ได้ว่า สาธารณชนเป้าหมายเห็นว่า สกสว. มีพันธมิตรเป็นหน่วยวิจัยย่อย PMU ซึ่งเป็นหน่วยที่ขอทุนกับกองทุนส่งเสริม ววน. แต่ยังไม่เห็นว่า สกสว. มีหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นพันธมิตรหรือเป็นแหล่งทุนเสริมให้กับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. เพื่อสร้างประโยชน์ทางสังคมและธุรกิจร่วมกัน กล่าวเพิ่มเติมคือ การแสวงหาพันธมิตรกับแหล่งทุนอื่น ๆ อาจต้องคำนึงถึงผลการวิจัยและสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมที่แหล่งทุนจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้น การร่วมทุนวิจัยกับพันธมิตรอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ ธุรกิจเอกชน หรือภาคประชาสังคม สกสว. จะได้ประโยชน์เป็นภาพลักษณ์ขององค์กรระดับชาติที่สนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาธุรกิจ สังคม และประเทศ

กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีความเชื่อมั่นในด้านทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. (ร้อยละ 70.6) กล่าวคือ กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเห็นว่า สกสว. มีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนดำเนินการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อใช้ประโยชน์ จากกรณีแนวคิดที่ชัดเจนในการกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมายตัวชี้วัด และมีผู้บริหาร บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยรับงบประมาณ นั้นทำให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Luhmann (1979) ที่เข้ากับแนวคิด 2 แบบ ได้แก่ ความเชื่อมั่นระหว่างบุคคล และ ความเชื่อมั่นในระบบ เพราะในกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายตัวรับรู้นโยบายและท่าทีของผู้บริหาร ฝ่ายปฏิบัติการ และระบบการดำเนินงาน การประสานงานและการประเมินของ สกสว. และระบบ ววน. เพื่อให้กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมั่นใจใน สกสว. และระบบ ววน. ในการดำเนินการอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และเชื่อถือได้

นอกจากนั้น กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีความเชื่อมั่นในการบริหารงบประมาณ (ร้อยละ 69.0) กล่าวคือ สาธารณชนเป้าหมายมีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณว่าการจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจน ภาพรวมของนโยบาย และการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนางานวิจัย และนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่นำไปใช้ประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้จริง นั้นหมายความว่า สกสว. และระบบ ววน. เป็นองค์กรและระบบของทุนวิจัยของภาครัฐ ดังนั้นจึงต้องสร้างนโยบายด้านการบริหารงบประมาณที่โปร่งใส สุจริตและเป็นธรรม อย่างไรก็ตาม เป็นสิ่งที่เข้าใจได้ว่าการบริหารงบประมาณนั้นมีความสัมพันธ์ต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ ความเชื่อมั่นของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายด้านนี้จึงมีระดับที่น้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม สาธารณชนยังเชื่อมั่นต่อการบริหารและจัดสรรงบประมาณซึ่งมีนโยบายที่ชัดเจน สอดคล้องกับความคิดของ Gillespie และ Mann (2004) ที่กล่าวว่าความเชื่อมั่นบนพื้นฐานพฤติกรรม เป็นความเชื่อมั่นของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายที่มีต่อ สกสว. และระบบ ววน. ในการเปิดเผยข้อมูลสู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เมื่อพิจารณาความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย ทั้ง 5 ด้านแล้ว จึงวิเคราะห์ได้ว่า ระดับความเชื่อมั่นในแต่ละเรื่องมีระดับความเชื่อมั่นที่ใกล้เคียงกัน แต่มีความแตกต่างในความเชื่อมั่น โดยกลุ่มผู้กำหนดนโยบายเชื่อมั่นมากที่สุดในการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ สะท้อนได้ว่า ผู้กำหนดนโยบายมั่นใจว่าผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยในระบบ ววน. สามารถใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาสังคมและประเทศได้ ขณะเดียวกัน กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเชื่อมั่นน้อยที่สุดในเรื่องความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น สะท้อนได้ว่า ผู้กำหนดนโยบายกังวลว่าแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นจะแสวงหาผลประโยชน์กับการวิจัยและนวัตกรรมอย่างไม่เสมอภาคและไม่เป็นธรรม ส่วนทางกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย เชื่อมั่นมากที่สุดในการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ สะท้อนได้ว่า สาธารณชนเป้าหมายมีความสนใจและต้องการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการจัดสรรงบประมาณของ สกสว. และระบบ ววน. เพื่อการขอทุนวิจัยและการประดิษฐ์นวัตกรรมอย่างแน่ชัด ขณะเดียวกัน กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเชื่อมั่นน้อยที่สุดในเรื่องการบริหารงบประมาณ สะท้อนได้ว่า สาธารณชนเป้าหมายกังวลว่าการบริหารงบประมาณอาจยังมีความสงสัยหากไม่ชี้แจงให้โปร่งใส รวมถึงการจัดสรรงบประมาณวิจัยให้กับกรวิจัยและการประดิษฐ์นวัตกรรมทางสายวิทยาศาสตร์ มากกว่าการจัดสรรงบประมาณวิจัยให้การวิจัยสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

นอกจากนี้ ประเด็นความเชื่อมั่นของกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย ที่มีต่อ สกสว. และระบบ ววน. มีประเด็นที่เชื่อมั่นสูงที่สุด ได้แก่ ประเด็นการสื่อสารและประชาสัมพันธ์สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต (ร้อยละ 75.9) สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีความเชื่อว่างานวิจัยและนวัตกรรมจะเป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนให้ประเทศเกิดการพัฒนาวิเคราะห์ได้ว่า งานวิจัยและนวัตกรรมจะเป็นฐาน (Base) ในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาวิจัยและสร้างนวัตกรรมในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเตรียมการให้เกิดการพัฒนาประเทศด้วยการวิจัยและนวัตกรรม ในทางตรงกันข้าม ประเด็นที่มีความเชื่อมั่นน้อยที่สุด ได้แก่ ประเด็นรูปแบบการจัดสรรงบประมาณเหมาะสม (ร้อยละ 68.1) สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีความกังวลในการจัดสรรงบประมาณของ สกสว. และระบบ ววน. ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เพราะการจัดสรรงบประมาณให้กับผู้วิจัยที่ผ่านมา มีการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการวิจัยและนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์มากกว่าด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ การจัดสรรงบประมาณใน

จำนวนที่เหมาะสมกับขนาดและระยะเวลาของงานวิจัย การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณวิจัยในแต่ละปีงบประมาณ รวมถึงการบริหารงานอย่างไม่โปร่งใสหรือมีการทุจริต วิเคราะห์ได้ว่า ถ้าผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหารมีการสื่อสารหรือการประชาสัมพันธ์ส่งข้อมูลข่าวสารไปยังกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจได้ จะทำให้สาธารณชนเป้าหมายมีความเชื่อมั่นใน สกสว. และระบบ ววน. ที่เพิ่มขึ้น

หากพิจารณาความเชื่อมั่นของกลุ่มผู้กำหนดนโยบายและกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายแล้ว จะเห็นว่าความเชื่อมั่นระหว่างทั้งสองกลุ่มนี้มีความแตกต่างกัน ซึ่งถือว่าเป็นปกติเนื่องจากทั้งสองกลุ่มมีสถานะที่แตกต่างกันอย่างใดก็ตาม กลุ่มผู้กำหนดนโยบายและกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีความเชื่อมั่นที่เกิดขึ้นตามแนวคิดของ Reina และ Reina (1999) ซึ่งมีด้วยกัน 3 รูปแบบดังนี้

1. ความเชื่อมั่นด้านศักยภาพ โดยทั้งสองกลุ่มมีความเชื่อมั่นในด้านศักยภาพของแต่ละฝ่ายซึ่งกันและกัน กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเชื่อมั่นในนโยบาย การบริหารและการดำเนินการ การจัดสรรงบประมาณของ สกสว. และระบบ ววน. ในขณะที่กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเชื่อมั่นในรูปแบบของการสื่อสาร การดำเนินงานตามนโยบายและการสร้างพันธมิตรเครือข่ายของ สกสว. และระบบ ววน. เพราะ สกสว. เอง เป็นองค์กรภาครัฐที่ผลักดันการจัดสรรทุนวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและประเทศ

2. ความเชื่อมั่นด้านการสื่อสาร กลุ่มผู้กำหนดนโยบายเชื่อมั่นในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และระบบ ววน. ในขณะที่กลุ่มสาธารณชนเป้าหมายเชื่อมั่นในรูปแบบการสื่อสารการประชาสัมพันธ์ ช่องทางการสื่อสารและสื่อประเภทต่าง ๆ ของ สกสว. และระบบ ววน.

3. ความเชื่อมั่นคำมั่นสัญญา ซึ่งข้อนี้มีความสำคัญ เพราะจะเป็นความเชื่อมั่นที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบายและกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายให้เกิดความเชื่อออกเชื่อใจกันผ่านกระบวนการจัดสรรงบประมาณวิจัยและการดำเนินการวิจัยของหน่วยวิจัยที่ได้ทุน

สรุปคือ ความเชื่อมั่นที่เกิดขึ้นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นมีลักษณะเหมือนสำนวน “น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า” กล่าวคือ ผู้กำหนดนโยบายจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยแก่ผู้ลงทุนสาธารณชนเป้าหมาย ส่วนสาธารณชนเป้าหมายดำเนินการวิจัยเพื่อบริหารทุนวิจัยและดำเนินการวิจัยให้เสร็จสิ้นเพื่อเผยแพร่และให้สาธารณชนกลุ่มอื่น ๆ ใ้ประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างการพัฒนาต่อสังคมและประเทศชาติตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของ สกสว. และระบบ ววน. เป็นไปตามลักษณะของความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน คือ ความเชื่อมั่นที่ทั้งสองฝ่ายมีให้ต่อกันตามแนวคิดของ Crotts และTurner (1999)

5.2.4 อิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ในส่วนของอิทธิพลของการเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม และการรับรู้ที่มีต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. จะเห็นว่าสื่อทั่วไป เช่น ข่าวหรือรายการในสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์และสื่ออินเทอร์เน็ต จะไม่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และ ระบบ ววน. เนื่องจากสื่อทั่วไปเป็นสื่อที่ประชาชนในระดับมวลชนเปิดรับสื่อและความต้องการข่าวสารของมวลชนเป็นไปแบบสะเปะสะปะ คือ มวลชนชนเปิดรับสื่อแตกต่างกันและมีความต้องการข่าวสารแตกต่างกัน สอดคล้องกับ Strömbäck และ Shehata (2010) ที่กล่าวว่า กลุ่มเป้าหมายจะเปิดรับสื่อเมื่อต้องการทราบข้อมูลที่ตนเองสนใจหรือมีความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งสื่อทั่วไปก็ตอบสนองความต้องการข่าวสารให้กับมวลชนทั่วไปที่หลากหลาย ไม่เฉพาะเจาะจงในข่าวสารของ สกสว. และระบบ ววน.

ในขณะเดียวกัน จากการอภิปรายที่กล่าวว่า เนื้อหาด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจจะไม่มีผลต่อความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ซึ่งไม่มีผลต่อความเชื่อมั่นในทุกด้าน สะท้อนให้เห็นว่า เนื้อหาด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจของ สกสว. และ ระบบ ววน. เป็นเนื้อหาที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจไม่เข้าใจมากกว่าด้านผลการดำเนินงาน การบริหารงาน และความเป็นมาและวัตถุประสงค์ และทั้งสามด้านที่กล่าวมานี้มีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากกว่า ๆ ในแง่ของการประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ของ Black (1975) ที่กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์มีเพื่อรักษาความสัมพันธ์ภายในองค์กร หมายความว่า การสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งก็เสมือนคนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรได้เข้าใจนโยบายและการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้น เนื้อหาการประชาสัมพันธ์ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจอาจเป็นเรื่องนามธรรมที่ สกสว. และระบบ ววน. ก่อตั้งไว้เพื่อขับเคลื่อนนโยบายในระดับการบริหารระดับสูง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับผู้รับนโยบายและสาธารณชนเป้าหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ สกสว. และระบบ ววน. จะเข้าใจในระดับกระบวนการ คือ การดำเนินการด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ สกสว. ได้กำหนดไว้

5.2.5 ผลประเมินการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

การประเมินผลการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนี้ ได้นำผลการวิจัยที่ได้ไปคำนวณเป็นดัชนีผสม (Composite Index) ระหว่างการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย โดยมีการถ่วงน้ำหนักดังนี้ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย : การรับรู้ ร้อยละ 30 และความเชื่อมั่น ร้อยละ 70 และกลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย : การรับรู้ ร้อยละ 70 และความเชื่อมั่น ร้อยละ 30 ไปเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กรมบัญชีกลางกำหนดไว้ในระดับที่ 3 ที่ร้อยละ 70.0

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว พบว่า กลุ่มผู้กำหนดนโยบายมีการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 75.2 ส่วนกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายมีการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 75.5 และในภาพรวมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า การรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ร้อยละ 75.4 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย จึงถือว่า “บรรลุค่าเป้าหมาย” ในระดับที่ 3 และถึงเกณฑ์ในระดับที่ 4 หรือถือว่า “สูงกว่าค่าเป้าหมาย” ดังตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.8 สรุปผลการประเมินเทียบการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กลุ่ม	ตัวชี้วัด	ผลประเมิน			
		ร้อยละ	ถ่วงน้ำหนัก (30%)	ถ่วงน้ำหนัก (70%)	สรุป
1. ผู้กำหนดนโยบาย	การรับรู้	78.1	23.4	-	75.2 ระดับ 4 สูงกว่าค่าเป้าหมาย
	ความเชื่อมั่น	74.0	-	51.8	
2. สาธารณชนเป้าหมาย	การรับรู้	77.2	-	54.0	75.5 ระดับ 4 สูงกว่าค่าเป้าหมาย
	ความเชื่อมั่น	71.6	21.5	-	
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					75.4 ระดับ 4 สูงกว่าค่าเป้าหมาย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

การสำรวจการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ดังนี้

1. การใช้สื่อและกิจกรรม ควรพิจารณาเพิ่มปริมาณการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อของ สกสว. เอง ให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งอาจจะมีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ช่องทางในการเข้าถึงสื่อของ สกสว. ให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสเปิดรับสื่อของ สกสว. มากยิ่งขึ้น ตามไปด้วย ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ควรละเลยการให้ข้อมูลของสารของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ผ่านหน่วยงานอื่น ๆ เช่น PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. เช่นเดียวกับ สื่อทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม หรืออื่น ๆ ที่ สกสว. ต้องให้ข้อมูลข่าวสารอย่าง

ต่อเนื่อง เพราะเป็นสื่อที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเปิดรับสูงพอสมควร ตลอดจนการจัดกิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. เช่น นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น ก็ยังมีความสำคัญที่ต้องจัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาเข้าร่วม รวมทั้งยังสามารถสร้างเป็นประเด็นข่าวใหม่ ๆ ในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ได้อีกด้วย

2. การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน. ควรพิจารณาให้ข้อมูลข่าวสารด้านความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ให้มากยิ่งขึ้น โดยอาจนำเสนอเนื้อหาในลักษณะที่เป็นการเล่าเรื่อง (Storytelling) เพื่อให้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกิดความรู้สึก “อิน” ไปกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. โดยอาจมีการเล่าเรื่องหลัก (Main Story) ผ่านเรื่องย่อย ๆ (Sub Story) หลาย ๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกัน โดยให้แต่ละเรื่องย่อยนั้นจะมีความสมบูรณ์ในตัวเอง ตลอดจนอาจเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับ สกสว. ได้ด้วย สำหรับกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายอาจพิจารณาการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในประเด็นการพัฒนาแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่เอื้อให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ให้มากยิ่งขึ้น โดยอาจนำเสนอในรูปแบบที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าใจได้โดยง่าย เช่น การใช้อินโฟกราฟิก (Infographic) เป็นต้น

3. ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ควรพิจารณาให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการบริหารงบประมาณ และความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งด้านการบริหารงบประมาณอาจเน้นไปที่กลุ่มสาธารณชนเป้าหมาย ส่วนด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่นอาจเน้นไปที่กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย สำหรับประเด็นหลักในการสื่อสารกับกลุ่มสาธารณชนเป้าหมายควรเป็นเรื่องรูปแบบการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม กระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการ ววน. ของ PMU และระบบงบประมาณที่ยืดหยุ่น มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

4. การสร้างเสริมความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ควรพิจารณาให้ความสำคัญกับสื่อของหน่วยงานอื่น เช่น สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. ด้วย นอกเหนือจากสื่อของ สกสว. เอง และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

5. การสร้างเสริมความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านทิศทางการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. รวมทั้งด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ควรพิจารณาการใช้สื่อของ สกสว. เช่น วารสาร สื่อสังคม (Social Media) เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว. เป็นหลัก ร่วมกับสื่อของหน่วยงานอื่น ๆ

6. การสร้างเสริมความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ด้านการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ควรพิจารณาการใช้กิจกรรมของ สกสว. หรือกองทุนส่งเสริม ววน. เป็นหลัก ร่วมกับสื่อของ สกสว. เอง

7. การสร้างเสริมความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงบประมาณ ด้านทิศทางการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ด้านความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น ด้านการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ อาจไม่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการรับรู้ต่อ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ด้านวิสัยทัศน์และพันธกิจมากนัก เนื่องจากอาจมีความเป็นนามธรรม และได้ถูกแปลงให้เป็นรูปธรรมผ่านการบริหารงาน และสะท้อนเป็นผลการดำเนินงานแล้ว จึงอาจไปให้ความสำคัญกับการรับรู้ในสองด้านหลังนี้ให้มากยิ่งขึ้น

8. สกสว. ควรผลักดันนโยบายด้านการวิจัยให้ครอบคลุมศาสตร์อื่น ๆ นอกเหนือจากการวิจัยและนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ เช่น งานวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยในสถาบันต่าง ๆ ได้รับความสนใจในการจัดสรรงบประมาณของ กองทุนส่งเสริม ววน. เพื่อการวิจัยที่ครอบคลุมด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

9. สกสว. ควรแสวงหาพันธมิตรหรือแหล่งทุนสนับสนุนต่าง ๆ ในลักษณะเชิงรุก ไม่ว่าจะเป็นแหล่งทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา หรือ แหล่งทุนเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ ในสถาบันต่าง ๆ ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อขยายความร่วมมือให้ สกสว. เกิดประโยชน์ด้านการบริหารจัดการ เกิดประโยชน์ด้านตัวชี้วัดทางการวิจัย และเกิดประโยชน์ด้านภาพลักษณ์ที่จะขยายวงกว้างขึ้นจากการร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ

10. สกสว. ควรมีแผนการประชาสัมพันธ์หรือแผนการสื่อสารองค์กรประจำปีอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สามารถวัดประสิทธิผลจากการดำเนินการตามแผนประชาสัมพันธ์หรือแผนสื่อสารองค์กร เพื่อให้สามารถระบุงบประมาณตามแผนประชาสัมพันธ์หรือแผนสื่อสารองค์กรประจำปีได้อย่างชัดเจน และ เพื่อให้เกิดการรับรู้ในประชาชนกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ทำให้เกิดการรับรู้และภาพลักษณ์ที่ดีในกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ มากขึ้น

11. สกสว. ควรสร้างสรรค์สื่อสมัยใหม่หรือสื่อสังคมออนไลน์อื่น ๆ เพื่อสร้างการรับรู้และสร้างความเชื่อมั่นในภาพลักษณ์ต่อประชาชนทั่วไปมากขึ้น อาจต้องใช้ความรู้ด้านการสร้างสรรค์เนื้อหา ด้านวารสารศาสตร์ ด้านนิเทศศาสตร์ ในรูปแบบความคิดสร้างสรรค์ อาจใช้วิธีพัฒนาบุคลากรเดิมหรือสรรหาบุคลากรใหม่เพื่อการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะ หรืออาจว่าจ้างบริษัทหรือองค์กรภายนอกช่วยสร้างสรรค์ พัฒนาการเนื้อหา และดำเนินการผลิตสื่อเพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้กับ สกสว. และระบบ ววน.

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยนี้ ควรดำเนินการวิจัยด้านกระบวนการประชาสัมพันธ์หรือสื่อสารองค์กรของ สกสว. และระบบ ววน. เพื่อศึกษาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาเพื่อพัฒนางานประชาสัมพันธ์หรือสื่อสารองค์กร รวมถึงศึกษาการประเมินผลการประชาสัมพันธ์หรือผลการสื่อสารองค์กร อาจเปรียบเทียบเป็นรายปีเพื่อนำผลมาพัฒนาแผนการประชาสัมพันธ์หรือแผนการสื่อสารองค์กร

2. ควรดำเนินการวิจัยเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาในการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ หรือรายละเอียดการจัดกิจกรรม ครั้งต่าง ๆ ของ สกสว. และระบบ ววน. เพื่อศึกษาเนื้อหาของการสื่อสาร ศึกษาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของเนื้อหา ในการใช้เพื่อการจัดกิจกรรม และเพื่อเกิดการพัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์เนื้อหาผ่านสื่อหรือกิจกรรมของ สกสว. และระบบ ววน.

3. ควรดำเนินการวิจัยการรับรู้ภาพลักษณ์ ของ สกสว. และระบบ ววน. ในปัจจุบันเพื่อทบทวนภาพลักษณ์ ของ สกสว. และระบบ ววน. อาจใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในมุมมองของงานวิจัยด้านภาพลักษณ์ของ ภาครัฐหรือภาคเอกชน รวมถึงการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดการดำเนินการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และ ระบบ ววน. โดยเฉพาะ

4. ควรมีการขยายกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยไปเป็นกลุ่มประชาชนทั่วไปด้วย เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. เพื่อให้เกิดการรับรู้ และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ในวงกว้างต่อไป โดยมีตัวชี้วัดการรับรู้และความเชื่อมั่นที่แตกต่างจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นผู้กำหนด นโยบายและสาธารณชนเป้าหมายของการวิจัยในครั้งนี้

บรรณานุกรม

- กิติมา สุรสนธิ. (2533). *กลยุทธ์การตลาด: การวางแผนการตลาด*. กรุงเทพฯ: ซีระและไซเท็กซ์.
- ณัฐพล แยมฉิม และคณะ. (2564). *สำรวจการรับรู้บทบาทการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- ดรัลพร ด้ายศ. (2557). *การประชาสัมพันธ์เพื่อฟื้นฟูความเชื่อมั่นหลังเกิดภาวะวิกฤตของอุตสาหกรรมปิโตรเคมี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรภาพ วัฒนวิจารณ์. (2545). *ความเชื่อมั่น*. นิตยสารผู้จัดการ, 19(220), หน้า 127-128.
- ประมะ สตะเวทิน. (2546). *หลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- พชนี เขยจรรยา และคณะ. (2565). *การสำรวจการรับรู้และทัศนคติต่อการขับเคลื่อนนโยบาย และกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- พชนี เขยจรรยา, เมตตา กฤตวิทย์ และ ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2534). *แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพบุรณ์ คะเชนทรพรรค์. (2556). *การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุจิพัทธ์ เรืองธารีพงศ์. (2549). *อิทธิพลของภาพลักษณ์ของผู้บริหารระดับสูงที่มีต่อภาพลักษณ์ของตราสินค้า*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เริงชัย ต้นสุชาติ, ปิยะลักษณ์ พุทธรังค์ และจิราคม สิริศรีสกุลชัย. (2565). *การศึกษาตัวชี้วัดสำคัญเพื่อติดตามความก้าวหน้าและการประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของการดำเนินงานเพื่อบรรลุ OKRs ตามแผน ววน*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- วรรัตน์ สันติวงษ์. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อความจงรักภักดีของลูกค้าธนาคารต่อการใช้บริการอีแบงก์กิ้ง*. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วีระยุทธ พิมพาภรณ์ และคณะ. (2565). *การจัดทำแผนที่นำทางการพัฒนาด้านดิจิทัล สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) เพื่อสนับสนุนองค์กรไปสู่องค์กรสมรรถนะสูง*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- วิทย์ เทียงบุญธรรม. (2541). *พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ฉบับทันสมัยและสมบูรณ์ที่สุด*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. (2546). *การประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). *กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แผนปฏิบัติการระยะยาว (พ.ศ. 2566-2570)*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ. (2532). *จิตวิทยาธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภร เสรีรัตน์. (2544). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: เออาร์บีซีเนสเพรส.
- สุชา จันท์เอม. (2531). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). *แผนกลยุทธ์ สกสว. พ.ศ. 2566-2570*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- สิทธิเดช พงศ์กิจวรสิน และคณะ. (2565). *การศึกษาแนวคิดและรูปแบบการจัดสรรงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) เพื่อพัฒนาระบบจัดสรรงบประมาณของกองทุนส่งเสริม ววน*. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- โสภาค สอนไว. (2559). *การประชาสัมพันธ์รูปแบบงานวิจัยของกลุ่มยุทธศาสตร์การวิจัยของ สกสว. พลังทางเศรษฐกิจ : การพัฒนาอุตสาหกรรม ฝ่ายอุตสาหกรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อรสา ปานขาว. (2548). *การวิจัยประเมินผล*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยและสถิติประยุกต์ของนิเทศศาสตร์*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อริชัย อรรคอุดม และคณะ. (2558). *แบรนด์ สกสว. : การประเมินคุณค่าและภาพลักษณ์แบรนด์ เพื่อวางแผนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- อุซุมพร แก้วขุนทด. (2550). *ความไว้วางใจในผู้นำภายในองค์กร ความไว้วางใจภายในองค์กรและความจงรักภักดีต่อองค์กรที่มีผลต่อพฤติกรรมและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท เนตบีเคเค จำกัด*. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Aaker, D.A. (1996). Measuring Brand Equity across Products and Markets. *California Management Review*. 38, (pp 102-120).
- Assael, H. (2001). *Consumer Behavior and Marketing Action (6th ed)*. Massachusetts: Thomson Learning.
- Assael, H. (2004). *Consumer Behavior: A Strategic Approach*. Massachusetts: Houghton Mifflin.
- Atkin, C. K. (1973). *Anticipated Communication and Mass Media Information Seeking*. New York: Free Press.
- Black, S. (1975). *Practical Public Relations*. London: Pitman.
- Chaudhuri, A., & Holbrook, M. B. (2001). The chain of effects from brand trust and brand affect to brand performance: The role of brand loyalty. *Journal of Marketing*, 65(2), 81–93. <https://doi.org/10.1509/jmkg.65.2.81.18255>
- Clarke, A. & Dawson, R. (2005). *Evaluation Research: An Introduction to Principles, Methods and Practice*. SAGE Publications.
- Crotts, J. C., & Turner, G. B. (1999). Determinants of Intra-firm Trust in Buyer-Seller Relationships in the International Travel Trade, in *International Journal of Contemporary Hospitality Management*. 11, (pp 116-123).
- Cutlip, S. M., Center, A. H. & Broom, G. M. (2006). *Effective Public Relations*. New Jersey: Pearson Prentice Hall
- Davis, J. H., Schoorman, F. D., Mayer, R.C., & Tan, H. H. (2000). The Trusted General Manager and Business Unit Performance: Empirical Evidence of a Competitive Advantage, in *Strategic Management Journal*. 21, (pp 563-576).

- Delgado-Ballester, E. (2004). *Applicability of a brand trust scale across product categories A multigroup invariance analysis*. <https://www.researchgate.net/publication/240258089>.
- Flavian, C & Guinaliú, M. (2007). *Consumer trust, perceived security and privacy policy: Three basic elements of loyalty to a web site*. <https://www.researchgate.net/publication/220672164>.
- Gilbert, J. A., & Tang, T. L. P. (1998). An Examination of Organizational Trust Antecedents, in *Public Personnel Management*. 27, (pp 321).
- Gillespie, N. A., & Mann, L. (2004). Transformational Leadership and Shared Values: The Building Blocks of Trust, in *Journal of Managerial Psychology*. 19, (pp 588-607).
- Guth, D. W. & Marsh, C. (2009). *Public Relations: A Values-driven Approach*. Massachusetts: Pearson.
- Jones, G. R., & George, J. M. (1998). The Experience and Evolution of Trust: Implications for Cooperation and Teamwork, in *The Academy of Management Review*. 23, (pp 531-546).
- Klapper, J. T. (1960). *The Effect of Mass Communication*. New York: Free Press.
- Lewicki, R. J., McAllister, D. J., & Bies, R. J. (1998). Trust And Distrust: New Relationships and Realities, in *Academy of Management Review*. 23, (pp 438-458).
- Liljander, V. (1995). The Nature of Customer Relationships in Services, in *Advance in Services Marketing and Management*. 4, (pp 141-167).
- Luhmann, N. (1979). *Trust and Power*. New York: Wiley, Chichester.
- Mahoney, J. (2013). *Public Relations Writing (2nd ed)*. Victoria: Oxford University Press.
- McAllister, D. J. (1995). Affect and Cognition-Based Trust as Foundations for Interpersonal Cooperation in Organizations, in *The Academy of Management Journal*. 38, (pp 24-59).
- Macnamara, J. (2002). *Jim Macnamer's Public Relations Handbook*. Prentice-Hall.

McCombs, M. E., & Becker, L. B. (1979). *Using Mass Communication Theory*. Prentice-Hall.

McKnight, D. H., & Chervany, N. L. (2006). Reflections on an Initial Trust-building Model, in *Handbook of Trust Research*. (pp 29-51)

Perry, R. W., & Mankin, L. D. (2007). Organizational Trust: Trust in The Chief Executive and Work Satisfaction, in *Public Personnel Management*. 36, (pp 165-179).

Reina, D. S., & Reina, M. L. (1999). *Trust and Betrayal in the Workplace: Building Effective in Your Organization*. San Francisco: Berrett Koehler.

Robbins, S. P. (2005). *Essential of Organizational Behavior (8th ed.)*. New Jersey: Pearson Prentice-Hall.

Rousseau, D. M., Stikin, S. B., Burt, R. S., & Camerer, C. (1998). Not So Different After All: A Cross-discipline View of Trust, in *The Academy of Management Review*. 23, (pp 393-404).

Strömbäck, J., & Shehata, A. (2010). Media malaise or a virtuous circle? Exploring the causal relationships between news media exposure, political news attention and political interest. *European Journal of Political Research*, 49, 575-597.
<https://doi.org/10.1111/j.1475-6765.2009.01913>.

ภาคผนวก

การสำรวจการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อการสำรวจการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (TU-RAC) ได้รับทุนจากสำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งข้อมูลที่ท่านตอบมานั้น ทางผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น โดยงานวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการสื่อสารของ สกสว. และระบบ ววน. ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะยังประโยชน์ให้กับท่านในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ สกสว. และระบบ ววน.

<p>สกสว. หมายถึง สำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางของประเทศ ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกด้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัติสถาปนาโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562</p>
<p>ระบบ ววน. หมายถึง ระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นระบบที่กระทรวง อว. พัฒนาขึ้นมา เพื่อบูรณาการองค์ความรู้สหสาขาวิชา และความร่วมมือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนประเทศไปสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society)</p>
<p>กองทุนส่งเสริม ววน. หมายถึง งบประมาณที่จัดสรรขึ้นเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ โดยเฉพาะ</p>
<p>หน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU: Program Management) หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและจัดการทุนที่มีการจัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ได้แก่ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและสร้างนวัตกรรม (บพค.) และ หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) รวมถึง ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) (สคช.) และสถาบันวิจัยแห่งชาติ (สวช.)</p>
<p>หน่วยรับงบประมาณ หมายถึง ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานภาคเอกชน หรือมูลนิธิและองค์การการกุศลที่ไม่แสวงหาผลกำไรในระบบวิจัยและนวัตกรรม ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่ไม่รวมถึงหน่วยบริหารและจัดการทุน ทั้งนี้ ที่ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณ เพื่อสนับสนุนงานมูลฐานตามพันธกิจของหน่วยรับงบประมาณ (Fundamental Fund) จากกองทุน</p>

กรุณาทดสอบคำตอบต่อไปนี้ตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ท่านอยู่ในกลุ่มใดต่อไปนี้

1. ผู้กำหนดนโยบายด้าน ววน. (ประธานกรรมการและกรรมการในสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรมแห่งชาติ)
2. ฝ่ายนิติบัญญัติ (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการและอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ในรัฐสภา ซึ่งได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.)

ตอนที่ 2 การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ท่านรับทราบ เข้าใจ และตระหนักถึงต่อ สกสว. หรือ ววน. ในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด

ประเด็น	ระดับการรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์					
2. วิสัยทัศน์และพันธกิจ					
3. การบริหารงาน					
4. ผลการดำเนินงาน					

ตอนที่ 3 ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ท่านมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. หรือ ววน. ในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด

ประเด็น	ระดับความเชื่อมั่น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การบริหารงบประมาณ					
2. ทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.					
3. ความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น					
4. การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์					
5. การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน.					

ตอนที่ 4 การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน.

ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อหรือเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. ต่อไปนี้ในระดับใด

สื่อ/กิจกรรม	ระดับการเปิดรับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สื่อของ สกสว. เช่น วารสาร สื่อสังคม (Social Media) เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว.					
2. สื่อของหน่วยงานอื่น เช่น สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน.					
3. สื่อทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม (Social Media) หรืออื่น ๆ					
4. กิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. เช่น นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น					

การสำรวจการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อการสำรวจการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (TU-RAC) ได้รับทุนจากสำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งข้อมูลที่ท่านตอบมานั้น ทางผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น โดยงานวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการสื่อสารของ สกสว. และระบบ ววน. ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะยังประโยชน์ให้กับท่านในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ สกสว. และระบบ ววน.

<p>สกสว. หมายถึง สำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางของประเทศ ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกด้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562</p>
<p>ระบบ ววน. หมายถึง ระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นระบบที่กระทรวง อว. พัฒนาขึ้นมา เพื่อบูรณาการองค์ความรู้สหสาขาวิชา และความร่วมมือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนประเทศไปสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society)</p>
<p>กองทุนส่งเสริม ววน. หมายถึง งบประมาณที่จัดสรรขึ้นเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ โดยเฉพาะ</p>
<p>หน่วยบริหารและจัดการทุน (PMU: Program Management) หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารและจัดการทุนที่มีการจัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ได้แก่ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและสร้างนวัตกรรม (บพค.) และ หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) รวมถึง ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) (สคช.) และสถาบันวิจัยแห่งชาติ (สวช.)</p>
<p>หน่วยรับงบประมาณ หมายถึง ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานภาคเอกชน หรือมูลนิธิและองค์การการกุศลที่ไม่แสวงหาผลกำไรในระบบวิจัยและนวัตกรรม ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่ไม่รวมถึงหน่วยบริหารและจัดการทุน ทั้งนี้ ที่ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณ เพื่อสนับสนุนงานมูลฐานตามพันธกิจของหน่วยรับงบประมาณ (Fundamental Fund) จากกองทุน</p>

กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ท่านอยู่ในกลุ่มใดต่อไปนี้

1. นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ที่รู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.
2. ผู้แทนหน่วยบริหารและจัดการทุน และหน่วยรับงบประมาณในระบบ ววน.
3. ผู้แทนหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือได้รับประโยชน์หรือได้เข้าร่วมกิจกรรมกับ สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน.
4. ประชาชนที่อาจเป็นผู้รับประโยชน์จากโครงการ ววน. ซึ่งรู้จัก สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. ตลอดจนประชาชนผู้รับสารผ่านช่องทางสาธารณะต่าง ๆ หรือเข้าร่วมอีเวนต์ออนไลน์หรือออฟไลน์ และการติดต่อสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

ตอนที่ 2 การรับรู้ต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ท่านรับทราบ เข้าใจ และตระหนักรู้ต่อ สกสว. หรือ ววน. ในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด

ประเด็น	ระดับการรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การรับรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์					
1. สกสว. และกองทุนส่งเสริม ววน. จัดตั้งขึ้นตาม พรบ. นโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562					
2. สกสว. ดำเนินภารกิจเพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานโยบายสาธารณะและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งพัฒนานโยบายและจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนหน่วยงานในรูปของกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.) อีกด้วย					

ประเด็น	ระดับการรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. กองทุนส่งเสริม ววน. ดำเนินภารกิจเพื่อส่งเสริมสนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานโยบายสาธารณะ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ในเชิงเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน					
การรับรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ					
4. สกสว. เป็นองค์กรหลักในการยกระดับศักยภาพและขับเคลื่อนระบบ ววน. อย่างมีส่วนร่วม เพื่อส่งมอบคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว					
5. สกสว. มีพันธกิจในการกำหนดและจัดทำแผนด้าน ววน. ของประเทศ เพื่อกำหนดทิศทางและจัดลำดับความสำคัญของการลงทุนและการขับเคลื่อนระบบ ววน. ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของประเทศ และตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม					
6. กองทุนส่งเสริม ววน. เป็นกองทุนหลักในการพลิกโฉมประเทศให้เป็นประเทศพัฒนาแล้วและพร้อมสำหรับโลกอนาคต ส่งมอบคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม					
7. กองทุนส่งเสริม ววน. มีพันธกิจในการบริหารจัดการงบประมาณของกองทุนในปริมาณที่เหมาะสมและพอเพียง และบริหารจัดการงบประมาณเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าตามเป้าหมายของประเทศ					
การรับรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน					
8. การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเสมอภาคภายใต้กระบวนการที่เหมาะสม					

ประเด็น	ระดับการรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. การบริหารงานโดยมีกลไกการทำงานที่โปร่งใส เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อย่างเหมาะสม และสามารถตรวจสอบได้					
10. การบริหารงานโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีกระบวนการ ประเมินผลหรือกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติอย่างเหมาะสม					
11. การบริหารงานโดยมีกฎระเบียบที่ทันสมัย ถูกต้อง เป็นธรรม และบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ เป็นอิสระปราศจากการแทรกแซง					
การรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน					
12. การจัดทำกรอบเงินงบประมาณด้าน ววน. เป็นไปตามหลักการและการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา					
13. การพัฒนามาตรการสนับสนุนทุนสำหรับภาคเอกชน เพื่อพัฒนาผลงานวิจัยและนวัตกรรม ตามความต้องการของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน					
14. การพัฒนาแพลตฟอร์ม กลไก หรือมาตรการที่เอื้อให้เกิดการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ เช่น Tech2Biz และ Tech2ชุมชน เป็นต้น					
15. การสร้างและสนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในระบบ ววน. ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และสนับสนุนการพัฒนา ววน. อย่างเป็นระบบและมีทิศทางที่ตอบโจทย์ของประเทศได้					
16. การเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมให้กับบุคลากรของหน่วยงานในระบบ ววน. เพื่อให้สามารถส่งมอบผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบได้ตามเป้าหมาย เช่น การอบรมหลักสูตร “การพัฒนาผู้จัดการงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม (RDI manager)”					

ประเด็น	ระดับการรับรู้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17. การทำงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อขับเคลื่อน ววน. โดยคำนึงถึงการทำงานร่วมกันและหนุนเสริมเครือข่ายและภาคีในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้สามารถดำเนินพันธกิจตามกฎหมาย และขับเคลื่อนไปสู่การส่งมอบผลลัพธ์ (Outcome) ของระบบ ววน. ได้					
18. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเป็นประโยชน์กับสังคม เช่น การผลิตชุดตรวจคัดกรองโรคโควิด-19 การพัฒนาแพลตฟอร์ม Entry Thailand เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่เดินทางเข้าประเทศ การใช้แอปพลิเคชัน Fire D เพื่อแก้ปัญหามลพิษทางอากาศ หรืออื่น ๆ					

ตอนที่ 3 ความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน.

ท่านมีความเชื่อมั่นต่อ สกสว. หรือ ววน. ในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด

ประเด็น	ระดับความเชื่อมั่น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความเชื่อมั่นต่อการบริหารงบประมาณ					
1. การจัดสรรงบประมาณครอบคลุมประเด็นสำคัญ					
2. รูปแบบการจัดสรรงบประมาณเหมาะสม					
3. ระบบงบประมาณยืดหยุ่น มีประสิทธิผล และมีธรรมาภิบาล					
ความเชื่อมั่นต่อทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน.					
4. กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการทำงานขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายตามแผนด้าน ววน.					

ประเด็น	ระดับความเชื่อมั่น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5 กระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการ ววน. ของ PMU					
6. ผู้บริหารและบุคลากรมีศักยภาพในการขับเคลื่อนสู่องค์กรสมรรถนะสูงได้					
7. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้/องค์กรแห่งความรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมการจัดการข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัย					
ความเชื่อมั่นต่อความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น					
8. ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานจากแหล่งทุนอื่น เพื่อเพิ่มการลงทุนและประสิทธิภาพประสิทธิผลของการลงทุนด้าน ววน.					
9. การทำงานร่วมกับเครือข่ายนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนและร่วมมือในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน					
10. การทำงานร่วมกันระหว่าง PMU หน่วยรับงบประมาณ หน่วยงานภาคนโยบาย หน่วยงานภาคปฏิบัติ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม					
ความเชื่อมั่นต่อการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์					
11. กลไกความร่วมมือที่สนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย สาธารณะ วิชาการ พาณิชยกรรม เศรษฐกิจ สังคมและชุมชน					
12. กลไกในการนำองค์ความรู้ด้าน ววน. ไปร่วมกำหนดทิศทางอนาคตของประเทศ					
ความเชื่อมั่นต่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์กองทุนส่งเสริม ววน.					
13. ส่งเสริมภาพลักษณ์ในด้านความน่าเชื่อถือต่อการขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกด้าน					
14. สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน					

ประเด็น	ระดับความเชื่อมั่น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15. สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนากำลังคนและองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาและสังคมอย่างยั่งยืน					
16. สะท้อนให้เห็นถึงการยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก					
17. สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศไทยในอนาคต					
18. แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ ตอบแทนสู่สังคมที่ได้จากองค์ความรู้และผลการวิจัยของกองทุนส่งเสริม ววน.					
19. มีการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วม สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เช่น นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตนักศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรับงบประมาณ และประชาชนที่เกี่ยวข้อง					
20. ประสิทธิภาพของการสื่อสารในการทำความเข้าใจกับกฎระเบียบใหม่ของกองทุนส่งเสริม ววน.					

ตอนที่ 4 การเปิดรับสื่อและเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน.

3.1 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อหรือเข้าร่วมกิจกรรม สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. ต่อไปนี้ในระดับใด

สื่อ/กิจกรรม	ระดับการเปิดรับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สื่อของ สกสว. เช่น วารสาร สื่อสังคม (Social Media) เว็บไซต์ ผู้บริหารและบุคลากรของ สกสว.					

สื่อ/กิจกรรม	ระดับการเปิดรับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. สื่อของหน่วยงานอื่น เช่น สื่อของ PMU หน่วยงานที่รับงบประมาณ หน่วยงานที่ร่วมงานกับ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน.					
3. สื่อทั่วไป เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อสังคม (Social Media) หรืออื่น ๆ					
4. กิจกรรมของ สกสว. หรือ กองทุนส่งเสริม ววน. เช่น นิทรรศการ งานแถลงข่าว การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ งานประชุมวิชาการและการสัมมนาหรือเสวนาทางวิชาการ เป็นต้น					

3.2 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับ สกสว. หรือ ววน. ในประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด

ประเด็น	ระดับการเปิดรับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. <u>การจัดสรรทุนวิจัย</u> เช่น การจัดประชุมชี้แจง เป้าหมายการสนับสนุนงานมูลฐานและแนวทางการจัดทำคำขอของงบประมาณของหน่วยงานในระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นต้น					
2. <u>การดำเนินงานขององค์กร</u> เช่น งานแถลงผลงาน ววน. การประชุมบอร์ด การจัดประชุมร่วมกับ PMU การหารือร่วมกันหน่วยงานที่รับงบประมาณต่าง ๆ เป็นต้น					
3. <u>นโยบายและยุทธศาสตร์</u> เช่น แผนด้าน ววน. ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน - การพัฒนากำลังคนและองค์กรต่าง ๆ ให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาและสังคมอย่างยั่งยืน - การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก - การพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต 					

ประเด็น	ระดับการเปิดรับ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. <u>การเผยแพร่ผลงานวิจัยและการถ่ายทอดเทคโนโลยี</u> เช่น งานมหกรรมส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (TRIUP Act Fair 2022), TSRI Annual Symposium, TSRI Seminar Series E: Sciences for the Future, STO Forum และการเผยแพร่ผลงานวิจัยของ PMU หรือหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ เป็นต้น					
5. <u>ความสำเร็จและรางวัล</u> (ทั้งที่ สกสว.เป็นผู้มอบให้และผู้ได้รับ) เช่น การประกาศรางวัล High Impact Award ด้านงานวิจัยและนวัตกรรม สกสว. ได้รับรางวัลรัฐบาลดิจิทัล ประจำปี 2564 หรือ ผู้บริหาร สกสว. ได้รับรางวัลต่าง ๆ เป็นต้น					
6. <u>ความร่วมมือและการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU)</u> เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กฟผ. สสส. ททท. อบก. รพท. เป็นต้น					
7. <u>การให้ความรู้ทั่วไป</u> เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน PM 2.5 อันตรายของซีซีเอ็ม-137 การบริหารจัดการน้ำ การท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม การแพทย์และสุขภาพ เป็นต้น					

**การสำรวจการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**

แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกนี้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยผู้วิจัยได้รับทุนจากสำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งข้อมูลที่ท่านให้สัมภาษณ์นั้น ทางผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น โดยงานวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการสื่อสารของ สกสว. และระบบ ววน. ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะยังประโยชน์ให้กับท่านในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ สกสว. และระบบ ววน.

สกสว. หมายถึง สำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางของประเทศ ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกด้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562

ระบบ ววน. หมายถึง ระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นระบบที่กระทรวง อว. พัฒนาขึ้นมาเพื่อบูรณาการองค์ความรู้สหสาขาวิชา และความร่วมมือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนประเทศไปสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society)

กองทุนส่งเสริม ววน. หมายถึง งบประมาณที่จัดสรรขึ้นเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศโดยเฉพาะ

PMU หมายถึง Program Management Unit หรือหน่วยงานบริหารจัดการทุนวิจัย ได้แก่ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและสร้างนวัตกรรม (บพค.) และ หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) รวมถึง ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) หรือ ศลช. (TCELS) และสถาบันวิจัยแห่งชาติ (NVI)

1. ถ้ากล่าวถึง “ระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)” ท่านนึกถึง รับรู้ หรือเข้าใจอย่างไร
2. ถ้ากล่าวถึง “สำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.)” ท่านรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่อย่างไร
3. ถ้ากล่าวถึง “กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.)” ท่านนึกถึงอะไรบ้าง ท่านรู้จักผลงานใดบ้าง
4. ในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ (การบริหารงบประมาณ ทิศทางและการดำเนินการขับเคลื่อนระบบ ววน. ความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของ สกสว. และระบบ ววน.) ท่านเชื่อมั่นในประเด็นใดมากที่สุด เพราะเหตุใด และเชื่อมั่นในประเด็นใต้น้อยที่สุด เพราะเหตุใด ช่วยให้ข้อเสนอแนะเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กลุ่มเป้าหมายมีมากยิ่งขึ้น
5. ท่านมีความคิดเห็นต่อการสื่อสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และผลงานของกองทุนส่งเสริม ววน. รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของ สกสว. ในปัจจุบันอย่างไร
6. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของกองทุนส่งเสริม ววน. และ สกสว. เพื่อสร้างรับรู้และความเชื่อมั่นในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไรบ้าง ทั้งในด้านช่องทางการสื่อสาร เนื้อหาหรือประเด็นในการสื่อสาร

การสำรวจการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกนี้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อ สกสว. และระบบ ววน. ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยผู้วิจัยได้รับทุนจากสำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งข้อมูลที่ท่านให้สัมภาษณ์นั้น ทางผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น โดยงานวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการสื่อสารของ สกสว. และระบบ ววน. ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะยังประโยชน์ให้กับท่านในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ สกสว. และระบบ ววน.

สกสว. หมายถึง สำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางของประเทศ ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกด้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัติสถานการณ์นโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562

ระบบ ววน. หมายถึง ระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นระบบที่กระทรวง อว. พัฒนาขึ้นมาเพื่อบูรณาการองค์ความรู้สหสาขาวิชา และความร่วมมือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนประเทศไปสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society)

กองทุนส่งเสริม ววน. หมายถึง งบประมาณที่จัดสรรขึ้นเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศโดยเฉพาะ

PMU หมายถึง Program Management Unit หรือหน่วยงานบริหารจัดการทุนวิจัย ได้แก่ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและสร้างนวัตกรรม (บพค.) และ หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) รวมถึง ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) หรือ ศลช. (TCELS) และสถาบันวิจัยแห่งชาติ (NVI)

1. ถ้ากล่าวถึง “ระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.)” ท่านนึกถึง รับรู้ หรือเข้าใจอย่างไร
2. ถ้ากล่าวถึง “สำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.)” ท่านรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่อย่างไร
3. ถ้ากล่าวถึง “กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.)” ท่านนึกถึงอะไรบ้าง ท่านรู้จักผลงานใดบ้าง
4. ในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ (ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์และพันธกิจ การบริหารงาน ผลการดำเนินงานของ สกสว. และระบบ ววน.) ท่านรับรู้หรือเข้าใจในประเด็นใดมากที่สุด เพราะเหตุใด และรับรู้และเข้าใจในประเด็นใดน้อยที่สุด เพราะเหตุใด ช่วยให้ข้อเสนอแนะเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กลุ่มเป้าหมายมีมากยิ่งขึ้น
5. ท่านเชื่อมั่นในการดำเนินงานของสกสว. และระบบ ววน. อย่างไรบ้าง (อาทิ การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ การสื่อสารผลงานกองทุน การบริหารงบประมาณ ความร่วมมือกับแหล่งทุนและพันธมิตรอื่น)
6. ท่านมีความคิดเห็นต่อการสื่อสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และผลงานของกองทุนส่งเสริม ววน. รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของ สกสว. ในปัจจุบันอย่างไร
7. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของกองทุนส่งเสริม ววน. และสกสว. เพื่อสร้างรับรู้และความเชื่อมั่นในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไรบ้าง ทั้งในด้านช่องทางการสื่อสาร เนื้อหาหรือประเด็นในการสื่อสาร
